

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 12. novembra 2012
(OR. fr)**

**6655/7/08
REV 7**

POZNÁMKA

Predmet: Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie a Charta základných práv Európskej únie

POZNÁMKA PRE ČITATEĽA

Táto publikácia obsahuje konsolidované znenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj ich protokolov a príloh v znení zmien a doplnení vyplývajúcich z Lisabonskej zmluvy podpísanej 13. decembra 2007 v Lisabone, ktorá nadobudla platnosť 1. decembra 2009. Obsahuje tiež vyhlásenia pripojené k záverečnému aktu medzivládnej konferencie, ktorá prijala Lisabonskú zmluvu.

Táto publikácia ďalej obsahuje zmeny a doplnenia na základe Protokolu, ktorým sa mení a dopĺňa Protokol o prechodných ustanoveniach, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii, k Zmluve o fungovaní Európskej únie a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, zmeny a doplnenia na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 741/2012 z 11. augusta 2012, ktorým sa mení a dopĺňa Protokol o štatúte Súdneho dvora Európskej únie a jeho príloha I ako aj zmeny a doplnenia na základe rozhodnutí Európskej rady 2010/718/EÚ a 2012/419/EÚ z 29. októbra 2010 a 11. júla 2012, ktorým sa mení a dopĺňa štatút Mayotte vo vzťahu k Európskej únii.

V tejto publikácii sú taktiež zapracované korigendá, ktoré boli prijaté v decembri 2011.

Táto publikácia tiež obsahuje Chartu základných práv Európskej únie vyhlásenú v Štrasburgu 12. decembra 2007 Európskym parlamentom, Radou a Komisiou (Ú. v. EÚ C 303, 14.12.2007, s. 1). Tento text preberá a upravuje Chartu vyhlásenú 7. decembra 2000 a od 1. decembra 2009 - dátumu nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy - ju nahrádza. Podľa článku 6 ods. 1 prvého pododseku Zmluvy o Európskej únii, Charta vyhlásená v roku 2007 má rovnakú právnu silu ako zmluvy.

Táto publikácia je vydaná na účely dokumentácie a nezaväzuje inštitúcie Európskej únie.

KONSOLIDOVANÉ ZNENIE

ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII

A

ZMLUVY O FUNGOVANÍ

EURÓPSKEJ ÚNIE

CHARTA ZÁKLADNÝCH PRÁV

EURÓPSKEJ ÚNIE

Obsah

ZMLUVA O EURÓPSKEJ ÚNII (KONSOLIDOVANÉ ZNENIE)	18
PREAMBULA.....	19
HLAVA I SPOLOČNÉ USTANOVENIA.....	21
HLAVA II USTANOVENIA O DEMOKRATICKÝCH ZÁSADÁCH	26
HLAVA III USTANOVENIA O INŠTITÚCIÁCH	29
HLAVA IV USTANOVENIA O POSILNENEJ SPOLUPRÁCI	37
HLAVA V VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O VONKAJŠEJ ČINNOSTI ÚNIE A OSOBITNÉ USTANOVENIA O SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKE.....	38
Kapitola 1 Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie	38
Kapitola 2 Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike.....	41
Oddiel 1 Spoločné ustanovenia	41
Oddiel 2 Ustanovenia o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike.....	52
HLAVA VI ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	57

ZMLUVA O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE (KONSOLIDOVANÉ ZNENIE)	62
PREAMBULA.....	63
PRVÁ ČASŤ ZÁSADY	65
HLAVA I DRUHY A OBLASTI PRÁVOMOCÍ ÚNIE	65
HLAVA II VŠEOBECNE UPLATNITELNÉ USTANOVENIA.....	69
DRUHÁ ČASŤ NEDISKRIMINÁCIA A OBČIANSTVO ÚNIE	73
TRETIA ČASŤ VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE	77
HLAVA I VNÚTORNÝ TRH	77
HLAVA II VOĽNÝ POHYB TOVARU.....	78
Kapitola 1 Colná únia.....	78
Kapitola 2 Colná spolupráca	79
Kapitola 3 Zákaz množstevných obmedzení medzi členskými štátmi.....	80
HLAVA III POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBNÉ HOSPODÁRSTVO	81
HLAVA IV VOĽNÝ POHYB OSÔB, SLUŽIEB A KAPITÁLU	86
Kapitola 1 Pracovníci.....	86
Kapitola 2 Právo usadiť sa	88
Kapitola 3 Služby	92
Kapitola 4 Kapitál a platby.....	94

HLAVA V	PRIESTOR SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI	96
Kapitola 1	Všeobecné ustanovenia	96
Kapitola 2	Politiky vzťahujúce sa na hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo	100
Kapitola 3	Justičná spolupráca v občianskych veciach.....	103
Kapitola 4	Justičná spolupráca v trestných veciach.....	105
Kapitola 5	Policajná spolupráca	110
HLAVA VI	DOPRAVA.....	112
HLAVA VII	SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA.....	117
Kapitola 1	Pravidlá hospodárskej súťaže	117
Oddiel 1	Pravidlá uplatňované na podniky.....	117
Oddiel 2	Pomoc poskytovaná štátmi	121
Kapitola 2	Daňové ustanovenia.....	124
Kapitola 3	Aproximácia práva	125
HLAVA VIII	HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA	128
Kapitola 1	Hospodárska politika	129
Kapitola 2	Menová politika	135
Kapitola 3	Inštitucionálne ustanovenia	139
Kapitola 4	Osobitné ustanovenia pre členské štáty, ktorých menou je euro	140
Kapitola 5	Prechodné ustanovenia	142
HLAVA IX	ZAMESTNANOSŤ.....	147
HLAVA X	SOCIÁLNA POLITIKA	150

HLAVA XI	EURÓPSKY SOCIÁLNY FOND.....	157
HLAVA XII	VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT...	158
HLAVA XIII	KULTÚRA.....	160
HLAVA XIV	VEREJNÉ ZDRAVIE.....	161
HLAVA XV	OCHRANA SPOTREBITEĽA.....	163
HLAVA XVI	TRANSEURÓPSKE SIETE.....	164
HLAVA XVII	PRIEMYSEL.....	166
HLAVA XVIII	HOSPODÁRSKA, SOCIÁLNA A ÚZEMNÁ SÚDRŽNOSŤ.....	167
HLAVA XIX	VÝSKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A KOZMICKÝ PRIESTOR.....	169
HLAVA XX	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	174
HLAVA XXI	ENERGETIKA.....	177
HLAVA XXII	CESTOVNÝ RUCH.....	178
HLAVA XXIII	CIVILNÁ OCHRANA.....	178
HLAVA XXIV	ADMINISTRATÍVNA SPOLUPRÁCA.....	179
ŠTVRTÁ ČASŤ	PRIDRUŽENIE ZÁMORSKÝCH KRAJÍN A ÚZEMÍ.....	180
PIATA ČASŤ	VONKAJŠIA ČINNOSŤ ÚNIE.....	183
HLAVA I	VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O VONKAJŠEJ ČINNOSTI ÚNIE.....	183
HLAVA II	SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA.....	183

HLAVA III	SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI A HUMANITÁRNA POMOC	185
Kapitola 1	Rozvojová spolupráca	185
Kapitola 2	Hospodárska, finančná a technická spolupráca s tretími krajinami	187
Kapitola 3	Humanitárna pomoc	188
HLAVA IV	REŠTRIKTÍVNE OPATRENIA	189
HLAVA V	MEDZINÁRODNÉ DOHODY	190
HLAVA VI	VZŤAHY ÚNIE S MEDZINÁRODNÝMI ORGANIZÁCIAMI A TRETÍMI KRAJINAMI A DELEGÁCIE ÚNIE.....	193
HLAVA VII	DOLOŽKA O SOLIDARITE	194
ŠIESTA ČASŤ	INŠTITUCIONÁLNE A FINANČNÉ USTANOVENIA	196
HLAVA I	USTANOVENIA O ORGÁNOCH	196
Kapitola 1	Orgány	196
Oddiel 1	Európsky parlament	196
Oddiel 2	Európska rada	201
Oddiel 3	Rada	202
Oddiel 4	Komisia	204
Oddiel 5	Súdny dvor Európskej únie.....	207
Oddiel 6	Európska centrálna banka	219
Oddiel 7	Dvor audítorov	221

Kapitola 2	Právne akty únie, postupy prijímania a iné ustanovenia	225
Oddiel 1	Právne akty Únie.....	225
Oddiel 2	Postupy prijímania právnych aktov a iné ustanovenia	228
Kapitola 3	Poradné orgány Únie	233
Oddiel 1	Hospodársky a sociálny výbor.....	233
Oddiel 2	Výbor regiónov.....	235
Kapitola 4	Európska investičná banka	236
HLAVA II	FINANČNÉ USTANOVENIA.....	238
Kapitola 1	Vlastné zdroje Únie	239
Kapitola 2	Viacročný finančný rámec.....	239
Kapitola 3	Ročný rozpočet Únie	240
Kapitola 4	Plnenie rozpočtu a absolútorium	244
Kapitola 5	Spoločné ustanovenia	245
Kapitola 6	Boj proti podvodom.....	247
HLAVA III	POSILNENÁ SPOLUPRÁCA	248
SIEDMA ČASŤ	VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA.....	252

PROTOKOLY.....	262
PROTOKOL (č. 1) O ÚLOHE NÁRODNÝCH PARLAMENTOV V EURÓPSKEJ ÚNII	263
PROTOKOL (č. 2) O UPLATŇOVANÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY	267
PROTOKOL (č. 3) O ŠTATÚTE SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE	271
PROTOKOL (č. 4) O ŠTATÚTE EURÓPSKEHO SYSTÉMU CENTRÁLNYCH BÁNK A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY	300
PROTOKOL (č. 5) O ŠTATÚTE EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKY.....	327
PROTOKOL (č. 6) O UMIESTNENÍ SÍDEL INŠTITÚCIÍ A NIEKTORÝCH ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR A ÚTVAROV EURÓPSKEJ ÚNIE	345
PROTOKOL (č. 7) O VÝSADÁCH A IMUNITÁCH EURÓPSKEJ ÚNIE	347
PROTOKOL (č. 8) K ČLÁNKU 6 ODS. 2 ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII O PRISTÚPENÍ ÚNIE K EURÓPSKEMU DOHOVORU O OCHRANE ĽUDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÝCH SLOBÔD	356
PROTOKOL (č. 9) O ROZHODNUTÍ RADY O VYKONÁVANÍ ČLÁNKU 16 ODS. 4 ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII A ČLÁNKU 238 ODS. 2 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE OD 1. NOVEMBRA 2014 DO 31. MARCA 2017 NA JEDNEJ STRANE A OD 1. APRÍLA 2017 NA STRANE DRUHEJ	357

PROTOKOL (č. 10)	O STÁLEJ ŠTRUKTÚROVANEJ SPOLUPRÁCI ZRIADENEJ ČLÁNKOM 42 ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII.....	358
PROTOKOL (č. 11)	O ČLÁNKU 42 ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII.....	361
PROTOKOL (č. 12)	O POSTUPE PRI NADMERNOM DEFICITE.....	362
PROTOKOL (č. 13)	O KRITÉRIÁCH KONVERGENCIE	364
PROTOKOL (č. 14)	O EUROSKUPINE	366
PROTOKOL (č. 15)	O NIEKTORÝCH USTANOVENIACH TÝKAJÚCICH SA SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA	367
PROTOKOL (č. 16)	O NIEKTORÝCH USTANOVENIACH TÝKAJÚCICH SA DÁNSKA	370
PROTOKOL (č. 17)	KTORÝ SA TÝKA DÁNSKA	371
PROTOKOL (č. 18)	KTORÝ SA TÝKA FRANCÚZSKA	372
PROTOKOL (č. 19)	O SCHENGENSKOM ACQUIS ZAČLENENOM DO RÁMCA EURÓPSKEJ ÚNIE	373
PROTOKOL (č. 20)	O UPLATŇOVANÍ URČITÝCH ASPEKTOV ČLÁNKU 26 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE NA SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO A ÍRSKO.....	377
PROTOKOL (č. 21)	O POSTAVENÍ SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA A ÍRSKA S OHĽADOM NA PRIESTOR SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI.....	379
PROTOKOL (č. 22)	O POSTAVENÍ DÁNSKA.....	384
PROTOKOL (č. 23)	O VONKAJŠÍCH VZŤAHOCH ČLENSKÝCH ŠTÁTOV S OHĽADOM NA PREKROČENIE VONKAJŠÍCH HRANÍC	391

PROTOKOL (č. 24)	O AZYLE PRE ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EURÓPSKEJ ÚNIE	392
PROTOKOL (č. 25)	O VYKONÁVANÍ SPOLOČNÝCH PRÁVOMOCÍ.....	394
PROTOKOL (č. 26)	O SLUŽBÁCH VŠEOBECNÉHO ZÁUJMU	395
PROTOKOL (č. 27)	O VNÚTORNOM TRHU A HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI	396
PROTOKOL (č. 28)	O HOSPODÁRSKEJ, SOCIÁLNEJ A ÚZEMNEJ SÚDRŽNOSTI.....	397
PROTOKOL (č. 29)	O SYSTÉME VEREJNOPRÁVNEHO VYSIELANIA V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH.....	399
PROTOKOL (č. 30)	O UPLATŇOVANÍ CHARTY ZÁKLADNÝCH PRÁV EURÓPSKEJ ÚNIE NA POĽSKO A SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO	400
PROTOKOL (č. 31)	O DOVOZE ROPNÝCH PRODUKTOV SPRACOVANÝCH NA HOLANDESKÝCH ANTILÁCH DO EURÓPSKEJ ÚNIE.....	402
PROTOKOL (č. 32)	O NADOBUDNUTÍ NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU V DÁNSKU.....	406
PROTOKOL (č. 33)	K ČLÁNKU 157 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE.....	407
PROTOKOL (č. 34)	O OSOBITNEJ ÚPRAVE PRE GRÓNSKO.....	408
PROTOKOL (č. 35)	O ČLÁNKU 40.3.3 ÚSTAVY ÍRSKA	409
PROTOKOL (č. 36)	O PRECHODNÝCH USTANOVENIACH.....	410
PROTOKOL (č. 37)	O FINANČNÝCH NÁSLEDKOCH UPLYNUTIA PLATNOSTI ZMLUVY O ZALOŽENÍ ESUO A O VÝSKUMNOM FONDE PRE UHLIE A OCEĽ	421

PRÍLOHY	423
PRÍLOHA I ZOZNAM UVEDENÝ V ČLÁNKU 38 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE	424
PRÍLOHA II ZÁMORSKÉ KRAJINY A ÚZEMIA, NA KTORÉ SA VZŤAHUJÚ USTANOVENIA ŠTVRTEJ ČASTI ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE	428
VYHLÁSENIA	
PRIPOJENÉ K ZÁVEREČNÉMU AKTU MEDZIVLÁDNEJ KONFERENCIE, KTORÁ PRIJALA LISABONSKÚ ZMLUVU <i>PODPÍSANÚ 13. DECEMBRA 2007</i>	429
A. VYHLÁSENIA VZŤAHUJÚCE SA NA USTANOVENIA ZMLÚV.....	430
1. Vyhlásenie k Charte základných práv Európskej únie.....	430
2. Vyhlásenie k článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii	430
3. Vyhlásenie k článku 8 Zmluvy o Európskej únii.....	430
4. Vyhlásenie o zložení Európskeho parlamentu.....	430
5. Vyhlásenie o politickej dohode Európskej rady o návrhu rozhodnutia o zložení Európskeho parlamentu.....	431
6. Vyhlásenie k článku 15 ods. 5 a 6, článku 17 ods. 6 a 7 a článku 18 Zmluvy o Európskej únii	431
7. Vyhlásenie k článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a k článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.....	431

8.	Vyhlásenie k praktickým opatreniam, ktoré je potrebné prijať v čase nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, pokiaľ ide o predsedníctvo Európskej rady a Rady pre zahraničné veci	434
9.	Vyhlásenie k článku 16 ods. 9 Zmluvy o Európskej únii týkajúceho sa rozhodnutia Európskej rady o vykonávaní predsedníctva Rady	434
10.	Vyhlásenie k článku 17 Zmluvy o Európskej únii	436
11.	Vyhlásenie k článku 17 ods. 6 a 7 Zmluvy o Európskej únii	436
12.	Vyhlásenie k článku 18 Zmluvy o Európskej únii	437
13.	Vyhlásenie o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike	437
14.	Vyhlásenie o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike	438
15.	Vyhlásenie k článku 27 Zmluvy o Európskej únii	438
16.	Vyhlásenie k článku 55 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii	438
17.	Vyhlásenie o prednosti	439
18.	Vyhlásenie o rozdelení právomocí	439
19.	Vyhlásenie k článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	440
20.	Vyhlásenie k článku 16 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	440
21.	Vyhlásenie o ochrane osobných údajov v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach a policajnej spolupráce	441
22.	Vyhlásenie k článkom 48 a 79 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	441

23.	Vyhlásenie k článku 48 druhému odseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie	441
24.	Vyhlásenie k právnej subjektivite Európskej únie	441
25.	Vyhlásenie k článkom 75 a 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	442
26.	Vyhlásenie k neúčasti členského štátu na opatrení založenom na tretej časti hlave V Zmluvy o fungovaní Európskej únie	442
27.	Vyhlásenie k článku 85 ods. 1 druhému pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie	442
28.	Vyhlásenie k článku 98 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	443
29.	Vyhlásenie k článku 107 ods. 2 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie	443
30.	Vyhlásenie k článku 126 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	443
31.	Vyhlásenie k článku 156 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	444
32.	Vyhlásenie k článku 168 ods. 4 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie	445
33.	Vyhlásenie k článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	445
34.	Vyhlásenie k článku 179 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	445
35.	Vyhlásenie k článku 194 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	445

36.	Vyhlásenie k článku 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúce sa dojednávania a uzavierania medzinárodných dohôd vzťahujúcich sa na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti členskými štátmi	446
37.	Vyhlásenie k článku 222 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	446
38.	Vyhlásenie k článku 252 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o počte generálnych advokátov na Súdnom dvore	446
39.	Vyhlásenie k článku 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	447
40.	Vyhlásenie k článku 329 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	447
41.	Vyhlásenie k článku 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	447
42.	Vyhlásenie k článku 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	448
43.	Vyhlásenie k článku 355 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	448
B.	VYHLÁSENIA VZŤAHUJÚCE SA NA PROTOKOLY PRIPOJENÉ K ZMLUVÁM.....	448
44.	Vyhlásenie k článku 5 Protokolu o schengenskom <i>acquis</i> začlenenom do rámca Európskej únie.....	448
45.	Vyhlásenie k článku 5 ods. 2 Protokolu o schengenskom <i>acquis</i> začlenenom do rámca Európskej únie.....	449
46.	Vyhlásenie k článku 5 ods. 3 Protokolu o schengenskom <i>acquis</i> začlenenom do rámca Európskej únie.....	449

47.	Vyhlásenie k článku 5 ods. 3, 4 a 5 Protokolu o schengenskom <i>acquis</i> začlenenom do rámca Európskej únie.....	449
48.	Vyhlásenie týkajúce sa Protokolu o postavení Dánska.....	449
49.	Vyhlásenie týkajúce sa Talianska	450
50.	Vyhlásenie k článku 10 Protokolu o prechodných ustanoveniach.....	451
C.	VYHLÁSENIA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV.....	451
51.	Vyhlásenie Belgického kráľovstva o národných parlamentoch.....	451
52.	Vyhlásenie Belgického kráľovstva, Bulharskej republiky, Spolkovej republiky Nemecko, Helénskej republiky, Španielskeho kráľovstva, Talianskej republiky, Cyperskej republiky, Litovskej republiky, Luxemburského veľkovevodstva, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Rakúskej republiky, Portugalskej republiky, Rumunska, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k symbolom Európskej únie.....	452
53.	Vyhlásenie Českej republiky k Charte základných práv Európskej únie	452
54.	Vyhlásenie Spolkovej republiky Nemecko, Írska, Maďarskej republiky, Rakúskej republiky a Švédskeho kráľovstva	453
55.	Vyhlásenie Španielskeho kráľovstva a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska	453
56.	Vyhlásenie Írska k článku 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.....	453
57.	Vyhlásenie Talianskej republiky o zložení Európskeho parlamentu.....	454

58.	Vyhlásenie Lotyšskej republiky, Maďarskej republiky a Maltskej republiky o spôsobe písania názvu jednotnej meny v zmluvách	454
59.	Vyhlásenie Holandského kráľovstva k článku 312 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.....	455
60.	Vyhlásenie Holandského kráľovstva k článku 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.....	455
61.	Vyhlásenie Poľskej republiky k Charte základných práv Európskej únie	455
62.	Vyhlásenie Poľskej republiky k Protokolu o uplatňovaní Charty základných práv Európskej únie na Poľsko a Spojené kráľovstvo	455
63.	Vyhlásenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k vymedzeniu pojmu „štátni príslušníci“	456
64.	Vyhlásenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k hlasovaciemu právu v európskych parlamentných voľbách	456
65.	Vyhlásenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k článku 75 a Zmluvy o fungovaní Európskej únie	456
	TABUĽKY ZHODY	457
	Zmluva o Európskej únii.....	457
	Zmluva o fungovaní Európskej únie	462

CHARTA ZÁKLADNÝCH PRÁV EURÓPSKEJ ÚNIE	482
PREAMBULA.....	483
HLAVA I DÔSTOJNOSŤ.....	485
HLAVA II SLOBODY.....	487
HLAVA III ROVNOSŤ.....	494
HLAVA IV SOLIDARITA.....	497
HLAVA V OBČIANSTVO.....	502
HLAVA VI SPRAVODLIVOSŤ.....	506
HLAVA VII VŠEOBECNÉ USTANOVENIA UPRAVUJÚCE VÝKLAD A UPLATŇOVANIE CHARTY	508

**KONSOLIDOVANÉ ZNENIE
ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII**

PREAMBULA

JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ BELGIČANOV, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ DÁNSKA, PREZIDENT SPOLKOVEJ REPUBLIKY NEMECKO, PREZIDENT HELÉNSKEJ REPUBLIKY, JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ ŠPANIELSKA, PREZIDENT FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY, PREZIDENT ÍRSKA, PREZIDENT TALIANSKEJ REPUBLIKY, JEHO KRÁĽOVSKÁ VÝSOSŤ VEĽKOVŮJ VODA LUXEMBURSKA, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ HOLANDSKA, PREZIDENT PORTUGALSKEJ REPUBLIKY, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA¹,

ODHODLANÍ pozdvihnúť na novú úroveň procesy európskej integrácie, ktoré sa začali založením Európskych spoločenstiev,

ČERPAJÚC inšpiráciu z kultúrneho, náboženského a humanistického dedičstva Európy, z ktorého sa vyvinuli univerzálne hodnoty nezrušiteľných a nescudziteľných práv ľudskej bytosti, slobody, demokracie, rovnosti a právneho štátu,

PRIPOMÍNAJÚC SI historický význam skončovania s rozdelením európskeho kontinentu a potrebu vytvoriť pevné základy pre budovanie budúcej Európy,

POTVRDZUJÚC oddanosť princípom slobody, demokracie, rešpektovania ľudských práv a základných slobôd a právneho štátu,

POTVRDZUJÚC svoju oddanosť základným sociálnym právam tak, ako sú vymedzené v Európskej sociálnej charte podpísanej 18. októbra 1961 v Turíne a v Charte základných sociálnych práv pracovníkov spoločenstva z roku 1989,

ŽELAJÚC SI prehĺbiť solidaritu medzi národmi pri rešpektovaní národnej histórie, kultúry a tradícií,

¹ Odvtedy sa stali členmi Európskej únie Bulharská republika, Česká republika, Estónska republika, Cyperská republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Rakúska republika, Poľská republika, Rumunsko, Slovinská republika, Slovenská republika, Fínska republika a Švédске kráľovstvo.

ŽELAJÚC SI ďalej posilňovať demokraciu a účinné fungovanie orgánov, aby v jednotnom inštitucionálnom rámci mohli lepšie plniť úlohy, ktorými sú poverené,

ODHODLANÍ dosiahnuť posilnenie a zblíženie ekonomík a zaviesť hospodársku a menovú úniu vrátane jednotnej a stabilnej meny v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

ROZHODNUTÍ podporovať hospodársky a sociálny pokrok svojich národov so zreteľom na zásady trvalo udržateľného rozvoja a v rámci fungovania vnútorného trhu a posilnenia súdržnosti a ochrany životného prostredia a uskutočňovať politiku tak, aby bol rozvoj hospodárskej integrácie sprevádzaný súčasným pokrokom v iných oblastiach,

ODHODLANÍ zaviesť spoločné občianstvo pre všetkých štátnych príslušníkov jednotlivých členských krajín,

ROZHODNUTÍ uskutočňovať spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku vrátane postupného utvárania spoločnej obrannej politiky, ktorá by mohla viesť v súlade s ustanoveniami článku 42 k spoločnej obrane, čím sa upevní európska identita a nezávislosť v záujme posilnenia mieru, bezpečnosti a pokroku v Európe a vo svete,

ROZHODNUTÍ uľahčiť voľný pohyb osôb a pritom zaručiť bezpečnosť svojich národov utvorením priestoru slobody, bezpečnosti a práva v súlade a ustanoveniami tejto zmluvy a Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

ODHODLANÍ pokračovať v procese čoraz užšieho spojenectva medzi národmi Európy, v ktorom sa v súlade s princípmi subsidiarity prijímajú rozhodnutia čo najbližšie k občanovi,

BERÚC DO ÚVAHY ďalšie etapy, ktoré treba dosiahnuť v záujme rozvoja európskej integrácie,

PRIJALI rozhodnutie založiť Európsku úniu a na tento účel boli menovaní títo splnomocnení zástupcovia za:

(zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukován)

KTORÍ sa po výmene svojich plných mocí, formálne uznaných za správne a náležité, dohodli takto:

HLAVA I

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 1 (pôvodný článok 1 ZEU)¹

Touto zmluvou VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY zakladajú medzi sebou EURÓPSKU ÚNIU (ďalej len „Únia“), na ktorú členské štáty preniesli právomoci na dosiahnutie spoločných cieľov.

Táto zmluva predstavuje novú etapu v procese utvárania čoraz užšieho spojenectva medzi národmi Európy, v ktorom sa prijímajú rozhodnutia čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanovi.

Únia je založená na tejto zmluve a na Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“). Tieto dve zmluvy majú rovnakú právnu silu. Únia nahrádza Európske spoločenstvo a je jeho právnym nástupcom.

Článok 2

Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.

¹ Tento odkaz je len orientačný. Pre podrobnejšie informácie, pozri tabuľky zhody medzi pôvodným a novým číslovaním zmlúv.

Článok 3
(pôvodný článok 2 ZEU)

1. Cieľom Únie je presadzovať mier, svoje hodnoty a blaho svojich národov.
2. Únia ponúka svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, azylu, prisťahovalectva a predchádzania trestnej činnosti a boja s ňou.
3. Únia vytvára vnútorný trh. Usiluje sa o trvalo udržateľný rozvoj Európy založený na vyváženom hospodárskom raste a cenovej stabilite, o sociálne trhové hospodárstvo s vysokou konkurencieschopnosťou zamerané na dosiahnutie plnej zamestnanosti a sociálneho pokroku, ako aj o vysokú úroveň ochrany životného prostredia a zlepšenie jeho kvality. Podporuje vedecký a technický pokrok.

Bojuje proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporuje sociálnu spravodlivosť a ochranu, rovnosť medzi ženami a mužmi, solidaritu medzi generáciami a ochranu práv dieťaťa.

Podporuje hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a solidaritu medzi členskými štátmi.

Rešpektuje svoju bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a zabezpečuje zachovávanie a zveľádovanie európskeho kultúrneho dedičstva.
4. Únia vytvorí hospodársku a menovú úniu, ktorej menou je euro.
5. Únia vo vzťahoch so zvyškom sveta potvrdzuje a podporuje svoje hodnoty a záujmy a prispieva k ochrane svojich občanov. Prispieva k mieru, bezpečnosti, trvalo udržateľnému rozvoju Zeme, k solidarite a vzájomnému rešpektovaniu sa národov, k voľnému a spravodlivému obchodu, k odstráneniu chudoby a k ochrane ľudských práv, najmä práv dieťaťa, ako aj k prísnemu dodržiavaniu a rozvoju medzinárodného práva, najmä k dodržiavaniu zásad Charty Organizácie Spojených národov.

6. Únia dosahuje svoje ciele primeranými prostriedkami podľa rozsahu, v akom boli na ňu zmluvami prenesené príslušné právomoci.

Článok 4

1. V súlade s článkom 5 právomoci, ktoré na Úniu neboli zmluvami prenesené, zostávajú právomocami členských štátov.

2. Únia rešpektuje rovnosť členských štátov pred zmluvami, ako aj ich národnú identitu, obsiahnutú v ich základných politických a ústavných systémoch vrátane regionálnych a miestnych samospráv. Rešpektuje ich základné štátne funkcie, najmä zabezpečovanie územnej celistvosti štátu, udržiavanie verejného poriadku a zabezpečovanie národnej bezpečnosti. Predovšetkým národná bezpečnosť ostáva vo výlučnej zodpovednosti každého členského štátu.

3. Podľa zásady lojálnej spolupráce sa Únia a členské štáty vzájomne rešpektujú a vzájomne si pomáhajú pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo zmlúv.

Členské štáty prijímú všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie.

Členské štáty pomáhajú Únii pri plnení jej úloh a neprijímú žiadne opatrenie, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Únie.

Článok 5

(pôvodný článok 5 ZES)

1. Vymedzenie právomocí Únie sa spravuje zásadou prenesenia právomocí. Vykonávanie právomocí Únie sa spravuje zásadou subsidiarity a proporcionality.

2. Podľa zásady prenesenia právomocí Únia koná len v medziach právomocí, ktoré na ňu preniesli členské štáty v zmluvách na dosiahnutie cieľov v nich vymedzených. Právomoci, ktoré na Úniu neboli v zmluvách prenesené, zostávajú právomocami členských štátov.

3. Podľa zásady subsidiarity koná Únia v oblastiach, ktoré nepatria do jej výlučnej právomoci, len v takom rozsahu a vtedy, ak ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu členské štáty uspokojivo dosiahnuť na ústrednej úrovni alebo na regionálnej a miestnej úrovni, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie.

Inštitúcie Únie uplatňujú zásadu subsidiarity v súlade s Protokolom o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality. Národné parlamenty zabezpečujú dodržiavanie zásady subsidiarity v súlade s postupom ustanoveným v uvedenom protokole.

4. Podľa zásady proporcionality neprekračuje obsah a forma činnosti Únie rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv.

Inštitúcie Únie uplatňujú zásadu proporcionality v súlade s Protokolom o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality.

Článok 6 (pôvodný článok 6 ZEU)

1. Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000 upravenej 12. decembra 2007 v Štrasburgu, ktorá má rovnakú právnu silu ako zmluvy.

Ustanovenia charty žiadnym spôsobom nerozširujú právomoci Únie vymedzené v zmluvách.

Práva, slobody a zásady v charte sa vykladajú v súlade so všeobecnými ustanoveniami hlavy VII charty, ktorými sa upravuje jej výklad a uplatňovanie a pri riadnom zohľadnení vysvetliviek, na ktoré sa v charte odkazuje a ktoré označujú zdroje týchto ustanovení.

2. Únia pristúpi k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Týmto pristúpením nie sú dotknuté právomoci Únie vymedzené v zmluvách.
3. Základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorem o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, predstavujú všeobecné zásady práva Únie.

Článok 7
(pôvodný článok 7 ZEU)

1. Na základe odôvodneného návrhu jednej tretiny členských štátov, Európskeho parlamentu alebo Európskej komisie môže Rada štvorpäťtinou väčšinou svojich členov po získaní súhlasu Európskeho parlamentu rozhodnúť, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 niektorým členským štátom. Pred prijatím takéhoto rozhodnutia Rada vypočuje príslušný členský štát a v súlade s tým istým postupom mu môže adresovať vhodné odporúčania.

Rada pravidelne overuje, či dôvody, na základe ktorých prijala rozhodnutie, ešte stále trvajú.

2. Európska rada môže na návrh jednej tretiny členských štátov alebo na návrh Európskej komisie a po získaní súhlasu Európskeho parlamentu jednoducho rozhodnúť o existencii závažného alebo pretrvávajúceho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 niektorým členským štátom, a to po vyzvaní tohto členského štátu, aby predložil svoje stanovisko.

3. Ak je prijaté rozhodnutie podľa odseku 2, môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o pozastavení určitých práv vyplývajúcich z uplatňovania zmlúv pre príslušný členský štát vrátane hlasovacieho práva zástupcu vlády tohto členského štátu na zasadnutiach Rady. Rada pritom zohľadní možné následky takéhoto pozastavenia na práva a povinnosti fyzických a právnických osôb.

Závazky príslušného členského štátu vyplývajúce zo zmlúv zostávajú pre tento štát v každom prípade aj naďalej záväzné.

4. Rada môže následne kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o zmene alebo odvolaní opatrení prijatých podľa odseku 3 v dôsledku zmeny situácie, ktorá viedla k ich zavedeniu.

5. Pravidlá hlasovania, ktoré sa na účely tohto článku vzťahujú na Európsky parlament, Európsku radu a Radu, sú ustanovené v článku 354 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 8

1. Únia rozvíja osobitné vzťahy so susednými krajinami s cieľom vytvoriť priestor prosperity a dobrého susedstva, ktorý je založený na hodnotách Únie a charakterizovaný blízkymi a mierovými vzťahmi založenými na spolupráci.

2. Na účely odseku 1 môže Únia uzatvárať s dotknutými krajinami osobitné dohody. Tieto dohody môžu obsahovať vzájomné práva a povinnosti, ako aj možnosť spoločne prijímať opatrenia. Ich vykonávanie je predmetom pravidelných konzultácií.

HLAVA II

USTANOVENIA O DEMOKRATICKÝCH ZÁSADÁCH

Článok 9

Únia dodržiava pri všetkých svojich činnostiach zásadu rovnosti občanov, ktorým sa dostáva rovnakej pozornosti zo strany jej inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr. Občanom Únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo Únie dopĺňa štátne občianstvo a nenahrádza ho.

Článok 10

1. Fungovanie Únie je založené na zastupiteľskej demokracii.
2. Občania sú na úrovni Únie priamo zastúpení v Európskom parlamente.

Členské štáty sú zastúpené v Európskej rade hlavami štátov alebo predsedami vlád a v Rade svojimi vládami, ktoré samotné sú demokraticky zodpovedné buď svojim národným parlamentom, alebo svojim občanom.

3. Každý občan má právo zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie. Rozhodnutia sa prijímajú podľa možnosti čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanovi.
4. Politické strany na európskej úrovni prispievajú k formovaniu európskeho politického vedomia a k vyjadrovaniu vôle občanov Únie.

Článok 11

1. Inštitúcie dávajú primeraným spôsobom občanom a reprezentatívnym združeniam možnosť verejne vyjadrovať a vymieňať si názory na všetky oblasti činnosti Únie.
2. Inštitúcie udržiavajú otvorený, transparentný a pravidelný dialóg s reprezentatívnymi združeniami a občianskou spoločnosťou.
3. Európska komisia vedie rozsiahle konzultácie s dotknutými stranami s cieľom zabezpečiť súdržnosť a transparentnosť činností Únie.
4. Občania Únie, ktorých počet dosiahne najmenej jeden milión a ktorí sú štátnymi príslušníkmi významného počtu členských štátov, sa môžu ujať iniciatívy a vyzvať Európsku komisiu, aby v rámci svojich právomocí predložila vhodný návrh vo veciach, o ktorých sa občania domnievajú, že na účely uplatňovania zmlúv je potrebný právny akt Únie.

Postupy a podmienky predloženia takejto iniciatívy sú ustanovené v súlade s článkom 24 prvým odsekom Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 12

Národné parlamenty aktívne prispievajú k dobrému fungovaniu Únie tým, že:

- a) ich v súlade s Protokolom o úlohe národných parlamentov v Európskej únii inštitúcie Únie informujú o návrhoch legislatívnych aktov Únie, ktoré im zasielajú;
- b) dohliadajú na dodržiavanie zásady subsidiarity v súlade s postupmi ustanovenými v Protokole o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality;
- c) sa v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti zúčastňujú na mechanizmoch hodnotenia vykonávania politík Únie v tejto oblasti v súlade s článkom 70 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a že sa zapájajú do politickej kontroly Europolu a hodnotenia činnosti Eurojustu v súlade s článkami 88 a 85 uvedenej zmluvy;
- d) sa zúčastňujú na postupoch revízie zmlúv v súlade s článkom 48 tejto zmluvy;
- e) sa im oznamujú žiadosti o prístupenie k Únii v súlade s článkom 49 tejto zmluvy;
- f) sa zúčastňujú medziparlamentnej spolupráce medzi národnými parlamentmi a Európskym parlamentom v súlade s Protokolom o úlohe národných parlamentov v Európskej únii.

HLAVA III
USTANOVENIA O INŠTITÚCIÁCH

Článok 13

1. Únia má k dispozícii inštitucionálny rámec, ktorého účelom je podporovať jej hodnoty, sledovať jej ciele, slúžiť jej záujmom, záujmom jej občanov a členských štátov, ako aj zabezpečovať konzistentnosť, efektívnosť a kontinuitu jej politik a činností.

Inštitúciami Únie sú:

- Európsky parlament,
- Európska rada,
- Rada,
- Európska komisia (ďalej len „Komisia“),
- Súdny dvor Európskej únie,
- Európska centrálna banka,
- Dvor audítorov.

2. Každá inštitúcia koná v medziach právomocí, ktoré sú jej zverené zmluvami, a v súlade s postupmi, podmienkami a cieľmi v nich ustanovenými. Inštitúcie navzájom v plnej miere spolupracujú.

3. Ustanovenia o Európskej centrálnej banke a Dvore audítorov, ako aj podrobné ustanovenia o ostatných inštitúciách, sa nachádzajú v Zmluve o fungovaní Európskej únie.

4. Európskemu parlamentu, Rade a Komisii pomáha Hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov s poradnou funkciou.

Článok 14

1. Európsky parlament spoločne s Radou vykonáva legislatívne a rozpočtové funkcie. Vykonáva funkciu politickej kontroly a poradnú funkciu v súlade s podmienkami ustanovenými v zmluvách. Volí predsedu Komisie.

2. Európsky parlament sa skladá zo zástupcov občanov Únie. Ich počet nepresiahne sedemsto päťdesiat plus predseda. Zastúpenie občanov je zostupne proporčné, pričom každý členský štát má najmenej šesť členov. Žiadny členský štát nemá pridelených viac ako deväťdesiatšesť kresiel.

Európska rada prijme jednomyseľne na základe iniciatívy Európskeho parlamentu a s jeho súhlasom rozhodnutie, ktorým sa ustanoví zloženie Európskeho parlamentu, dodržiavajúc zásady uvedené v prvom pododseku.

3. Poslanci Európskeho parlamentu sú volení vo všeobecných, priamych a slobodných voľbách tajným hlasovaním na volebné obdobie piatich rokov.

4. Európsky parlament si z radov svojich poslancov volí predsedu a predsedníctvo.

Článok 15

1. Európska rada dáva Únii potrebné podnety na jej rozvoj a určuje jej všeobecné politické smerovanie a priority. Nevykonáva legislatívnu funkciu.

2. Európska rada sa skladá z hláv štátov alebo predsedov vlád členských štátov, ako aj svojho predsedu a predsedu Komisie. Jej práce sa zúčastňuje vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

3. Európska rada zasadá dvakrát za polrok, zvoľáva ju jej predseda. Ak si to vyžaduje program rokovania, členovia Európskej rady môžu rozhodnúť, že každému z nich bude pomáhať minister, a v prípade predsedu Komisie, člen Komisie. Ak si to vyžaduje situácia, predseda zvoľáva mimoriadne zasadnutie Európskej rady.

4. Rozhodnutia Európskej rady sa prijímajú konsenzom, ak nie je v zmluvách ustanovené inak.

5. Európska rada volí svojho predsedu kvalifikovanou väčšinou na funkčné obdobie dva a pol roka s možnosťou opätovného zvolenia na jedno funkčné obdobie. Európska rada môže v prípade prekážok vo výkone funkcie alebo závažného pochybenia jeho funkčné obdobie ukončiť podľa rovnakého postupu.

6. Predseda Európskej rady:

- a) predsedá Európskej rade a podnecuje jej prácu;
- b) zabezpečuje prípravu a plynulosť práce Európskej rady v spolupráci s predsedom Komisie a na základe práce Rady pre všeobecné záležitosti;
- c) usiluje sa uľahčiť dosiahnutie súdržnosti a konsenzu v rámci Európskej rady;
- d) po každom zasadnutí Európskej rady predkladá správu Európskemu parlamentu.

Predseda Európskej rady na svojej úrovni a z titulu svojej funkcie zabezpečuje zastupovanie Únie navonok v záležitostiach týkajúcich sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky bez toho, aby boli dotknuté právomoci vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

Predseda Európskej rady nesmie vykonávať vnútroštátnu funkciu.

Článok 16

1. Rada spolu s Európskym parlamentom vykonáva legislatívne a rozpočtové funkcie. Vykonáva funkcie tvorby politik a koordinačné funkcie v súlade s podmienkami ustanovenými v zmluvách.
2. Rada sa skladá z jedného zástupcu každého členského štátu na ministerskej úrovni, ktorý môže zaväzovať vládu príslušného členského štátu a hlasovať za ňu.
3. Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou s výnimkou prípadov, keď zmluvy ustanovujú inak.
4. Od 1. novembra 2014 je kvalifikovaná väčšina vymedzená ako väčšina rovnajúca sa najmenej 55 % členov Rady, ktorí pozostávajú najmenej z pätnástich členov a zastupujú členské štáty zahŕňajúce najmenej 65 % obyvateľstva Únie.

Blokujúcu menšinu musia tvoriť najmenej štyria členovia Rady, v opačnom prípade sa kvalifikovaná väčšina považuje za dosiahnutú.

Ostatné pravidlá, ktorými sa spravuje hlasovanie kvalifikovanou väčšinou, sú ustanovené v článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

5. Prechodné ustanovenia o vymedzení kvalifikovanej väčšiny uplatniteľné do 31. októbra 2014, ako aj ustanovenia uplatniteľné od 1. novembra 2014 do 31. marca 2017, sú ustanovené v Protokole o prechodných ustanoveniach.

6. Rada zasadá v rôznych zloženiach, ktorých zoznam sa prijíma v súlade s článkom 236 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Rada pre všeobecné záležitosti zabezpečuje konzistentnosť práce rôznych zložení Rady. Pripravuje zasadnutia Európskej rady a spolu s predsedom Európskej rady a Komisiou zabezpečuje ich nadväznosť.

Rada pre zahraničné veci rozpracúva vonkajšiu činnosť Únie na základe strategických usmernení stanovených Európskou radou a zabezpečuje, aby činnosť Únie bola konzistentná.

7. Za prípravu práce Rady je zodpovedný Výbor stálych predstaviteľov vlád členských štátov.
8. Počas rokovania a hlasovania o návrhu legislatívneho aktu sú zasadnutia Rady verejné. Na tento účel je každé zasadnutie Rady rozdelené na dve časti, pričom jedna časť sa zaoberá prerokovávaním legislatívnych aktov Únie a druhá nelegislatívnymi činnosťami.
9. Zloženiam Rady s výnimkou zloženia Rady pre zahraničné veci predsedajú zástupcovia členských štátov v Rade na základe zásady rovnosti rotácie v súlade s článkom 236 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 17

1. Komisia podporuje všeobecný záujem Únie a na tento účel sa ujíma vhodných iniciatív. Zabezpečuje uplatňovanie zmlúv, ako aj opatrení prijatých inštitúciami na ich základe. Dohliada na uplatňovanie práva Únie pod kontrolou Súdneho dvora Európskej únie. Plní rozpočet a riadi programy. Vykonáva koordinačné, výkonné a riadiace funkcie v súlade s podmienkami ustanovenými v zmluvách. S výnimkou spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a iných prípadov ustanovených v zmluvách zabezpečuje zastupovanie Únie navonok. Dáva iniciatívy na ročné a viacročné programovanie Únie v snahe dosiahnuť medziinštitucionálne dohody.
2. Legislatívne akty Únie môžu byť prijaté len na základe návrhu Komisie, pokiaľ zmluvy neustanovujú inak. Iné akty sa prijímajú na základe návrhu Komisie, ak tak ustanovujú zmluvy.
3. Funkčné obdobie Komisie je päťročné.

Členovia Komisie sú vybraní na základe ich celkových schopností a ich európskej angažovanosti spomedzi osôb, ktoré poskytujú záruky úplnej nezávislosti.

Komisia je pri vykonávaní svojich úloh úplne nezávislá. Bez toho, aby bol dotknutý článok 18 ods. 2, členovia Komisie nesmú žiadať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády, inštitúcie, orgánu alebo úradu alebo agentúry. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania, ktoré je nezlučiteľné s ich funkciou alebo plnením ich úloh.

4. Komisia vymenovaná medzi nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy a 31. októbrom 2014 sa skladá z jedného štátneho príslušníka za každý členský štát vrátane jej predsedu a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorý je jedným z jej podpredsedov.

5. Od 1. novembra 2014 sa Komisia skladá z takého počtu členov vrátane jej predsedu a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorý zodpovedá dvom tretinám počtu členských štátov, pokiaľ Európska rada nerozhodne jednomyselne o zmene tohto počtu.

Členovia Komisie sú vybraní spomedzi štátnych príslušníkov členských štátov na základe systému striktno rovnej rotácie medzi členskými štátmi, ktorý umožňuje zohľadniť demografické a geografické spektrum všetkých členských štátov. Tento systém zavedie jednomyselne Európska rada v súlade s článkom 244 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

6. Predseda Komisie:

- a) vydáva usmernenia pre prácu Komisie;
- b) rozhoduje o vnútornej organizácii Komisie a zabezpečuje, aby konala konzistentne, efektívne a ako kolektívny orgán;
- c) spomedzi členov Komisie vymenúva podpredsedov s výnimkou vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

Člen Komisie sa vzdá funkcie, ak ho o to požiada predseda. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku sa vzdá funkcie v súlade s postupom ustanoveným v článku 18 ods. 1, ak ho o to požiada predseda.

7. Zohľadňujúc voľby do Európskeho parlamentu a po príslušných konzultáciách navrhne Európska rada kvalifikovanou väčšinou Európskemu parlamentu kandidáta na funkciu predsedu Komisie. Tohto kandidáta volí Európsky parlament väčšinou svojich členov. Ak tento kandidát nezíska požadovanú väčšinu, Európska rada kvalifikovanou väčšinou navrhne do jedného mesiaca nového kandidáta, ktorého volí Európsky parlament podľa rovnakého postupu.

Rada po spoločnej dohode so zvoleným predsedom prijme zoznam ostatných osôb, ktoré navrhuje vymenovať za členov Komisie. Sú vybraní na základe návrhov členských štátov v súlade s kritériami ustanovenými v odseku 3 druhom pododseku a odseku 5 druhom pododseku.

Predseda, vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a ostatní členovia Komisie podliehajú ako celok schváleniu Európskeho parlamentu. Na základe tohto schválenia vymenuje Európska rada kvalifikovanou väčšinou Komisiu.

8. Komisia sa ako celok zodpovedá Európskemu parlamentu. V súlade s článkom 234 Zmluvy o fungovaní Európskej únie môže Európsky parlament hlasovať o návrhu na vyslovenie nedôvery Komisii. Ak je takýto návrh prijatý, členovia Komisie sa musia kolektívne vzdať svojich funkcií a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku sa musí vzdať svojich funkcií, ktoré vykonáva v rámci Komisie.

Článok 18

1. Európska rada kvalifikovanou väčšinou a so súhlasom predsedu Komisie vymenuje vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Európska rada môže ukončiť jeho funkčné obdobie rovnakým postupom.

2. Vysoký predstaviteľ vedie spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku Únie. Svojimi návrhmi prispieva k tvorbe tejto politiky a uskutočňuje ju ako splnomocnenec Rady. To isté sa vzťahuje na spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku.

3. Vysoký predstaviteľ predsedá Rade pre zahraničné veci.
4. Vysoký predstaviteľ je jedným z podpredsedov Komisie. Zabezpečuje konzistentnosť vonkajšej činnosti Únie. V rámci Komisie zodpovedá za úlohy, ktoré jej v tejto súvislosti prislúchajú v oblasti vonkajších vzťahov, a za koordináciu ostatných aspektov vonkajšej činnosti Únie. Pri vykonávaní týchto právomocí v rámci Komisie a len v súvislosti s týmito právomocami je vysoký predstaviteľ viazaný postupmi, ktoré upravujú fungovanie Komisie v rozsahu, ktorý je zlučiteľný s odsekmi 2 a 3.

Článok 19

1. Súdny dvor Európskej únie sa skladá zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov. Zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv.

Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.

2. Súdny dvor tvoria sudcovia, jeden za každý členský štát. Pomáhajú mu generálni advokáti.

Všeobecný súd tvoria sudcovia, najmenej jeden za každý členský štát.

Sudcovia a generálni advokáti Súdneho dvora a sudcovia Všeobecného súdu sú vybraní z osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a spĺňajú podmienky uvedené v článkoch 253 a 254 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Sú vymenovaní na základe spoločnej dohody vlád členských štátov na funkčné obdobie šiestich rokov. Sudcovia a generálni advokáti môžu byť opätovne vymenovaní.

3. Súdny dvor Európskej únie v súlade so zmluvami rozhoduje:
 - a) o žalobách podaných členským štátom, inštitúciou alebo fyzickou osobou alebo právnickou osobou;

- b) o prejudiciálnych otázkach o výklade práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami na základe žiadosti vnútroštátnych súdnych orgánov;
- c) v iných prípadoch ustanovených zmluvami.

HLAVA IV

USTANOVENIA O POSILNEJ SPOLUPRÁCI

Článok 20

(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

1. Členské štáty, ktoré majú v úmysle naviazať medzi sebou posilnenú spoluprácu v rámci iných ako výlučných právomocí Únie, môžu využiť jej inštitúcie a vykonávať tieto právomoci uplatňovaním príslušných ustanovení zmlúv, v medziach a podľa postupov ustanovených v tomto článku a v článkoch 326 až 334 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Posilnená spolupráca je zameraná na podporu dosiahnutia cieľov Únie, ochranu jej záujmov a posilňovanie jej integračného procesu. Je vždy otvorená pre všetky členské štáty v súlade s článkom 328 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

2. Rozhodnutie, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca, prijme Rada ako poslednú možnosť, keď sa zistí, že ciele takejto spolupráce nemôže Únia ako celok dosiahnuť v primeranom čase, a za predpokladu, že sa na nej zúčastní najmenej deväť členských štátov. Rada sa uznáva v súlade s postupom ustanoveným v článku 329 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

3. Všetci členovia Rady sa môžu zúčastniť na jej rokovaníach, ale hlasovania sa zúčastňujú len členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci. Pravidlá hlasovania sú ustanovené v článku 330 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

4. Akty prijaté v rámci posilnenej spolupráce sú záväzné len pre zúčastnené členské štáty. Nepovažujú sa za *acquis*, ktoré musia prijať kandidátske štáty na prístupenie k Únii.

HLAVA V

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O VONKAJŠEJ ČINNOSTI ÚNIE A OSOBITNÉ USTANOVENIA O SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKE

Kapitola 1

Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie

Článok 21

1. Činnosť Únie na medzinárodnej scéne sa spravuje zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení, rozvoji a rozšírení a ktoré hodlá podporovať vo zvyšku sveta: demokracia, právny štát, univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, rovnosť a solidarita a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.

Únia sa usiluje o rozvoj vzťahov a budovanie partnerstiev s tretími krajinami a s medzinárodnými, regionálnymi alebo svetovými organizáciami, ktoré uznávajú spoločné zásady uvedené v prvom pododseku. Presadzuje mnohostranné riešenia spoločných problémov, najmä v rámci Organizácie Spojených národov.

2. Únia vymedzuje a uskutočňuje spoločné politiky a činnosti a pracuje na dosahovaní vysokého stupňa spolupráce vo všetkých oblastiach medzinárodných vzťahov s cieľom:

- a) uchovávať svoje hodnoty, základné záujmy, bezpečnosť, nezávislosť a celistvosť;
- b) upevňovať a podporovať demokraciu, právny štát, ľudské práva a zásady medzinárodného práva;
- c) zachovávať mier, predchádzať konfliktom a posilňovať medzinárodnú bezpečnosť v súlade s cieľmi a zásadami Charty Organizácie Spojených národov, zásadami Helsinského záverečného aktu a cieľmi Parížskej charty vrátane tých, ktoré sa týkajú vonkajších hraníc;
- d) podporovať trvalo udržateľný hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj rozvojových krajín s hlavným cieľom odstrániť chudobu;
- e) povzbudzovať integráciu všetkých krajín do svetového hospodárstva aj prostredníctvom postupného odstraňovania prekážok v medzinárodnom obchode;
- f) prispievať k vypracovaniu medzinárodných opatrení na zachovávanie a zlepšovanie kvality životného prostredia a trvalo udržateľného hospodárenia so svetovými prírodnými zdrojmi s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj;

- g) pomáhať obyvateľstvu, krajinám a regiónom postihnutým prírodnými katastrofami alebo katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou a
- h) presadzovať medzinárodný systém založený na posilnenej mnohostrannej spolupráci a dobrej správe vecí verejných v celosvetovom meradle.

3. Pri rozvoji a vykonávaní vonkajšej činnosti Únie v rôznych oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto hlava a piata časť Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj pri rozvíjaní a uskutočňovaní svojich ostatných politík v ich vonkajších aspektoch zachováva Únia zásady a sleduje ciele uvedené v odsekoch 1 a 2.

Únia zabezpečuje vzájomný súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti a medzi nimi a ostatnými politikami. Rada a Komisia s pomocou vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zabezpečujú tento vzájomný súlad a na tento účel spolupracujú.

Článok 22

1. Na základe zásad a cieľov uvedených v článku 21 určuje Európska rada strategické záujmy a ciele Únie.

Rozhodnutia Európskej rady o strategických záujmoch a cieľoch Únie sa vzťahujú na spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a na ostatné oblasti vonkajšej činnosti Únie. Tieto rozhodnutia sa môžu týkať vzťahov Únie s konkrétnou krajinou alebo regiónom, alebo môžu byť tematicky zamerané. Určujú ich dĺžku trvania a prostriedky, ktoré musia poskytnúť Únia a členské štáty.

Európska rada sa uznáva jednomyselne na základe odporúčania Rady prijatého podľa postupov ustanovených pre každú oblasť. Rozhodnutia Európskej rady sa vykonávajú v súlade s postupmi určenými zmluvami.

2. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku pre oblasť spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a Komisia pre ostatné oblasti vonkajšej činnosti môžu Rade predkladať spoločné návrhy.

Kapitola 2

Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike

Oddiel 1

Spoločné ustanovenia

Článok 23

Činnosť Únie na medzinárodnej scéne podľa tejto kapitoly sa spravuje zásadami, sleduje ciele a uskutočňuje sa v súlade so všeobecnými ustanoveniami uvedenými v kapitole 1.

Článok 24

(pôvodný článok 11 ZEU)

1. Právomoc Únie v záležitostiach spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky sa vzťahuje na všetky oblasti zahraničnej politiky a všetky otázky týkajúce sa bezpečnosti Únie vrátane postupného vymedzenia spoločnej obrannej politiky, ktorá môže viesť k spoločnej obrane.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika podlieha osobitným pravidlám a postupom. Vymedzuje a vykonáva ju jednomyselne Európska rada a Rada s výnimkou prípadov, keď sa v zmluvách ustanovuje inak. Prijatie legislatívneho aktu sa vylučuje. Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku uskutočňuje vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a členské štáty v súlade so zmluvami. Osobitná úloha Európskeho parlamentu a Komisie v tejto oblasti je vymedzená v zmluvách. Súdny dvor Európskej únie nemá vo vzťahu k týmto ustanoveniam právomoc s výnimkou jeho právomoci monitorovať súlad s článkom 40 tejto zmluvy a preskúmať zákonnosť niektorých rozhodnutí, ako sa ustanovuje v článku 275 druhom odseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

2. V rámci zásad a cieľov svojej vonkajšej činnosti Únia uskutočňuje, vymedzuje a vykonáva spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku založenú na rozvoji vzájomnej politickej solidarity medzi členskými štátmi, identifikovaní otázok všeobecného záujmu a dosahovaní stále vyššieho stupňa zblíženia činností členských štátov.

3. Členské štáty aktívne a bezpodmienečne podporujú zahraničnú a bezpečnostnú politiku v duchu lojálnosti a vzájomnej solidarity a rešpektujú činnosť Únie v tejto oblasti.

Členské štáty spolupracujú na zvyšovaní a rozvoji svojej vzájomnej politickej solidarity. Zdržia sa akéhokoľvek konania, ktoré je v rozpore so záujmami Únie alebo ktoré by mohlo znížiť účinnosť jej pôsobenia ako súdržnej sily v medzinárodných vzťahoch.

Rada a vysoký predstaviteľ zabezpečujú dodržiavanie týchto zásad.

Článok 25
(pôvodný článok 12 ZEU)

Únia uskutočňuje spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku:

- a) vymedzením všeobecných usmernení;
- b) prijímaním rozhodnutí, ktoré vymedzujú:
 - i) aké akcie má Únia vykonať;
 - ii) aké pozície má Únia zaujať;
 - iii) opatrenia na vykonávanie rozhodnutí uvedených v bodoch i) a ii);
- a
- c) posilňovaním systematickej spolupráce medzi členskými štátmi pri uskutočňovaní ich politiky.

Článok 26
(pôvodný článok 13 ZEU)

1. Európska rada určuje strategické záujmy Únie, stanovuje ciele a vymedzuje všeobecné usmernenia spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane záležitostí, ktoré majú obranné dôsledky. Prijíma potrebné rozhodnutia.

Ak to medzinárodný vývoj vyžaduje, predseda Európskej rady zvolá mimoriadne zasadnutie Európskej rady s cieľom vymedziť strategické smery politiky Únie s ohľadom na takýto vývoj.

2. Rada tvorí spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a prijíma rozhodnutia potrebné na vymedzenie a uskutočňovanie tejto politiky na základe všeobecných usmernení a strategických smerov vymedzených Európskou radou.

Rada a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zabezpečia jednotu, dôslednosť a účinnosť konania Únie.

3. Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku uskutočňuje vysoký predstaviteľ a členské štáty, pričom používajú prostriedky členských štátov a prostriedky Únie.

Článok 27

1. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorý predsedá Rade pre zahraničné veci, prispieva svojimi návrhmi k tvorbe spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a zabezpečuje vykonávanie rozhodnutí prijatých Európskou radou a Radou.

2. Vysoký predstaviteľ zastupuje Úniu v záležitostiach týkajúcich sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Vede politický dialóg s tretími stranami v mene Únie a vyjadruje pozíciu Únie v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách.

3. Vysokému predstaviteľovi pri výkone jeho funkcie pomáha Európska služba pre vonkajšiu činnosť. Táto služba pri svojej činnosti spolupracuje s diplomatickými službami členských štátov a pozostáva z úradníkov z príslušných útvarov generálneho sekretariátu Rady a Komisie, ako aj z personálu dočasne vyslaného diplomatickými službami členských štátov. Organizáciu a fungovanie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť upraví Rada rozhodnutím. Rada sa uznáva na návrh vysokého predstaviteľa po porade s Európskym parlamentom a po získaní súhlasu Komisie.

Článok 28
(pôvodný článok 14 ZEU)

1. Keď si medzinárodná situácia vyžaduje operačnú činnosť Únie, Rada prijme potrebné rozhodnutia. Tieto rozhodnutia stanovujú ciele, rozsah a prostriedky, ktoré Únia dostane k dispozícii, a ak je to potrebné, aj dobu trvania a podmienky ich uskutočnenia.

Pri zmene okolností, ktoré podstatne ovplyvnia záležitosť, ktorá je predmetom takého rozhodnutia, preskúma Rada zásady a ciele tohto rozhodnutia a prijme nevyhnutné rozhodnutia.

2. Rozhodnutia uvedené v odseku 1 zaväzujú členské štáty pri prijímaní svojich pozícií a výkone svojej činnosti.

3. V prípade akéhokoľvek plánu prijať vnútroštátnu pozíciu alebo vnútroštátnu akciu pri uplatňovaní rozhodnutia uvedeného v odseku 1, dotknutý členský štát o tomto včas oznámi informácie, aby sa v prípade potreby mohlo v Rade uskutočniť predbežné prerokovanie. Povinnosť poskytnutia predbežných informácií sa nevzťahuje na opatrenia, ktoré sú iba vnútroštátnou transpozíciou rozhodnutí Rady.

4. V prípadoch naliehavej potreby vyplývajúcej zo zmeny situácie, ak Rada neprijala revíziu rozhodnutia uvedeného v odseku 1, môžu členské štáty prijať nevyhnutné naliehavé opatrenia so zreteľom na všeobecné ciele uvedeného rozhodnutia. Dotknutý členský štát o všetkých takýchto opatreniach okamžite upovedomí Radu.

5. Ak sa pri uplatňovaní rozhodnutia uvedeného v tomto článku vyskytnú podstatné ťažkosti, členský štát o nich informuje Radu, ktorá ich prerokuje a bude hľadať primerané riešenia. Takéto riešenia nesmú byť v rozpore cieľmi rozhodnutia uvedeného v odseku 1, ani znižovať jeho účinnosť.

Článok 29
(pôvodný článok 15 ZEU)

Rada prijíma rozhodnutia, ktoré vymedzujú pozíciu Únie k určitej záležitosti geografickej alebo vecnej povahy. Členské štáty zabezpečia, aby ich vnútroštátne politiky zodpovedali pozíciám Únie.

Článok 30
(pôvodný článok 22 ZEU)

1. Každý členský štát, vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku alebo vysoký predstaviteľ s podporou Komisie môžu Rade klásť akékoľvek otázky týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a každý členský štát môže Rade predkladať iniciatívy a vysoký predstaviteľ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku alebo vysoký predstaviteľ s podporou Komisie môže predkladať Rade návrhy.

2. V prípadoch, ktoré si vyžadujú rýchle rozhodnutie, vysoký predstaviteľ zvolá do 48 hodín, alebo v naliehavých prípadoch v kratšom čase, z vlastného podnetu alebo na žiadosť členského štátu mimoriadne zasadanie Rady.

Článok 31
(pôvodný článok 23 ZEU)

1. Rozhodnutia podľa tejto kapitoly prijíma Európska rada a Rada jednomyselne, pokiaľ nie je v tejto kapitole ustanovené inak. Prijatie legislatívneho aktu sa vylučuje.

Člen Rady, ktorý sa zdrží hlasovania, môže svoje zdržanie odôvodniť formálnym vyhlásením podľa tohto pododseku. V takom prípade nie je povinný uplatňovať rozhodnutie, avšak akceptuje, že rozhodnutie je pre Úniu záväzné. V duchu vzájomnej solidarity sa dotknutý členský štát zdrží akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo byť v rozpore alebo prekážať konaniu Únie založenom na tomto rozhodnutí, pričom ostatné členské štáty jeho stanovisko rešpektujú. Ak členovia Rady, ktorí k svojmu zdržaniu sa hlasovania vydajú takéto vyhlásenie, zastupujú aspoň jednu tretinu členských štátov predstávajúcich aspoň jednu tretinu obyvateľstva Únie, rozhodnutie nie je prijaté.

2. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 1 Rada rozhoduje kvalifikovanou väčšinou:

- keď prijíma rozhodnutie, ktorým sa vymedzuje činnosť alebo pozícia Únie na základe rozhodnutia Európskej rady týkajúceho sa strategických záujmov a cieľov Únie, ktoré je uvedené v článku 22 ods. 1,
- keď prijíma rozhodnutie, ktorým sa vymedzuje činnosť alebo pozícia Únie, na návrh predložený vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku na základe osobitnej žiadosti, ktorú mu predložila Európska rada z vlastnej iniciatívy alebo na základe iniciatívy vysokého predstaviteľa,
- pri prijímaní rozhodnutí o vykonaní rozhodnutia, ktorým sa vymedzuje činnosť alebo pozícia Únie,
- pri vymenovávaní osobitného zástupcu v súlade s článkom 33.

Ak člen Rady vyhlási, že zo zásadných a uvedených dôvodov národného záujmu zamýšľa namietat' proti prijatiu rozhodnutia, ktoré sa má prijať kvalifikovanou väčšinou, hlasovanie sa neuskutoční. Vysoký predstaviteľ hľadá v bezprostrednej konzultácii s dotknutým členským štátom riešenie, ktoré by bolo pre tento štát prijateľné. Ak neuspeje, Rada môže kvalifikovanou väčšinou požiadať, aby sa daná záležitosť predložila Európskej rade na účely jednotného prijatia rozhodnutia.

3. Európska rada môže jednomyseľne prijať rozhodnutie ustanovujúce, že Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou v iných prípadoch, ako sú uvedené v odseku 2.
4. Odseky 2 a 3 sa nevzťahujú na rozhodnutia, ktoré majú vojenský alebo obranný dosah.
5. O procesných otázkach rozhoduje Rada väčšinou hlasov svojich členov.

Článok 32
(pôvodný článok 16 ZEU)

Členské štáty sa v rámci Európskej rady a Rady radia o všetkých otázkach zahraničnej a bezpečnostnej politiky všeobecného záujmu s cieľom vymedziť spoločný postup. Pred prijatím akéhokoľvek opatrenia na medzinárodnej scéne alebo pred prijatím akéhokoľvek záväzku, ktorým by mohli byť dotknuté záujmy Únie, sa každý členský štát poradí s ostatnými štátmi v rámci Európskej rady alebo Rady. Členské štáty zabezpečujú prostredníctvom zblížovania svojich činností, aby bola Únia schopná presadzovať svoje záujmy a hodnoty na medzinárodnej scéne. Členské štáty si navzájom prejavujú solidaritu.

Ak Európska rada alebo Rada vymedzila spoločný postup Únie v zmysle prvého pododseku, vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a ministri zahraničných vecí členských štátov koordinujú svoje činnosti v rámci Rady.

Diplomatické zastúpenia členských štátov a delegácie Únie v tretích krajinách a pri medzinárodných organizáciách spolupracujú a prispievajú k vypracovaniu a vykonávaniu spoločného postupu.

Článok 33
(pôvodný článok 18 ZEU)

Rada môže na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku vymenovať osobitného zástupcu s mandátom pre osobitné politické otázky. Osobitný predstaviteľ vykonáva svoju funkciu pod vedením vysokého predstaviteľa.

Článok 34
(pôvodný článok 19 ZEU)

1. Členské štáty koordinujú svoj postup v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách. Na týchto fórach konajú podľa pozícií Únie. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zabezpečuje organizáciu tejto koordinácie.

V medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách, na ktorých sa nezúčastňujú všetky členské štáty, zúčastnené štáty dodržia pozície Únie.

2. V súlade s článkom 24 ods. 3 informujú členské štáty zastúpené v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách, na ktorých sa nezúčastňujú všetky členské štáty, členské štáty tam nezastúpené a vysokého predstaviteľa o všetkých veciach spoločného záujmu.

Členské štáty, ktoré sú zároveň členmi Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov zosúladujú svoj postup a v plnej miere informujú ostatné členské štáty a vysokého predstaviteľa. Členské štáty, ktoré sú členmi Bezpečnostnej rady, obhajujú pri výkone svojich funkcií pozície a záujmy Únie, bez dopadu na svoju zodpovednosť podľa ustanovení Charty Organizácie Spojených národov.

Ak Únia vymedzila pozíciu k téme, ktorá je na programe rokovania Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov, členské štáty zastúpené v Bezpečnostnej rade požiadajú, aby bol vysoký predstaviteľ vyzvaný predniesť pozíciu Únie.

Článok 35
(pôvodný článok 20 ZEU)

Diplomatické a konzulárne zastúpenia členských štátov a delegácie Únie v tretích krajinách a na medzinárodných konferenciách a ich zastúpenia v medzinárodných organizáciách spolupracujú tak, aby zabezpečili dodržiavanie a vykonávanie rozhodnutí, ktoré vymedzujú pozície a činnosť Únie, prijatých na základe tejto kapitoly.

Prehlbujú spoluprácu výmenou informácií a vypracovaním spoločných hodnotení.

Prispievajú k vykonávaniu práva občanov Únie na ochranu na území tretích krajín podľa článku 20 ods. 2 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj opatrení prijatých podľa článku 23 uvedenej zmluvy.

Článok 36
(pôvodný článok 21 ZEU)

Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku sa pravidelne radí s Európskym parlamentom o hlavných aspektoch a základných rozhodnutiach spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky a informuje ho o vývoji v týchto politikách. Zabezpečuje, aby boli názory Európskeho parlamentu náležite zohľadnené. Na informovaní Európskeho parlamentu sa môžu podieľať osobitní predstavitelia.

Európsky parlament môže klásť otázky Rade a vysokému predstaviteľovi alebo im dávať odporúčania. Dvakrát za rok uskutoční rozpravu o pokroku pri realizovaní spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky.

Článok 37
(pôvodný článok 24 ZEU)

Únia môže uzatvárať dohody s jedným alebo viacerými štátmi, alebo medzinárodnými organizáciami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

Článok 38
(pôvodný článok 25 ZEU)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 240 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, monitoruje Politický a bezpečnostný výbor medzinárodnú situáciu v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje spoločná zahraničná a bezpečnostná politika, a prispieva k definovaniu politík podávaním stanovísk Rade na žiadosť Rady, vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku alebo z vlastného podnetu. Sleduje taktiež uskutočňovanie dohodnutých politík bez toho, aby boli dotknuté právomoci vysokého predstaviteľa.

V rámci tejto kapitoly Politický a bezpečnostný výbor vykonáva pod vedením Rady a vysokého predstaviteľa politickú kontrolu a strategické riadenie operácií krízového riadenia uvedených v článku 43.

Rada môže poveriť výbor, aby na účely a počas doby trvania operácie na riešenie krízovej situácie určených Radou prijímal príslušné rozhodnutia týkajúce sa politickej kontroly a strategického usmerňovania operácie.

Článok 39

V súlade s článkom 16 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a odchyľne od jeho odseku 2 Rada prijme rozhodnutie ustanovujúce pravidlá, ktoré sa vzťahujú na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly, a pravidlá, ktoré sa vzťahujú na voľný pohyb takýchto údajov. Dodržiavanie týchto pravidiel podlieha kontrole nezávislých orgánov.

Článok 40

(pôvodný článok 47 ZEU)

Uskutočňovaním spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nie je dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie uvedených v článkoch 3 až 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Rovnako nie je uskutočňovaním politik uvedených v týchto článkoch dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie podľa tejto kapitoly.

Článok 41

(pôvodný článok 28 ZEU)

1. Správne výdavky, ktoré vzniknú orgánom pri vykonávaní tejto kapitoly, idú na ťarchu rozpočtu Únie.

2. Prevádzkové výdavky, ktoré vzniknú pri vykonávaní tejto kapitoly, sa taktiež účtujú na ťarchu rozpočtu Únie, s výnimkou výdavkov vyplývajúcich z operácií s vojenskými alebo obrannými dôsledkami a prípadov, keď Rada jednomyselne rozhodne inak.

V prípadoch, keď sa tieto výdavky neúčtujú na ťarchu rozpočtu Únie, ponosú ich členské štáty podľa kľúča hrubého národného produktu, pokiaľ Rada nerozhodne jednomyselne inak. Pri výdavkoch vyplývajúcich z operácií s vojenskými alebo obrannými dôsledkami, nie sú členské štáty, ktorých zástupcovia v Rade vykonali formálne vyhlásenie podľa druhého pododseku článku 31 ods. 1, povinné prispievať na ich financovanie.

3. Rada prijme rozhodnutie, ktorým ustanoví osobitné postupy na zabezpečenie rýchleho prístupu k rozpočtovým prostriedkom Únie určeným na neodkladné financovanie iniciatív v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a najmä na prípravné činnosti misie uvedené v článku 42 ods. 1 a článku 43. Uznáva sa po porade s Európskym parlamentom.

Prípravné činnosti na misie uvedené v článku 42 ods. 1 a článku 43, ktoré nie sú účtované ako výdavok z rozpočtu Únie, sa financujú z počiatočného fondu, ktorý pozostáva z príspevkov členských štátov.

Rada prijíma kvalifikovanou väčšinou na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku rozhodnutia, ktorými sa ustanovia:

- a) podrobnosti vytvorenia a financovania počiatočného fondu, najmä finančné čiastky pridelené fondu,
- b) podrobnosti správy počiatočného fondu,
- c) podrobnosti o finančnej kontrole.

Ak sa misia plánovaná v súlade s článkom 42 ods. 1 a článkom 43 nemôže účtovať ako výdavok z rozpočtu Únie, Rada oprávni vysokého predstaviteľa na používanie tohto fondu. Vysoký predstaviteľ predloží Rade správu o vykonávaní tejto úlohy.

Oddiel 2

Ustanovenia o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike

Článok 42 (pôvodný článok 17 ZEU)

1. Spoločná bezpečnostná a obranná politika je neoddeliteľnou súčasťou spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Zabezpečuje Únii operačnú schopnosť využívajúc civilné a vojenské prostriedky. Únia ich môže využiť pri misiách mimo Únie na udržanie mieru, predchádzanie konfliktom a posilňovanie medzinárodnej bezpečnosti v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov. Pri plnení týchto úloh sa využívajú spôsobilosti poskytované členskými štátmi.
2. Spoločná bezpečnostná a obranná politika zahŕňa postupné vymedzenie spoločnej obrannej politiky Únie. Tá povedie k spoločnej obrane, keď o tom jednomyselne rozhodne Európska rada. V takom prípade Európska rada odporučí členským štátom prijať toto rozhodnutie v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

Politika Únie v zmysle tohto oddielu nemá vplyv na osobitý charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov a rešpektuje záväzky niektorých členských štátov, ktoré vidia uskutočnenie svojej spoločnej obrany v Organizácii Severoatlantickej zmluvy (NATO) podľa Severoatlantickej zmluvy, a je v súlade so spoločnou bezpečnostnou a obrannou politikou utvorenou v tomto rámci.

3. Členské štáty dávajú Únii k dispozícii civilné a vojenské spôsobilosti na uskutočňovanie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, aby prispeli k cieľom vymedzeným Radou. Členské štáty, ktoré spoločne zriadia mnohonárodné sily, môžu dať aj tieto sily k dispozícii pre spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku.

Členské štáty sa zaväzujú, že budú postupne zlepšovať svoje vojenské spôsobilosti. Agentúra pre oblasť rozvoja obranných spôsobilostí, výskumu, nadobúdania a vyzbrojovania (ďalej len „Európska obranná agentúra“) určuje operačné požiadavky, presadzuje opatrenia na splnenie týchto požiadaviek, prispieva k identifikácii a prípadne k vykonávaniu akýchkoľvek opatrení potrebných na posilnenie priemyselnej a technologickej základne odvetvia obrany, podieľa sa na vymedzení európskej politiky v oblasti spôsobilostí a vyzbrojovania a pomáha Rade pri hodnotení zlepšovania vojenských spôsobilostí.

4. Na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku alebo na základe iniciatívy členského štátu prijíma Rada jednoomyseľne rozhodnutia, ktoré sa vzťahujú na spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku vrátane rozhodnutí o začatí misie uvedenej v tomto článku. Vysoký predstaviteľ môže, v prípade potreby spolu s Komisiou, navrhnúť použitie vnútroštátnych prostriedkov, ako aj nástrojov Únie.

5. Rada môže poveriť v rámci Únie skupinu členských štátov vykonaním určitej misie s cieľom zachovať hodnoty Únie a slúžiť jej záujmom. Na vykonanie takejto misie sa vzťahuje článok 44.

6. Tie členské štáty, ktorých vojenské spôsobilosti spĺňajú prísnejšie kritériá a ktoré v tejto oblasti prevzali navzájom väčšie záväzky s cieľom plniť najnáročnejšie misie, zavedú v rámci Únie stálu štruktúrovanú spoluprácu. Na takúto spoluprácu sa vzťahuje článok 46. Nie sú ňou dotknuté ustanovenia článku 43.

7. V prípade, že sa členský štát stane na svojom území obeťou ozbrojenej agresie, ostatné členské štáty sú povinné mu poskytnúť pomoc a podporu všetkými dostupnými prostriedkami, v súlade s článkom 51 Charty Organizácie Spojených národov. Tým nie je dotknutá osobitná povaha bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov.

Závazky a spolupráca v tejto oblasti sú v súlade so záväzkami, ktoré vyplývajú z členstva v Organizácii Severoatlantickej zmluvy, ktorá zostáva pre členské štáty, ktoré sú jej členmi, základom ich kolektívnej obrany a fórom na jej uskutočňovanie.

Článok 43

1. Misie uvedené v článku 42 ods. 1, pri ktorých môže Únia použiť civilné a vojenské prostriedky, zahŕňajú spoločné operácie odzbrojovania, humanitárne a záchranné misie, misie vojenského poradenstva a vojenskej pomoci, misie na predchádzanie konfliktom a na udržiavanie mieru, misie bojových síl v rámci krízového riadenia vrátane misií na opätovné nastolenie mieru a stabilizačných operácií po ukončení konfliktu. Všetky tieto misie môžu prispievať k boju proti terorizmu, vrátane podpory tretích krajín v boji proti terorizmu na ich územiach.

2. Rada prijíma rozhodnutia týkajúce sa misií uvedených v odseku 1, pričom vymedzí ich ciele a rozsah, ako aj všeobecné podmienky na ich vykonávanie. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku pod vedením Rady a v úzkom a nepretržitom kontakte s Politickým a bezpečnostným výborom zabezpečuje koordináciu civilných a vojenských aspektov týchto misií.

Článok 44

1. V rámci rozhodnutí prijatých v súlade s článkom 43 môže Rada poveriť vykonávaním určitej misie skupinu členských štátov, ktoré prejavia vôľu a majú potrebné spôsobilosti pre takúto misiu. Tieto členské štáty sa v spojení s vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku navzájom dohodnú na riadení misie.

2. Členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na misii, pravidelne informujú Radu o pokroku z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť iného členského štátu. Tieto štáty bezodkladne predložia záležitosť Rade v prípade, ak má vykonávanie misie závažné dôsledky alebo si vyžaduje úpravu cieľa, rozsahu alebo podmienok misie, ktoré boli ustanovené rozhodnutiami uvedenými v odseku 1. V týchto prípadoch prijme Rada potrebné rozhodnutia.

Článok 45

1. Poslaním Európskej obrannej agentúry uvedenej v článku 42 ods. 3 a podliehajúcej vedeniu Rady je:

- a) prispievať k určovaniu cieľov vojenských spôsobilostí členských štátov a hodnoteniu dodržiavania záväzkov prijatých členskými štátmi v oblasti spôsobilostí;
- b) podporovať harmonizáciu operačných potrieb a prijímanie efektívnych a kompatibilných metód nadobúdania;
- c) navrhovať mnohostranné projekty na plnenie cieľov v oblasti vojenských spôsobilostí a zabezpečovať koordináciu programov vykonávaných členskými štátmi a riadenie osobitných programov spolupráce;
- d) podporovať výskum v oblasti obrannej technológie, koordinovať a plánovať spoločnú výskumnú činnosť a štúdie technických riešení, ktoré zodpovedajú budúcim operačným potrebám;
- e) prispievať k určovaniu a v prípade potreby k vykonávaniu všetkých užitočných opatrení na posilňovanie priemyselnej a technickej základne odvetvia obrany a na zvyšovanie efektívnosti vojenských výdavkov.

2. Európska obranná agentúra je otvorená všetkým členským štátom, ktoré majú záujem o účasť v nej. Rada kvalifikovanou väčšinou prijme rozhodnutie ustanovujúce štatút, sídlo a spôsob fungovania agentúry. Toto rozhodnutie zohľadní stupeň efektívnej účasti na činnostiach agentúry. V rámci agentúry sa vytvárajú osobitné skupiny pozostávajúce z členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na spoločných projektoch. Agentúra plní svoje úlohy v prípade potreby v spojení s Komisiou.

Článok 46

1. Členské štáty, ktoré majú záujem o účasť na stálej štruktúrovanej spolupráci uvedenej v článku 42 ods. 6 a ktoré spĺňajú kritériá a prijali záväzky v oblasti vojenských spôsobilostí uvedené v Protokole o stálej štruktúrovanej spolupráci, oznámia svoj zámer Rade a vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

2. Do troch mesiacov od oznámenia uvedeného v odseku 1 prijme Rada rozhodnutie o nadviazaní stálej štruktúrovanej spolupráce ustanovujúce zoznam zúčastnených členských štátov. Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou po porade s vysokým predstaviteľom.

3. Každý členský štát, ktorý neskôr prejaví záujem o účasť na stálej štruktúrovanej spolupráci, oznámi svoj zámer Rade a vysokému predstaviteľovi.

Rada prijme rozhodnutie potvrdzujúce účasť dotknutého členského štátu, ktorý spĺňa kritériá a prijíma záväzky uvedené v článkoch 1 a 2 Protokolu o stálej štruktúrovanej spolupráci. Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou po porade s vysokým predstaviteľom. Na hlasovaní sa zúčastnia len členovia Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty.

Kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

4. Ak zúčastnený členský štát prestal spĺňať kritériá, alebo nie je schopný dodržiavať svoje záväzky uvedené v článkoch 1 a 2 Protokolu o stálej štruktúrovanej spolupráci, Rada môže prijať rozhodnutie o pozastavení účasti dotknutého členského štátu.

Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou. Hlasovania sa zúčastňujú len členovia Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty, s výnimkou dotknutého členského štátu.

Kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

5. Zúčastnený členský štát, ktorý si želá odstúpiť od stálej štruktúrovanej spolupráce, oznámi svoj zámer Rade, ktorá zoberie na vedomie ukončenie účasti dotknutého členského štátu.

6. Rozhodnutia a odporúčania Rady v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 až 5, sa prijímajú jednomyselne. Na účely tohto odseku sú na dosiahnutie jednomyselnosti potrebné len hlasy zástupcov zúčastnených členských štátov.

HLAVA VI
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 47

Únia má právnu subjektivitu.

Článok 48
(pôvodný článok 48 ZEU)

1. Zmluvy sa môžu meniť a dopĺňať v súlade s riadnym revíznym postupom. Rovnako sa môžu meniť a dopĺňať v súlade so zjednodušenými revíznymi postupmi.

Riadny revízny postup

2. Vláda každého členského štátu, Európsky parlament alebo Komisia môžu predložiť Rade podnety na revíziu zmlúv. Tieto podnety môžu mať okrem iného za cieľ rozšíriť alebo zúžiť právomoci prenesené na Úniu zmluvami. Rada postúpi tieto podnety Európskej rade a oznámi ich národným parlamentom.

3. Ak Európska rada po porade s Európskym parlamentom a Komisiou prijme jednoduchou väčšinou rozhodnutie v prospech preskúmania navrhovaných zmien a doplnení, predseda Európskej rady zvolá konvent pozostávajúci zo zástupcov národných parlamentov, hláv štátov alebo predsedov vlád členských štátov, Európskeho parlamentu a Komisie. V prípade inštitucionálnych zmien v menovej oblasti sa uskutoční porada aj s Európskou centrálnou bankou. Konvent preskúma návrhy zmien a doplnení a prijme konsenzom odporúčanie konferencii zástupcov vlád členských štátov podľa odseku 4.

Európska rada môže po udelení súhlasu Európskeho parlamentu rozhodnúť jednoduchou väčšinou o nezvolaní konventu, ak to nie je odôvodnené rozsahom navrhovaných zmien a doplnení. V tom prípade vymedzí Európska rada mandát pre konferenciu zástupcov vlád členských štátov.

4. Konferenciu zástupcov vlád členských štátov zvoľá predseda Rady s cieľom rozhodnúť vzájomnou dohodou o zmenách a doplneniach, ktoré sa majú vykonať v zmluvách.

Zmeny a doplnenia nadobudnú platnosť po ratifikácii všetkými členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

5. Ak zmluvu, ktorou sa menia a dopĺňajú zmluvy, do uplynutia dvoch rokov od jej podpisu ratifikovali štyri pätiny členských štátov a jeden alebo viac členských štátov sa pri postupe ratifikácie stretli s ťažkosťami, záležitosť sa predloží Európskej rade.

Zjednodušené revízne postupy

6. Vláda každého členského štátu, Európsky parlament alebo Komisia môžu predložiť Európskej rade podnety na revíziu všetkých alebo niektorých ustanovení tretej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúcej sa vnútorných politik a činností Únie.

Európska rada môže prijať rozhodnutie, ktorým sa menia a dopĺňajú všetky alebo niektoré ustanovenia tretej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Európska rada sa uznáva jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom a Komisiou a v prípade inštitucionálnych zmien v menovej oblasti aj s Európskou centrálnou bankou. Takéto rozhodnutie nenadobudne účinnosť, kým ho neschvália členské štáty v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

Rozhodnutie uvedené v druhom pododseku nesmie rozšíriť právomoci prenesené na Úniu zmluvami.

7. Ak sa v Zmluve o fungovaní Európskej únie alebo hlavne V tejto zmluve ustanovuje, že Rada sa v určitej oblasti alebo v určitom prípade uznáva jednomyseľne, môže Európska rada prijať rozhodnutie, ktoré oprávni Radu uznávať sa v tejto oblasti alebo v tomto prípade kvalifikovanou väčšinou. Tento pododsek sa nevzťahuje na rozhodnutia s vojenskými alebo obrannými dôsledkami.

Ak sa v Zmluve o fungovaní Európskej únie ustanovuje, že Rada prijíma legislatívne akty v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom, môže Európska rada prijať rozhodnutie umožňujúce prijatie takýchto aktov v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Každá iniciatíva Európskej rady na základe prvého alebo druhého pododseku sa oznámi národným parlamentom. Ak národný parlament oznámi svoj nesúhlas do šiestich mesiacov od tohto oznámenia, rozhodnutie uvedené v prvom alebo druhom pododseku sa neprijme. V prípade, že sa nevysloví nesúhlas, Európska rada môže rozhodnutie prijať.

Európska rada sa pri prijímaní rozhodnutí uvedených v prvom alebo druhom pododseku uznáva jednomyselne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, ktorý sa uznáva väčšinou svojich poslancov.

Článok 49 (pôvodný článok 49 ZEU)

O členstvo v Únii môže požiadať každý európsky štát, ktorý rešpektuje hodnoty uvedené v článku 2 a zaviazuje sa ich podporovať. Táto žiadosť sa oznámi Európskemu parlamentu a národným parlamentom. Žiadajúci štát zašle svoju žiadosť Rade, ktorá sa uznáva jednomyselne po porade s Komisiou a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, ktorý sa uznáva väčšinou svojich poslancov. Zohľadnia sa podmienky prípustnosti schválené Európskou radou.

Podmienky prijatia a úpravy zmlúv, na ktorých je založená Únia a ktoré prijatie vyvolá, sú predmetom dohody medzi členskými štátmi a štátom žiadajúcim o prijatie. Táto dohoda sa predloží na ratifikáciu všetkým zmluvným štátom v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi.

Článok 50

1. Každý členský štát sa môže rozhodnúť vystúpiť z Únie v súlade so svojimi ústavnými požiadavkami.
2. Členský štát, ktorý sa rozhodne vystúpiť, oznámi svoj úmysel Európskej rade. V zmysle usmernení Európskej rady Únia dojedná a uzavrie s takým štátom dohodu, ktorá ustanoví spôsob jeho vystúpenia, pričom zohľadní rámec jeho budúcich vzťahov s Úniou. Táto dohoda sa dojedná v súlade s článkom 218 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Uzatvára ju v mene Únie Rada, ktorá sa uznáva kvalifikovanou väčšinou po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

3. Zmluvy sa prestanú vzťahovať na dotknutý členský štát odo dňa nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo v prípade, ak sa tak nestane, dva roky po oznámení uvedenom v odseku 2, pokiaľ Európska rada jednomyseľne nerozhodne o predĺžení tejto lehoty po dohode s dotknutým členským štátom.

4. Na účely odsekov 2 a 3 sa člen Európskej rady alebo Rady, ktorý zastupuje vystupujúci členský štát, nezúčastňuje na rokovaníach alebo rozhodnutiach Rady alebo Európskej rady, ktoré sa ho týkajú.

Kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

5. Ak štát, ktorý vystúpil z Únie, opätovne požiada o prístupenie, takáto žiadosť podlieha postupu uvedenému v článku 49.

Článok 51

Protokoly a prílohy k týmto zmluvám tvoria ich neoddeliteľnú súčasť.

Článok 52

1. Zmluvy sa vzťahujú na Belgické kráľovstvo, Bulharskú republiku, Českú republiku, Dánske kráľovstvo, Spolkovú republiku Nemecko, Estónsku republiku, Írsko, Helénsku republiku, Španielske kráľovstvo, Francúzsku republiku, Taliansku republiku, Cyperskú republiku, Lotyšskú republiku, Litovskú republiku, Luxemburské veľkovevodstvo, Maďarskú republiku, Maltskú republiku, Holandské kráľovstvo, Rakúsku republiku, Poľskú republiku, Portugalskú republiku, Rumunsko, Slovinskú republiku, Slovenskú republiku, Fínsku republiku, Švédske kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

2. Územná pôsobnosť zmlúv je upresnená v článku 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 53
(pôvodný článok 51 ZEU)

Táto zmluva je uzatvorená na neobmedzený čas.

Článok 54
(pôvodný článok 52 ZEU)

1. Vysoké zmluvné strany ratifikujú túto zmluvu v súlade s ich ústavnými predpismi. Ratifikačné listiny sa uložia u vlády Talianskej republiky.
2. Táto zmluva nadobudne platnosť 1. januára 1993, za predpokladu že všetky ratifikačné listiny boli uložené, alebo ak sa tak nestane, prvý deň mesiaca nasledujúceho potom, čo posledný signatársky štát vykoná tento úkon na uloženie ratifikačných listín.

Článok 55
(pôvodný článok 53 ZEU)

1. Táto zmluva, vyhotovená v jedinom origináli v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, írskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom a talianskom jazyku, pričom znenia v každom z uvedených jazykov sú rovnako autentické, sa uloží v archívoch vlády Talianskej republiky, ktorá doručí overenú kópiu každej vláde ostatných signatárskych štátov.
2. Táto zmluva môže byť tiež preložená do akéhokoľvek iného jazyka určeného členským štátom, ak je tento jazyk v súlade s ústavným poriadkom tohto členského štátu úradným jazykom na celom jeho území alebo na jeho časti. Dotknuté členské štáty poskytnú overenú kópiu takýchto prekladov, ktoré sa uložia do archívov Rady.

NA DÔKAZ TOHO splnomocnení zástupcovia podpísali túto zmluvu.

V Maastrichte siedmeho februára tisíc deväťsto deväťdesiatdva.

(zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukován)

**KONSOLIDOVANÉ ZNENIE
ZMLUVY O FUNGOVANÍ
EURÓPSKEJ ÚNIE**

PREAMBULA

JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ BELGIČANOV, PREZIDENT SPOLKOVEJ REPUBLIKY NEMECKO, PREZIDENT FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY, PREZIDENT TALIANskej REPUBLIKY, JEJ KRÁĽOVSKÁ VÝSOSŤ VEĽKOVojvodkyňa LUXEMBURSKA, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ HOLANDSKA¹,

ODHODLANÍ položiť základy čoraz užšieho zjednocovania národov Európy,

ROZHODNUTÍ zabezpečiť hospodársky a sociálny pokrok svojich štátov spoločným postupom pri odstraňovaní prekážok, ktoré rozdeľujú Európu,

POTVRDZUJÚC ako základný cieľ svojho úsilia neustále zlepšovanie životných a pracovných podmienok svojich národov,

UZNÁVAJÚC, že odstránenie existujúcich prekážok si vyžaduje zosúladený postup na zabezpečenie stáleho rastu, vyrovnaného obchodu a zdravej hospodárskej súťaže,

V ÚSILÍ o posilnenie jednoty svojich hospodárstiev a zabezpečenie ich harmonického rozvoja znižovaním rozdielov medzi jednotlivými regiónmi a zaoštalosti regiónov s menej výhodnými podmienkami,

SO ŽELANÍM prispieť prostredníctvom spoločnej obchodnej politiky k postupnému zrušeniu obmedzení medzinárodného obchodu,

S ÚMYSLOM potvrdiť solidaritu, ktorá spája Európu a zámorské krajiny, a so želaním zabezpečiť rozvoj ich prosperity v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov,

ROZHODNUTÍ takýmto združením zdrojov zachovať a posilniť mier a slobodu, vyzývajúc ostatné národy Európy, ktoré zdieľajú ich ideály, aby sa pripojili k ich úsiliu,

¹ Odvtedy sa stali členmi Európskej únie Bulharská republika, Česká republika, Dánske kráľovstvo, Estónska republika, Helénska republika, Španielske kráľovstvo, Írsko, Cyperská republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Rakúska republika, Poľská republika, Rumunsko, Portugalská republika, Slovinská republika, Slovenská republika, Fínska republika, Švédске kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

ROZHODNUTÍ podporovať rozvoj čo najvyššej úrovne vzdelanosti svojich národov prostredníctvom širokého prístupu k vzdelaniu a jeho trvalého dopĺňania,

URČILI za svojich splnomocnených zástupcov:

(zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukován)

KTORÍ sa po výmene svojich plných mocí, formálne uznaných za platné a náležité, dohodli takto:

PRVÁ ČASŤ

ZÁSADY

Článok 1

1. Táto zmluva upravuje fungovanie Únie a vymedzuje oblasti, rozsah a spôsob výkonu jej právomocí.
2. Táto zmluva a Zmluva o Európskej únii sú zmluvami, na ktorých je založená Únia. Tieto dve zmluvy majú rovnakú právnu silu a označujú sa slovom „zmluvy“.

HLAVA I

DRUHY A OBLASTI PRÁVOMOCÍ ÚNIE

Článok 2

1. Ak zmluvy prenesú na Úniu výlučnú právomoc v určitej oblasti, len Únia môže vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty, pričom členské štáty tak môžu urobiť len vtedy, ak ich na to splnomocní Únia alebo na vykonanie aktov Únie.
2. Ak zmluvy prenesú na Úniu v určitej oblasti právomoc, ktorú vykonáva spoločne s členskými štátmi, Únia a členské štáty môžu v tejto oblasti vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty. Členské štáty vykonávajú svoju právomoc v rozsahu, v akom Únia svoju právomoc nevykonala. Členské štáty opäť vykonávajú svoju právomoc v rozsahu, v akom sa Únia rozhodla prestať vykonávať svoju právomoc.
3. Členské štáty koordinujú spôsobom ustanoveným v tejto zmluve svoju hospodársku politiku a politiku zamestnanosti, na vymedzenie ktorých má právomoc Únia.

4. Únia má právomoc v súlade s ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii vymedziť a vykonávať spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku vrátane postupného vymedzenia spoločnej obrannej politiky.

5. V určitých oblastiach a za podmienok ustanovených v zmluvách má Únia právomoc vykonávať činnosti, ktorými podporuje, koordinuje alebo dopĺňa činnosti členských štátov bez toho, aby tým v týchto oblastiach nahradza la ich právomoc.

Právne záväzné akty Únie prijaté na základe ustanovení zmlúv, ktoré sa vzťahujú na tieto oblasti, nemôžu zahŕňať harmonizáciu zákonov alebo iných právnych predpisov členských štátov.

6. Rozsah a spôsob vykonávania právomocí Únie je upravený ustanoveniami zmlúv pre každú oblasť.

Článok 3

1. Únia má výlučnú právomoc v týchto oblastiach:

- a) colná únia;
- b) ustanovenie pravidiel hospodárskej súťaže potrebných na fungovanie vnútorného trhu;
- c) menová politika pre členské štáty, ktorých menou je euro;
- d) ochrana morských biologických zdrojov v rámci spoločnej politiky rybného hospodárstva;
- e) spoločná obchodná politika.

2. Únia má tiež výlučnú právomoc uzavrieť medzinárodnú dohodu, ak je jej uzavretie ustanovené v legislatívnom akte Únie alebo ak je jej uzavretie potrebné na to, aby Únia mohla vykonávať svoju vnútornú právomoc, alebo ak môžu byť uzavretím zmlúv dotknuté spoločné pravidlá alebo pozmenený rozsah ich pôsobnosti.

Článok 4

1. Únia vykonáva spoločne právomoc s členskými štátmi vtedy, keď na ňu zmluvy prenášajú právomoc, ktorá sa nevzťahuje na oblasti uvedené v článkoch 3 a 6.
2. Spoločné právomoci Únie a členských štátov sa uplatňujú v týchto hlavných oblastiach:
 - a) vnútorný trh;
 - b) sociálna politika, pokiaľ ide o aspekty vymedzené v tejto zmluve;
 - c) hospodárska, sociálna a územná súdržnosť;
 - d) poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo s výnimkou ochrany morských biologických zdrojov;
 - e) životné prostredie;
 - f) ochrana spotrebiteľa;
 - g) doprava;
 - h) transeurópske siete;
 - i) energetika;
 - j) priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;
 - k) spoločné otázky bezpečnosti v záležitostiach verejného zdravia, pokiaľ ide o aspekty vymedzené v tejto zmluve.
3. V oblasti výskumu, technického rozvoja a kozmického priestoru má Únia právomoc vykonávať činnosti, najmä vymedziť a uskutočňovať programy, avšak vykonávanie tejto právomoci nesmie viesť k tomu, aby sa členským štátom bránilo vykonávať ich právomoci.

4. V oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci má Únia právomoc vykonávať činnosti a uskutočňovať spoločnú politiku, avšak vykonávanie tejto právomoci nesmie viesť k tomu, aby sa členským štátom bránilo vykonávať ich právomoci.

Článok 5

1. Členské štáty koordinujú svoje hospodárske politiky v rámci Únie. Na tento účel prijíma Rada opatrenia, najmä základné usmernenia pre tieto politiky.

Na členské štáty, ktorých menou je euro, sa vzťahujú osobitné ustanovenia.

2. Únia prijíma opatrenia na zabezpečenie koordinácie politík zamestnanosti členských štátov, najmä vymedzením usmernení pre tieto politiky.

3. Únia sa môže ujať iniciatívy na zabezpečenie koordinácie sociálnych politík členských štátov.

Článok 6

Únia má právomoc vykonávať činnosti na podporu, koordináciu alebo doplnenie činnosti členských štátov. Týmito činnosťami na európskej úrovni sú:

- a) ochrana a zlepšovanie zdravia ľudí;
- b) priemysel;
- c) kultúra;
- d) cestovný ruch;
- e) vzdelávanie, odborné vzdelávanie, mládež a šport;
- f) civilná ochrana;
- g) administratívna spolupráca.

HLAVA II
VŠEOBECNE UPLATNITEĽNÉ USTANOVENIA

Článok 7

Únia zabezpečuje vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami, zohľadňujúc všetky svoje ciele a podriaďujúc sa zásade prenesenia právomocí.

Článok 8
(pôvodný článok 3 ods. 2 ZES)¹

Vo všetkých svojich činnostiach sa Únia zameriava na odstránenie nerovností a podporu rovnoprávnosti medzi mužmi a ženami.

Článok 9

Pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politik a činností Únia prihliada na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, zárukou primeranej sociálnej ochrany, bojom proti sociálnemu vylúčeniu a s vysokou úrovňou vzdelávania, odbornej prípravy a ochrany ľudského zdravia.

Článok 10

Pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politik a činností sa Únia zameriava na boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

Článok 11
(pôvodný článok 6 ZES)

Požiadavky ochrany životného prostredia musia byť začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politik Únie a činností, a to predovšetkým s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja.

¹ Tento odkaz je len orientačný. Pre podrobnejšie informácie, pozri tabuľky zhody medzi pôvodným a novým číslovaním zmlúv.

Článok 12
(pôvodný článok 153 ods. 2 ZES)

Požiadavky ochrany spotrebiteľa sa zohľadnia pri definovaní a uskutočňovaní iných politik a činností Únie.

Článok 13

Pri formulovaní a vykonávaní politiky Únie v oblasti poľnohospodárstva, rybného hospodárstva, dopravy, vnútorného trhu, výskumu a technologického rozvoja a kozmického priestoru berie Únia a členské štáty maximálny ohľad na požiadavky blaha zvierat ako cítiacich bytostí, pričom rešpektujú zákonné a správne ustanovenia a zvyky členských štátov týkajúce sa najmä náboženských rituálov, kultúrnych tradícií a regionálneho dedičstva.

Článok 14
(pôvodný článok 16 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 Zmluvy o Európskej únii a články 93, 106 a 107 tejto zmluvy, a berúc do úvahy miesto, ktoré patrí službám všeobecného hospodárskeho záujmu v spoločných hodnotách Únie, ako aj ich význam pri podpore sociálnej a územnej súdržnosti, Únia a členské štáty dbajú v rámci svojich právomocí a rámci pôsobnosti zmlúv o to, aby takéto služby fungovali na základe zásad a podmienok, najmä hospodárskych a finančných, ktoré im umožňujú plniť ich poslanie. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanovia tieto zásady a podmienky bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov v súlade so zmluvami poskytovať, objednávať a financovať takéto služby.

Článok 15
(pôvodný článok 255 ZES)

1. S cieľom podporovať dobrú správu vecí verejných a zabezpečiť účasť občianskej spoločnosti dodržiavajú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie v čo najväčšej možnej miere zásadu otvorenosti.
2. Zasadnutia Európskeho parlamentu, ako aj zasadnutia Rady pri prerokúvaní a hlasovaní o návrhu legislatívneho aktu sú verejné.
3. Každý občan Únie a každá fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo zapísaným sídlom v členskom štáte má právo na prístup k dokumentom inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie bez ohľadu na ich nosič, v závislosti na zásadách a podmienkach, ktoré sa vymedzia v súlade s týmto odsekom.

Všeobecné zásady a obmedzenia, ktoré vychádzajú z verejného alebo súkromného záujmu a upravujú právo na prístup k dokumentom, stanoví prostredníctvom nariadení Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Každá inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra zabezpečí transparentnosť svojej práce a zapracuje do svojho rokovacieho poriadku osobitné ustanovenia týkajúce sa prístupu k svojim dokumentom v súlade s nariadeniami uvedenými v druhom pododseku.

Na Súdny dvor Európskej únie, Európsku centrálnu banku a Európsku investičnú banku sa tento odsek vzťahuje iba pri výkone ich administratívnych úloh.

Európsky parlament a Rada zabezpečia zverejnenie dokumentov týkajúcich sa legislatívnych postupov v súlade s podmienkami ustanovenými v nariadení uvedenom v druhom pododseku.

Článok 16
(pôvodný článok 286 ZES)

1. Každý má právo na ochranu osobných údajov, ktoré sa ho týkajú.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia pravidlá, ktoré sa vzťahujú na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ako aj členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie, a pravidlá, ktoré sa vzťahujú na voľný pohyb takýchto údajov. Dodržiavanie týchto pravidiel podlieha kontrole nezávislých orgánov.

Pravidlami prijatými na základe tohto článku nie sú dotknuté osobitné pravidlá ustanovené v článku 39 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 17

1. Únia rešpektuje a nezasahuje do postavenia, ktoré majú cirkvi a náboženské združenia alebo spoločenstvá v členských štátoch podľa vnútroštátneho práva.

2. Únia rovnako rešpektuje postavenie, ktoré majú filozofické a nekonfesionálne organizácie podľa vnútroštátneho práva.

3. Uznávajúc ich identitu a ich osobitný prínos, udržiava Únia s týmito cirkvami a organizáciami otvorený, transparentný a pravidelný dialóg.

DRUHÁ ČASŤ

NEDISKRIMINÁCIA A OBČIANSTVO ÚNIE

Článok 18

(pôvodný článok 12 ZES)

V rámci pôsobnosti zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti je zakázaná.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať pravidlá o zákaze takejto diskriminácie.

Článok 19

(pôvodný článok 13 ZES)

1. Rada môže, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv a v rámci právomocí, ktorými je poverená Únia, po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii.

2. Bez ohľadu na odsek 1 môžu Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom na podporu krokov podniknutých členskými štátmi s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v odseku 1 prijímať základné zásady motivačných opatrení Únie okrem zosúladenia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 20

(pôvodný článok 17 ZES)

1. Týmto sa ustanovuje občianstvo Únie. Občianom Únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo Únie dopĺňa štátne občianstvo a nenahrádza ho.

2. Občania Únie požívajú práva a podliehajú povinnostiam ustanoveným v zmluvách. Majú okrem iného:

- a) právo na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov;
- b) právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu a vo voľbách do orgánov samosprávy obcí v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu;
- c) právo požívať na území tretej krajiny, v ktorej nie je zastúpený členský štát, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, ochranu diplomatických a konzulárnych orgánov ktoréhokoľvek členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu;
- d) právo obrátiť sa s petíciou na Európsky parlament, obrátiť sa na európskeho ombudsmana a na inštitúcie a poradné orgány Únie v ktoromkoľvek jazyku zmlúv a dostať odpoveď v tom istom jazyku.

Tieto práva sa uplatňujú v súlade s podmienkami a obmedzeniami vymedzenými v zmluvách a opatreniami prijatými na ich vykonanie.

Článok 21
(pôvodný článok 18 ZES)

1. Každý občan Únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie.

2. Ak by sa na dosiahnutie tohto cieľa ukázalo byť nevyhnutné konanie Únie a zmluvy neposkytujú potrebné právomoci, Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať predpisy na uľahčenie výkonu práv uvedených v odseku 1.

3. Na rovnaké účely, ako sú uvedené v odseku 1, a pokiaľ zmluvy neustanovili na tento účel potrebné právomoci, môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia týkajúce sa sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej ochrany. Rada sa uznáva jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

Článok 22
(pôvodný článok 19 ZES)

1. Každý občan Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený do orgánov miestnej samosprávy vo voľbách v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami členského štátu.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 223 ods. 1 a pravidlá prijaté na jeho vykonanie, každý občan Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za tých istých podmienok ako štátny príslušník tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami niektorého členského štátu.

Článok 23
(pôvodný článok 20 ZES)

Každý občan Únie má na území tretej krajiny, v ktorej sa nenachádza diplomatické zastupiteľstvo členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, právo na poskytnutie ochrany diplomatickými alebo konzulárnymi úradmi ktoréhokolvek iného členského štátu a za tých istých podmienok ako štátni príslušníci daného štátu. Členské štáty prijímú potrebné ustanovenia a začnú medzinárodné rokovania potrebné na zabezpečenie tejto ochrany.

Rada môže v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po porade s Európskym parlamentom prijať smernice zavádzajúce opatrenia koordinácie a spolupráce potrebné na uľahčenie takejto ochrany.

Článok 24
(pôvodný článok 21 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení upravujú postupy a podmienky predloženia iniciatívy občanov v zmysle článku 11 Zmluvy o Európskej únii vrátane minimálneho počtu členských štátov, z ktorých musia občania predkladajúci iniciatívu pochádzať.

Každý občan Únie má petičné právo obrátiť sa na Európsky parlament podľa článku 227.

Každý občan Únie sa môže obrátiť na ombudsmana ustanoveného v súlade s článkom 228.

Každý občan Únie sa môže písomne obrátiť na ktorúkoľvek inštitúciu, orgán, úrad alebo agentúru uvedenú v tomto článku alebo v článku 13 Zmluvy o Európskej únii v niektorom z jazykov uvedených v článku 55 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii a má právo na odpoveď v tom istom jazyku.

Článok 25
(pôvodný článok 22 ZES)

Komisia podá každé tri roky Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní ustanovení tejto časti zmluvy. Táto správa bude brať do úvahy rozvoj Únie.

Na tomto základe a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv môže Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po udelení súhlasu Európskeho parlamentu prijať ustanovenia na posilnenie alebo na doplnenie práv vymenovaných v článku 20 ods. 2. Tieto ustanovenia nadobudnú účinnosť po schválení členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

TRETIA ČASŤ
VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE

HLAVA I
VNÚTORNÝ TRH

Článok 26
(pôvodný článok 14 ZES)

1. Únia prijíma opatrenia s cieľom vytvoriť vnútorný trh alebo zabezpečiť jeho fungovanie v súlade s príslušnými ustanoveniami zmlúv.
2. Vnútorný trh zahŕňa oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je zaručený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu v súlade s ustanoveniami zmlúv.
3. Rada na návrh Komisie stanoví usmernenia a podmienky nevyhnutné na zabezpečenie vyváženého pokroku vo všetkých dotknutých odvetviach.

Článok 27
(pôvodný článok 15 ZES)

Pri koncipovaní svojich návrhov za účelom dosiahnutia cieľov stanovených v článku 26 Komisia zoberie do úvahy rozsiahlosť úsilia, ktoré určité národné hospodárstva, v ktorých sa prejavujú rozdiely v stupni rozvoja, budú musieť vynaložiť na vytvorenie vnútorného trhu, a môže navrhnúť zodpovedajúce ustanovenia.

Ak tieto ustanovenia nadobudnú formu čiastočných výnimiek, musia mať dočasnú povahu a musia čo najmenej narúšať fungovanie vnútorného trhu.

HLAVA II
VOĽNÝ POHYB TOVARU

Článok 28
(pôvodný článok 23 ZES)

1. Únia predstavuje colnú úniu, ktorá sa vzťahuje na celý obchod s tovarom a zahŕňa zákaz ciel na dovoz a vývoz tovaru medzi členskými štátmi, zákaz všetkých poplatkov, ktoré majú rovnaký účinok ako clá, ako aj prijatie Spoločného colného sadzovníka vo vzťahu k tretím krajinám.
2. Ustanovenia článku 30 a kapitoly 3 tejto hlavy sa vzťahujú na výrobky s pôvodom v členských štátoch, ako aj na výrobky pochádzajúce z tretích krajín, ktoré sú v členských štátoch vo voľnom obehu.

Článok 29
(pôvodný článok 24 ZES)

Za výrobky vo voľnom obehu v členskom štáte sa považujú tie výrobky s pôvodom v tretích krajinách, pri ktorých boli splnené dovozné formálne náležitosti a zaplatené clá a poplatky s rovnakým účinkom ako iné splatné a vyrubené clá v tomto členskom štáte, ak sa na tieto výrobky nevzťahuje nárok na plné alebo čiastočné vrátenie týchto ciel a poplatkov.

Kapitola 1

Colná únia

Článok 30
(pôvodný článok 25 ZES)

Clá na dovozy a vývozy a poplatky s rovnakým účinkom sa medzi členskými štátmi zakazujú. Tento zákaz sa vzťahuje taktiež na clá fiškálnej povahy.

Článok 31
(pôvodný článok 26 ZES)

Clá Spoločného colného sadzobníka určí Rada na návrh Komisie.

Článok 32
(pôvodný článok 27 ZES)

Komisia sa pri plnení úloh, ktorými je poverená podľa tejto kapitoly, riadi:

- a) nevyhnutnosťou podporovať obchod medzi členskými štátmi a tretími krajinami;
- b) vývojom podmienok hospodárskej súťaže v Únii tak, aby sa zlepšila konkurencieschopnosť podnikov;
- c) požiadavkami zásobovania Únie surovinami a polotovarmi; v tejto súvislosti Komisia dbá o to, aby medzi členskými štátmi nedochádzalo k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže v oblasti hotových výrobkov;
- d) nevyhnutnosťou vyhnúť sa vážnym poruchám v hospodárstve členských štátov a zabezpečiť racionálny rozvoj výroby a rozšírenie spotreby v Únii.

Kapitola 2

Colná spolupráca

Článok 33
(pôvodný článok 135 ZES)

V rámci pôsobnosti zmlúv Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímajú opatrenia na posilnenie colnej spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou.

Kapitola 3

Zákaz množstevných obmedzení medzi členskými štátmi

Článok 34 (pôvodný článok 28 ZES)

Množstevné obmedzenia dovozu a všetky opatrenia s rovnocenným účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 35 (pôvodný článok 29 ZES)

Množstevné obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 36 (pôvodný článok 30 ZES)

Ustanovenia článkov 34 a 35 nevylučujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy a obmedzenia však nesmú byť prostriedkami svojvoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Článok 37 (pôvodný článok 31 ZES)

1. Členské štáty prispôbia štátne monopoly obchodnej povahy tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia.

Ustanovenia tohto článku sa vzťahujú na každý orgán, prostredníctvom ktorého členský štát právne alebo fakticky, priamo alebo nepriamo kontroluje, riadi alebo významne ovplyvňuje dovoz alebo vývoz medzi členskými štátmi. Tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na monopoly, ktoré štát zveril iným subjektom.

2. Členské štáty upustia od akéhokoľvek nového opatrenia, ktoré je v rozpore so zásadami stanovenými v odseku 1 alebo ktoré obmedzuje dosah článkov týkajúcich sa zákazu ciel a množstevných obmedzení medzi členskými štátmi.

3. Ak v štátnom monopole obchodnej povahy platia pravidlá, ktoré majú uľahčiť odbyt alebo zvýšiť zhodnocovanie poľnohospodárskych výrobkov, pri uplatňovaní pravidiel stanovených v tomto článku by sa mali podniknúť vhodné opatrenia na zabezpečenie rovnocenných záruk zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov.

HLAVA III

POLNOHOSPODÁRSTVO A RYBNÉ HOSPODÁRSTVO

Článok 38

(pôvodný článok 32 ZES)

1. Únia vymedzuje a vykonáva spoločnú poľnohospodársku politiku a spoločnú politiku v oblasti rybného hospodárstva.

Vnútrotrh sa vzťahuje na poľnohospodárstvo, rybné hospodárstvo a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami. „Poľnohospodárske výrobky“ sú výrobky rastlinnej a živočíšnej výroby a rybného hospodárstva, ako aj výrobky po prvotnom spracovaní, ktoré s týmito výrobkami bezprostredne súvisia. Odkazy na spoločnú poľnohospodársku politiku alebo poľnohospodárstvo a používanie pojmu „poľnohospodársky“ sa týkajú aj rybného hospodárstva, pričom sa zohľadňujú osobitné charakteristiky tohto odvetvia.

2. Pokiaľ články 39 až 44 nestanovia inak, pravidlá stanovené na vytvorenie alebo fungovanie vnútorného trhu sa vzťahujú aj na poľnohospodárske výrobky.

3. Výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článkov 39 až 44, sú uvedené v prílohe I.

4. Fungovanie a rozvoj vnútorného trhu poľnohospodárskych výrobkov sprevádza zavádzanie spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Článok 39
(pôvodný článok 33 ZES)

1. Cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky je:
 - a) zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva podporovaním technického pokroku a zabezpečením racionálneho rozvoja poľnohospodárskej výroby a optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily;
 - b) zabezpečiť týmto spôsobom primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, najmä zvýšením individuálnych príjmov jednotlivcov pracujúcich v poľnohospodárstve;
 - c) stabilizovať trhy;
 - d) zabezpečiť riadne zásobovanie;
 - e) zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny.
2. Pri vypracovávaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a osobitných metód na jej uplatňovanie treba prihliadať:
 - a) na zvláštnu povahu poľnohospodárskej činnosti vyplývajúcu zo sociálnej štruktúry poľnohospodárstva a zo štrukturálnych a prírodných rozdielov medzi rôznymi poľnohospodárskymi oblasťami;
 - b) na nevyhnutnosť postupného vykonávania príslušných zmien;
 - c) na skutočnosť, že poľnohospodárstvo predstavuje v členských štátoch odvetvie úzko späté s celým hospodárstvom.

Článok 40
(pôvodný článok 34 ZES)

1. Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 39 sa zavedie spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov.

V závislosti od daných výrobkov sa táto organizácia uskutoční niektorou z nasledujúcich foriem:

- a) spoločnými pravidlami hospodárskej súťaže;
- b) povinnou koordináciou vnútroštátnych trhových systémov;
- c) európskou organizáciou trhu.

2. Spoločná organizácia trhu podľa odseku 1 môže zahŕňať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 39, najmä reguláciu cien, pomoc výrobe a odbytu rôznych výrobkov, skladovanie a preklenovacie opatrenia a spoločné mechanizmy na stabilizáciu dovozu alebo vývozu.

Spoločná organizácia sa obmedzí na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 39 bez akejkoľvek diskriminácie medzi výrobcami alebo spotrebiteľmi v rámci Únie.

Spoločná cenová politika vychádza zo spoločných kritérií a jednotných metód výpočtu.

3. Aby spoločná organizácia uvedená v odseku 1 dosiahla stanovené ciele, môže sa vytvoriť jeden alebo viac poľnohospodárskych usmerňovacích a záručných fondov.

Článok 41
(pôvodný článok 35 ZES)

Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 39 možno v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky zaviesť tieto opatrenia:

- a) usilovať sa o účinnú koordináciu v oblasti odborného vzdelávania, výskumu a šírenia poľnohospodárskych poznatkov; táto koordinácia môže zahŕňať spoločné financovanie projektov alebo orgánov;

- b) prijať spoločné opatrenia na podporu potreby niektorých výrobkov.

Článok 42
(pôvodný článok 36 ZES)

Ustanovenia kapitoly o pravidlách hospodárskej súťaže sa vzťahujú na výrobu a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami len v rozsahu, aký určia Európsky parlament a Rada podľa článku 43 ods. 2 a v súlade so stanoveným postupom a so zreteľom na ciele uvedené v článku 39.

Na návrh Komisie môže Rada schváliť poskytovanie pomoci:

- a) na ochranu podnikov znevýhodnených štrukturálnymi alebo prírodnými podmienkami;
- b) v rámci programov hospodárskeho rozvoja.

Článok 43
(pôvodný článok 37 ZES)

1. Komisia predloží návrhy na vypracovanie a vykonávanie spoločnej poľnohospodárskej politiky, vrátane nahradenia vnútroštátnych organizácií trhu jednou z foriem spoločnej organizácie trhu uvedených v článku 40 ods. 1, ako aj na uskutočnenie opatrení presne vymedzených v tejto hlave.

Tieto návrhy zohľadnia vzájomnú závislosť poľnohospodárskych otázok uvedených v tejto hlave.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovia spoločnú organizáciu trhu ustanovenú v článku 40 ods. 1 a iné ustanovenia potrebné pre dosiahnutie cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky a spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva.

3. Rada na návrh Komisie prijíma opatrenia týkajúce sa stanovovania cien, odvodov, pomoci a množstvových obmedzení a určovania a pridelenia rybolovných možností.
4. Vnútroštátne trhové organizácie sa môžu za podmienok stanovených v odseku 2 nahradiť spoločnou organizáciou stanovenou v článku 40 ods. 1, ak:
- a) spoločná organizácia poskytuje členským štátom, ktoré sú proti tomuto opatreniu a ktoré majú vlastnú organizáciu danej výroby, rovnaké záruky zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov, a to s prihliadnutím na možnosti prispôsobenia a potrebné špecializácie;
 - b) spoločná organizácia trhu zabezpečí obchodu v rámci Únie podmienky podobné tým, ktoré existujú na vnútroštátnom trhu.
5. Ak vznikne spoločná organizácia určitých surovín po zavedení spoločnej organizácie trhu pre zodpovedajúce spracované výrobky, môžu sa suroviny použité pri spracovaní výrobkov určených na vývoz do tretích krajín doviesť z krajiny, ktorá nie je členom Únie.

Článok 44
(pôvodný článok 38 ZES)

Ak v niektorom členskom štáte podlieha určitý výrobok vnútroštátnej trhovej organizácii alebo vnútorným pravidlám s rovnakým účinkom, ktorý nepriaznivo ovplyvní konkurencieschopnosť podobnej výroby v inom členskom štáte, členské štáty si uplatnia vyrovnávací poplatok na dovoz týchto výrobkov z členského štátu, kde takáto organizácia alebo pravidlá existujú, za predpokladu, že tento štát nezaviedol vyrovnávací poplatok na vývoz.

Komisia stanoví výšku týchto poplatkov v takej miere, aby sa obnovila potrebná rovnováha. Môže poskytnúť oprávnenie aj na prijatie iných opatrení a sama určiť ich podmienky a podrobnosti.

HLAVA IV
VOĽNÝ POHYB OSÔB,
SLUŽIEB A KAPITÁLU

Kapitola 1

Pracovníci

Článok 45
(pôvodný článok 39 ZES)

1. Zabezpečí sa voľný pohyb pracovníkov v rámci Únie.
2. Voľný pohyb pracovníkov zahŕňa zrušenie akejkoľvek diskriminácie pracovníkov členských štátov na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o zamestnanie, odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky.
3. S výnimkou obmedzení odôvodnených verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou a ochranou verejného zdravia majú pracovníci právo:
 - a) uchádzať sa o skutočne ponúkané pracovné miesta;
 - b) voľne sa za týmto účelom pohybovať na území členských štátov;
 - c) na pobyt v niektorom z členských štátov za účelom zamestnania v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych aktov, ktorými sa upravuje zamestnávanie vlastných štátnych príslušníkov tohto štátu;
 - d) po ukončení zamestnania zostať na území členského štátu za podmienok ustanovených v nariadeniach, ktoré stanoví Komisia.
4. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na zamestnávanie v štátnej službe alebo verejnej službe.

Článok 46
(pôvodný článok 40 ZES)

V súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom Európsky parlament a Rada vydajú smernice alebo nariadenia o opatreniach potrebných na to, aby sa zabezpečil voľný pohyb pracovníkov, ako to vymedzuje článok 45, a to najmä:

- a) zabezpečením úzkej spolupráce medzi vnútroštátnymi službami zamestnanosti;
- b) odstraňovaním takých správnych postupov a praktík a stanovených lehôt na prístup k zamestnaniu, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo z predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých by bolo prekážkou liberalizácie pohybu pracovníkov;
- c) odstraňovaním všetkých lehôt a iných obmedzení ustanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo v predchádzajúcich dohodách medzi členskými štátmi, ktoré vytvárajú pracovníkom iných členských štátov iné podmienky na slobodný výber zamestnania ako pre vlastných pracovníkov;
- d) vytvorením vhodného mechanizmu, ktorý by umožnil prepojenie medzi ponukou pracovných miest a dopytu po nich a uľahčil vyrovnanie ponuky a dopytu na trhu práce tak, aby sa predišlo vážnejšiemu ohrozeniu životnej úrovne a zamestnanosti v rôznych regiónoch a priemyselných odvetviach.

Článok 47
(pôvodný článok 41 ZES)

V rámci spoločného programu členské štáty podporia výmenu mladých pracovníkov.

Článok 48
(pôvodný článok 42 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov, a na nich závislým osobám zabezpečia:

- a) započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky;
- b) vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

Ak člen Rady vyhlási, že by návrhom legislatívneho aktu uvedeného v prvom pododseku boli dotknuté dôležité aspekty jeho systému sociálneho zabezpečenia najmä jeho rozsahu pôsobnosti, nákladov alebo finančnej štruktúry alebo by bola dotknutá finančná rovnováha tohto systému, môže požiadať, aby sa táto záležitosť predložila Európskej rade. V takom prípade sa riadny legislatívny postup pozastaví. Európska rada po diskusii a v lehote štyroch mesiacov od tohto pozastavenia buď:

- a) vráti návrh späť Rade, ktorá ukončí pozastavenie riadneho legislatívneho postupu, alebo
- b) nepodnikne žiadne kroky, alebo požiada Komisiu, aby predložila nový návrh; v takom prípade sa pôvodne navrhovaný akt považuje za neprijatý.

Kapitola 2

Právo usadiť sa

Článok 49 (pôvodný článok 43 ZES)

V rámci nasledujúcich ustanovení sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo zahájiť a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle druhého pododseku článku 54, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.

Článok 50
(pôvodný článok 44 ZES)

1. Na dosiahnutie slobody usadiť sa v určitej činnosti Európsky parlament a Rada vydajú smernice v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.
2. Európsky parlament, Rada a Komisia si plnia povinnosti, ktoré im vyplývajú z predchádzajúcich ustanovení, a to najmä:
 - a) prioritne riešia spravidla tie odbory činnosti, pri ktorých slobody usadiť sa výrazne prispieva k rozvoju výroby a obchodu;
 - b) zabezpečujú úzku spoluprácu medzi príslušnými orgánmi členských štátov, aby zistili konkrétnu situáciu v daných činnostiach v rámci Únie;
 - c) zrušia také správne postupy a praktiky, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých tvorí prekážku slobody usadiť sa;
 - d) zaručia pracovníkom jedného členského štátu zamestnaným na území iného členského štátu, aby mohli na tomto území zotrvať a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, ak spĺňajú podmienky, ktoré by museli v tomto štáte splniť v čase, keď zamýšľali začať vykonávať túto činnosť;
 - e) umožnia štátnym príslušníkom jedného členského štátu nadobúdať a užívať nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území iného členského štátu, pokiaľ to nie je v rozpore so zásadami uvedenými v článku 39 ods. 2;

- f) postupne odstraňujú obmedzenia slobody usadiť sa vo všetkých odvetviach hospodárskej činnosti, ktoré prichádzajú do úvahy vzhľadom na podmienky zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností na území niektorého členského štátu, ako aj na podmienky upravujúce vstup pracovníkov materského podniku do riadiacich alebo dozorných orgánov ich obchodných zastúpení, organizačných zložiek alebo dcérskych spoločností;
- g) v potrebnej miere koordinujú ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb, ako sa to vyžaduje v členských štátoch od spoločností alebo firiem v zmysle druhého pododseku článku 54 s cieľom zabezpečiť rovnocenné záruky v celej Únii;
- h) zabezpečujú, aby sa podmienky usadenia nenarušili pomocou poskytovanou členskými štátmi.

Článok 51
(pôvodný článok 45 ZES)

Ustanovenia tejto kapitoly sa v členskom štáte nevzťahujú na činnosti, ktoré v tomto štáte súvisia, hoci len príležitostne, s výkonom štátnej moci.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom stanoviť, že ustanovenia tejto kapitoly sa na určité činnosti nevzťahujú.

Článok 52
(pôvodný článok 46 ZES)

1. Ustanovenia tejto kapitoly a opatrenia z nich vyplývajúce rešpektujú ustanovenia stanovené zákonom, iným právnym predpisom alebo správny aktom osobitne upravujúce postavenie cudzích štátnych príslušníkov z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom vydajú usmernenia na koordináciu vyššie uvedených ustanovení.

Článok 53
(pôvodný článok 47 ZES)

1 S cieľom uľahčiť zriadenie a vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti osôb vydajú Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom smernice na vzájomné uznávanie diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách a na koordináciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa začatia a vykonávania činností samostatne zárobkovo činných osôb.

2. Pri lekárskejších a zdravotníckych povolaniach a farmaceutických povolaniach závisí postupné zrušenie obmedzení od koordinácie podmienok pre výkon povolania v jednotlivých členských štátoch.

Článok 54
(pôvodný článok 48 ZES)

So spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Únii, sa pre účel tejto kapitoly zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.

Spoločnosťami sa rozumejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností.

Článok 55
(pôvodný článok 294 ZES)

Členské štáty poskytnú štátnym príslušníkom ostatných členských štátov rovnaké možnosti kapitálovej účasti v spoločnostiach v súlade s článkom 54 bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv.

Kapitola 3

Služby

Článok 56 (pôvodný článok 49 ZES)

V rámci nasledujúcich ustanovení sú zakázané obmedzenia slobody poskytovať služby v Únii vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom členskom štáte ako príjemca služieb.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom rozšíriť platnosť týchto ustanovení aj pre štátnych príslušníkov tretích štátov, ktorí poskytujú služby a sú usadení v rámci Únie.

Článok 57 (pôvodný článok 50 ZES)

V zmysle zmlúv sa za služby považujú plnenia, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o voľnom pohybe tovaru, kapitálu a osôb.
Služby zahŕňajú najmä:

- a) činnosti priemyselnej povahy;
- b) činnosti obchodnej povahy;
- c) činnosti remeselnej povahy;
- d) činnosti v oblasti slobodných povolání.

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia kapitoly o práve usadiť sa, poskytovateľ služieb môže dočasne vykonávať svoju činnosť v členskom štáte, v ktorom sa služba poskytuje za rovnakých podmienok, aké tento štát ukladá svojim vlastným štátnym príslušníkom.

Článok 58
(pôvodný článok 51 ZES)

- 1 Slobodu poskytovať služby v oblasti dopravy upravujú ustanovenia hlavy o doprave.
- 2 Liberalizácia bankových a poisťovacích služieb spojená s voľným pohybom kapitálu sa uskutoční v súlade s liberalizáciou pohybu kapitálu.

Článok 59
(pôvodný článok 52 ZES)

- 1 S cieľom dosiahnuť liberalizáciu určitého typu služieb Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom vydajú smernice.
- 2 Smernice vymedzené v odseku 1 sa spravidla prednostne týkajú služieb, ktoré majú priamy vplyv na výrobné náklady alebo liberalizácia ktorých prispieva k podpore obchodu s tovarmi.

Článok 60
(pôvodný článok 53 ZES)

Členské štáty sa usilujú o dosiahnutie liberalizácie služieb vo väčšom rozsahu, ako vyžadujú smernice vydané v zmysle článku 59 ods. 1, ak im to dovoľí celková hospodárska situácia a situácia v príslušnom hospodárskom odvetví.

Na tento účel Komisia vydá príslušným členským štátom odporúčania.

Článok 61
(pôvodný článok 54 ZES)

Kým sa nezrušia obmedzenia slobody poskytovať služby, uplatňuje ich každý členský štát na všetkých poskytovateľov služieb v zmysle prvého odseku článku 56 bez rozdielu štátnej príslušnosti alebo bydliska.

Článok 62
(pôvodný článok 55 ZES)

Ustanovenia článkov 51 až 54 sa použijú pre otázky upravené touto kapitolou.

Kapitola 4

Kapitál a platby

Článok 63
(pôvodný článok 56 ZES)

1. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia pohybu kapitálu medzi členskými štátmi navzájom a členskými štátmi a tretími krajinami.
2. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia platieb medzi členskými štátmi navzájom a členskými štátmi a tretími krajinami.

Článok 64
(pôvodný článok 57 ZES)

1. Ustanovenia článku 63 sa prijímú bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie obmedzení vo vzťahu k tretím krajinám, ktoré platia vo vnútroštátnom práve alebo v práve Únie k 31. decembru 1993 z hľadiska pohybu kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín týkajúcich sa priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo vstupu cenných papierov na kapitálové trhy. V prípade obmedzení podľa vnútroštátnych právnych predpisov v Bulharsku, Estónsku a Maďarsku je príslušným dátumom 31. december 1999.

2. V úsilí dosiahnuť voľný pohyb kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami v čo najväčšom rozsahu a pri rešpektovaní ostatných kapitol zmlúv, prijímú Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia o pohybe kapitálu do tretích krajín a z tretích krajín v oblasti priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo prístupu cenných papierov na kapitálové trhy.

3. Odchyľne od odseku 2 môže opatrenia, ktoré predstavujú krok späť v práve Únie, pokiaľ ide o liberalizáciu pohybu kapitálu do tretích krajín a z tretích krajín, ustanoviť len Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednomyselne a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 65
(pôvodný článok 58 ZES)

1. Ustanovenia článku 63 majú bez toho, aby boli dotknuté práva členských štátov:

- a) uplatňovať príslušné ustanovenia ich daňových zákonov, ktoré rozlišujú daňových poplatníkov podľa miesta bydliska alebo podľa miesta, kde investovali kapitál;
- b) prijať všetky potrebné opatrenia, najmä v oblasti daňového systému a dohľadu nad finančnými inštitúciami, aby sa zabránilo porušovaniu vnútroštátnych predpisov, alebo stanoviť postupy na ohlasovanie kapitálových pohybov na štatistické alebo správne účely alebo prijať opatrenia, ktoré možno odôvodniť verejným záujmom či verejnou bezpečnosťou.

2. Ustanovenia tejto kapitoly nemajú vplyv na uplatňovanie obmedzení práva usadiť sa zlučiteľných so zmluvami.

3. Opatrenia a postupy uvedené v odsekoch 1 a 2 však nesmú byť prostriedkom pre svojvoľnú diskrimináciu alebo skryté obmedzovanie voľného pohybu kapitálu a platieb vymedzených v článku 63.

4. Ak sa neprijmú opatrenia podľa článku 64 ods. 3, Komisia, alebo ak Komisia do troch mesiacov od žiadosti dotknutého členského štátu neprijme rozhodnutie, tak Rada, môže prijať rozhodnutie, ktoré potvrdzuje, že obmedzujúce daňové opatrenia prijaté členským štátom voči jednej alebo viacerým tretím krajinám sa považujú za zlučiteľné so zmluvami, ak ich je možné odôvodniť jedným z cieľov Únie a ak sú zlučiteľné s riadnym fungovaním vnútorného trhu. Rada sa uznáva jednomyselne na žiadosť členského štátu.

Článok 66
(pôvodný článok 59 ZES)

Ak pohyb kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín vo výnimočných okolnostiach spôsobí alebo hrozí, že spôsobí vážne ťažkosti fungovaniu hospodárskej a menovej únie, na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou môže Rada prijať voči tretím krajinám ochranné opatrenie na obdobie najviac šiestich mesiacov za predpokladu, že takéto opatrenia sú jednoznačne nevyhnutné.

HLAVA V

PRIESTOR SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI

Kapitola 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 67
(pôvodný článok 61 ZES a pôvodný článok 29 ZEU)

1. Únia vytvára priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pri rešpektovaní základných práv a rozličných právnych systémov a tradícií členských štátov.

2. Zabezpečuje absenciu kontrol osôb na vnútorných hraniciach a tvorí spoločnú politiku v oblasti azylu, prísťahovalectva a kontroly vonkajších hraníc, ktorá sa zakladá na solidarite medzi členskými štátmi a ktorá je spravodlivá voči štátnym príslušníkom tretích krajín. Na účely tejto hlavy sa osoby bez štátnej príslušnosti považujú za štátnych príslušníkov tretích krajín.

3. Únia sa usiluje o zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti prostredníctvom opatrení na predchádzanie trestnej činnosti, rasizmu a xenofóbie a na boj proti nim prostredníctvom opatrení na koordináciu a spoluprácu medzi policajnými a justičnými orgánmi a inými príslušnými orgánmi, ako aj vzájomným uznávaním rozsudkov v trestných veciach a v prípade potreby aj aproximáciou trestnoprávných predpisov.

4. Únia uľahčuje prístup k spravodlivosti najmä prostredníctvom zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí v občianskych veciach.

Článok 68

Európska rada vymedzuje strategické usmernenia pre legislatívne a operačné plánovanie v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Článok 69

Národné parlamenty zabezpečia, aby sa v návrhoch a legislatívnych iniciatívach predložených v rámci kapitol 4 a 5 dodržiavala zásada subsidiarity v súlade s Protokolom o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality.

Článok 70

Bez toho, aby boli dotknuté články 258, 259 a 260, môže Rada na návrh Komisie prijať opatrenia ustanovujúce podrobnosti, podľa ktorých členské štáty v spolupráci s Komisiou objektívne a nestranné hodnotia vykonávanie politík Únie uvedených v tejto hlave orgánmi členských štátov, najmä s cieľom presadzovať úplné uplatňovanie zásady vzájomného uznávania. Európsky parlament a národné parlamenty sú oboznamované s obsahom a výsledkami tohto hodnotenia.

Článok 71
(pôvodný článok 36 ZEU)

V rámci Rady sa zriaďuje stály výbor s cieľom zabezpečiť v rámci Únie podporu a posilnenie operačnej spolupráce v oblasti vnútornej bezpečnosti. Bez toho, aby bol dotknutý článok 240, stály výbor napomáha koordinovať činnosť príslušných orgánov členských štátov. Zástupcovia dotknutých orgánov, úradov a agentúr Únie sa môžu zapájať do rokovaní tohto výboru. Európsky parlament a národné parlamenty sú oboznamované s rokovaniami.

Článok 72
(pôvodný článok 64 ods. 1 ZES a pôvodný článok 33 ZEU)

Touto hlavou nie je dotknutý výkon právomocí členských štátov vo veci udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.

Článok 73

Členské štáty môžu spoločne a vo svojej vlastnej zodpovednosti slobodne organizovať formy spolupráce a koordináciu podľa vlastného uváženia medzi príslušnými útvarmi zodpovednými za ochranu národnej bezpečnosti.

Článok 74
(pôvodný článok 66 ZES)

Rada prijíma opatrenia na zabezpečenie administratívnej spolupráce medzi príslušnými útvarmi členských štátov v oblastiach uvedených v tejto hlave, ako aj medzi týmito útvarmi a Komisiou. Koná na návrh Komisie s výhradou článku 76 a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 75
(pôvodný článok 60 ZES)

Ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 67 v súvislosti s predchádzaním a bojom proti terorizmu a súvisiacimi činnosťami, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení vymedzia rámec pre administratívne opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb, ako napr. zmrazenie finančných prostriedkov, finančných aktív alebo hospodárskych výnosov, ktoré sú vo vlastníctve alebo v držbe fyzických alebo právnických osôb, skupín alebo neštátnych subjektov.

Na návrh Komisie prijme Rada opatrenia na vykonávanie rámca uvedeného v prvom odseku.

Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách.

Článok 76

Právne akty uvedené v kapitolách 4 a 5 spolu s opatreniami uvedenými v článku 74, ktoré zabezpečujú administratívnu spoluprácu v oblastiach uvedených v týchto kapitolách, sa prijímajú:

- a) na návrh Komisie alebo
- b) na základe iniciatívy jednej štvrtiny členských štátov.

Kapitola 2

Politiky vzťahujúce sa na hraničné kontroly, azyl a prísťahovalectvo

Článok 77 (pôvodný článok 62 ZES)

1. Únia tvorí politiku s cieľom:
 - a) zabezpečiť absenciu akýchkoľvek kontrol osôb bez ohľadu na štátnu príslušnosť pri prekročení vnútorných hraníc;
 - b) zabezpečiť kontroly osôb a účinné monitorovanie prekračovania vonkajších hraníc;
 - c) postupne zaviesť integrovaný systém riadenia vonkajších hraníc.
2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada prijímú v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia týkajúce sa:
 - a) spoločnej politiky v oblasti víz a iných povolení na krátkodobý pobyt;
 - b) kontrol, ktorým sú podrobené osoby prekračujúce vonkajšie hranice;
 - c) podmienok, za ktorých môžu štátni príslušníci tretích krajín počas krátkeho obdobia voľne cestovať v rámci Únie;
 - d) všetkých opatrení potrebných na postupné vybudovanie integrovaného systému riadenia vonkajších hraníc;
 - e) absencia akýchkoľvek kontrol osôb bez ohľadu na štátnu príslušnosť pri prekračovaní vnútorných hraníc.

3. Ak by sa ukázalo, že činnosť Únie je nevyhnutná na uľahčenie vykonávania práva uvedeného v článku 20 ods. 2 písm. a), a ak zmluvy inak na tento účel neustanovujú potrebné právomoci, môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať ustanovenia o cestovných pasoch, preukazoch totožnosti, povoleniach na pobyt alebo iných obdobných dokladoch. Rada sa uznáva jednomyselne po porade s Európskym parlamentom.

4. Týmto článkom nie je dotknutá právomoc členských štátov týkajúca sa geografického vymedzenia ich hraníc v súlade s medzinárodným právom.

Článok 78

(pôvodné články 63 body 1 a 2 a 64 ods. 2 ZES)

1. Únia tvorí spoločnú politiku v oblasti azylu, doplnkovej ochrany a dočasnej ochrany s cieľom poskytnúť zodpovedajúce právne postavenie každému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý potrebuje medzinárodnú ochranu, a zabezpečiť súlad so zásadou non-refoulement. Táto politika musí byť v súlade so Ženevským dohovorom z 28. júla 1951 a Protokolom z 31. januára 1967 týkajúcimi sa právneho postavenia utečencov, ako aj inými príslušnými zmluvami.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú opatrenia týkajúce sa spoločného európskeho azylového systému, ktorý zahŕňa:

- a) jednotný štatút azylu pre štátnych príslušníkov tretích krajín platný v celej Únii;
- b) jednotný štatút doplnkovej ochrany pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí bez toho, aby získali európsky azyl, potrebujú medzinárodnú ochranu;
- c) spoločný systém dočasnej ochrany pre odídencov v prípade hromadného prílevu;
- d) spoločné postupy udeľovania a odnímania jednotného štatútu azylu alebo doplnkovej ochrany;
- e) kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu príslušného pre posúdenie žiadosti o azyl alebo o doplnkovú ochranu;

- f) normy týkajúce sa podmienok prijímania žiadateľov o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany;
- g) partnerstvo a spoluprácu s tretími krajinami na účely riadenia prílevov žiadateľov o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej alebo dočasnej ochrany.

3. Ak sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada na návrh Komisie prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého, respektíve dotknutých členských štátov. Uznáva sa po porade s Európskym parlamentom.

Článok 79

(pôvodný článok 63 body 3 a 4 ZES)

1. Únia tvorí spoločnú prísťahovaleckú politiku s cieľom zabezpečiť vo všetkých etapách účinné riadenie migračných tokov, spravodlivé zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú v členských štátoch, ako aj predchádzanie a posilnený boj proti nelegálnemu prísťahovalectvu a obchodovaniu s ľuďmi.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú opatrenia v týchto oblastiach:

- a) podmienky vstupu a pobytu, ako aj normy týkajúce sa udeľovania dlhodobých víz a povolení na dlhodobý pobyt členskými štátmi vrátane tých, ktoré sú udeľované na účely zlúčenia rodiny;
- b) vymedzenie práv štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú v členskom štáte, vrátane podmienok, ktorými sa spravuje sloboda pohybu a pobytu v iných členských štátoch;
- c) nelegálne prísťahovalectvo a neoprávnený pobyt vrátane odsunu a repatriácie osôb, ktoré sa zdržiavajú na území štátu neoprávnenne;
- d) boj proti obchodovaniu s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi.

3. Únia môže uzatvárať dohody s tretími krajinami o readmisii štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nespĺňajú alebo prestali spĺňať podmienky vstupu, prítomnosť alebo pobytu na území jedného z členských štátov, do krajiny pôvodu alebo do krajiny, z ktorej prichádzajú.

4. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia na povzbudzovanie a podporu činnosti členských štátov s cieľom presadzovať integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú na ich územiach, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

5. Týmto článkom nie je dotknuté právo členských štátov určiť počty prijímaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prichádzajú na ich územie z tretích krajín s cieľom nájsť si prácu buď ako zamestnanci, alebo ako samostatne zárobkovo činné osoby.

Článok 80

Politiky Únie uvedené v tejto kapitole a ich vykonávanie sa spravujú zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi vrátane finančných dôsledkov. Právne akty Únie prijaté podľa tejto kapitoly obsahujú vždy, keď je to potrebné, vhodné opatrenia na uplatnenie tejto zásady.

Kapitola 3

Justičná spolupráca v občianskych veciach

Článok 81

(pôvodný článok 65 ZES)

1. Únia rozvíja justičnú spoluprácu v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, na základe zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí. Takáto spolupráca môže zahŕňať prijatie opatrení na aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

2. Na účely odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú, najmä ak je to nevyhnutné pre riadne fungovanie vnútorného trhu, opatrenia zamerané na zabezpečenie:

- a) vzájomného uznávania a výkonu súdnych a mimosúdnych rozhodnutí medzi členskými štátmi;
- b) cezhraničného doručovania súdnych a mimosúdnych písomností;
- c) zlučiteľnosti kolíznych noriem a noriem určujúcich právomoc uplatniteľných v členských štátoch;
- d) spolupráce pri obstarávaní dôkazov;
- e) účinného prístupu k spravodlivosti;
- f) odstraňovania prekážok riadneho priebehu občianskoprávneho konania, v prípade potreby podporovaním zlučiteľnosti pravidiel občianskeho súdneho konania uplatniteľných v členských štátoch;
- g) rozvíjania alternatívnych metód riešenia sporov;
- h) podpory vzdelávania sudcov a justičných pracovníkov.

3. Odchylné od odseku 2 Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví opatrenia týkajúce sa rodinného práva, ktoré majú cezhraničné dôsledky. Rada sa uznáva jednomyselne po porade s Európskym parlamentom.

Rada môže na návrh Komisie prijať rozhodnutie, ktorým sa určujú tie aspekty rodinného práva s cezhraničnými dôsledkami, ktoré môžu byť predmetom aktov prijatých riadnym legislatívnym postupom. Rada sa uznáva jednomyselne po porade s Európskym parlamentom.

Návrh uvedený v druhom pododseku sa oznámi národným parlamentom. Ak národný parlament oznámi svoj nesúhlas do šiestich mesiacov od tohto oznámenia, rozhodnutie sa neprijme. V prípade, že sa nevysloví nesúhlas, Rada môže rozhodnutie prijať.

Kapitola 4

Justičná spolupráca v trestných veciach

Článok 82 (pôvodný článok 31 ZEU)

1. Justičná spolupráca v trestných veciach v Únii je založená na zásade vzájomného uznávania rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a zahŕňa aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov v oblastiach uvedených v odseku 2 a článku 83.

Európsky parlament a Rada prijímú v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia zamerané na:

- a) vytvorenie pravidiel a postupov na zabezpečovanie uznávania všetkých foriem rozsudkov a iných súdnych rozhodnutí v celej Únii;
- b) predchádzanie sporom o právomoc medzi členskými štátmi a ich riešenie;
- c) podpory vzdelávania sudcov a justičných pracovníkov;
- d) uľahčovanie spolupráce medzi justičnými orgánmi alebo rovnocennými orgánmi členských štátov v rámci trestného stíhania a výkonu rozhodnutí.

2. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom smerníc ustanoviť minimálne pravidlá s cieľom uľahčiť v potrebnom rozsahu vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí, ako aj policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. Tieto minimálne pravidlá zohľadňujú rozdiely medzi právnymi tradíciami a systémami členských štátov.

Týkajú sa:

- a) vzájomnej prípustnosti dôkazov medzi členskými štátmi;

- b) práv jednotlivcov v trestnom konaní;
- c) práv obetí trestných činov;
- d) ďalších osobitných aspektov trestného konania, ktoré Rada vopred určí rozhodnutím; pri prijímaní tohto rozhodnutia sa Rada uznáva jednomyselne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

Prijatie minimálnych pravidiel uvedených v tomto odseku nebráni členským štátom zachovať alebo zaviesť vyššiu úroveň ochrany pre jednotlivcov.

3. Ak sa člen Rady domnieva, že navrhovanou smernicou uvedenou v odseku 2 by mohli byť dotknuté základné aspekty jeho systému trestného súdnictva, môže požiadať, aby o návrhu smernice rokovala Európska rada. V takom prípade sa riadny legislatívny postup pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade, čím sa ukončí pozastavenie riadneho legislatívneho postupu.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu smernice naviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámia Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie uskutočňovať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

Článok 83 (pôvodný článok 31 ZEU)

1. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom smerníc ustanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblastiach obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim z povahy alebo dôsledkov týchto trestných činov alebo z osobitnej potreby bojovať proti nim na spoločnom základe.

Týmito oblasťami trestnej činnosti sú: terorizmus, obchodovanie s ľuďmi a sexuálne zneužívanie žien a detí, nedovolené obchodovanie s drogami, nedovolené obchodovanie so zbraňami, pranie špinavých peňazí, korupcia, falošovanie platobných prostriedkov, počítačová kriminalita a organizovaná trestná činnosť.

V závislosti od vývoja trestnej činnosti môže Rada prijať rozhodnutie určujúce ďalšie oblasti trestnej činnosti, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v tomto odseku. Rada sa uznáva jednohlasne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

2. Ak sa ukáže, že aproximácia zákonov a iných právnych predpisov v oblasti trestného práva je nevyhnutná na zabezpečenie účinného uskutočňovania politiky Únie v oblasti, ktorá bola predmetom harmonizačných opatrení, môžu smernice ustanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v dotknutej oblasti. Takéto smernice sa prijímajú v súlade s riadnym legislatívnym postupom alebo mimoriadnym legislatívnym postupom podľa toho, aký bol použitý pri prijímaní príslušných harmonizačných opatrení, bez toho, aby bol dotknutý článok 76.

3. Ak sa člen Rady domnieva, že navrhovanou smernicou uvedenou v odseku 1 alebo 2 by mohli byť dotknuté základné aspekty jeho systému trestného súdnictva, môže požiadať, aby o návrhu smernice rokovala Európska rada. V takom prípade sa riadny legislatívny postup pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade, čím sa ukončí pozastavenie riadneho legislatívneho postupu.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu smernice nadviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámia Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie uskutočňovať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

Článok 84

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia na povzbudenie a podporu činnosti členských štátov v oblasti predchádzania trestnej činnosti, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 85
(pôvodný článok 31 ZEU)

1. Poslaním Eurojustu je podporovať a posilňovať koordináciu a spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za vyšetrovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti, ktorá sa týka dvoch alebo viacerých členských štátov alebo ktorá si vyžaduje trestné stíhanie na spoločnom základe, a to na základe operácií vykonaných a informácií poskytovaných orgánmi členských štátov a Europolom.

V tejto súvislosti Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom určia prostredníctvom nariadení štruktúru, fungovanie, oblasť pôsobenia a úlohy Eurojustu. Medzi tieto úlohy môže patriť:

- a) začatie vyšetrovania trestných činov, ako aj podnetov na začatie trestného stíhania vykonávaného príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, najmä toho, ktoré sa týka trestných činov, ktoré spôsobujú ujmu finančným záujmom Únie;
- b) koordinácia vyšetrovania a trestného stíhania uvedených v písmene a);
- c) posilňovanie justičnej spolupráce vrátane riešenia sporov o právomoc a úzkej spolupráce s Európskou justičnou sieťou.

Tieto nariadenia tiež ustanovia podrobnosti účasti Európskeho parlamentu a národných parlamentov na hodnotení činnosti Eurojustu.

2. V rámci stíhania uvedeného v odseku 1 a bez toho, aby bol dotknutý článok 86, formálne procesné úkony vykonávajú príslušní vnútroštátni úradníci.

Článok 86

1. S cieľom bojovať proti trestnej činnosti, ktorá poškodzuje finančné záujmy Únie, môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení vytvoriť z Eurojustu Európsku prokuratúru. Rada sa uznáva jednomyseľne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

Ak sa v Rade nedosiahla jednomyselnosť, môže skupina pozostávajúca aspoň z deviatich členských štátov požiadať, aby sa návrh nariadenia predložil Európskej rade. V takom prípade sa postup v Rade pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade na prijatie.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu nariadenia nadviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámi Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie vykonávať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

2. Európska prokuratúra zodpovedá, ak je to vhodné, v spojení s Europolom, za vyšetrowanie a trestné stíhanie páchateľov a spolupáchateľov trestných činov, ktoré spôsobujú ujmu finančným záujmom Únie, vymedzených nariadením uvedeným v odseku 1, a za podanie obžaloby. Pred súdnymi orgánmi členských štátov vystupuje vo vzťahu k takýmto trestným činom vo funkcii prokurátora.

3. Nariadenia uvedené v odseku 1 ustanovia právne postavenie Európskej prokuratúry, podrobnosti výkonu jej funkcií, procesné predpisy vzťahujúce sa na jej činnosť, ako aj pravidlá prípustnosti dôkazov a pravidlá súdnej kontroly preskúmania jej procesných úkonov pri výkone jej funkcií.

4. Európska rada môže zároveň alebo neskôr prijať rozhodnutie, ktorým sa mení alebo dopĺňa odsek 1 s cieľom rozšíriť právomoci Európskej prokuratúry na boj proti závažnej trestnej činnosti, ktorá má cezhraničný rozmer, a ktorým sa v dôsledku toho mení alebo dopĺňa odsek 2, pokiaľ ide o páchateľov a spolupáchateľov závažnej trestnej činnosti, ktorá sa týka viac ako jedného členského štátu. Európska rada sa uznáva jednomyselne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu a po porade s Komisiou.

Kapitola 5

Policajná spolupráca

Článok 87 (pôvodný článok 30 ZEU)

1. Únia rozvíja policajnú spoluprácu, do ktorej sú zapojené všetky príslušné orgány členských štátov vrátane polície, colných orgánov a iných orgánov presadzujúcich výkon práva špecializovaných v oblastiach predchádzania alebo odhaľovania a vyšetovania trestných činov.
2. Na účely odseku 1 môžu Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia, ktoré sa týkajú:
 - a) zhromažďovania, uchovávaní, spracúvania, analýzy a výmeny príslušných informácií;
 - b) podpory odborného vzdelávania personálu, ako aj spolupráce v oblasti výmeny personálu, v oblasti zariadení a výskumu v kriminalistike;
 - c) spoločných techník vyšetovania pri odhaľovaní závažných foriem organizovanej trestnej činnosti.
3. Rada môže v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoviť opatrenia týkajúce sa operačnej spolupráce medzi orgánmi uvedenými v tomto článku. Rada sa uznáva jednomyselne po porade s Európskym parlamentom.

Ak sa v Rade nedosiahla jednomyselnosť, môže skupina pozostávajúca aspoň z deviatich členských štátov požiadať, aby sa návrh opatrení predložil Európskej rade. V takom prípade sa postup v Rade pozastaví. Európska rada po prerokovaní v prípade dosiahnutia konsenzu vráti do štyroch mesiacov od tohto pozastavenia návrh späť Rade na prijatie.

Ak sa konsenzus nedosiahne a ak si aspoň deväť členských štátov želá na základe dotknutého návrhu opatrení nadviazať posilnenú spoluprácu, v rovnakej lehote to oznámia Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V takom prípade sa povolenie vykonávať posilnenú spoluprácu podľa článku 20 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 329 ods. 1 tejto zmluvy považuje za udelené a uplatnia sa ustanovenia o posilnenej spolupráci.

Osobitný postup ustanovený v druhom a treťom pododseku sa nevzťahuje na akty, ktoré predstavujú vývoj ustanovení schengenského *acquis*.

Článok 88
(pôvodný článok 30 ZEU)

1. Poslaním Europolu je podporovať a posilňovať činnosť policajných orgánov a iných orgánov členských štátov presadzujúcich výkon práva, ako aj ich vzájomnú spoluprácu pri predchádzaní závažnej trestnej činnosti, ktorá sa týka dvoch alebo viacerých členských štátov, terorizmu a formám trestnej činnosti, ktoré zasahujú do spoločného záujmu, na ktorý sa vzťahuje politika Únie, a v boji proti nim.
2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom určia prostredníctvom nariadení štruktúru, fungovanie, oblasť pôsobenia a úlohy Europolu. Medzi tieto úlohy môže patriť:
 - a) zhromažďovanie, uchovávanie, spracúvanie, analýza a výmena informácií zasielaných najmä orgánmi členských štátov alebo tretích krajín alebo subjektov;
 - b) koordinácia, organizácia a uskutočňovanie vyšetrovania a operačnej činnosti vykonávanej spoločne s príslušnými orgánmi členských štátov alebo v rámci spoločných vyšetrovateľských tímov, prípadne v spojení s Eurojustom.

Nariadenia tiež ustanovia podrobnosti kontroly činnosti Europolu Európskym parlamentom a kontroly, na ktorej sa zúčastňujú národné parlamenty.

3. Každá operačná činnosť Europolu sa musí vykonávať v spojení a so súhlasom orgánov členského štátu, respektíve členských štátov, ktorých územia sa dotýka. Uplatňovanie donucovacích opatrení je vo výlučnej právomoci príslušných vnútroštátnych orgánov.

Článok 89
(pôvodný článok 32 ZEU)

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví podmienky a obmedzenia, za ktorých príslušné orgány členských štátov uvedené v článkoch 82 a 87 môžu zasiahnuť na území iného členského štátu v spojení a so súhlasom orgánov tohto štátu. Rada sa uznáva jednomyselne po porade s Európskym parlamentom.

HLAVA VI

DOPRAVA

Článok 90
(pôvodný článok 70 ZES)

V záležitostiach upravených touto hlavou sa ciele zmlúv sledujú v rámci spoločnej dopravnej politiky.

Článok 91
(pôvodný článok 71 ZES)

1. Za účelom vykonania článku 90 a berúc do úvahy špecifickú črtu dopravy Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov stanoví:

- a) spoločné pravidlá platné pre medzinárodnú dopravu do členského štátu alebo z členského štátu, alebo pri prechode cez územie jedného alebo viacerých členských štátov;

- b) podmienky, za ktorých môže prepravca, ktorý nemá sídlo na území členského štátu, v tomto členskom štáte uskutočňovať dopravu;
- c) opatrenia na zlepšenie bezpečnosti dopravy;
- d) ďalšie potrebné ustanovenia.

2. Pri prijímaní opatrení uvedených v odseku 1 sa zohľadnia prípady, v ktorých by uplatňovanie mohlo závažne ovplyvniť životnú úroveň a úroveň zamestnanosti v určitých regiónoch a prevádzku dopravných zariadení.

Článok 92
(pôvodný článok 72 ZES)

Do stanovenia opatrení uvedených v článku 91 ods. 1 žiaden členský štát nesmie bez toho, aby Rada jednohlasne prijala opatrenie udeľujúce výnimku, upravovať predpisy platné v tejto oblasti od 1. januára 1958 alebo pre prístupujúce štáty od času ich prístúpenia tak, aby v porovnaní s domácimi dopravcami priamo alebo nepriamo znevýhodňovali dopravcov z iných členských štátov.

Článok 93
(pôvodný článok 73 ZES)

Pomoc je so zmluvami zlučiteľná, ak slúži na koordináciu dopravy alebo tvorí náhrady za plnenie niektorých záväzkov súvisiacich s verejnoprospešnou službou.

Článok 94
(pôvodný článok 74 ZES)

Všetky opatrenia prijaté v rámci zmlúv v oblasti cien a podmienok dopravy prihliadajú na hospodársku situáciu dopravcov.

Článok 95
(pôvodný článok 75 ZES)

1. Diskriminácia v doprave v rámci Únie formou rozdielnych cien a podmienok na dopravu rovnakého tovaru po rovnakých dopravných trasách a v závislosti od krajiny pôvodu alebo určenia tovaru sa zakazuje.
2. Odsek 1 nebráni Európskemu parlamentu a Rade, aby podľa článku 91 ods. 1 prijali ďalšie opatrenia.
3. Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom vydá pravidlá na vykonávanie ustanovení odseku 1.

Rada môže stanoviť najmä opatrenia potrebné na to, aby orgány Únie mohli v súlade s pravidlom ustanoveným v odseku 1 zabezpečiť plné výhody tým, ktorým náležia.

4. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu všetky prípady diskriminácie podľa odseku 1 a po porade s príslušným členským štátom prijme potrebné rozhodnutia v súlade s ustanovením odseku 3.

Článok 96
(pôvodný článok 76 ZES)

1. Pri doprave v rámci Únie sa zakazuje členským štátom uplatňovať ceny a podmienky, ktoré zahŕňajú akúkoľvek podporu alebo ochranu v záujme jedného alebo viacerých podnikov alebo priemyselných odvetví, pokiaľ to Komisia nepovolí.

2. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu ceny a podmienky uvedené odseku 1 a prihliadne na jednej strane najmä na požiadavky príslušnej regionálnej hospodárskej politiky, na potreby nerozvinutých oblastí a na problémy v oblastiach vážne ovplyvnených politickými okolnosťami a na druhej strane na účinok týchto cien a podmienok na hospodársku súťaž medzi rôznymi druhmi dopravy.

Po porade s každým príslušným členským štátom Komisia vydá potrebné rozhodnutia.

3. Zákaz uvedený v odseku 1 sa nevzťahuje na sadzby zavedené na udržanie podmienok hospodárskej súťaže.

Článok 97
(pôvodný článok 77 ZES)

Clá alebo poplatky účtované dopravcom k dopravnej cene v súvislosti s prechodom hraníc nesmú presiahnuť rozumnú mieru stanovenú s prihliadnutím na skutočne vynaložené náklady.

Členské štáty sa usilujú tieto náklady postupne znižovať.

Komisia môže pri uplatňovaní tohto článku dávať členským štátom odporúčania.

Článok 98
(pôvodný článok 78 ZES)

Ustanovenia tejto hlavy nebránia Spolkovej republike Nemecko prijať opatrenia, pokiaľ sú nevyhnutné na vyrovnanie hospodárskych nevýhod, ktoré vznikli hospodárstvu niektorých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením. Päť rokov po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, môže Rada na návrh Komisie prijať rozhodnutie, ktorým sa zruší tento článok.

Článok 99
(pôvodný článok 79 ZES)

Pri Komisii sa zriaďuje Poradný výbor zložený z odborníkov, ktorých vymenujú vlády členských štátov. Komisia sa v prípade potreby poradí s výborom o záležitostiach v oblasti dopravy.

Článok 100
(pôvodný článok 80 ZES)

1. Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na železničnú dopravu, cestnú dopravu a vnútrozemskú vodnú dopravu.
2. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať vhodné ustanovenia upravujúce námornú a leteckú dopravu. Uznávajú sa po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

HLAVA VII

SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ, ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA

Kapitola 1

Pravidlá hospodárskej súťaže

Oddiel 1

Pravidlá uplatňované na podniky

Článok 101

(pôvodný článok 81 ZES)

1. Nasledujúce sa zakazuje ako nezlučiteľné s vnútorným trhom: všetky dohody medzi podnikateľmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu, najmä tie, ktoré:
- a) priamo alebo nepriamo určujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky;
 - b) obmedzujú alebo kontrolujú výrobu, odbyt, technický rozvoj alebo investície;
 - c) rozdeľujú trhy alebo zdroje zásobovania;
 - d) uplatňujú nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach voči ostatným obchodným partnerom, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;
 - e) podmieňujú uzatváranie zmlúv s ostatnými zmluvnými stranami prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

2. Všetky dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa tohto článku sú automaticky neplatné.
3. Ustanovenia odseku 1 sa však neuplatnia na:
 - dohody alebo kategórie dohôd medzi podnikateľmi,
 - rozhodnutia alebo kategórie rozhodnutí združení podnikateľov,
 - zosúladené postupy alebo kategórie zosúladených postupov,

ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich, a ktoré:

- a) neukladajú príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov a
- b) neumožňujú týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.

Článok 102
(pôvodný článok 82 ZES)

Akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia na vnútornom trhu či jeho podstatnej časti jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje ako nezlučiteľné s vnútorným trhom, ak sa tým môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

Takéto zneužívanie môže zahŕňať najmä:

- a) priame alebo nepriame vynuovenie neprimeraných nákupných alebo predajných cien alebo iných obchodných podmienok;
- b) obmedzovanie výroby, odbytu alebo technického rozvoja na úkor spotrebiteľov;

- c) uplatňovanie nerovnakých podmienok voči obchodným partnerom pri rovnakých plneniach, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;
- d) podmieňovanie uzatvárania zmlúv prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

Článok 103
(pôvodný článok 83 ZES)

1. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom Rada vydá príslušné nariadenia alebo smernice na vykonávanie zásad stanovených v článkoch 101 a 102.
2. Nariadenia alebo smernice uvedené v odseku 1 sa prijímú najmä so zámerom:
 - a) zaručiť dodržiavanie zákazov uvedených v článku 101 ods. 1 a článku 102 stanovením pokút a opakovaného ukladania pokút;
 - b) stanoviť podrobné pravidlá uplatňovania článku 101 ods. 3 s prihliadnutím na nevyhnutnosť zabezpečiť účinný dozor pri čo najjednoduchšej správnej kontrole;
 - c) ak je to potrebné, vymedziť rozsah uplatňovania ustanovení článkov 101 a 102 v jednotlivých hospodárskych odvetviach;
 - d) vymedziť príslušné úlohy Komisie a Súdneho dvora Európskej únie pri uplatňovaní ustanovení uvedených v tomto odseku;
 - e) vymedziť vzťah medzi vnútroštátnymi zákonmi a ustanoveniami tohto oddielu alebo prijatými podľa tohto článku.

Článok 104
(pôvodný článok 84 ZES)

Do nadobudnutia účinnosti opatrení vydaných podľa článku 103 rozhodujú orgány členských štátov o prípustnosti dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov, ako aj o zneužívaní dominantného postavenia na vnútornom trhu v súlade s právom príslušného členského štátu a s ustanoveniami článku 101, najmä odseku 3 a článku 102.

Článok 105
(pôvodný článok 85 ZES)

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 104 Komisia zabezpečí uplatňovanie zásad uvedených v článkoch 101 a 102. Na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu a v spolupráci s príslušnými orgánmi členských štátov, ktoré im poskytnú pomoc, Komisia prešetrí každý prípad podozrenia z porušenia týchto zásad. Ak zistí, že k porušeniu došlo, navrhne vhodné opatrenia na jeho odstránenie.
2. Ak porušovanie zásad naďalej pokračuje, Komisia to uvedie v rozhodnutí s odôvodnením. Komisia môže svoje rozhodnutie zverejniť a zmocniť členské štáty, aby prijali opatrenia na nápravu situácie na základe podmienok a podrobností, ktoré stanoví.
3. Komisia môže prijať nariadenia týkajúce sa kategórií dohôd, v súvislosti s ktorými Rada prijala nariadenie alebo smernicu podľa článku 103 ods. 2 písm. b).

Článok 106
(pôvodný článok 86 ZES)

1. V prípade verejnoprávnych podnikov a podnikov, ktorým členské štáty priznávajú osobitné alebo výlučné práva, tieto štáty neustanovia ani neponechajú v účinnosti opatrenia, ktoré sú v rozpore s pravidlami zmlúv, najmä s pravidlami uvedeným v článkoch 18 a 101 až 109.

2. Podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu fiškálneho monopolu, podliehajú pravidlám zmlúv, najmä pravidlám hospodárskej súťaže, za predpokladu, že uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne alebo v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. Rozvoj obchodu nesmie byť ovplyvnený v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami Únie.

3. Komisia zabezpečí uplatňovanie ustanovení tohto článku a v prípade potreby vydá členským štátom príslušné smernice alebo rozhodnutia.

Oddiel 2

Pomoc poskytovaná štátmi

Článok 107

(pôvodný článok 87 ZES)

1. Ak nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
2. S vnútorným trhom je zlučiteľná:
 - a) pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu výrobkov;
 - b) pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami;
 - c) pomoc poskytovaná hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko v dôsledku rozdelenia Nemecka v rozsahu potrebnom na vyrovnanie hospodárskych nevýhod spôsobených týmto rozdelením. Päť rokov po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, môže Rada na návrh Komisie prijať rozhodnutie, ktorým sa zruší toto písmeno.

3. Za zlučiteľné s vnútorným trhom možno považovať:
- a) pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou, ako aj na podporu regiónov uvedených v článku 349, pričom sa zohľadní ich štrukturálna, hospodárska a sociálna situácia;
 - b) pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu;
 - c) pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom;
 - d) pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom;
 - e) iné druhy pomoci, ako ich vymedzia rozhodnutia Rady prijaté na návrh Komisie.

Článok 108
(pôvodný článok 88 ZES)

1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie vnútorného trhu.
2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

Ak sa daný štát nepodriadi tomuto rozhodnutiu v stanovenej lehote, Komisia alebo iný dotknutý štát môže, odhliadnuc od ustanovení článkov 258 a 259, predložiť vec priamo Súdnemu dvoru Európskej únie.

Na žiadosť členského štátu môže Rada jednomyselne rozhodnúť, že pomoc, ktorú štát poskytuje alebo zamýšľa poskytnúť, sa ako výnimka z ustanovení článku 107 alebo nariadení uvedených v článku 109 považuje za zlučiteľnú, a to za predpokladu, že takéto rozhodnutie odôvodňujú výnimočné okolnosti. Ak v súvislosti s touto pomocou Komisia už začala konať, ako je uvedené v prvom pododseku tohto odseku, podaním žiadosti Rade sa toto konanie zastavuje až do vyjadrenia Rady.

Ak sa Rada do troch mesiacov od podania tejto žiadosti nevyjadrí, o veci rozhodne Komisia.

3. Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný s vnútorným trhom podľa článku 107, začne konanie podľa odseku 2. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.

4. Komisia môže prijať nariadenia týkajúce sa kategórií štátnej pomoci, o ktorej Rada podľa článku 109 rozhodla, že môže byť oslobodená od povinnosti informovať uvedenej v odseku 3 tohto článku.

Článok 109
(pôvodný článok 89 ZES)

Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom môže Rada vydať akékoľvek nariadenia potrebné na uplatnenie článkov 107 a 108 a najmä môže stanoviť podmienky uplatnenia článku 108 ods. 3 ako aj uviesť druhy pomoci, ktoré sú vyňaté z tohto postupu.

Kapitola 2

Daňové ustanovenia

Článok 110

(pôvodný článok 90 ZES)

Žiaden členský štát nezdaní výrobky z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky.

Ďalej, žiaden členský štát nezdaní výrobky iných členských štátov nijakou vnútroštátnou daňou, ktorá nepriamo ochraňuje iné výrobky.

Článok 111

(pôvodný článok 91 ZES)

Navrátenie vnútroštátnych daní pri výrobkoch vyvázaných na územie niektorého členského štátu nepresiahne vnútroštátne dane, ktoré sa im priamo či nepriamo ukladajú.

Článok 112

(pôvodný článok 92 ZES)

S výnimkou dane z obratu, spotrebnej dane a iných foriem nepriamych daní sa pri vývoze výrobkov do iných členských štátov poskytuje zľava a vrátenie a pri dovoze z členských štátov sa poskytujú vyrovnávacie poplatky, len ak pripravované opatrenie predtým na obmedzené obdobie schváli Rada na návrh Komisie.

Článok 113
(pôvodný článok 93 ZES)

Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom prijme pravidlá na zosúlad'ovanie právnych predpisov týkajúcich sa dane z obratu, spotrebných daní a iných foriem nepriameho zdaňovania, aby sa tým zabezpečilo vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu a zabránilo narušovaniu hospodárskej súťaže.

Kapitola 3

Aproximácia práva

Článok 114
(pôvodný článok 95 ZES)

1. Nasledujúce ustanovenia sa použijú na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 26, pokiaľ zmluvy neustanovujú inak. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímajú opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.
2. Odsek 1 sa nevzťahuje na fiškálne ustanovenia, na ustanovenia, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb, ani na tie, ktoré sa týkajú práv a záujmov zamestnancov.
3. Komisia vo svojich návrhoch podľa odseku 1, ktoré sa týkajú zdravia, bezpečnosti, ochrany životného prostredia a ochrany spotrebiteľa, berie za základ vysokú úroveň takejto ochrany, prihliadajúc najmä na vývoj vychádzajúci z nových vedeckých poznatkov. V rámci svojich príslušných právomocí sa tento cieľ usiluje dosiahnuť aj Európsky parlament a Rada.

4. Ak po prijatí harmonizačného opatrenia Európskym parlamentom a Radou, Radou alebo Komisiou členský štát, z dôležitých dôvodov uvedených v článku 36 alebo týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia, považuje za nevyhnutné zachovať vnútroštátne ustanovenia, upovedomí o nich Komisiu a uvedie dôvody ich zachovania.

5. Okrem toho a bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, ak po prijatí harmonizačného opatrenia Európskym parlamentom a Radou, Radou alebo Komisiou považuje členský štát za nevyhnutné zaviesť na základe svojich špecifických problémov nové vnútroštátne ustanovenia vychádzajúce z nových vedeckých poznatkov na ochranu životného alebo pracovného prostredia, upovedomí o týchto ustanoveniach Komisiu a uvedie dôvody ich zavedenia.

6. Komisia do šiestich mesiacov po oznámení uvedenom v odsekoch 4 a 5 dané vnútroštátne ustanovenia schváli alebo zamietne na základe overenia, že neslúžia svojoľnej diskriminácii alebo skrytému obmedzovaniu obchodu medzi členskými štátmi, a nebránia fungovaniu vnútorného trhu.

Ak Komisia v tejto lehote nerozhodne, vnútroštátne ustanovenia uvedené v odsekoch 4 a 5 sa považujú za schválené.

V prípadoch opodstatnených komplexnosťou vecí a za predpokladu, že sa tým neohrozí ľudské zdravie, môže Komisia upovedomiť daný členský štát o prípadnom predĺžení uvedenej lehoty najviac o ďalších šesť mesiacov.

7. Ak je podľa odseku 6 členský štát oprávnený zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia odlišné od zosúlad'ovacieho opatrenia, Komisia okamžite preskúma, či treba navrhnúť prispôsobenie tohto opatrenia.

8. Ak členskému štátu vznikne v určitej oblasti, ktorá bola predmetom zosúlad'ovacích opatrení, špecifický problém verejného zdravia, dá tento do pozornosti Komisie, ktorá okamžite preskúma, či treba Rade navrhnúť príslušné opatrenia.

9. Odchyľne od postupov stanovených v článkoch 258 a 259 môže Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát podať vec priamo Súdnemu dvoru Európskej únie, ak sa domnieva, že iný členský štát neprimerane využíva právomoci stanovené v tomto článku.

10. Zosúladiavacie opatrenia uvedené vyššie obsahujú v odôvodnených prípadoch aj ochrannú doložku oprávňujúcu členské štáty, aby z jedného alebo viacerých dôvodov ne hospodárskej povahy uvedených v článku 36 prijali dočasné opatrenia podliehajúce kontrolnému postupu Únie.

Článok 115
(pôvodný článok 94 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 114, Rada jednomyselne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom vydá smernice na aproximáciu zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré priamo ovplyvňujú vytvorenie alebo fungovanie vnútorného trhu.

Článok 116
(pôvodný článok 96 ZES)

Ak Komisia zistí, že rozdiely medzi ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení členských štátov narúšajú podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, a že je to potrebné odstrániť, poradí sa s príslušnými členskými štátmi.

Ak takéto porady nepovedú k dohode, ktorá by toto narušenie odstránila, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom na návrh Komisie prijímú potrebné smernice. Môžu sa prijať akékoľvek iné vhodné opatrenia ustanovené v zmluvách.

Článok 117
(pôvodný článok 97 ZES)

1. Ak sa možno odôvodnene obávať, že prijatie alebo zmena ustanovení zákona, iného právneho predpisu alebo správneho opatrenia spôsobí narušenie v zmysle článku 116, členský štát, ktorý ich chce prijať alebo zmeniť, sa poradí s Komisiou. Po porade s členskými štátmi Komisia odporučí príslušným štátom vhodné opatrenia na zamedzenie narušenia.

2. Ak sa štát, ktorý má zámer prijať alebo zmeniť ustanovenia, nepodriadi odporúčaniam Komisie, nemožno vyžadovať, aby ostatné členské štáty zmenili v zmysle článku 116 svoje vlastné ustanovenia na odstránenie tohto porušenia. Ak členský štát, ktorý nesplnil odporúčanie Komisie a narušením spôsobí škodu len sebe, nepoužije sa ustanovenie článku 116.

Článok 118

V rámci vytvárania alebo fungovania vnútorného trhu Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia vzťahujúce sa na vytvorenie európskych právnych titulov na zabezpečenie jednotnej ochrany práv duševného vlastníctva v celej Únii a na zavedenie centralizovaných úprav povoľovania, koordinácie a dohľadu.

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví prostredníctvom nariadení jazykové režimy európskych právnych titulov. Rada sa uznáva jednomyselne po porade s Európskym parlamentom.

HLAVA VIII

HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA

Článok 119

(pôvodný článok 4 ZES)

1. Činnosti členských štátov a Únie, zamerané na splnenie cieľov vymedzených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii, zahŕňajú, ako to vyplýva z ustanovení zmlúv, prijatie hospodárskej politiky, ktorá je založená na úzkej koordinácii hospodárskych politík členských štátov na vnútornom trhu a na stanovení spoločných cieľov a ktorá sa uskutočňuje v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

2. Súbežne s tým, ako to vyplýva z podmienok a postupov ustanovených v zmluvách, zahŕňajú tieto činnosti jednotnú menu euro, stanovenie a vykonávanie jednotnej menovej a devízovej politiky, základným cieľom ktorých je udržať cenovú stabilitu a podporovať všeobecné hospodárske politiky Únie bez poškodzovania tohto cieľa v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

3. Tieto činnosti členských štátov Únie si vyžadujú dodržiavanie nasledujúcich hlavných zásad: stabilné ceny, zdravé verejné financie a menové podmienky a trvalo udržateľnú platobnú bilanciu.

Kapitola 1

Hospodárska politika

Článok 120 (pôvodný článok 98 ZES)

Členské štáty riadia svoje hospodárske politiky so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie uvedených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii a v nadväznosti na hlavné smery uvedené v článku 121 ods. 2. Členské štáty a Únia postupujú v súlade so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou a podporujú efektívne rozdeľovanie zdrojov pri dodržiavaní zásad stanovených v článku 119.

Článok 121 (pôvodný článok 99 ZES)

1. Členské štáty považujú svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinujú ich v rámci Rady v súlade s ustanoveniami článku 120.

2. Rada na odporúčanie Komisie prijme návrh hlavných smerov hospodárskych politik členských štátov a Únie a podá o tom správu Európskej rade.

Európska rada na základe tejto správy Rady prerokuje závery hlavných smerov hospodárskych politík členských štátov a Únie.

Na základe týchto záverov Rada prijme odporúčanie, ktoré vymedzí tieto hlavné smery. Rada o svojom odporúčaní informuje Európsky parlament.

3. Na zabezpečenie užšej spolupráce v hospodárskych politikách a nepretržitej konvergencie hospodárskej výkonnosti štátov Rada sleduje hospodársky rozvoj v členských štátoch a v Únii, ako aj súlad medzi hospodárskymi politikami a hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 a na základe správ predkladaných Komisiou pravidelne uskutočňuje celkové hodnotenie.

Na účel tohto mnohostranného dohľadu členské štáty postúpia Komisii informácie o významných opatreniach, ktoré prijali v oblasti hospodárskej politiky a ďalšie potrebné informácie.

4. Ak sa na základe postupu uvedeného v odseku 3 zistí, že hospodárske politiky členského štátu nie sú v súlade s hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 alebo že môžu ohroziť riadne fungovanie hospodárskej a menovej únie, Komisia môže napomenúť dotknutý členský štát. Rada môže dotknutému členskému štátu na základe odporúčania Komisie adresovať potrebné odporúčania. Na návrh Komisie môže Rada rozhodnúť, že tieto odporúčania zverejní.

Podľa tohto odseku sa Rada uznáva bez toho, aby zohľadnila hlas člena Rady zastupujúceho dotknutý členský štát.

Kvalifikovaná väčšina ostatných členov Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

5. Predseda Rady a predseda Komisie podajú Európskemu parlamentu správu o výsledkoch mnohostranného dohľadu. Ak Rada zverejní svoje odporúčania, možno vyzvať predsedu Rady, aby vystúpil pred príslušným výborom Európskeho parlamentu.

6. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanoviť podrobné pravidlá mnohostranného dohľadu podľa odsekov 3 a 4.

Článok 122
(pôvodný článok 100 ZES)

1. Bez toho, aby boli dotknuté iné postupy ustanovené v zmluvách, môže Rada na návrh Komisie v duchu solidarity medzi členskými štátmi rozhodnúť o vhodných opatreniach z hľadiska hospodárskej situácie, a to predovšetkým, ak sa vyskytnú vážne ťažkosti v dodávke určitých produktov najmä v oblasti energetiky.

2. Ak členský štát má alebo mu hrozia závažné ťažkosti spôsobené prírodnými katastrofami alebo výnimočnými udalosťami, ktoré sú mimo jeho kontroly, môže Rada za určitých podmienok na návrh Komisie rozhodnúť o poskytnutí finančnej pomoci Únie dotknutému členskému štátu. Predseda Rady informuje o prijatom rozhodnutí Európsky parlament.

Článok 123
(pôvodný článok 101 ZES)

1. Prečerpávanie účtov či získavanie iného druhu úveru v Európskej centrálnej banke alebo v centrálnych bankách členských štátov (ďalej len „národné centrálné banky“) v prospech inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie, ústredných vlád, regionálnych, miestnych alebo iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov je rovnako zakázané ako priame odkúpenie ich pohľadávok alebo dlhov národnými centrálnymi bankami alebo Európskou centrálnou bankou.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na úverové inštitúcie vo verejnom vlastníctve, s ktorými národné centrálné banky a Európska centrálna banka v oblasti ponuky finančných zdrojov z centrálnych bánk zaobchádzajú rovnako ako so súkromnými úverovými inštitúciami.

Článok 124
(pôvodný článok 102 ZES)

Akokoľvek opatrenie, ktoré nie je založené na dôvodoch verejného dohľadu a ktoré umožňuje zvýhodnený prístup inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie, ústredným vládam, regionálnym, miestnym alebo iným verejným orgánom, iným subjektom spravovaným verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov k finančným inštitúciám, je zakázané.

Článok 125
(pôvodný článok 103 ZES)

1. Únia nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávných podnikov ktoréhokoľvek členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu. Členský štát nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných spravovaných verejným právom alebo verejnoprávných podnikov iného členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu.
2. Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom v prípade potreby upresniť vymedzenia pojmov pre uplatňovanie zákazov ustanovených v článkoch 123 a 124, ako aj v tomto článku.

Článok 126
(pôvodný článok 104 ZES)

1. Členské štáty sa vyhýbajú nadmernému štátnemu deficitu.
2. Komisia sleduje vývoj rozpočtovej situácie a výšku štátneho dlhu v členských štátoch s cieľom odhaliť hrubé chyby. Skúma najmä dodržiavanie rozpočtovej disciplíny na základe dvoch nasledujúcich kritérií:
 - a) či pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácejmu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu, okrem prípadov
 - ak tento pomer podstatne klesol alebo ak sa neustále znižuje a dosahuje úroveň, ktorá sa približuje referenčnej hodnote,
 - alebo ak prekročenie nad referenčnú hodnotu je len výnimočné alebo dočasné, a tento pomer sa pohybuje tesne pri referenčnej hodnote;

- b) či pomer štátneho dlhu k hrubému domácomu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu, okrem prípadov, keď sa tento pomer dostatočne znižuje a vyhovujúcim tempom sa približuje referenčnej hodnote.

Referenčné hodnoty sú vymedzené v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k zmluvám.

3. Ak členský štát nespĺní požiadavky vyplývajúce z jedného alebo z oboch uvedených kritérií, Komisia pripraví správu. Správa Komisie prihliadne tiež na to, či štátny deficit prekračuje štátne výdavky na investície a zohľadní všetky ostatné závažné faktory vrátane stavu hospodárskeho a rozpočtového výhľadu členského štátu na stredne dlhé obdobie.

Komisia môže pripraviť správu aj vtedy, ak bez ohľadu na plnenie požiadaviek podľa týchto kritérií je toho názoru, že v členskom štáte je riziko nadmerného deficitu.

4. Hospodársky a finančný výbor vypracuje stanovisko k správe Komisie.

5. Ak sa Komisia domnieva, že v členskom štáte existuje alebo sa môže vyskytnúť nadmerný deficit, predloží dotknutému členskému štátu svoje stanovisko a informuje o tom Radu.

6. Na návrh Komisie Rada zhodnotí pripomienky, ktoré členský štát prípadne uvedie, a po celkovom zhodnotení rozhodne, či sa nadmerný deficit vyskytuje.

7. Ak Rada podľa odseku 6 rozhodne, že existuje nadmerný deficit, prijme bez zbytočného odkladu na základe odporúčania Komisie odporúčania adresované dotknutému členskému štátu s cieľom ukončiť daný stav v rámci stanovenej lehoty. S výnimkou ustanovení odseku 8 sa tieto odporúčania nezverejňujú.

8. Ak sa Rada presvedčí, že sa v priebehu stanovenej lehoty nedosiahlo nijaké účinné opatrenie, môže tieto odporúčania zverejniť.

9. Ak členský štát ani potom nevyhovie odporúčaniam Rady, Rada sa môže rozhodnúť, že upozorní členský štát, aby v rámci určitej lehoty prijal opatrenia na zníženie deficitu, ktoré Rada pokladá za nevyhnutné na nápravu situácie.

V takom prípade môže Rada od tohto štátu vyžadovať, aby podľa osobitného harmonogramu predkladal správy na posúdenie jeho úsilia o nápravu.

10. Na odseky 1 až 9 tohto článku sa nevzťahuje právo podať žalobu podľa článkov 258 a 259.

11. Ak sa členský štát nepodriadi rozhodnutiu podľa odseku 9, môže Rada rozhodnúť, že použije, prípadne posilní jedno alebo aj viacero z nasledujúcich opatrení:

- vyžadovať, aby pred vydaním obligácií a cenných papierov daný členský štát uverejnil ďalšie informácie, ktoré určí Rada,
- vyzvať Európsku investičnú banku, aby prehodnotila svoju úverovú politiku voči tomuto členskému štátu,
- žiadať, aby tento členský štát poskytol Únii bezúročný vklad v primeranej výške, kým sa podľa názoru Rady neupraví nadmerný deficit,
- ukladať primerané pokuty.

Predseda Rady vyrozumie o prijatých rozhodnutiach Európsky parlament.

12. Rada zruší niektoré alebo všetky svoje rozhodnutia alebo odporúčania uvedené v odsekoch 6 až 9 a 11 v rozsahu, v akom sa podľa názoru Rady upravil deficit členského štátu. Ak Rada svoje odporúčania predtým zverejnila, hneď po zrušení rozhodnutia podľa odseku 8 verejne vyhlási, že nadmerný deficit sa v príslušnom štáte už nevyskytuje.

13. Pri prijímaní rozhodnutí alebo odporúčaní uvedených v odsekoch 8, 9, 11 a 12 sa Rada uznáva na odporúčanie Komisie.

Pri prijímaní opatrení uvedených v odsekoch 6 až 9, 11 a 12 sa Rada uznáva bez toho, aby zohľadnila hlas člena Rady zastupujúceho dotknutý členský štát.

Kvalifikovaná väčšina ostatných členov Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

14. Ďalšie ustanovenia týkajúce sa uskutočnenia postupu uvedeného v tomto článku sú v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k zmluvám.

V nadväznosti na porady s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou prijme Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom potrebné ustanovenia, ktoré potom nahradia uvedený protokol.

S výhradou ostatných ustanovení tohto odseku Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme podrobné pravidlá a definície na uplatnenie ustanovení uvedeného protokolu.

Kapitola 2

Menová politika

Článok 127

(pôvodný článok 105 ZES)

1. Hlavným cieľom Európskeho systému centrálnych bánk, ďalej len „ESCB“ je udržať cenovú stabilitu. Bez toho, aby bola dotknutá cenová stabilita, ESCB podporuje všeobecné hospodárske politiky v Únii so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie, ako sú vymedzené v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. ESCB koná v súlade so zásadami uvedenými v článku 119 a so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou súťažou, čím sa podporuje efektívne rozdeľovanie zdrojov.

2. Základné úlohy uskutočňované prostredníctvom ESCB sú:

– definovať a uskutočňovať menovú politiku Únie,

- riadiť devízové operácie v súlade s ustanoveniami článku 219,
 - udržiavať a spravovať oficiálne devízové rezervy členských štátov,
 - podporovať plynulé fungovanie platobných systémov.
3. Tretia zarážka odseku 2 nemá dopad na držbu a správu hotovostných devízových aktív vládami členských štátov.
4. Európska centrálna banka musí byť požiadaná o radu:
- pri všetkých návrhoch aktov Únie v oblasti jej pôsobnosti,
 - vnútroštátnymi orgánmi pri návrhoch právnych predpisov v oblasti jej pôsobnosti, ale v medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s postupom podľa článku 129 ods. 4.

Európska centrálna banka predkladá stanoviská v oblasti svojej pôsobnosti príslušným inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie alebo vnútroštátnym orgánom.

5. ESCB prispieva k hladkému uskutočňovaniu politik prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému.

6. Rada môže v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednoomyseľne a po porade s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou prostredníctvom nariadení po veriť Európsku centrálnu banku osobitnými úlohami, ktoré sa týkajú politiky obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a ďalšími finančnými inštitúciami s výnimkou poisťovní.

Článok 128
(pôvodný článok 106 ZES)

1. Európska centrálna banka má výlučné právo povoľovať vydávanie eurobankoviek v Únii. Tieto bankovky môžu vydávať Európska centrálna banka a národné centrálné banky. Bankovky vydané Európskou centrálnou bankou a národnými centrálnymi bankami sú jedinými bankovkami, ktoré majú v Únii výlučné postavenie zákonného platidla.

2. Členské štáty môžu vydávať euromince v objeme schválenom Európskou centrálnou bankou. Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou prijať opatrenia na zosúladenie označovania a technických parametrov všetkých mincí, s ktorými sa ráta do obehu v rozsahu potrebnom na zabezpečenie ich plynulého obehu v Únii.

Článok 129
(pôvodný článok 107 ZES)

1. ESCB riadia orgány Európskej centrálnej banky s rozhodovacími právomocami, ktorými je Rada guvernérov a Výkonná rada.

2. Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, ďalej len „štatút ESCB a ECB“ je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k zmluvám.

3. Články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, článok 33.1 písm. a) a článok 36 štatútu ESCB a ECB môže zmeniť a doplniť Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom. Konajú pritom buď na odporúčanie Európskej centrálnej banky a po porade s Komisiou, alebo na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou.

4. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou alebo na odporúčanie Európskej centrálnej banky a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou prijíma Rada ustanovenia uvedené v článkoch 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 štatútu ESCB a ECB.

Článok 130
(pôvodný článok 108 ZES)

Pri uplatňovaní právomoci a plnení úloh a funkcií, ktoré vyplývajú zo zmlúv a štatútu ESCB a ECB, nesmie Európska centrálna banka, národná centrálna banka ani žiaden člen ich orgánov s rozhodovacími právomocami žiadať alebo prijímať pokyny tak od inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie ako ani od žiadnej vlády členského štátu alebo od iného orgánu. Inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie a vlády členských štátov sa zaväzujú rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov orgánov Európskej centrálnej banky s rozhodovacími právomocami či národných centrálnych bánk pri plnení ich úloh.

Článok 131
(pôvodný článok 109 ZES)

Každý členský štát zabezpečí, aby vnútroštátne právne predpisy, vrátane štatútu jeho národnej ústrednej banky boli zlučiteľné so zmluvami a štatútom ESCB a ECB.

Článok 132
(pôvodný článok 110 ZES)

1. S cieľom plniť úlohy, ktorými je poverená ESCB v súlade s ustanoveniami zmlúv a za podmienok stanovených v štatúte ESCB sa ECB zaväzuje:
 - vydávať nariadenia v rozsahu potrebnom na plnenie úloh definovaných v článku 3.1 prvá zarážka, v článkoch 19.1, 22 alebo 25.2 štatútu ESCB a ECB a v prípadoch, ktoré vymedzia akty Rady uvedené v článku 129 ods. 4,
 - prijímať rozhodnutia potrebné na plnenie úloh, ktorými je podľa zmlúv a podľa štatútu ESCB a ECB poverená ESCB,
 - podávať odporúčania a vydávať stanoviská.
2. Európska centrálna banka sa môže rozhodnúť, že svoje rozhodnutia, odporúčania a stanoviská uverejní.
3. V medziach a za podmienok prijatých Radou podľa postupu v článku 129 ods. 4 je Európska centrálna banka oprávnená ukladať pokuty alebo pravidelné penále podnikom za neplnenie záväzkov vyplývajúcich z jej nariadení a rozhodnutí.

Článok 133

Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Európskej centrálnej banky, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na používanie eura ako jednotnej meny. Takéto opatrenia sa prijímú po porade s Európskou centrálnou bankou.

Kapitola 3

Inštitucionálne ustanovenia

Článok 134

(pôvodný článok 114 ZES)

1. Na podporu koordinácie politik členských štátov v rozsahu potrebnom na fungovanie vnútorného trhu sa týmto ustanovuje Hospodársky a finančný výbor.
2. Hospodársky a finančný výbor má nasledujúce úlohy:
 - vydávať stanoviská na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu a predkladať ich týmto orgánom,
 - kontrolovať hospodársku a finančnú situáciu členských štátov a Únie a pravidelne o tom informovať Radu a Komisiu, najmä o finančných vzťahov s tretími krajinami a s medzinárodnými inštitúciami,
 - bez toho, aby bol dotknutý článok 240 prispievať k príprave činnosti Rady, ako je uvedené v článkoch 66, 75, 121 ods. 2, 3, 4 a 6, 122, 124, 125, 126, 127 ods. 6, 128 ods. 2, 129 ods. 3 a 4, 138, 140 ods. 2 a 3, 143, 144 ods. 2 a 3 a článku 219, a uskutočňovať všetky poradné a prípravné úlohy stanovené Radou,
 - minimálne raz do roka preskúmať situáciu týkajúcu sa pohybu kapitálu a slobody platieb, ako to vyplýva zo zmlúv a z opatrení prijatých Radou; skúmanie sa týka všetkých opatrení vzťahujúcich sa na pohyb kapitálu a slobody platieb; o výsledkoch tohto skúmania informuje Hospodársky a finančný výbor Komisiu a Radu.

Členské štáty, Komisia a Európska centrálna banka menujú najviac dvoch členov výboru.

3. Na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou a s Hospodárskym a finančným výborom, ako je to uvedené v tomto článku, stanoví Rada podrobné pravidlá týkajúce sa zloženia Hospodárskeho a finančného výboru. Predseda Rady o tom informuje Európsky parlament.

4. V členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článku 139, sleduje výbor okrem úloh vymedzených v odseku 2 ich menovú a finančnú situáciu a všeobecný platobný systém a pravidelne o tom informuje Radu a Komisiu.

Článok 135
(pôvodný článok 115 ZES)

V záležitostiach upravených v článkoch 121 ods. 4, 126 s výnimkou odseku 14, 138, 140 ods. 1, 140 ods. 2 prvý pododsek, 140 ods. 3 a článku 219 môže Rada alebo členský štát požiadať Komisiu, aby podľa potreby podala odporúčanie alebo návrh. Komisia preskúma žiadosť a bezodkladne predloží Rade svoje závery.

Kapitola 4

Osobitné ustanovenia pre členské štáty,
ktorých menou je euro

Článok 136

1. S cieľom prispieť k riadnemu fungovaniu hospodárskej a menovej únie a v súlade s príslušnými ustanoveniami zmlúv Rada prijíma v súlade s príslušným postupom spomedzi tých, ktoré sú uvedené v článkoch 121 a 126, s výnimkou postupu ustanoveného v článku 126 ods. 14, osobitné opatrenia pre tie členské štáty, ktorých menou je euro:

a) na posilnenie koordinácie a dohľadu nad ich rozpočtovou disciplínou;

- b) na vypracovanie usmernení pre hospodársku politiku pre tieto štáty, pričom zabezpečí, aby boli zlučiteľné s tými, ktoré boli prijaté pre celú Úniu, a aby sa zabezpečil dohľad nad nimi.
2. Na hlasovaní o opatreniach uvedených v odseku 1 sa zúčastňujú len členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktorých menou je euro.

Kvalifikovaná väčšina uvedených členov je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

Článok 137

Podrobnosti o zasadaniach ministrov tých členských štátov, ktorých menou je euro, sú ustanovené Protokolom o euroskupine.

Článok 138

(pôvodný článok 111 ods. 4 ZES)

1. S cieľom zabezpečiť postavenie eura v medzinárodnom menovom systéme prijme Rada na návrh Komisie rozhodnutie ustanovujúce spoločné pozície k záležitostiam osobitného záujmu pre hospodársku a menovú úniu v rámci príslušných medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií. Rada sa uznáva po porade s Európskou centrálnou bankou.
2. Rada môže na návrh Komisie prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie jednotného zastupovania v rámci medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií. Rada sa uznáva po porade s Európskou centrálnou bankou.
3. Na hlasovaní o opatreniach uvedených v odsekoch 1 a 2 sa zúčastňujú len členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktorých menou je euro.

Kvalifikovaná väčšina uvedených členov je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

Kapitola 5

Prechodné ustanovenia

Článok 139

1. Členské štáty, v prípade ktorých Rada nerozhodla, že spĺňajú potrebné podmienky na prijatie eura, sa ďalej označujú ako „členské štáty, pre ktoré platí výnimka“.
2. Pre členské štáty, pre ktoré platí výnimka, neplatia tieto ustanovenia zmlúv:
 - a) prijatie častí základných usmernení pre hospodársku politiku, ktoré sa týkajú eurozóny všeobecne (článok 121 ods. 2);
 - b) donucovacie prostriedky na nápravu nadmerných deficitov (článok 126 ods. 9 a 11);
 - c) ciele a úlohy Európskeho systému centrálnych bánk (článok 127 ods. 1, 2, 3 a 5);
 - d) vydávanie eura (článok 128);
 - e) právne akty Európskej centrálnej banky (článok 132);
 - f) opatrenia vzťahujúce sa na používanie eura (článok 133);
 - g) menové dohody a iné opatrenia týkajúce sa politiky výmenných kurzov (článok 219);
 - h) vymenovanie členov Výkonnej rady Európskej centrálnej banky (článok 283 ods. 2);
 - i) rozhodnutia ustanovujúce spoločné pozície k otázkam osobitného významu pre hospodársku a menovú úniu v rámci príslušných medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií (článok 138 ods. 1);

- j) opatrenia na zabezpečenie jednotného zastupovania v rámci medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií (článok 138 ods. 2).

V článkoch uvedených v písmenách a) až j) preto pojem „členské štáty“ znamená členské štáty, ktorých menou je euro.

3. Členské štáty, pre ktoré platí výnimka, a ich národné centrálné banky, sú vylúčené z práv a záväzkov v rámci ESCB podľa kapitoly IX Štatútu ESCB a ECB.

4. Hlasovacie práva členov Rady zastupujúcich členské štáty, pre ktoré platí výnimka, sú pozastavené pri prijímaní opatrení uvedených v článkoch uvedených v odseku 2 Radou a v týchto prípadoch:

- a) pri odporúčaní adresovaných členským štátom, ktorých menou je euro, v rámci mnohostranného dohľadu vrátane odporúčaní o programoch stability a napomenutiach (článok 121 ods. 4);
- b) pri opatreniach vzťahujúcich sa na nadmerný deficit týkajúcich sa členských štátov, ktorých menou je euro (článok 126 ods. 6, 7, 8, 12 a 13).

Kvalifikovaná väčšina ostatných členov Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

Článok 140

(pôvodné články 121 ods. 1, 122 ods. 2, druhá veta
a 123 ods. 5 ZES)

1. Najmenej každé dva roky alebo na návrh členského štátu, pre ktorý platí výnimka, Komisia a Európska centrálna banka informujú Radu o pokroku, ktorý dosiahli členské štáty, pre ktoré platí výnimka, pri plnení záväzkov týkajúcich sa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie. Tieto správy zahŕňujú preskúmanie zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov každého z členských štátov vrátane štatútov ich národných centrálnych bánk s článkami 130 a 131 a so štatútom ESCB a ECB. Správy posúdia aj to, či sa dosiahol vysoký stupeň konvergenzie, a to posúdením nasledujúcich kritérií plnenia záväzkov členských štátov:

- dosiahnutie vysokého stupňa cenovej stability, ktorý vychádza z miery inflácie, ktorá sa približuje k miere inflácie najviac troch členských štátov, ktoré v cenovej stabilite dosahujú najlepšie výsledky,
- udržanie stability stavu štátnych finančných prostriedkov, ktorý vychádza zo stavu štátneho rozpočtu, ktorý nevykazuje nadmerný deficit v zmysle článku 126 ods. 6,
- sledovanie normálneho fluktuálneho rozpätia stanoveného mechanizmom výmenných kurzov Európskeho menového systému, minimálne počas dvoch rokov bez devalvácie voči euru,
- stálosť konvergencie dosiahnutej členským štátom, pre ktorý platí výnimka, a jeho účasti v mechanizme výmenných kurzov, ktorá sa odráža v dlhodobých úrovniach úrokovej miery.

Tieto štyri kritériá a príslušné obdobia, počas ktorých sa majú rešpektovať, sú ďalej rozpracované v protokole pripojenom k zmluvám. Správy Komisie a Európskej centrálnej banky zohľadnia aj výsledky integrácie trhov, situáciu a vývoj platobných bilancií na bežných účtoch a zväžia vývoj nákladov na jednotku pracovnej sily a iných cenových indexov.

2. Po porade s Európskym parlamentom a po rokovaní v Európskej rade Rada na návrh Komisie rozhodne, či členské štáty, pre ktoré platí výnimka, spĺňajú nevyhnutné podmienky na základe kritérií ustanovených v odseku 1 a zruší výnimky týchto členských štátov.

Rada sa uznáva po prijatí odporúčania zo strany kvalifikovanej väčšiny tých svojich členov, ktorí zastupujú členské štáty, ktorých menou je euro. Títo členovia sa uznávajú v lehote 6 mesiacov od doručenia návrhu Komisie Rade.

Kvalifikovaná väčšina členov uvedených v druhom pododseku je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

3. Ak sa v súlade s postupom uvedeným v odseku 2 rozhodne o zrušení výnimky, Rada na návrh Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou jednomyselným rozhodnutím členských štátov, ktorých menou je euro, a príslušného členského štátu neodvolateľne stanoví kurz, podľa ktorého euro nahradí menu tohto členského štátu a prijme ďalšie opatrenia nevyhnutné na zavedenie eura ako jednotnej meny v tomto členskom štáte.

Článok 141

(pôvodné články 123 ods. 3 a 117 ods. 2, päť prvých zarážok ZES)

1. Pokiaľ existujú členské štáty, pre ktoré platí výnimka, bez toho, aby bol dotknutý článok 129 ods. 1, ako tretí orgán Európskej centrálnej banky s rozhodovacou právomocou sa zriadi Generálna rada Európskej centrálnej banky uvedená v článku 44 štatútu ESCB a ECB.

2. Ak a pokiaľ existujú členské štáty, pre ktoré platí výnimka, Európska centrálna banka, pokiaľ ide o takéto členské štáty:

- posilňuje spoluprácu medzi národnými centrálnymi bankami,
- posilňuje koordináciu menových politík členských štátov s cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu,
- sleduje fungovanie mechanizmu výmenných kurzov;
- vedie porady o otázkach, ktoré spadajú do pôsobnosti národných centrálnych bánk a ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhov,
- vykonáva pôvodné úlohy Európskeho fondu pre menovú spoluprácu, ktoré predtým prevzal Európsky menový inštitút.

Článok 142

(pôvodný článok 124 ods. 1 ZES)

Každý členský štát, pre ktorý platí výnimka, pokladá svoju politiku menového kurzu za vec spoločného záujmu. Pritom členské štáty prihliadnu na skúsenosti získané pri spolupráci v rámci mechanizmu výmenných kurzov.

Článok 143
(pôvodný článok 119 ZES)

1. Ak má členský štát, pre ktorý platí výnimka, v platobnej bilancii ťažkosti alebo mu v tejto súvislosti hrozia vážne ťažkosti v dôsledku celkovej nerovnováhy jeho platobnej bilancie alebo druhov meny, ktoré má k dispozícii, a ak by takéto ťažkosti mohli ohroziť fungovanie vnútorného trhu alebo uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky, Komisia okamžite preskúma situáciu príslušného štátu, ako aj opatrenia, ktoré s využitím všetkých dostupných prostriedkov štát vykoná alebo vykoná v súlade s ustanoveniami zmlúv. Komisia uvedie, ktoré opatrenia tomuto štátu odporúča.

Ak sa ukáže, že opatrenie prijaté členským štátom, pre ktorý platí výnimka, a opatrenia navrhnuté Komisiou nie sú účinné na prekonanie ťažkostí, ktoré vznikli alebo ktoré hrozia, Komisia po porade s Hospodárskym a finančným výborom odporučí Rade vhodné formy poskytnutia vzájomnej pomoci.

Komisia pravidelne informuje Radu o situácii a jej vývoji.

2. Rada rozhodne o poskytnutí vzájomnej pomoci; prijme smernice alebo rozhodnutia, ktoré stanovujú podmienky a podrobnosti tejto pomoci, ktorá môže mať formu:

- a) dohodnutého postupu vo vzťahu k medzinárodným organizáciám, na ktoré sa členské štáty, pre ktoré platí výnimka, môžu obrátiť;
- b) opatrení potrebných na zamedzenie odklonu obchodu, ak členský štát, pre ktorý platí výnimka a ktorý má ťažkosti, udržiava alebo znovu zavádza množstevné obmedzenia voči tretím krajinám;
- c) obmedzených úverov poskytnutých inými členskými štátmi za predpokladu, že s tým súhlasia.

3. Ak Rada neposkytne vzájomnú pomoc odporúčanú Komisiou, alebo ak sa vzájomná pomoc poskytne, ale prijaté opatrenia nie sú účinné, Komisia povolí členskému štátu, pre ktorý platí výnimka a ktorý má ťažkosti, aby prijal ochranné opatrenia, ktorých podmienky a podrobnosti určí Komisia.

Rada môže toto zmocnenie odvolať a zmeniť podmienky a podrobnosti týchto opatrení.

Článok 144
(pôvodný článok 120 ZES)

1. Ak v platobnej bilancii vznikne náhla kríza a okamžite sa nevykoná rozhodnutie podľa článku 143 ods. 2, členský štát, pre ktorý platí výnimka, môže preventívne prijať nevyhnutné ochranné opatrenia. Tieto opatrenia môžu len minimálne narušiť fungovanie vnútorného trhu, a to v nevyhnutnom rozsahu na nápravu ťažkostí, ktoré náhle vznikli.
2. Komisia a ostatné členské štáty musia byť informované o týchto ochranných opatreniach najneskôr po nadobudnutí ich platnosti. Komisia môže odporučiť Rade, aby poskytla vzájomnú pomoc podľa článku 143.
3. Na odporúčanie Komisie a po porade s Hospodárskym a finančným výborom, môže Rada rozhodnúť, aby tento členský štát zmenil a doplnil, pozastavil alebo zrušil ochranné opatrenia uvedené v predchádzajúcich odsekoch.

HLAVA IX

ZAMESTNANOSŤ

Článok 145
(pôvodný článok 125 ZES)

Členské štáty a Únia pracujú v súlade s touto hlavou na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti a najmä na podpore kvalifikovanej, vyškolenej a pružnej pracovnej sily a na pracovných trhoch reagujúcich na podmienky hospodárskych zmien so zreteľom na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 146
(pôvodný článok 126)

1. Členské štáty prostredníctvom svojej politiky zamestnanosti prispievajú k dosiahnutiu cieľov uvedených v článku 145 spôsobom zlučiteľným s hlavnými smermi hospodárskych politík členských štátov a Únie, prijatých podľa článku 121 ods. 2.
2. Členské štáty, so zreteľom na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov, podporujú zamestnanosť ako záležitosť spoločného záujmu, a koordinujú svoje postupy v Rade v súlade s ustanoveniami článku 148.

Článok 147
(pôvodný článok 127 ZES)

1. Únia prispieva k vysokej úrovni zamestnanosti podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi, podporou a podľa potreby aj dopĺňovaním ich opatrení v tejto oblasti. V tomto sa rešpektujú právomoci členských štátov.
2. Cieľ vysokej úrovne zamestnanosti sa berie do úvahy pri formulácii a uskutočňovaní činností a politík Únie.

Článok 148
(pôvodný článok 128 ZES)

1. Na základe spoločnej správy Rady a Komisie Európska rada každoročne preskúmava situáciu zamestnanosti v Únii a prijíma k nej závery.
2. Na základe týchto záverov Európskej rady stanoví Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov a Výborom pre zamestnanosť uvedenom v článku 150 každoročne usmernenia, ktoré členské štáty zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti. Tieto usmernenia musia byť zlučiteľné s hlavnými smermi prijatými podľa článku 121 ods. 2.

3. Každý členský štát predloží Komisii a Rade výročnú správu o hlavných opatreniach prijatých na uskutočnenie svojej politiky zamestnanosti so zreteľom na usmernenia tak, ako sú uvedené v odseku 2.
4. Na základe správ uvedených v odseku 3 a názoru Výboru pre zamestnanosť Rada každoročne preskúmava uskutočňovanie politiky zamestnanosti členských štátov so zreteľom na usmernenia pre zamestnanosť. Ak to na základe takéhoto preskúmania považuje za vhodné, môže Rada a na odporúčanie Komisie dať členským štátom odporúčania.
5. Na základe výsledkov tohto preskúmania vypracujú Rada a Komisia pre Európsku radu spoločnú výročnú správu o situácii zamestnanosti v Únii a o uskutočňovaní usmernení pre zamestnanosť.

Článok 149
(pôvodný článok 129 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov môžu prijať motivačné opatrenia určené na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a na podporu ich opatrení v oblasti zamestnanosti prostredníctvom podnetov zameraných na rozvíjanie výmeny informácií, osvedčených skúseností, na poskytovanie porovnávacích analýz a rád, ako aj na podporu nových prístupov a hodnotenia skúseností, najmä pomocou pilotných projektov.

Tieto opatrenia nezahŕňajú zosúlad'ovanie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 150
(pôvodný článok 130 ZES)

Rada uznášajúca sa jednoduchou väčšinou po porade s Európskym parlamentom ustanoví Výbor pre zamestnanosť s poradnou funkciou na podporu koordinácie členských štátov v politike zamestnanosti a politike trhu práce. Výbor má tieto úlohy:

- monitorovať situáciu zamestnanosti a politiky zamestnanosti členských štátov a Únie,
- bez toho, aby bol dotknutý článok 240, formulovať na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu stanoviská a prispievať k príprave postupu Rady uvedenom v článku 148.

Pri plnení svojho mandátu sa výbor radí so sociálnymi partnermi.

Každý členský štát a Komisia menujú po dvoch členoch výboru.

HLAVA X

SOCIÁLNA POLITIKA

Článok 151

(pôvodný článok 136 ZES)

Únia a členské štáty, rešpektujúc základné sociálne práva tak, ako sú stanovené v Európskej sociálnej charte podpísanej v Turíne 18. októbra 1961 a v Charte základných sociálnych práv pracovníkov Spoločenstva z roku 1989, majú za cieľ podporovať zamestnanosť pracovníkov, zlepšovať životné a pracovné podmienky tak, aby sa dosiahlo ich zosúladenie pri zachovaní dosiahnutej úrovne, primeraná sociálna ochrana, sociálny dialóg, dialóg medzi sociálnymi partnermi, rozvoj ľudských zdrojov so zreteľom na permanentne vysokú zamestnanosť a boj proti vylučovaniu z trhu práce.

Za týmto účelom Únia a členské štáty uskutočňujú opatrenia, ktoré zohľadňujú rozmanité formy vnútroštátnych praktík, najmä v oblasti zmluvných vzťahov, a potrebu zachovania konkurencieschopnosti hospodárstva Únie.

Únia a členské štáty sú presvedčené, že takýto rozvoj vyplynie nielen z fungovania vnútorného trhu, ktorý prispeje k zosúladeniu sociálnych systémov, ale tiež z postupov stanovených zmluvami, a z aproximácie ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení.

Článok 152

Únia uznáva a podporuje úlohu sociálnych partnerov na svojej úrovni, pričom zohľadňuje rozmanitosť vnútroštátnych systémov. Uľahčuje dialóg medzi sociálnymi partnermi a rešpektuje pritom ich autonómiu.

Vrcholná tripartitná sociálna schôdzka pre rast a zamestnanosť prispieva k sociálnemu dialógu.

Článok 153

(pôvodný článok 137 ZES)

1. Na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 151 Únia podporuje a dopĺňa činnosti členských štátov v týchto oblastiach:

- a) zlepšovanie pracovného prostredia najmä s ohľadom na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov;
- b) pracovné podmienky;
- c) sociálne zabezpečenie a sociálna ochrana pracovníkov;
- d) ochrana pracovníkov pri skončení pracovnej zmluvy;
- e) informovanosť a porady s pracovníkmi;
- f) zastupovanie a kolektívna ochrana záujmov pracujúcich a zamestnávateľov, vrátane spolurozhodovania, s výnimkou odseku 5;
- g) podmienky zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín s riadnym pobytom na území Únie;
- h) integrácia osôb vylúčených z trhu práce, bez toho, aby bol dotknutý článok 166;
- i) rovnosť medzi mužmi a ženami, pokiaľ ide o rovnaké príležitosti na trhu práce a rovnaké zaobchádzanie v práci;

- j) boj proti vylučovaniu osôb zo spoločnosti;
- k) modernizácia systémov sociálnej ochrany bez toho, aby bolo dotknuté písmeno c).

2. Na tento účel Európsky parlament a Rada:

- a) môžu prijímať opatrenia na podporu spolupráce medzi členskými štátmi prostredníctvom podnetov zameraných na zvyšovanie vedomostí, rozvoja výmeny informácií a osvedčených postupov, podpory inováčných prístupov a vyhodnocovania skúseností s výnimkou zosúladzovania zákonov a iných právnych predpisov členských štátov;
- b) môžu v oblastiach uvedených v odseku 1 písm. a) až i) prijímať vo forme smerníc minimálne požiadavky na ich postupné uskutočňovanie so zreteľom na podmienky a technické predpisy prijímané v každom z členských štátov. Takéto smernice nesmú ukladať také správne, finančné a právne obmedzenia, ktoré by bránili vzniku a rozvoju malých a stredných podnikov.

Európsky parlament a Rada rozhodujú v súlade s riadnym legislatívnym postupom po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

V oblastiach uvedených v odseku 1 písm. c), d), f) a g) tohto článku sa Rada uznáva jednomyselne v súlade mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom a uvedenými výbormi.

Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom jednomyselne rozhodnúť o možnosti uplatniť riadny legislatívny postup aj na odsek 1 písm. d), f) a g).

3. Členský štát môže poveriť sociálnych partnerov na základe ich spoločnej žiadosti vykonávaním smerníc prijatých podľa odseku 2, prípadne vykonávaním rozhodnutia Rady prijatého v súlade s článkom 155.

V takom prípade členský štát zabezpečí, aby sociálni partneri najneskôr ku dňu, keď musia byť smernice alebo rozhodnutia transponované alebo vykonané, zaviedli na základe dohody potrebné opatrenia, aby dotknutý členský štát, od ktorého sa vyžaduje prijatie akéhokoľvek potrebného opatrenia umožňujúceho transpozíciu, bol kedykoľvek schopný zaručiť výsledky uložené takouto smernicou alebo takýmto rozhodnutím.

4. Ustanoveniami prijatými podľa tohto článku:

- nie je dotknuté právo členských štátov definovať základné zásady svojich systémov sociálneho zabezpečenia a nesmú významnou mierou ovplyvňovať ich finančnú rovnováhu,
- sa nesmie žiadnemu členskému štátu brániť v tom, aby si ponechal alebo zaviedol prísnejšie ochranné opatrenia zlučiteľné so zmluvami.

5. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na odmenu, právo združovať sa, právo na štrajk alebo na výluky.

Článok 154
(pôvodný článok 138 ZES)

1. Komisia má za úlohu podporovať porady sociálnych partnerov na úrovni Únie a prijímať príslušné opatrenia na uľahčenie dialógu sociálnych partnerov zabezpečením vyrovnanej podpory pre obe strany.

2. Na tento účel sa Komisia pred predložením návrhov v oblasti sociálnej politiky radí so sociálnymi partnermi o otázke možného zamerania činností Únie.

3. Ak po tejto porade Komisia považuje postupy Únie za účelné, poradí sa so sociálnymi partnermi o obsahu zamýšľaného návrhu. Sociálni partneri predložia Komisii svoje stanoviská a prípadne aj odporúčania.

4. Pri príležitosti porád uvedených v odsekoch 2 a 3 môžu sociálni partneri informovať Komisiu o svojom úmysle zahájiť postup stanovený v článku 155. Trvanie postupu nepresiahne deväť mesiacov, pokiaľ sa dotknutí sociálni partneri nedohodnú spoločne s Komisiou na jeho predĺžení.

Článok 155
(pôvodný článok 139 ZES)

1. Ak si to sociálni partneri želajú, vzájomný dialóg medzi nimi na úrovni Únie môže viesť k zmluvným vzťahom, vrátane uzatvorenia dohôd.
2. Dohody uzatvorené na úrovni Únie sa vykonávajú buď v súlade s postupmi a praktikami typickými pre sociálnych partnerov a členské štáty, alebo vo veciach pokrytých článkom 153, na základe spoločnej žiadosti signatárov, a to rozhodnutím Rady na návrh Komisie. Európsky parlament je o tom informovaný.

Rada sa uznáva jednomyseľne, keď príslušná dohoda obsahuje jedno alebo niekoľko ustanovení týkajúcich sa oblastí, pre ktoré sa podľa článku 153 ods. 2 vyžaduje jednomyseľnosť.

Článok 156
(pôvodný článok 140 ZES)

Vzhľadom na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 151, a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv, Komisia podporuje úzku spoluprácu medzi členskými štátmi a uľahčuje koordináciu ich činnosti vo všetkých oblastiach sociálnej politiky podľa tejto kapitoly, najmä v záležitostiach, ktoré sa týkajú:

- zamestnanosti,
- pracovného práva a pracovných podmienok,
- základného a vyššieho odborného vzdelávania,
- sociálneho zabezpečenia,
- prevencie pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- ochrany zdravia pri práci,
- práva združovať sa a práva na kolektívne vyjednávanie medzi zamestnávateľmi a pracovníkmi.

Za týmto účelom Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi vypracúva štúdie, podáva stanoviská a organizuje porady tak o problémoch vznikajúcich na vnútroštátnej úrovni, ako aj o problémoch týkajúcich sa medzinárodných organizácií, najmä predkladá iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovenie ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

Pred predložením stanovísk uvedených v tomto článku sa Komisia poradí s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Článok 157
(pôvodný článok 141 ZES)

1. Každý členský štát zabezpečí uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

2. Pre účely tohto článku znamená „odmena“ obvyklú základnú alebo minimálnu mzdu alebo plat a všetky dávky, ktoré zamestnávateľ vypláca priamo alebo nepriamo, v hotovosti alebo v naturáliách, pracovníkovi v pracovnom pomere.

Rovnosť odmeňovania bez diskriminácie založenej na pohlaví znamená:

- a) že odmena za rovnakú prácu pri úkolovej mzde sa vypočíta podľa rovnakej sadzby,
- b) že odmena za prácu je pri časovej mzde za rovnakú prácu rovnaká.

3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímú opatrenia na zabezpečenie uplatňovania zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v otázkach zamestnania a povolania, vrátane zásady rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

4. Vzhľadom na cieľ plne zabezpečiť v praxi rovnaké zaobchádzanie s mužmi a ženami v pracovnom procese nebráni zásada rovnakého zaobchádzania žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť opatrenia umožňujúce osobitné výhody menej zastúpenému pohlaviu pre ľahšie uplatnenie sa v odbornej pracovnej činnosti alebo ako prevenciu či kompenzáciu nevýhod v profesijnej kariére.

Článok 158
(pôvodný článok 142 ZES)

Členské štáty sa snažia zachovať existujúcu rovnocennosť systému platenej dovolenky.

Článok 159
(pôvodný článok 143 ZES)

Komisia vypracuje výročnú správu o pokroku pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 151, vrátane demografickej situácie v Únii. Správu postúpi Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Článok 160
(pôvodný článok 144 ZES)

Rada uznávajúca sa jednoduchou väčšinou po porade s Európskym parlamentom zriadi Výbor pre sociálnu ochranu, ktorý bude mať poradnú funkciu na podporu spolupráce v oblasti politik sociálnej ochrany medzi členskými štátmi a Komisiou. Úlohou výboru je:

- monitorovať sociálnu situáciu a rozvoj politik sociálnej ochrany v členských štátoch a Únie;
- podporovať výmenu informácií, skúseností a osvedčených postupov medzi členskými štátmi a Komisiou;
- pripravovať na žiadosť Rady alebo Komisie alebo z vlastného podnetu správy, formulovať stanoviská alebo vykonávať inú prácu v rámci svojej pôsobnosti, bez toho, aby bol dotknutý článok 240.

Pri plnení svojich úloh nadväzuje výbor potrebné kontakty so sociálnymi partnermi.

Každý členský štát a Komisia vymenujú po dvoch členov výboru.

Článok 161
(pôvodný článok 145 ZES)

Vo výročnej správe pre Európsky parlament sa Komisia zaoberá osobitnou kapitolou o sociálnom vývoji v Únii.

Európsky parlament môže vyzvať Komisiu, aby pripravila správy o všetkých osobitných problémoch, ktoré sa týkajú sociálnych podmienok.

HLAVA XI

EURÓPSKY SOCIÁLNY FOND

Článok 162
(pôvodný článok 146 ZES)

S cieľom zlepšiť pracovné príležitosti na vnútornom trhu a tým prispieť k zvýšeniu životnej úrovne sa podľa nasledujúcich ustanovení zriadi Európsky sociálny fond; jeho zámerom je rozširovať možnosti zamestnania a zvyšovať geografickú a profesijnú mobilitu pracovníkov v rámci Únie a uľahčovať ich adaptáciu na priemyselné zmeny a zmeny vo výrobných systémoch najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou.

Článok 163
(pôvodný článok 147 ZES)

Fond spravuje Komisia.

Komisii pri tom pomáha výbor, ktorého predsedom je člen Komisie, a tvoria ho predstavitelia vlád, odborov a organizácií zamestnávateľov.

Článok 164
(pôvodný článok 148 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijímú vykonávacie nariadenia týkajúce sa Európskeho sociálneho fondu.

HLAVA XII

VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT

Článok 165
(pôvodný článok 149 ZES)

1. Únia prispieva k rozvoju kvalitného vzdelávania podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi a, ak je to potrebné, podporovaním a doplňovaním činnosti členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah výučby a organizácie vzdelávacích systémov a za ich kultúrnu a jazykovú rozmanitosť.

Únia prispieva k podpore európskych záležitostí týkajúcich sa športu, pričom zohľadňuje jeho osobitnú povahu, jeho štruktúry založené na dobrovoľnosti, ako aj jeho spoločenskú a vzdelávaciu úlohu.

2. Činnosť Únie sa zameriava na:

- rozvoj európskej dimenzie vo vzdelávaní, najmä výučbou a šírením jazykov členských štátov,
- podporu mobility študentov a učiteľov, medzi iným podporou akademického uznávania diplomov a započítaním času štúdia,
- podporu spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami,
- rozvoj výmeny informácií a skúseností v otázkach, ktoré sú spoločné vzdelávacím systémom členských štátov,

- podporu rozvoja výmeny mládeže a výmeny sociálnych a výchovno-vzdelávacích pracovníkov a podporu účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe,
 - podporu rozvoja diaľkového vzdelávania,
 - rozvoj európskeho rozmeru v športe podporovaním spravodlivosti a otvorenosti pri športových súťažiach a spolupráce medzi subjektmi zodpovednými za šport, ako aj ochranou fyzickej a morálnej integrity športovcov, najmä mladých športovcov.
3. Únia a členské štáty podporujú v oblasti vzdelávania a športu spoluprácu s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.
4. S cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:
- Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijímú podporné opatrenia bez toho, aby harmonizovali zákony, iné právne predpisy členských štátov,
 - Rada na návrh Komisie prijíma odporúčania.

Článok 166
(pôvodný článok 150 ZES)

1. Únia uskutočňuje politiku odborného vzdelávania, ktorá podporuje a dopĺňa činnosť členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah a organizáciu odborného vzdelávania.
2. Činnosť Únie sa zameriava na:
- uľahčenie adaptácie na priemyselné zmeny, najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou,
 - zlepšenie základného a ďalšieho odborného vzdelávania s cieľom uľahčenia profesijného začlenenia a opätovného začlenenia do trhu práce,

- uľahčenie prístupu k odbornému vzdelávaniu a podporu mobility inštruktorov a stážistov, najmä mladých ľudí,
- stimulo vanie spolupráce v oblasti odborného vzdelávania medzi vzdelávacími a školiacimi zariadeniami a podnikmi,
- rozvíjanie výmeny informácií a skúseností v spoločných otázkach, ktoré sa týkajú systémov odborného vzdelávania členských štátov.

3. Únia a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami v oblasti odborného vzdelávania.

4. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijímú opatrenia prispievajúce k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku bez toho, aby zosúladovala zákony a iné právne predpisy členských štátov, a Rada na návrh Komisie prijme odporúčania.

HLAVA XIII

KULTÚRA

Článok 167 (pôvodný článok 151 ZES)

1. Únia prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo.
2. Činnosť Únie sa zameriava na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a v prípade potreby na podporu a doplňovanie ich činnosti v nasledujúcich oblastiach:
 - zlepšovanie vedomostí a šírenie kultúry a histórie európskych národov,

- zachovanie a ochrana kultúrneho dedičstva európskeho významu,
 - nekomerčné kultúrne výmeny,
 - umelecká a literárna tvorba vrátane audiovizuálnej oblasti.
3. Únia a členské štáty podporujú kultúrnu spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.
4. Únia zohľadní kultúrne aspekty vo svojej činnosti podľa iných ustanovení zmlúv, a to predovšetkým tak, aby sa rešpektovala a podporovala rozmanitosť jej kultúr.
5. S cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:
- Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Výborom regiónov prijímú podporné opatrenia, ktorých účelom nie je zosúladiť zákony a iné právne predpisy členských štátov,
 - Rada na návrh Komisie prijme odporúčania.

HLAVA XIV

VEREJNÉ ZDRAVIE

Článok 168 (pôvodný článok 152 ZES)

1. Pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Únie sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia.

Činnosti Únie, ktoré dopĺňajú vnútroštátne politiky, sa zameriavajú na zlepšenie verejného zdravia, prevenciu ľudských chorôb a ochorení, a odstraňovanie zdrojov nebezpečenstva pre telesné a duševné zdravie. Takéto postupy zahŕňajú boj proti najzávažnejším chorobám podporou výskumu ich príčin, prenosu a prevencie, ako aj zdravotnícke informácie a osvetu, monitorovanie závažných cezhraničných ohrození zdravia, včasné varovanie a boj proti nim.

Únia dopĺňa činnosť členských štátov pri obmedzení škôd na zdraví spojených s drogami, vrátane informačnej a preventívnej činnosti.

2. Únia podporuje spoluprácu medzi členskými štátmi v oblastiach uvedených v tomto článku, a ak je to nevyhnutné, poskytne podporu ich činnosti. Povzbudzuje najmä spoluprácu medzi členskými štátmi zameranú na zlepšenie komplementárnosti ich zdravotníckych služieb v cezhraničných oblastiach.

Členské štáty v spojení s Komisiou navzájom koordinujú svoje politiky a programy v oblastiach uvedených v odseku 1. Komisia môže v úzkom kontakte s členskými štátmi vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie, najmä iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovenie ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

3. Únia a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými zdravotníckymi organizáciami v oblasti verejného zdravia.

4. Odchyľne od článku 2 ods. 5 a článku 6 písm. a) a v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. k) a s cieľom riešiť spoločné otázky bezpečnosti, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prispievajú k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku prijatím:

- a) opatrení na stanovenie vysokých štandardov kvality a bezpečnosti pre ľudské orgány a látky ľudského pôvodu, krv a krvné deriváty; tieto opatrenia nebránia žiadnemu členskému štátu v zachovaní alebo prijatí prísnejších ochranných opatrení,
- b) opatrení v oblasti veterinárnej starostlivosti a rastlinnej výroby, ktorých priamym cieľom je ochrana verejného zdravia,

c) opatrení stanovujúcich vysoké normy pre kvalitu a bezpečnosť liekov a zdravotníckych pomôcok.

5. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov tiež prijať motivačné opatrenia určené na ochranu a zlepšenie ľudského zdravia, najmä na boj proti veľkým cezhraničným zdravotným pohromám, ako aj opatrenia týkajúce sa monitorovania závažných cezhraničných ohrození zdravia, včasného varovania v prípade takýchto ohrození a boja proti nim, ako aj opatrenia, ktorých priamym cieľom je ochrana verejného zdravia, pokiaľ ide o tabak a nadmerné užívanie alkoholu, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

6. Na účely uvedené v tomto článku môže Rada na návrh Komisie prijímať aj odporúčania.

7. Pri činnosti Únie sa rešpektuje zodpovednosť členských štátov za vymedzenie ich zdravotnej politiky, za organizáciu a poskytovanie zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti. Zodpovednosť členských štátov zahŕňa správu zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti, ako aj rozdeľovanie zdrojov, ktoré sú im pridelené. Opatreniami uvedenými v odseku 4 písm. a) nie sú dotknuté vnútroštátne ustanovenia o darcovstve orgánov a krvi alebo o ich použití na lekárske účely.

HLAVA XV

OCHRANA SPOTREBITELĽA

Článok 169

(pôvodný článok 153 ZES)

1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

2. Únia prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedených odseku 1 prostredníctvom:
 - a) opatrení prijatých podľa článku 114 v kontexte zavŕšenia tvorby vnútorného trhu,
 - b) opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov.
3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímú opatrenia uvedené v odseku 2 písm. b).
4. Opatrenia prijaté podľa odseku 3 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia. Takéto opatrenia musia byť zlučiteľné so zmluvami. Komisia o nich bude upovedomená.

HLAVA XVI

TRANSEURÓPSKE SIETE

Článok 170 (pôvodný článok 154 ZES)

1. Únia v snahe pomôcť dosiahnuť ciele uvedené v článkoch 26 a 174 a umožniť občanom Únie, hospodárskym subjektom, regionálnym a miestnym Spoločenstvám, aby plne využili priestor bez vnútorných hraníc, prispieva k zriadeniu a rozvoju transeurópskych sietí v oblastiach dopravných, telekomunikačných a energetických infraštruktúr.
2. V rámci systému otvorených a konkurenčných trhov sa činnosť Únie zameria na podporu vzájomného prepojenia a súčinnosti národných sietí, ako aj prístupu do týchto sietí. Zváži sa najmä potreba prepojiť centrálné regióny Únie s ostrovnými, vo vnútrozemí uzavretými a okrajovými regiónmi.

Článok 171
(pôvodný článok 155 ZES)

1. Únia na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 170:
 - stanoví usmernenia zahŕňajúce ciele, priority a trendy opatrení, ktoré sa predpokladajú v oblasti transeurópskych sietí; tieto usmernenia vymedzia projekty spoločného záujmu,
 - uskutoční všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie vzájomnej súčinnosti sietí, najmä v oblasti technických noriem,
 - môže podporovať projekty spoločného záujmu podporované členskými štátmi, ktoré sú vymedzené v rámci usmernení uvedených v prvej zarážke, a to predovšetkým prostredníctvom realizačných štúdií, záruk na pôžičky a subvencií úrokovej sadzby; Únia môže prispieť aj na financovanie špecifických projektov v členských štátoch v oblasti dopravnej infraštruktúry prostredníctvom kohézneho fondu zriadeného podľa článku 177.

Únia pritom zväzi potenciálnu hospodársku životaschopnosť projektov.

2. Členské štáty v spojení s Komisiou koordinujú medzi sebou politiky uskutočňované na vnútroštátnej úrovni, ktoré môžu významne ovplyvniť dosiahnutie cieľov uvedených v článku 170. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvíjať akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Únia sa môže rozhodnúť spolupracovať s tretími krajinami, podporovať projekty vzájomného záujmu a zabezpečiť vzájomnú súčinnosť sietí.

Článok 172
(pôvodný článok 156 ZES)

Európsky parlament a Rada prijímú usmernenia a ostatné opatrenia uvedené v článku 171 ods. 1 v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Usmernenia a projekty spoločného záujmu, ktoré sa týkajú územia členského štátu si vyžadujú schválenie členského štátu.

HLAVA XVII

PRIEMYSEL

Článok 173 (pôvodný článok 157 ZES)

1. Únia a členské štáty zabezpečia podmienky potrebné na existenciu konkurencieschopnosti priemyslu Únie.

V súlade so systémom otvorených a konkurenčných trhov sa preto ich činnosť zameria na:

- urýchlenie adaptácie priemyslu na štrukturálne zmeny,
- podporu prostredia, ktoré je priaznivé pre vytváranie a rozvoj podnikov v celej Únii, najmä malých a stredných podnikov,
- podporu prostredia priaznivého pre spoluprácu medzi podnikmi,
- pomoc pri lepšom využívaní priemyselného potenciálu, inovačného, výskumného a technického rozvoja.

2. Členské štáty sa v spolupráci s Komisiou medzi sebou navzájom poradia a ak je to potrebné, koordinujú svoju činnosť. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie, najmä iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovene ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

3. Únia prispieva k dosahovaniu cieľov uvedených v odseku 1 prostredníctvom politik a činností, ktoré uskutočňuje podľa ostatných ustanovení zmlúv. Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom rozhodnúť o špecifických opatreniach na podporu činností vykonávaných členskými štátmi na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Táto hlava neposkytuje Únii dôvod na zavedenie akéhokoľvek opatrenia, ktoré by mohlo viesť k narušeniu hospodárskej súťaže alebo ktoré by obsahovalo daňové ustanovenia alebo ustanovenia týkajúce sa práv a záujmov zamestnaných osôb.

HLAVA XVIII

HOSPODÁRSKA, SOCIÁLNA A ÚZEMNÁ SÚDRŽNOSŤ

Článok 174

(pôvodný článok 158 ZES)

Na podporu celkového harmonického rozvoja Únie rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Únia sa predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch.

V rámci dotknutých regiónov je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť vidieckym regiónom, regiónom zasiahnutým zmenami v priemysle a regiónom závažne a trvalo znevýhodneným prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, ostrovné, cezhraničné a horské regióny.

Článok 175

(pôvodný článok 159 ZES)

Členské štáty riadia a koordinujú svoje hospodárske politiky tak, aby dosiahli aj ciele uvedené v článku 174. Formulovanie a uskutočňovanie politik a činností Únie a uplatňovanie vnútorného trhu prihliada na ciele uvedené v článku 174 a prispieva k ich dosiahnutiu. Únia podporuje dosiahnutie týchto cieľov aj prostredníctvom štrukturálnych fondov (Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu – sekcie usmerňovania, Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu pre regionálny rozvoj), Európskej investičnej banky a ďalších finančných nástrojov.

Komisia predkladá každé tri roky správu Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o pokroku pri dosahovaní hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a o spôsobe, akým k tomu prispeli prostriedky uvedené v tomto článku.

Ak sa preukáže, že bez toho, aby boli dotknuté opatrenia prijaté v rámci iných politík Únie, sú okrem fondov nevyhnutné aj iné osobitné opatrenia, môžu ich Európsky parlament a Rada prijať po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Článok 176
(pôvodný článok 160 ZES)

Zámerom Európskeho fondu pre regionálny rozvoj je, aby svojou účasťou na rozvoji a štrukturálnych zmenách v zaostávajúcich regiónoch a pri premene upadajúcich priemyselných oblastí pomohol odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v Únii.

Článok 177
(pôvodný článok 161 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 178, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prostredníctvom nariadení definujú úlohy, prioritné ciele a organizáciu štrukturálnych fondov, ktoré môžu zahŕňať zoskupovanie fondov. Rovnakým postupom sa definujú aj všeobecné pravidlá, ktoré sa na ne vzťahujú, a pravidlá nevyhnutné na zabezpečenie ich efektívnosti a na koordináciu fondov navzájom a s ďalšími existujúcimi finančnými nástrojmi.

Kohézny fond zriadený v súlade s rovnakým postupom poskytne finančné príspevky na projekty z oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí týkajúcich sa dopravnej infraštruktúry.

Článok 178
(pôvodný článok 162 ZES)

Európsky parlament a Rada prijímajú vykonávacie nariadenia týkajúce sa Európskeho fondu pre regionálny rozvoj v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Na Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond – sekciu usmerňovania a na Európsky sociálny fond sa aj naďalej vzťahujú články 43 a 164.

HLAVA XIX

VÝSKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A KOZMICKÝ PRIESTOR

Článok 179
(pôvodný článok 163 ZES)

1. Cieľom činnosti Únie je posilňovať svoju vedeckú a technickú základňu prostredníctvom vytvorenia európskeho výskumného priestoru, v ktorom sa voľne pohybujú vedci, vedecké poznatky a technológie, a podporovať zvyšovanie jej konkurencieschopnosti vrátane konkurencieschopnosti jej priemyslu za podpory všetkých výskumných činností, ktoré sa pokladajú za potrebné v iných kapitolách zmlúv.
2. Únia preto vo všetkých členských štátoch podporuje podniky, vrátane malých a stredných podnikov, výskumné strediská a univerzity v oblasti ich výskumnej činnosti a technologického rozvoja na vysokej úrovni; podporuje ich úsilie o vzájomnú spoluprácu najmä tým, že umožňuje výskumným pracovníkom voľnú cezhraničnú spoluprácu a podnikom plne využiť potenciál vnútorného trhu, a to najmä otváraním vnútroštátnych verejných zákaziek, stanovením spoločných noriem a odstránením právnych a daňových prekážok spolupráce.
3. O všetkých činnostiach Únie v oblasti výskumu a technologického rozvoja, vrátane pilotných projektov, sa podľa zmlúv rozhoduje v súlade s ustanoveniami tejto hlavy.

Článok 180
(pôvodný článok 164 ZES)

Pri plnení týchto cieľov Únia uskutočňuje nasledujúce činnosti, ktoré dopĺňujú činnosti členských štátov:

- a) plní programy rozvoja výskumu, technologického rozvoja a demonštračných programov podporou spolupráce s podnikmi, výskumnými strediskami, univerzitami a medzi nimi navzájom;
- b) podporuje spoluprácu s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov Únie;
- c) šíri a využíva výsledky činnosti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov Únie;
- d) stimuluje prípravu a mobilitu výskumných pracovníkov v Únii.

Článok 181
(pôvodný článok 165 ZES)

1. Únia a členské štáty koordinujú svoje činnosti v oblasti výskumu a technologického rozvoja s cieľom zabezpečiť vzájomný súlad vnútroštátnych politík a politiky Únie.

2. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1, najmä iniciatívy zamerané na vydanie usmernení a stanovenie ukazovateľov, organizovanie výmeny najlepšej praxe a prípravu potrebných prvkov na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie. Európsky parlament je o tom v plnom rozsahu informovaný.

Článok 182
(pôvodný článok 166 ZES)

1. Európsky parlament a Rada prijímú viacročný rámcový program stanovujúci všetky činnosti Únie v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Rámcový program:

- stanoví vedecké a technologické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť činnosťami stanovenými v článku 180 a určí príslušné priority,
 - naznačí hlavnú orientáciu týchto činností,
 - určí maximálnu celkovú sumu a podrobné pravidlá finančnej účasti Únie na rámcovom programe a príslušný podiel na každej z vymedzených činností.
2. Rámcový program sa prispôsobuje alebo dopĺňa podľa vývoja situácie.
3. Rámcový program sa uskutočňuje osobitnými programami stanovenými pre každú z činností. Každý osobitný program vymedzí podrobné pravidlá vykonania, dĺžku trvania a potrebné prostriedky. Súhrn potrebných čiastok vymedzených na osobitné programy nesmie prekročiť maximálnu celkovú sumu určenú pre rámcový program a každú z činností.
4. Osobitné programy Rada prijme v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom.
5. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovia opatrenia potrebné na uskutočnenie európskeho výskumného priestoru ako doplnok k činnostiam plánovaným v rámci viacročného rámcového programu.

Článok 183
(pôvodný článok 167 ZES)

Na uskutočnenie viacročného rámcového programu Únia stanoví:

- pravidlá účasti podnikov, výskumných stredísk a univerzít,
- pravidlá pre šírenie výsledkov výskumu.

Článok 184
(pôvodný článok 168 ZES)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu možno rozhodnúť o doplnkových programoch, na ktorých sa zúčastnia len niektoré členské štáty, ktoré ich financujú aj s prípadnou účasťou Únie.

Únia prijme pravidlá týkajúce sa týchto doplnkových programov, najmä so zreteľom na šírenie poznatkov a na prístup iných členských štátov k týmto poznatkom.

Článok 185
(pôvodný článok 169 ZES)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže Únia so súhlasom príslušných členských štátov vydať ustanovenie pre účasť na výskumných a rozvojových programoch, ktoré uskutočňujú niektoré členské štáty, vrátane účasti v štruktúrach vytvorených na vykonanie týchto programov.

Článok 186
(pôvodný článok 170 ZES)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže Únia vydať ustanovenie pre spoluprácu Únie s tretími krajinami alebo s medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov.

Podrobné podmienky tejto spolupráce môžu byť predmetom zmlúv medzi Úniou a príslušnými tretími stranami.

Článok 187
(pôvodný článok 171 ZES)

Únia môže zakladať spoločné podniky alebo iné štruktúry potrebné pre účinné vykonanie programov Únie v oblasti výskumných a pilotných programov a programov technologického rozvoja.

Článok 188
(pôvodný článok 172 ZES)

Rada prijme na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovenia uvedené v článku 187.

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom, prijímú ustanovenia uvedené v článkoch 183, 184 a 185. Prijatie doplnkových programov si vyžaduje súhlas dotknutých členských štátov.

Článok 189

1. Únia vypracuje európsku politiku v oblasti kozmického priestoru na presadzovanie vedeckého a technického pokroku, priemyselnej konkurencieschopnosti a na uskutočňovanie svojich politík. Na tento účel môže presadzovať spoločné iniciatívy, podporovať výskum a technologický rozvoj a koordinovať úsilie potrebné na prieskum a využívanie kozmického priestoru.

2. S cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v odseku 1 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia potrebné opatrenia, ktoré môžu mať podobu európskeho vesmírneho programu, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia ustanovení zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

3. Únia nadviaže vhodné vzťahy s Európskou vesmírnou agentúrou.

4. Týmto článkom nie sú dotknuté ostatné ustanovenia tejto hlavy.

Článok 190
(pôvodný článok 173 ZES)

Komisia na začiatku každého roku zašle správu Európskemu parlamentu a Rade. Správa obsahuje informácie o činnostiach v oblasti výskumu a technologického rozvoja a o šírení výsledkov za uplynulý rok a o pracovnom programe na bežný rok.

HLAVA XX

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Článok 191

(pôvodný článok 174 ZES)

1. Politika Únie v oblasti životného prostredia prispieva k uskutočňovaniu nasledujúcich cieľov:
 - udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia,
 - ochrana ľudského zdravia,
 - rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov,
 - podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.
2. Politika životného prostredia Únie sa zameriava na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada na rozmanité situácie v jednotlivých regiónoch Únie. Vychádza zo zásad predchádzania škodám a prevencie, zo zásady nápravy škôd na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zo zásady, že náhradu škody hradí znečisťovateľ.

V tomto kontexte opatrenia zosúladovania zodpovedajúce požiadavkám ochrany životného prostredia zahŕňajú, ak je to vhodné, ochrannú doložku umožňujúcu členským štátom prijať predbežné opatrenia z ekologických a mimohospodárskych dôvodov, ktoré podliehajú inšpekčnému postupu Únie.

3. Pri príprave politiky v oblasti životného prostredia Únia prihliadne na:
 - dostupné vedecké a technické údaje,
 - podmienky životného prostredia v rôznych regiónoch Únie,

- potenciálne výhody a náklady v súvislosti s činnosťou alebo nečinnosťou,
- hospodársky a sociálny rozvoj Únie ako celku a vyrovnaný rozvoj jeho regiónov.

4. Únia a členské štáty spolupracujú v oblasti svojich právomocí s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami. Podmienky spolupráce Únie sa môžu stať predmetom dohody medzi Úniou a dotknutými tretími stranami.

Predchádzajúci pododsek nemá dopad na právomoc členských štátov viesť rokovania s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné zmluvy.

Článok 192
(pôvodný článok 175 ZES)

1. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov rozhodnú o postupoch, ktoré má Únia prijať na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 191.

2. Odchyľne od rozhodovacích postupov ustanovených v odseku 1 a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 114, Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom, s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijíma:

- ustanovenia predovšetkým fiškálnej povahy;
- opatrenia týkajúce sa:
 - územného plánovania,
 - kvantitatívneho hospodárenia s vodnými zdrojmi alebo priamej alebo nepriamej dostupnosti týchto zdrojov,
 - využívania pôdy s výnimkou nakladania s odpadmi;
- opatrenia významne ovplyvňujúce možnosť voľby členského štátu pri výbere medzi rôznymi energetickými zdrojmi a celkovú štruktúru zásobovania energiou.

Rada môže na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov jednomyselne stanoviť, že na oblasti uvedené v prvom pododseku sa bude vzťahovať riadny legislatívny postup.

3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijímú všeobecné akčné programy stanovujúce prioritné ciele, ktoré sa majú dosiahnuť.

Opatrenia potrebné na vykonávanie týchto programov sa prijímajú za podmienok ustanovených v odseku 1 alebo 2 podľa okolností prípadu.

4. Bez toho, aby boli dotknuté určité opatrenia prijaté Úniou, politiku v oblasti životného prostredia financujú a uskutočňujú členské štáty.

5. Bez toho, aby bola dotknutá zásada o nahradení škody znečisťovateľom, opatrenie vychádzajúce z ustanovení odseku 1 zahŕňa náklady, ktoré verejná správa členského štátu pokladá za neúmerné, toto opatrenie obsahuje primerané ustanovenia vo forme:

- dočasnej odchýlky a/alebo
- finančnej podpory od kohézneho fondu zriadeného podľa článku 177.

Článok 193
(pôvodný článok 176 ZES)

Ochranné opatrenia podľa článku 192 nebránia členskému štátu udržiavať alebo zavádzať prísnejšie ochranné opatrenia. Tieto opatrenia musia byť zlučiteľné so zmluvami. Oznamujú sa Komisii.

HLAVA XXI
ENERGETIKA

Článok 194

1. V rámci vytvorenia a fungovania vnútorného trhu a so zreteľom na potrebu zachovávať a zlepšovať životné prostredie sleduje politika Únie v oblasti energetiky v duchu solidarity medzi členskými štátmi tieto ciele:

- a) zabezpečovať fungovanie trhu v oblasti energetiky;
- b) zabezpečovať bezpečnosť dodávok energie v Únii;
- c) presadzovať energetickú efektívnosť, úsporu a vývoj nových a obnoviteľných zdrojov energie a
- d) podporovať prepojenie energetických sietí.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie ostatných ustanovení zmlúv, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1. Takéto opatrenia sa prijímú po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Nie je nimi dotknuté právo členských štátov určiť podmienky pre využívanie svojich energetických zdrojov, jeho voľba medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecná štruktúra jeho zásobovania bez toho, aby bol dotknutý článok 192 ods. 2 písm. c).

3. Odchyľne od odseku 2 Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednoomyseľne a po porade s Európskym parlamentom ustanoví uvedené opatrenia, ak sú najmä fiškálnej povahy.

HLAVA XXII

CESTOVNÝ RUCH

Článok 195

1. Únia dopĺňa činnosť členských štátov v odvetví cestovného ruchu najmä podporou konkurencieschopnosti podnikov Únie v tomto odvetví.

Na tento účel sa činnosť Únie zameriava na:

- a) podporu vytvárania priaznivého prostredia pre rozvoj podnikov v tomto odvetví;
- b) podporu spolupráce medzi členskými štátmi, najmä výmenou dobrej praxe.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia osobitné opatrenia dopĺňujúce činnosti vykonávané členskými štátmi na dosiahnutie cieľov uvedených v tomto článku, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

HLAVA XXIII

CIVILNÁ OCHRANA

Článok 196

1. Únia podporuje spoluprácu medzi členskými štátmi s cieľom zlepšiť efektívnosť systémov na predchádzanie prírodným katastrofám alebo katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou a na ochranu pred nimi.

Činnosť Únie je zameraná na:

- a) podporu a dopĺňanie činnosti členských štátov na ústrednej, regionálnej a miestnej úrovni, ktorá sa týka predchádzania rizík, prípravy ich personálu civilnej ochrany a zásahov v prípade, že v rámci Únie dôjde k prírodným katastrofám alebo katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou;
- b) presadzovanie rýchlej a efektívnej operačnej spolupráce v rámci Únie medzi vnútroštátnymi útvarmi civilnej ochrany;
- c) presadzovanie vzájomného súladu činností vykonávaných na medzinárodnej úrovni v oblasti civilnej ochrany.

2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na napomáhanie dosiahnutia cieľov uvedených v odseku 1, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

HLAVA XXIV

ADMINISTRATÍVNA SPOLUPRÁCA

Článok 197

1. Účinné vykonávanie práva Únie členskými štátmi, ktoré je nevyhnutné pre správne fungovanie Únie, sa považuje za záležitosť spoločného záujmu.
2. Únia môže podporovať úsilie členských štátov, aby zlepšovali svoju administratívnu kapacitu na vykonávanie práva Únie. Táto činnosť môže zahŕňať uľahčovanie výmeny informácií a úradníkov, ako aj podporu plánov vzdelávania a prípravy. Žiaden členský štát nie je povinný túto podporu využiť. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanovia na tento účel potrebné opatrenia, pričom je vylúčená akákoľvek harmonizácia zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

3. Týmto článkom nie sú dotknuté záväzky členských štátov vykonávať právo Únie alebo výsadné práva a povinnosti Komisie. Tiež ním nie sú dotknuté iné ustanovenia zmlúv, ktoré upravujú administratívnu spoluprácu medzi členskými štátmi a medzi nimi a Úniou.

ŠTVRTÁ ČASŤ

PRIDRUŽENIE ZÁMORSKÝCH KRAJÍN A ÚZEMÍ

Článok 198 (pôvodný článok 182 ZES)

Členské štáty súhlasia, aby sa k Únii pridružili neeurópske krajiny a územia, ktoré majú osobitné vzťahy s Dánskom, Francúzskom, Holandskom a Spojeným kráľovstvom. Tieto krajiny a územia (ďalej len „krajiny a územia“) sú uvedené v prílohe II.

Cieľom pridruženia je podporovať hospodársky a sociálny rozvoj krajín a území a nadviazať úzke hospodárske vzťahy medzi nimi a Úniou ako celkom.

V súlade so zásadami, ktoré sú uvedené v preambule tejto zmluvy, pridruženie slúži predovšetkým na podporu záujmov a blahobytu obyvateľov týchto krajín a území a na to, aby dospeli k hospodárskemu, sociálnemu a kultúrnemu rozvoju, o ktorý sa usilujú.

Článok 199 (pôvodný článok 183 ZES)

Pridruženie sleduje nasledujúce ciele:

- 1) Členské štáty uplatňujú pri obchodných stykoch s týmito krajinami a územiaми rovnaké zaobchádzanie, na akom sa v zmysle zmlúv vzájomne dohodli.

- 2) Každá krajina alebo územie uplatní v obchodných stykoch s členskými štátmi rovnaké zaobchádzanie, aké uplatňuje vo vzťahu k európskemu štátu, s ktorým udržiava osobitné vzťahy.
- 3) Členské štáty sa podieľajú na investíciách, ktoré si vyžadujú postupný rozvoj v týchto krajinách a územiach.
- 4) Pri investíciách financovaných Úniou je účasť na verejných súťažiach a dodávkach otvorená za rovnakých podmienok ako všetkým fyzickým a právnickým osobám, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členského štátu alebo niektorej z krajín a území.
- 5) Vo vzťahoch medzi členskými štátmi a krajinami a územiami je právo štátnych príslušníkov a spoločností usadiť sa upravené v súlade s ustanoveniami a postupmi vymedzenými v kapitole o práve usadiť sa, a to bez akejkoľvek diskriminácie, iba ak osobitné ustanovenia v zmysle článku 203 stanovujú inak.

Článok 200
(pôvodný článok 184 ZES)

1. Clá na tovar pochádzajúci z krajín a území pri dovoze do členských štátov sú zakázané v súlade so zákazom ciel medzi členskými štátmi podľa ustanovení zmlúv.
2. Clá za tovar pochádzajúci z členských štátov alebo iných krajín a území sú pri dovoze do každej krajiny alebo územia z členských štátov alebo z iných krajín zakázané v súlade s ustanoveniami článku 30.
3. Krajiny a územia však môžu vybrať clá, ktoré sú potrebné na ich rozvoj a industrializáciu alebo tvoria príjem ich rozpočtu.

Clá uvedené v predchádzajúcom pododseku nemôžu byť vyššie ako clá na dovoz tovaru z členského štátu, s ktorým táto krajina alebo územie udržiava osobitné vzťahy.

4. Odsek 2 sa nevzťahuje na krajiny a územia, ktoré z dôvodov osobitných medzinárodných záväzkov už uplatňujú nediskriminujúci colný sadzobník.

5. Zavedenie cieľ alebo zmeny v clách ukladaných na tovar dovážaný do krajín a území nesmie viesť právne ani vecne k priamej ani nepriamej diskriminácii medzi dovozmi z jednotlivých členských štátov.

Článok 201
(pôvodný článok 185 ZES)

Ak by výška cla uplatňovaná na tovar z tretej krajiny pri vstupe do krajiny alebo na jej územie mohla pri uplatňovaní článku 200 ods. 1 vyvolať odklon obchodu na škodu niektorého členského štátu, môže tento štát požiadať Komisiu, aby navrhla ostatným členským štátom opatrenia potrebné na nápravu tejto situácie.

Článok 202
(pôvodný článok 186 ZES)

S výhradou ustanovení týkajúcich sa verejného zdravia, verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku voľný pohyb pracovníkov v rámci členských štátov z krajín a území a pracovníkov z členských štátov v krajinách a územiach sa spravuje právnymi aktmi prijatými v súlade s článkom 203.

Článok 203
(pôvodný článok 187 ZES)

Rada na základe skúseností získaných z pridruženia krajín a území k Únii a podľa zásad stanovených zmluvami jednomyselne na návrh Komisie určí ustanovenia týkajúce sa podrobných pravidiel a postupu pridruženia krajín a území k Únii. Ak dotknuté ustanovenia prijíma Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom, uznáva sa jednomyselne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 204
(pôvodný článok 188 ZES)

Články 198 až 203 sa vzťahujú na Grónsko, ak nestanovia inak osobitné ustanovenia pre Grónsko obsiahnuté v Protokole o osobitnej úprave pre Grónsko pripojenom k zmluvám.

PIATA ČASŤ
VONKAJŠIA ČINNOSŤ ÚNIE

HLAVA I
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA
O VONKAJŠEJ ČINNOSTI ÚNIE

Článok 205

Činnosť Únie na medzinárodnej scéne podľa tejto časti sa spravuje zásadami, sleduje ciele a uskutočňuje sa v súlade so všeobecnými ustanoveniami uvedenými v kapitole 1 hlavy V Zmluvy o Európskej únii.

HLAVA II
SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA

Článok 206
(pôvodný článok 131 ZES)

Vytvorením colnej únie v súlade s článkami 28 až 32 Únia v spoločnom záujme prispieva k harmonickému rozvoju svetového obchodu, postupnému zrušovaniu obmedzení medzinárodného obchodu a k priamym zahraničným investíciám, ako aj k znižovaniu colných a iných prekážok.

Článok 207
(pôvodný článok 133 ZES)

1. Spoločná obchodná politika vychádza z jednotných zásad, najmä vo vzťahu k úpravám colných sadzieb, uzavieraniu colných a obchodných dohôd týkajúcich sa obchodu s tovarom a službami, k obchodným aspektom duševného vlastníctva, priamym zahraničným investíciám, zjednocovaniu liberalizačných opatrení, vývoznjej politike, ako aj k opatreniam na ochranu obchodu, napríklad v prípade dumpingu a subvencií. Spoločná obchodná politika sa uskutočňuje v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.
2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú prostredníctvom nariadení opatrenia vymedzujúce rámec pre uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky.
3. Ak sú potrebné rokovania a uzavretie dohôd s jedným alebo viacerými tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, uplatní sa článok 218, pokiaľ nie je v osobitných ustanoveniach tohto článku ustanovené inak.

Komisia predloží odporúčania Rade, ktorá poverí Komisiu začatím potrebných rokovaní. Rada a Komisia zodpovedajú za zabezpečenie toho, aby dojednané dohody boli v súlade s vnútornými politikami a predpismi Únie.

Tieto rokovania vedie Komisia, pričom sa radí s osobitným výborom ustanoveným Radou na pomoc Komisii pri vykonávaní tejto úlohy a v rámci smerníc, ktoré jej Rada môže adresovať. Komisia pravidelne podáva osobitnému výboru a Európskemu parlamentu správy o pokroku v rokovaníach.

4. Pri rokovaní a uzatváraní dohôd uvedených v odseku 3 sa Rada uznáva kvalifikovanou väčšinou.

Pri rokovaní a uzatváraní dohôd v oblasti obchodu so službami, obchodných aspektov duševného vlastníctva a v oblasti priamych zahraničných investícií sa Rada uznáva jednomyselne, ak takéto dohody obsahujú ustanovenia, pre ktoré sa vyžaduje jednomyselnosť na prijatie vnútorných predpisov.

Rada sa uznáva jednomyseľne aj pri rokovaní a uzavieraní dohôd:

- a) v oblasti obchodu s kultúrnymi a audiovizuálnymi službami, ak hrozí, že týmito dohodami bude dotknutá kultúrna a jazyková rozmanitosť Únie,
- b) v oblasti obchodu so sociálnymi, vzdelávacími a zdravotníckymi službami, ak hrozí, že týmito dohodami bude vážne narušená vnútroštátna organizácia týchto služieb a dotknutá zodpovednosť členských štátov za ich poskytovanie.

5. Rokovania a uzatváranie medzinárodných dohôd v oblasti dopravy sa spravujú hlavou VI tretej časti a článkom 218.

6. Výkonom právomocí prenesených týmto článkom v oblasti obchodnej politiky nie je dotknuté rozdelenie právomocí medzi Úniou a členskými štátmi a tento výkon nepovedie k harmonizácii zákonov alebo iných právnych predpisov členských štátov, pokiaľ zmluvy takúto harmonizáciu vylučujú.

HLAVA III

SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI A HUMANITÁRNA POMOC

Kapitola 1

Rozvojová spolupráca

Článok 208

(pôvodný článok 177 ZES)

1. Politika Únie v oblasti rozvojovej spolupráce sa vykonáva v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie. Politika Únie v oblasti rozvojovej spolupráce a politiky členských štátov v tejto oblasti sa vzájomne dopĺňajú a posilňujú.

Hlavným cieľom politiky Únie v oblasti rozvojovej spolupráce je obmedzovanie chudoby a v dlhodobom horizonte jej odstránenie. Únia zohľadní ciele rozvojovej spolupráce pri uskutočňovaní politik, ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny.

2. Únia a členské štáty plnia záväzky a majú na zreteli ciele, ktoré schválili v rámci Organizácie Spojených národov a v iných príslušných medzinárodných organizáciách.

Článok 209
(pôvodný článok 179 ZES)

1. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú opatrenia potrebné na uskutočňovanie politiky v oblasti rozvojovej spolupráce, ktoré sa môžu vzťahovať na viacročné programy spolupráce s rozvojovými krajinami alebo na tematicky zamerané programy.

2. Únia môže uzavrieť s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami akúkoľvek dohodu vhodnú na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 21 Zmluvy o Európskej únii a článku 208 tejto zmluvy.

Prvým pododsekom nie sú dotknuté právomoci členských štátov rokovať v medzinárodných orgánoch a uzavierať dohody.

3. Európska investičná banka prispeje, za podmienok stanovených v jej štatúte, k uskutočňovaniu opatrení uvedených v odseku 1.

Článok 210
(pôvodný článok 180 ZES)

1. S cieľom podporovať komplementárnosť a efektívnosť svojich činností Únia a členské štáty koordinujú svoje politiky rozvojovej spolupráce a navzájom sa radia o programoch pomoci vrátane pôsobenia v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách. Môžu uskutočniť jednotnú akciu. V prípade potreby členské štáty prispievajú k vykonávaniu programov pomoci Únie.

2. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1.

Článok 211
(pôvodný článok 181 ZES)

Únia a členské štáty v rámci svojej pôsobnosti spolupracujú s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami.

Kapitola 2

Hospodárska, finančná a technická spolupráca
s tretími krajinami

Článok 212
(pôvodný článok 181a ZES)

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv, najmä článkov 208 až 211, Únia vykonáva činnosti hospodárskej, finančnej a technickej spolupráce vrátane pomoci najmä vo finančnej oblasti s inými ako rozvojovými tretími krajinami. Tieto činnosti sú v súlade s politikou Únie v oblasti rozvoja a vykonávajú sa v rámci zásad a cieľov jej vonkajšej činnosti. Činnosti Únie a členských štátov sa vzájomne dopĺňajú a posilňujú.
2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia potrebné na vykonávanie odseku 1.
3. Únia a členské štáty spolupracujú v rámci svojich právomocí s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami. Dojednania o spolupráci s Úniou môžu byť predmetom dohôd medzi Úniou a príslušnými tretími stranami.

Prvým pododsekom nie je dotknutá príslušnosť členských štátov rokovať s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné dohody.

Článok 213

Ak si situácia v tretej krajine vyžaduje neodkladnú finančnú pomoc Únie, Rada na návrh Komisie prijme potrebné rozhodnutia.

Kapitola 3

Humanitárna pomoc

Článok 214

1. Činnosti Únie v oblasti humanitárnej pomoci sa vykonávajú v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie. Tieto činnosti sú zamerané na poskytovanie ad hoc pomoci a záchranu obyvateľstvu tretích krajín, obetiam prírodných katastrof alebo katastrof spôsobených ľudskou činnosťou s cieľom pokryť humanitárne potreby vyplývajúce z týchto situácií. Činnosti Únie a činnosti členských štátov sa vzájomne dopĺňajú a posilňujú.
2. Činnosti v oblasti humanitárnej pomoci sa vykonávajú v súlade so zásadami medzinárodného práva a zásadami nestrannosti, neutrality a nediskriminácie.
3. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia opatrenia vymedzujúce rámec, v ktorom sa vykonávajú činnosti Únie v oblasti humanitárnej pomoci.
4. Únia môže uzavrieť s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami akúkoľvek dohodu vhodnú na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1 a v článku 21 Zmluvy o Európskej únii.

Prvým pododsekom nie sú dotknuté právomoci členských štátov dojednávať na medzinárodnej úrovni a uzavierať dohody.

5. S cieľom vytvoriť rámec pre spoločné príspevky mladých Európanov na humanitárne činnosti Únie sa zakladá Európsky dobrovoľnícky zbor pre humanitárnu pomoc. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení ustanovia jeho štatút a spôsob jeho fungovania.

6. Komisia môže vyvíjať akúkoľvek užitočnú iniciatívu na podporu koordinácie činností Únie a činností členských štátov s cieľom posilniť efektívnosť a komplementárnosť opatrení Únie a vnútroštátnych opatrení v oblasti humanitárnej pomoci.

7. Únia zabezpečí, aby jej humanitárne činnosti boli koordinované a v súlade s činnosťami medzinárodných organizácií a orgánov, najmä tých, ktoré sú súčasťou systému Organizácie Spojených národov.

HLAVA IV

REŠTRIKTÍVNE OPATRENIA

Článok 215

(pôvodný článok 301 ZES)

1. Ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii ustanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia. Informuje o nich Európsky parlament.

2. Ak tak ustanovuje rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii, Rada môže v súlade s postupom uvedeným v odseku 1 prijať reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom.

3. Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách.

HLAVA V
MEDZINÁRODNÉ DOHODY

Článok 216

1. Únia môže uzavierať dohody s jednou alebo viacerými tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, keď to ustanovujú zmluvy alebo keď je uzavretie dohody buď potrebné na dosiahnutie jedného z cieľov stanovených zmluvami v rámci politik Únie, alebo je ustanovené v právne záväznom akte Únie, alebo sa môže dotknúť spoločných pravidiel alebo pozmeniť ich pôsobnosť.
2. Dohody uzavreté Úniou sú záväzné pre inštitúcie Únie a pre členské štáty.

Článok 217
(pôvodný článok 310 ZES)

Únia môže uzavrieť s jedným alebo s viacerými tretími krajinami alebo s medzinárodnými organizáciami dohody o pridružení, ktoré stanovujú vzájomné práva a povinnosti, spoločné postupy a osobitné postupy.

Článok 218
(pôvodný článok 300 ZES)

1. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia článku 207, dohody medzi Úniou a tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami sa dojednávajú a uzavierajú podľa nasledovného postupu.
2. Rada poveruje na začatie rokovaní, prijíma smernice pre rokovania, poveruje na podpis a uzaviera dohody.
3. Komisia alebo vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku v prípadoch, keď sa predpokladaná dohoda výlučne alebo hlavne týka spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, predkladá odporúčania Rade, ktorá prijme rozhodnutie poverujúce na začatie rokovaní a vymenúvajúce, v závislosti od predmetu predpokladanej dohody, vyjednávača alebo vedúceho negociačného tímu Únie.

4. Rada môže adresovať vyjednávačovi smernice a určiť osobitný výbor, po porade s ktorým sa musia viesť rokovania.
5. Rada na návrh vyjednávača prijme rozhodnutie poverujúce na podpis dohody a v prípade potreby jej predbežné vykonávanie pred nadobudnutím jej platnosti.
6. Rada na návrh vyjednávača prijme rozhodnutie o uzavretí dohody.

S výnimkou prípadov, keď sa dohoda týka výlučne spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, Rada prijme rozhodnutie, ktorým sa uzaviera dohoda:

- a) po udelení súhlasu Európskeho parlamentu v týchto prípadoch:
 - i) dohody o pridružení;
 - ii) dohoda o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;
 - iii) dohody, ktoré zakladajú osobitný inštitucionálny rámec organizovaním postupov spolupráce;
 - iv) dohody s významnými rozpočtovými dôsledkami pre Úniu;
 - v) dohody, ktoré sa vzťahujú na oblasti, na ktoré sa uplatňuje riadny legislatívny postup alebo mimoriadny legislatívny postup, pri ktorom sa vyžaduje súhlas Európskeho parlamentu.

Európsky parlament a Rada sa môžu v prípade naliehavej situácie dohodnúť na lehote na udelenie súhlasu;

- b) v ostatných prípadoch po porade s Európskym parlamentom. Európsky parlament vydá svoje stanovisko v lehote, ktorú môže Rada určiť podľa naliehavosti záležitosti. Ak stanovisko nie je poskytnuté v tejto lehote, Rada sa môže uznášať.

7. Odchyľne od odsekov 5, 6 a 9 môže Rada pri uzavretí dohody splnomocniť vyjednávača na schválenie zmien dohody v mene Únie, ak táto dohoda ustanovuje, že môžu byť prijaté zjednodušeným postupom alebo orgánom zriadeným danou dohodou. Rada môže pripojiť k tomuto splnomocneniu osobitné podmienky.

8. Rada sa počas celého postupu uznáša kvalifikovanou väčšinou.

Jednomyseľne sa však uznáša vtedy, keď sa dohoda vzťahuje na oblasť, v ktorej sa na prijatie aktu Únie vyžaduje jednomyseľnosť, ako aj pri dohodách o pridružení a dohodách uvedených v článku 212 so štátmi, ktoré sú kandidátmi na pristúpenie. Rada sa tiež uznáša jednomyseľne o dohode o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; takéto rozhodnutie nenadobudne účinnosť, kým ho neschvália členské štáty v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

9. Rada prijme na návrh Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku rozhodnutie o pozastavení vykonávania dohody a rozhodnutie, ktorým sa určujú pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.

10. Európsky parlament je ihneď a v plnom rozsahu informovaný vo všetkých etapách konania.

11. Členský štát, Európsky parlament, Rada alebo Komisia môžu získať stanovisko Súdneho dvora k tomu, či je zamýšľaná dohoda v súlade s ustanoveniami zmlúv. Ak je stanovisko Súdneho dvora záporné, zamýšľaná dohoda nemôže nadobudnúť platnosť, pokiaľ nie je zmenená alebo doplnená, alebo pokiaľ nie sú zmluvy revidované.

Článok 219

(pôvodný článok 111 ods. 1 až 3 a 5 ZES)

1. Odchyľne od článku 218 môže Rada buď na odporúčanie Európskej centrálnej banky, alebo na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability uzatvárať formálne dohody o systéme výmenných kurzov eura vo vzťahu k menám tretích štátov. Rada sa uznáša jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom a v súlade s postupom ustanoveným v odseku 3.

Rada môže byť na odporúčanie Európskej centrálnej banky, alebo na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability prijať, upraviť alebo upustiť od hlavných kurzov eura v rámci systému výmenných kurzov. Predseda Rady informuje Európsky parlament o prijatí, upravení alebo upustení od hlavných kurzov eura.

2. Ak neexistuje systém výmenných kurzov eura vo vzťahu k jednému alebo viacerým menám tretích štátov podľa odseku 1, môže Rada byť na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou alebo na odporúčanie Európskej centrálnej banky formulovať všeobecné smery kurzovej politiky vo vzťahu k týmto menám. Tieto všeobecné smery sa nedotýkajú primárneho cieľa ESCB udržiavať cenovú stabilitu.

3. Odlišne od článku 218, ak má Únia rokovať o dohodách týkajúcich sa menových otázok alebo otázok devízového režimu s jedným alebo viacerými tretími štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, rozhodne Rada na odporúčanie Komisie a po porade s Európskou centrálnou bankou o podmienkach rokovania a uzatvorení týchto dohôd. Týmto podmienkami sa zaručí jednotná pozícia Únie. Komisia sa zúčastní na týchto rokovaniach v plnom rozsahu.

4. Bez toho, aby bola dotknutá právomoc Únie a dohody Únie týkajúce sa hospodárskej a menovej únie, môžu členské štáty rokovať v medzinárodných orgánoch a uzatvárať medzinárodné dohody.

HLAVA VI

VZŤAHY ÚNIE S MEDZINÁRODNÝMI ORGANIZÁCIAMI A TRETÍMI KRAJINAMI A DELEGÁCIE ÚNIE

Článok 220

(pôvodné články 302 až 304 ZES)

1. Únia nadväzuje všetky vhodné formy spolupráce s orgánmi Organizácie Spojených národov a jej odbornými organizáciami, s Radou Európy, Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj.

Únia okrem toho udržiava vhodné vzťahy s ostatnými medzinárodnými organizáciami.

2. Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisia sú poverení vykonávaním tohto článku.

Článok 221

1. Delegácie Únie v tretích krajinách a pri medzinárodných organizáciách zabezpečujú zastupovanie Únie.

2. Delegácie Únie podliehajú vedeniu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Konajú v úzkej spolupráci s diplomatickými a konzulárnymi zastúpeniami členských štátov.

HLAVA VII

DOLOŽKA O SOLIDARITE

Článok 222

1. Únia a jej členské štáty konajú spoločne v duchu solidarity, ak sa niektorý členský štát stane objektom teroristického útoku alebo obeťou prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou. Únia zmobilizuje všetky nástroje, ktoré má k dispozícii vrátane vojenských prostriedkov poskytnutých členskými štátmi, aby:

- a) – zabránila teroristickej hrozbe na území členských štátov,
 - chránila demokratické inštitúcie a civilné obyvateľstvo pred prípadným teroristickým útokom,
 - pomohla členskému štátu na jeho území na žiadosť jeho politických predstaviteľov v prípade teroristického útoku;
- b) pomohla členskému štátu na jeho území na žiadosť jeho politických predstaviteľov v prípade prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou.

2. Ak sa členský štát stane obeťou teroristického útoku, prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou, ostatné členské štáty mu pomáhajú na žiadosť jeho politických orgánov. Na tento účel členské štáty navzájom koordinujú svoju činnosť v Rade.

3. Podrobnosti vykonávania tejto doložky o solidarite Úniou sa vymedzia v rozhodnutí, ktoré Rada prijme na základe spoločného návrhu Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Rada sa uznáva v súlade s článkom 31 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, ak má toto rozhodnutie obranné dôsledky. Európsky parlament je informovaný.

Na účely tohto odseku a bez toho, aby bol dotknutý článok 240, Rade pomáha Politický a bezpečnostný výbor s podporou štruktúr vytvorených v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, ako aj výbor uvedený v článku 71, ktoré jej v prípade potreby predkladajú spoločné stanoviská.

4. S cieľom umožniť Únii a jej členským štátom konať efektívne Európska rada pravidelne vyhodnocuje hrozby, ktorým Únia čelí.

ŠIESTA ČASŤ
INŠTITUCIONÁLNE A FINANČNÉ USTANOVENIA

HLAVA I
USTANOVENIA O ORGÁNOCH

Kapitola 1

Orgány

Oddiel 1

Európsky parlament

Článok 223
(pôvodný článok 190 ods. 4 a 5 ZES)

1. Európsky parlament vypracuje návrh s cieľom prijať ustanovenia potrebné na umožnenie priamych a všeobecných volieb jeho poslancov konané jednotným postupom vo všetkých členských štátoch alebo v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty.

Rada po udelení súhlasu Európskeho parlamentu vyjadrenom väčšinou hlasov svojich členov v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom jednomyseľne prijme potrebné ustanovenia. Tieto ustanovenia nadobudnú platnosť po ich schválení členskými štátmi v súlade s ich príslušnými vnútroštátnymi ústavnými požiadavkami.

2. Európsky parlament z vlastnej iniciatívy a v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po vyžiadaní stanoviska Komisie a na základe súhlasu Rady prostredníctvom nariadení stanoví pravidlá a všeobecné podmienky výkonu funkcií svojich členov. Všetky pravidlá a podmienky týkajúce sa zdaňovania členov alebo bývalých členov si vyžadujú jednomyseľné schválenie Radou.

Článok 224
(pôvodný článok 191 druhý pododsek ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení stanoví pravidlá, ktorými sa spravujú politické strany na európskej úrovni uvedené v článku 10 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii, najmä pravidlá ich financovania.

Článok 225
(pôvodný článok 192 druhý pododsek ZES)

Rozhodnutím väčšiny svojich členov môže Európsky parlament požiadať Komisiu o predloženie vhodného návrhu vo veciach, o ktorých sa domnieva, že pre plnenie zmlúv je potrebné vydať akt Únie. Ak Komisia návrh nepredloží, informuje Európsky parlament o dôvodoch.

Článok 226
(pôvodný článok 193 ZES)

Európsky parlament na žiadosť štvrtiny svojich členov môže v rámci svojich funkcií ustanoviť dočasný vyšetrovací výbor, ktorý bez toho, aby boli dotknuté právomoci vymedzené zmluvami iným inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram, preskúma prípady porušenia alebo nesprávneho úradného postupu pri uplatňovaní práva Únie okrem prípadov, keď takéto skutočnosti skúma súd a súdne konanie sa ešte neskončilo.

Dočasný vyšetrovací výbor zaniká predložením správy.

Európsky parlament z vlastnej iniciatívy a v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po súhlase Rady a Komisie prostredníctvom nariadení ustanoví podrobné pravidlá, ktorými sa spravuje výkon práva vyšetrovať.

Článok 227
(pôvodný článok 194 ZES)

Akýkoľvek občan Únie a akákoľvek fyzická či právnická osoba s bydliskom alebo sídlom zaregistrovaným v členskom štáte má právo individuálne alebo spoločne s ďalšími občanmi alebo osobami predložiť Európskemu parlamentu petíciu vo veci, ktorá sa ich priamo dotýka a ktorá spadá do pôsobnosti Únie.

Článok 228
(pôvodný článok 195 ZES)

1. Európsky ombudsman, volený Európskym parlamentom, je oprávnený prijímať od občanov Únie alebo od fyzických či právnických osôb s bydliskom alebo zaregistrovaným sídlom v členskom štáte sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie s výnimkou Súdneho dvora Európskej únie pri výkone jeho súdnych funkcií. Prešetruje tieto sťažnosti a podáva o nich správy.

V súlade so svojimi povinnosťami sa ombudsman najprv presvedčí o opodstatnenosti šetrenia, ktoré začne z vlastného podnetu alebo na základe sťažnosti predloženej priamo jemu alebo prostredníctvom člena Európskeho parlamentu, okrem prípadu, keď uvádzané skutočnosti sú alebo boli predmetom súdneho konania. Ak ombudsman zistí prípad nesprávneho úradného postupu, postúpi záležitosť príslušnej inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre, ktorá ho o svojom stanovisku vyrozumie v lehote troch mesiacov. Ombudsman potom odovzdá správu Európskemu parlamentu a príslušnej inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre.

O výsledku takého šetrenia musí byť osoba, ktorá podala sťažnosť, vyrozumená. Ombudsman podáva o výsledkoch svojho šetrenia výročnú správu Európskemu parlamentu.

2. Ombudsman je volený po každých voľbách Európskeho parlamentu na čas funkčného obdobia parlamentu. Ombudsman môže byť menovaný znova.

Na žiadosť Európskeho parlamentu môže Súdny dvor ombudsmana odvolať, ak nespĺňa podmienky predpísané pre výkon jeho funkcie alebo ak sa dopustil závažného pochybenia.

3. Ombudsman vykonáva svoje funkcie úplne nezávisle. Pri výkone svojich povinností nesmie požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády, inštitúcie, orgánu alebo úradu alebo agentúry. Počas svojho funkčného obdobia nesmie vykonávať iné platené ani neplatené povolanie.

4. Európsky parlament z vlastnej iniciatívy a v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom na základe stanoviska Komisie a so súhlasom Rady prijme prostredníctvom nariadení štatút a všeobecné podmienky výkonu funkcií ombudsmana.

Článok 229
(pôvodný článok 196 ZES)

Európsky parlament zasadá raz do roka. Schádza sa, bez toho aby musel byť zvolaný, v druhý utorok v mesiaci marec.

Európsky parlament sa môže zísť na mimoriadnej schôdzi na žiadosť väčšiny svojich členov, ako aj na žiadosť Rady alebo Komisie.

Článok 230
(pôvodný článok 197 druhý, tretí a štvrtý pododsek ZES)

Komisia sa môže zúčastňovať na všetkých rokovaniach a, ak o to požiada, musí byť vypočutá.

Na otázky Európskeho parlamentu alebo jeho členov odpovedá Komisia písomne alebo ústne.

Európsky parlament vypočuje Európsku radu a Radu v súlade s podmienkami ustanovenými v rokovačom poriadku Európskej rady a v rokovačom poriadku Rady.

Článok 231
(pôvodný článok 198 ZES)

Ak nie je v zmluvách ustanovené inak, Európsky parlament sa uznáva väčšinou odovzdaných hlasov.

Rokovací poriadok stanoví kvórum.

Článok 232
(pôvodný článok 199 ZES)

Európsky parlament schvaľuje svoj rokovací poriadok rozhodnutím väčšiny svojich členov.

Zápisnice z rokovania Európskeho parlamentu sa uverejňujú spôsobom, ktorý je stanovený v zmluvách a v rokovacom poriadku.

Článok 233
(pôvodný článok 200 ZES)

Európsky parlament na verejnom zasadaní prerokúva výročnú súhrnnú správu, ktorú mu predkladá Komisia.

Článok 234
(pôvodný článok 201 ZES)

Ak bol podaný návrh na vyslovenie nedôvery Komisii za jej činnosť, môže o tom Európsky parlament hlasovať najskôr po uplynutí troch dní od podania návrhu, a to len verejným hlasovaním.

Ak je návrh na vyslovenie nedôvery prijatý dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov, ktorá predstavuje väčšinu všetkých poslancov Európskeho parlamentu, členovia Komisie sa kolektívne vzdajú funkcie a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku sa vzdá funkcií, ktoré vykonáva v rámci Komisie. Ostávajú vo funkcii a pokračujú vo vybavovaní bežných záležitostí, až kým nie sú nahradení v súlade s článkom 17 Zmluvy o Európskej únii. V takom prípade sa funkčné obdobie členov Komisie, ktorí majú nahradit' pôvodných členov Komisie, skončí dňom, ktorým by sa skončilo funkčné obdobie členov Komisie, ktorí boli povinní kolektívne sa vzdať funkcie.

Oddiel 2

Európska rada

Článok 235

1. Pri hlasovaní môže každý člen Európskej rady tiež konať najviac za jedného ďalšieho člena.

Ak sa Európska rada uznáva kvalifikovanou väčšinou, vzťahuje sa na ňu článok 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a článok 238 ods. 2 tejto zmluvy. Ak sa o veci v Európskej rade hlasuje, jej predseda a predseda Komisie sa nezúčastnia hlasovania.

Ak sa prítomní alebo zastúpení členovia zdržia hlasovania, nebráni to prijatiu uznesení Európskou radou, pre ktoré sa vyžaduje jednomyseľnosť.

2. Predseda Európskeho parlamentu môže byť pozvaný na vypočutie Európskou radou.

3. Európska rada sa pri procedurálnych otázkach a pri prijímaní svojho rokovacieho poriadku uznáva jednoduchou väčšinou.

4. Európskej rade pomáha Generálny sekretariát Rady.

Článok 236

Európska rada kvalifikovanou väčšinou prijme:

- a) rozhodnutie ustanovujúce zoznam iných zložení Rady, ako sú všeobecné záležitosti a zahraničné veci v súlade s článkom 16 ods. 6 Zmluvy o Európskej únii;
- b) v súlade s článkom 16 ods. 9 Zmluvy o Európskej únii rozhodnutie o tom, kto bude predsedat' zloženiam Rady, s výnimkou Rady pre zahraničné veci.

Oddiel 3

Rada

Článok 237 (pôvodný článok 204 ZES)

Zasadnutie Rady zvoľáva predseda z vlastného podnetu alebo na žiadosť jedného z jej členov alebo na žiadosť Komisie.

Článok 238 (pôvodný článok 205 ods. 1 a 2 ZES)

1. Keď sa vyžaduje, aby sa Rada uzniesla jednoduchou väčšinou, uznáša sa väčšinou svojich členov.
2. Odchyľne od článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a pokiaľ nie je v Protokole o prechodných ustanoveniach ustanovené inak, je od 1. novembra 2014 v prípadoch, keď sa Rada neuznáša na základe návrhu Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, kvalifikovaná väčšina vymedzená ako väčšina rovnajúca sa najmenej 72 % členov Rady, ktorí zastupujú členské štáty zahŕňajúce najmenej 65 % obyvateľstva Únie.
3. Od 1. novembra 2014 a pokiaľ nie je v Protokole o prechodných ustanoveniach ustanovené inak, v prípadoch, v ktorých podľa zmlúv, ak sa nezúčastňujú hlasovania všetci členovia Rady, kvalifikovaná väčšina je vymedzená takto:
 - a) Kvalifikovaná väčšina je vymedzená ako väčšina rovnajúca sa najmenej 55 % členov Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty zahŕňajúce najmenej 65 % obyvateľstva týchto členských štátov.

Blokujúcu menšinu musí tvoriť aspoň minimálny počet členov Rady, ktorí zastupujú viac ako 35 % obyvateľstva zúčastnených členských štátov, plus jeden člen, v opačnom prípade sa kvalifikovaná väčšina považuje za dosiahnutú;

b) Odchylné od písmena a), ak sa Rada neuznáša na návrh Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, kvalifikovaná väčšina je vymedzená ako väčšina rovnajúca sa najmenej 72 % členov Rady, ktorí zastupujú zúčastnené členské štáty zahŕňajúce najmenej 65 % obyvateľstva týchto štátov.

4. Ak sa prítomní alebo zastúpení členovia zdržia hlasovania, nebráni to prijatiu uznesení vyžadujúcich jednomyseľnosť.

Článok 239
(pôvodný článok 206 ZES)

Každý člen Rady môže hlasovať v mene najviac jedného ďalšieho člena.

Článok 240
(pôvodný článok 207 ZES)

1. Výbor zložený zo stálych predstaviteľov vlád členských štátov zodpovedá za prípravu činnosti Rady a za plnenie úloh, ktoré mu Rada uloží. Výbor môže prijímať procesné rozhodnutia v prípadoch stanovených v rokovacom poriadku Rady.

2. Rade pomáha generálny sekretariát pod vedením generálneho tajomníka vymenovaného Radou.

Rada rozhoduje o organizácii generálneho sekretariátu jednoduchou väčšinou.

3. Rada sa o procedurálnych otázkach a prijímaní jej rokovacieho poriadku uznáša jednoduchou väčšinou.

Článok 241
(pôvodný článok 208 ZES)

Rada uznávajúca sa jednoduchou väčšinou môže požiadať Komisiu, aby urobila šetrenie, ktoré pokladá za potrebné na dosiahnutie spoločných cieľov a aby jej predložila vhodné návrhy. Ak Komisia návrh nepredloží, informuje Radu o dôvodoch.

Článok 242
(pôvodný článok 209 ZES)

Po porade s Komisiou Rada uznávajúca sa jednoduchou väčšinou vymedzí pravidlá upravujúce postavenie výborov uvedených v zmluvách.

Článok 243
(pôvodný článok 210 ZES)

Rada stanoví platy, požitky a dôchodky predsedu Európskej rady, predsedu Komisie, vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, členov Komisie, predsedov, členov a tajomníkov Súdneho dvora Európskej únie, ako aj generálneho tajomníka Rady. Stanoví tiež všetky náhrady poskytované namiesto odmien.

Oddiel 4

Komisia

Článok 244

V súlade s článkom 17 ods. 5 Zmluvy o Európskej únii sú členovia Komisie vybraní na základe systému rotácie ustanoveného jednotne Európskou radou a založeného na týchto zásadách:

- a) členské štáty majú úplne rovnaké postavenie, pokiaľ ide o určovanie poradia a času, počas ktorého pôsobia ich štátni príslušníci ako členovia Komisie; v dôsledku toho rozdiel medzi celkovým počtom funkčných období, ktoré zastávajú štátni príslušníci ktorýchkoľvek dvoch členských štátov, nesmie byť nikdy vyšší ako jeden;
- b) s výhradou písmena a) je každá nasledujúca Komisia zložená tak, aby dostatočne odrážala demografické a geografické spektrum všetkých členských štátov.

Článok 245
(pôvodný článok 213 ZES)

Členovia Komisie sa zdržia akéhokoľvek konania nezlučiteľného s povahou ich funkcií. Členské štáty rešpektujú ich nezávislosť a nesnažia sa ich ovplyvňovať pri výkone ich funkcií.

Počas svojho funkčného obdobia členovia Komisie nesmú vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazu, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia. V prípade porušenia tejto povinnosti môže Súdny dvor na žiadosť Rady uznášajúcej sa jednoduchou väčšinou alebo Komisie, podľa okolností prípadu, rozhodnúť o odvolaní príslušného člena podľa článku 247 alebo o odňatí práva na dôchodok alebo iné dávky vyplácané namiesto dôchodku.

Článok 246
(pôvodný článok 215 ZES)

Funkcia člena Komisie končí okrem riadneho uplynutia funkčného obdobia alebo smrti aj odstúpením alebo odvolaním.

Funkciu uvoľnenú z dôvodu vzdania sa funkcie, odvolania alebo smrti zastáva po zvyšok funkčného obdobia člena nový člen rovnakej štátnej príslušnosti vymenovaný Radou na základe vzájomnej dohody s predsedom Komisie a po porade s Európskym parlamentom a v súlade s kritériami ustanovenými v článku 17 ods. 3 druhom pododseku Zmluvy o Európskej únii.

Rada môže na návrh predsedu Komisie jednomyselne rozhodnúť, že uvoľnená funkcia sa neobsadí, najmä ak je zvyšok funkčného obdobia člena Komisie krátky.

V prípade odstúpenia, odvolania alebo smrti predsedu sa na zvyšný čas do konca funkčného obdobia vymenuje náhradník. Pri nahrádzaní predsedu sa uplatňuje postup ustanovený v článku 17 ods. 7 prvom pododseku Zmluvy o Európskej únii.

V prípade vzdania sa funkcie, odvolania alebo smrti je vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku na zvyšok funkčného obdobia nahradený v súlade s článkom 18 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii.

V prípade vzdania sa funkcie všetkých členov Komisie zostávajú jej členovia vo funkcii a pokračujú vo vybavovaní bežných záležitostí, až kým nie sú na zvyšok funkčného obdobia nahradení v súlade s článkom 17 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 247
(pôvodný článok 216 ZES)

Ak niektorý člen Komisie nespĺňa podmienky predpísané pre výkon funkcie alebo sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady uznášajúcej sa jednoduchou väčšinou alebo Komisie odvolať.

Článok 248
(pôvodný článok 217 ods. 2 ZES)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 18 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii, predseda Komisie rozdelí príslušnosti Komisie a pridelí ich jej členom v súlade s článkom 17 ods. 6 uvedenej zmluvy. Počas funkčného obdobia Komisie môže predseda toto rozdelenie povinností medzi jednotlivými členmi Komisie meniť. Členovia Komisie vykonávajú pod vedením predsedu úlohy, ktoré im pridelil.

Článok 249
(pôvodné články 218 ods. 2 a 212 ZES)

1. Komisia prijme svoj rokovací poriadok, aby tak zabezpečila svoje vlastné fungovanie, ako aj fungovanie svojich útvarov. Komisia zabezpečí uverejnenie tohto poriadku.
2. Komisia každoročne najneskôr mesiac pred začiatkom zasadnutia Európskeho parlamentu uverejní súhrnnú správu o činnosti Únie.

Článok 250
(pôvodný článok 219 ZES)

Komisia sa uznáva rozhodnutím väčšiny svojich členov.

Podmienky uznávaniaschopnosti sa ustanovia v jej rokovacom poriadku.

Oddiel 5

Súdny dvor Európskej únie

Článok 251
(pôvodný článok 221 ZES)

Súdny dvor zasadá v komorách alebo vo veľkej komore v súlade s pravidlami ustanovenými na tento účel v štatúte Súdneho dvora Európskej únie.

Súdny dvor môže taktiež zasadať v pléne, ak je to ustanovené v štatúte.

Článok 252
(pôvodný článok 222 ZES)

Súdnemu dvoru pomáha osem generálnych advokátov. Rada môže zvýšiť jednomyselným rozhodnutím počet generálnych advokátov, ak o to Súdny dvor požiada.

Povinnosťou generálneho advokáta, konajúceho nestranne a nezávisle, je predkladať na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si v súlade so štatútom Súdneho dvora Európskej únie vyžadujú jeho účasť.

Článok 253
(pôvodný článok 223 ZES)

Sudcovia a generálni advokáti Súdneho dvora sa vyberajú z osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú potrebné kvalifikačné predpoklady požadované v ich krajinách na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií alebo sú uznávanými odborníkmi v oblasti práva; sú vymenúvaní na základe vzájomnej dohody vlád členských štátov po porade s výborom uvedeným v článku 255 na obdobie šiestich rokov.

Každé tri roky sa uskutoční čiastočná obmena sudcov a generálnych advokátov v súlade s podmienkami ustanovenými v štatúte Súdneho dvora Európskej únie.

Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Súdneho dvora na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

Sudcovia a generálni advokáti, ktorým uplynulo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Súdny dvor vymenuje svojho tajomníka a stanoví pravidlá výkonu jeho funkcie.

Súdny dvor prijme vlastný rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

Článok 254
(pôvodný článok 224 ZES)

Počet sudcov Všeobecného súdu je určený štatútom Súdneho dvora Európskej únie. Štatút môže stanoviť, aby Všeobecnému súdu pomáhali generálni advokáti.

Členovia Všeobecného súdu sa vyberajú spomedzi osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú predpoklady požadované na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií. Sú vymenúvaní na základe vzájomnej dohody vlád členských štátov po porade s výborom uvedeným v článku 255 na obdobie šiestich rokov. Členovia súdu sú čiastočne obmeňovaní každé tri roky. Členovia súdu, ktorým uplynulo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Všeobecného súdu na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

Všeobecný súd vymenuje svojho tajomníka a stanoví pravidlá výkonu jeho funkcie.

Všeobecný súd prijme svoj rokovací poriadok po dohode so Súdny dvorom. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

Pokiaľ štatút Súdneho dvora Európskej únie neustanovuje inak, ustanovenia zmlúv týkajúce sa Súdneho dvora sa vzťahujú aj na Všeobecný súd.

Článok 255

Zriadi sa výbor na účely poskytnutia stanoviska k vhodnosti kandidátov vykonávať funkciu sudcu a generálneho advokáta na Súdnom dvore a na Všeobecnom súde predtým, ako vlády členských štátov vykonajú vymenovania uvedené v článkoch 253 a 254.

Výbor sa skladá zo siedmich osôb vybraných spomedzi bývalých členov Súdneho dvora a Všeobecného súdu, členov najvyšších vnútroštátnych súdnych orgánov a uznávaných odborníkov v oblasti práva, pričom jedného z nich navrhne Európsky parlament. Rada prijme rozhodnutie ustanovujúce pravidlá činnosti výboru a rozhodnutie, ktorým sa vymenúvajú jeho členovia. Uznáva sa na základe iniciatívy predsedu Súdneho dvora.

Článok 256

(pôvodný článok 225 ZES)

1. Všeobecný súd je príslušný prejednávať a rozhodovať v prvom stupni o žalobách a v konaniach uvedených v článkoch 263, 265, 268, 270 a 272 s výnimkou tých, ktoré sú prenesené na osobitný súd zriadený podľa článku 257 alebo ktoré štatút vyhradzuje Súdnemu dvoru. Štatút môže ustanoviť, aby bol Všeobecný súd príslušný rozhodovať o ďalších druhoch žalôb alebo konaní.

Proti rozhodnutiam vydaným Všeobecným súdom podľa tohto odseku sa možno odvolať na Súdny dvor len v právnych otázkach za podmienok a v rámci obmedzení ustanovených v štatúte.

2. Všeobecný súd má právomoc prejednávať a rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam osobitných súdov.

Rozhodnutia, ktoré vydá Všeobecný súd podľa tohto odseku, môžu vo výnimočných prípadoch podliehať preskúmaniu Súdny dvorom za podmienok a v rámci obmedzení uvedených v štatúte, ak existuje vážne nebezpečenstvo, že by mali dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie.

3. Všeobecný súd je v osobitných oblastiach ustanovených štatútom príslušný prejednávať a rozhodovať o otázkach predložených na predbežný nález podľa článku 267.

Ak sa Všeobecný súd domnieva, že si prípad vyžaduje zásadné rozhodnutie, ktoré by mohlo ovplyvniť jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie, môže prípad postúpiť Súdny dvor na vydanie nálezu.

Rozhodnutia, ktoré vydá Všeobecný súd o otázkach predložených na predbežný nález, môžu vo výnimočných prípadoch podliehať preskúmaniu Súdny dvorom za podmienok a v rámci obmedzení uvedených v štatúte, ak existuje vážne nebezpečenstvo, že by rozhodnutie malo dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie.

Článok 257
(pôvodný článok 225a ZES)

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom pri Všeobecnom súde zriadiť osobitné súdy na rozhodovanie v určitých veciach v osobitných oblastiach v prvom stupni. Európsky parlament a Rada prostredníctvom nariadení konajú buď na návrh Komisie a po porade so Súdny dvorom, alebo na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Komisiou.

Nariadenie o zriadení osobitného súdu stanoví pravidlá o organizácii osobitného súdu a rozsahu zverených právomocí.

Proti rozhodnutiam vydaným osobitnými súdmi je možné sa odvolať na Všeobecný súd len v právnych otázkach alebo, ak je to uvedené v nariadení o zriadení osobitného súdu, aj vo vecných otázkach.

Členovia osobitných súdov sa vyberajú spomedzi osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré spĺňajú predpoklady požadované na vymenovanie do sudcovskej funkcie. Členov komôr vymenováva Rada jednomyseľne.

Po dohode so Súdnyim dvorom osobitné súdy prijímú svoj rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

Pokiaľ nariadenie o zriadení osobitného súdu neustanovuje inak, vzťahujú sa ustanovenia zmlúv týkajúce sa Súdneho dvora a ustanovenia štatútu Súdneho dvora Európskej únie aj na osobitné súdy. Hlava I štatútu a jeho článok 64 sa vzťahujú na osobitné súdy vždy.

Článok 258
(pôvodný článok 226 ZES)

Ak sa Komisia domnieva, že si členský štát nesplnil povinnosť, ktorá pre neho vyplýva zo zmlúv, vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní tomuto štátu predložiť pripomienky.

Ak daný štát nevyhoví stanovisku v lehote určenej Komisiou, Komisia môže vec predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie .

Článok 259
(pôvodný článok 227 ZES)

Ak sa členský štát domnieva, že iný členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva zo zmlúv, môže predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie.

Skôr než členský štát podá žalobu proti inému členskému štátu pre domnelé neplnenie povinnosti, ktorá vyplýva zo zmlúv, predloží vec Komisii.

Komisia vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní príslušným štátom, aby si vzájomne predložili ústne aj písomné pripomienky v rámci kontradiktórneho konania.

Ak Komisia nevydá toto stanovisko do troch mesiacov odo dňa, keď jej bola vec predložená, môže sa vec podať na Súdny dvor Európskej únie aj bez stanoviska Komisie.

Článok 260
(pôvodný článok 228 ZES)

1. Ak Súdny dvor Európskej únie zistí, že členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva zo zmlúv, tento štát je povinný urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora Európskej únie.
2. Ak sa Komisia domnieva, že dotknutý členský štát neprijal potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, môže predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie po tom, ako toomuto štátu umožní vyjadriť sa. Navrhne výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktoré má dotknutý členský štát zaplatiť a ktoré pokladá v daných podmienkach za primerané.

Ak Súdny dvor Európskej únie zistí, že členský štát nevyhovel rozsudku, môže mu uložiť paušálnu pokutu alebo penále.

Tento postup nemá dopad na článok 259.

3. Ak Komisia predloží vec Súdnemu dvoru Európskej únie podľa článku 258, pretože sa domnieva, že dotknutý členský štát porušil svoju povinnosť oznámiť opatrenie, ktorým transponoval smernicu prijatú v súlade s legislatívnym postupom, môže, ak to považuje za vhodné, navrhnúť výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktoré má dotknutý členský štát zaplatiť a ktoré pokladá v daných podmienkach za primerané.

Ak Súdny dvor Európskej únie určí, že došlo k nespĺneniu povinnosti, môže dotknutému členskému štátu uložiť paušálnu pokutu alebo penále najviac vo výške navrhutej Komisiou. Povinnosť platiť nadobudne účinnosť ku dňu, ktorý Súdny dvor Európskej únie určí vo svojom rozsudku.

Článok 261
(pôvodný článok 229 ZES)

Nariadenia prijaté spoločne Európskym parlamentom a Radou alebo Radou podľa ustanovení zmlúv môžu Súdnemu dvoru Európskej únie priznať neobmedzenú právomoc vo veci ukladania sankcií podľa týchto nariadení.

Článok 262
(pôvodný článok 229a ZES)

Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv môže Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po porade s Európskym parlamentom jednomyseľne prijať ustanovenia o prevode právomocí na Súdny dvor Európskej únie v rozsahu, ktorý určí, v sporoch týkajúcich sa uplatňovania aktov prijatých na základe zmlúv, ktoré tvoria európske práva duševného vlastníctva. Tieto ustanovenia nadobudnú účinnosť po schválení členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

Článok 263
(pôvodný článok 230 ZES)

Súdny dvor Európskej únie preskúmava zákonnosť legislatívnych aktov, aktov Rady, Komisie a Európskej centrálnej banky okrem odporúčaní a stanovísk a preskúma aj zákonnosť aktov Európskeho parlamentu a Európskej rady, ktoré majú právne účinky vo vzťahu k tretím stranám. Tiež preskúma zákonnosť aktov orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči tretím stranám.

Na tento účel má právomoc rozhodovať o žalobách podávaných členskými štátmi, Európskym parlamentom, Radou alebo Komisiou z dôvodu nedostatku právomoci, porušenia podstatných procesných predpisov, porušenia zmlúv alebo akéhokoľvek právneho pravidla týkajúceho sa uplatňovania alebo zneužitia právomocí.

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať za rovnakých podmienok o žalobách podaných Dvorom audítorov, Európskou centrálnou bankou a Výborom regiónov na ochranu ich výhradných práv.

Akakoľvek fyzická alebo právnická osoba môže za podmienok ustanovených v prvom a druhom odseku podať žalobu proti aktom, ktoré sú jej určené alebo ktoré sa jej priamo a osobne týkajú, ako aj voči regulačným aktom, ktoré sa jej priamo týkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia.

Právne akty, ktorými sa zriaďujú orgány, úrady a agentúry Únie, môžu ustanoviť osobitné podmienky a úpravy týkajúce sa žalôb podaných fyzickými alebo právnickými osobami proti aktom týchto orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči nim.

Súdne konanie uvedené v tomto článku sa začne do dvoch mesiacov od zverejnenia daného opatrenia, alebo jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak toto chýba, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

Článok 264
(pôvodný článok 231 ZES)

Ak je žaloba opodstatnená, Súdny dvor Európskej únie vyhlási napadnutý akt za neplatný.

Súdny dvor Európskej únie však uvedie, ak to považuje za potrebné, ktoré z účinkov aktu, ktorý vyhlásil za neplatný, sa považujú za konečné.

Článok 265
(pôvodný článok 232 ZES)

Ak Európsky parlament, Európska rada, Rada, Komisia alebo Európska centrálna banka porušia zmluvy svojou nečinnosťou, môžu členské štáty a ostatné orgány Únie podať Súdnemu dvoru Európskej únie žalobu, aby potvrdil, že došlo k takémuto porušeniu. Tento článok sa primerane uplatní na orgány, úrady a agentúry Únie, ktoré opomenú konanie.

Táto žaloba je prípustná, len ak bola príslušná inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra vyzvaná, aby konala. Ak sa táto inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra do dvoch mesiacov po takejto výzve nevyjadrí, možno v lehote ďalších dvoch mesiacov podať návrh na začatie súdneho konania.

Každá fyzická alebo právnická osoba môže podať sťažnosť Súdnemu dvoru Európskej únie za rovnakých podmienok uvedených v predchádzajúcich odsekoch proti niektorej inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre Únie z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako odporúčanie alebo stanovisko.

Článok 266
(pôvodný článok 233 ZES)

Inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra, ktorej akt bol vyhlásený za neplatný alebo ktorej nečinnosť bola vyhlásená za odporujúcu zmluvám, je povinná urobiť nevyhnutné opatrenia, aby vyhovela rozsudku Súdneho dvora Európskej únie.

Táto povinnosť nemá vplyv na povinnosti, ktoré môžu vyplývať z článku 340 druhý odsek.

Článok 267
(pôvodný článok 234 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu zmlúv;
- b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

Ak sa takáto otázka položí v prebiehajúcom konaní pred súdnym orgánom členského štátu v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor Európskej únie koná bezodkladne.

Článok 268
(pôvodný článok 235 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať spory o náhrade škody podľa článku 340 druhého a tretieho odseku.

Článok 269

Súdny dvor má právomoc rozhodovať o zákonnosti aktu prijatého Európskou radou alebo Radou podľa článku 7 Zmluvy o Európskej únii výhradne na návrh členského štátu dotknutého rozhodnutím Európskej rady alebo Rady, a to výhradne o dodržaní procesných ustanovení uvedeného článku.

Taký návrh musí byť predložený do jedného mesiaca odo dňa takéhoto rozhodnutia. Súdny dvor rozhodne do jedného mesiaca odo dňa návrhu.

Článok 270

(pôvodný článok 236 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať všetky spory medzi Úniou a jej zamestnancami v medziach a za podmienok stanovených Služobným poriadkom úradníkov Únie a podmienkami zamestnávania ostatných zamestnancov Únie.

Článok 271

(pôvodný článok 237 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc v rámci uvedených medzí rozhodovať spory, ktoré sa týkajú:

- a) plnenia záväzkov členských štátov vyplývajúcich zo Štatútu Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti má jej Správna rada právomoci, ktoré článok 258 vymedzuje Komisii;
- b) opatrení prijatých Radou guvernérov Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti môže každý členský štát, Komisia alebo Správna rada Európskej investičnej banky začať konanie za podmienok stanovených v článku 263;
- c) opatrení prijatých Správnu radou Európskej investičnej banky. Konanie proti takýmto opatreniam môžu začať len členské štáty alebo Komisia, a to za podmienok stanovených v článku 263 a výlučne len za porušenie postupu, ako je vymedzené v článku 19 ods. 2, 5, 6 a 7 Štatútu Európskej investičnej banky;

- d) plnenia povinností národných centrálnych bánk, ako vyplývajú zo zmlúv a štatútu ESCB a ECB. V tejto súvislosti má Rada guvernérov Európskej centrálnej banky vo vzťahu k národným centrálnym bankám rovnaké právomoci, aké priznáva Komisii článok 258 vo vzťahu k členským štátom. Ak Súdny dvor Európskej únie zistí, že niektorá národná centrálna banka nespĺnila povinnosť vyplývajúcu zo zmlúv, táto banka je povinná urobiť potrebné opatrenia, aby vyhověla rozsudku Súdneho dvora Európskej únie.

Článok 272
(pôvodný článok 238 ZES)

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať na základe arbitrážnej doložky pripojenej k verejnoprávnej alebo súkromnoprávnej zmluve uzavretej Úniou alebo v mene Únie.

Článok 273
(pôvodný článok 239 ZES)

Súdny dvor má právomoc rozhodovať každý spor medzi členskými štátmi, ktorý súvisí s predmetom zmlúv, ak mu tento spor predložia na základe osobitnej dohody strán.

Článok 274
(pôvodný článok 240 ZES)

S výnimkou právomoci, ktorú Súdnemu dvoru Európskej únie priznávajú zmluvy, spory, v ktorých je Únia zúčastnenou stranou, nie sú z tohto dôvodu vyňaté z právomoci súdov členských štátov.

Článok 275

Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe.

Súdny dvor Európskej únie má však právomoc dohliadať na dodržiavanie článku 40 Zmluvy o Európskej únii a rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku tejto zmluvy, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 276

Pri výkone svojich právomocí týkajúcich sa ustanovení kapitoly 4 a 5 hlavy V tretej časti, ktoré sa vzťahujú na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc preskúmavať platnosť alebo primeranosť operácií vykonaných políciou alebo inými orgánmi členského štátu presadzujúcimi výkon práva, ani rozhodovať o výkone právomocí členských štátov v oblasti udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.

Článok 277

(pôvodný článok 241 ZES)

Bez ohľadu na uplynutie lehoty stanovenej v článku 263 šiestom odseku sa každý účastník konania môže v konaní, ktorého predmetom je všeobecne záväzný právny akt prijatý inštitúciou, orgánom alebo úradom alebo agentúrou Únie, dovolávať pred Súdnym dvorom Európskej únie neuplatniteľnosti daného aktu z dôvodov ustanovených v článku 263 druhom odseku.

Článok 278

(pôvodný článok 242 ZES)

Žaloby podané na Súdny dvor Európskej únie nemajú odkladný účinok. Avšak ak Súdny dvor Európskej únie usúdi, že si to okolnosti vyžadujú, môže nariadiť odklad výkonu napadnutého aktu.

Článok 279
(pôvodný článok 243 ZES)

Súdny dvor Európskej únie môže vo všetkých predložených veciach nariadiť nevyhnutné predbežné opatrenia.

Článok 280
(pôvodný článok 244 ZES)

Rozsudky Súdneho dvora Európskej únie sú vykonateľné za podmienok stanovených v článku 299.

Článok 281
(pôvodný článok 245 ZES)

Štatút Súdneho dvora Európskej únie sa ustanoví v osobitnom protokole.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom zmeniť a doplniť ustanovenia štatútu s výnimkou jeho hlavy I a článku 64. Európsky parlament a Rada konajú buď na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Komisiou, alebo na návrh Komisie a po porade so Súdny dvorom.

Oddiel 6

Európska centrálna banka

Článok 282

1. Európska centrálna banka tvorí spolu s národnými centrálnymi bankami Európsky systém centrálnych bánk (ESCB). Európska centrálna banka spolu s národnými centrálnymi bankami členských štátov, ktorých menou je euro a ktoré tvoria Eurosystém, riadi menovú politiku Únie.

2. ESCB riadia orgány Európskej centrálnej banky s rozhodovacími právomocami. Hlavným cieľom ESCB je udržať cenovú stabilitu. Bez toho, aby bol dotknutý tento cieľ, podporuje všeobecné hospodárske politiky v Únii s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie.
3. Európska centrálna banka má právnu subjektivitu. Len ona môže povoľovať vydávanie eura. Je nezávislá pri vykonávaní svojich právomocí a pri spravovaní svojich financií. Inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a vlády členských štátov rešpektujú túto nezávislosť.
4. Európska centrálna banka prijíma opatrenia potrebné na plnenie svojich úloh v súlade s článkami 127 až 133 a článkom 138 a s podmienkami ustanovenými v štatúte ESCB a ECB. V súlade s týmito článkami zostávajú zachované právomoci členských štátov, ktorých menou nie je euro, ako aj ich centrálnych bánk v menových záležitostiach.
5. Európska centrálna banka môže predkladať stanoviská a v oblastiach jej pôsobnosti sa s ňou uskutočnia konzultácie o všetkých navrhovaných aktoch Únie, ako aj o všetkých návrhoch právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni.

Článok 283
(pôvodný článok 112 ZES)

1. Rada guvernérov Európskej centrálnej banky sa skladá z členov Výkonnej rady Európskej centrálnej banky a guvernérov národných centrálnych bánk členských štátov, ktorých menou je euro.
2. Výkonná rada sa skladá z prezidenta, viceprezidenta a štyroch ďalších členov.

Prezident, viceprezident a ostatní členovia Výkonnej rady sú menovaní spomedzi významných, uznávaných a skúsených odborníkov v menovej a bankovej problematike Európskou radou uznávajúcou sa kvalifikovanou väčšinou, na odporúčanie Rady a po porade s Európskym parlamentom a s Radou guvernérov Európskej centrálnej banky.

Ich funkčné obdobie je osemročné a nemožno ich menovať znovu.

Členmi Výkonnej rady môžu byť len štátni príslušníci členských štátov.

Článok 284
(pôvodný článok 113 ZES)

1. Predseda Rady a člen Komisie sa môžu zúčastniť zasadnutia Rady guvernérov Európskej centrálnej banky bez hlasovacieho práva.

Predseda Rady môže predkladať Rade guvernérov Európskej centrálnej banky návrhy na rokovanie.

2. Prezident Európskej centrálnej banky je pozývaný na zasadnutia Rady, keď sa rokuje o veciach súvisiacich s cieľmi a úlohami ESCB.

3. Európska centrálna banka predkladá výročnú správu o činnosti ESCB a o menovej politike za uplynulý a za bežný rok Európskemu parlamentu, Rade a Komisii, ako aj Európskej rade. Prezident Európskej centrálnej banky predkladá túto správu Rade a Európskemu parlamentu, ktorý na jej základe môže uskutočniť všeobecnú rozpravu.

Prezident Európskej centrálnej banky a ďalší členovia Výkonnej rady môžu vystúpiť pred príslušnými výbormi Európskeho parlamentu na jeho žiadosť alebo z vlastného podnetu.

Oddiel 7

Dvor audítorov

Článok 285
(pôvodný článok 246 ZES)

Dvor audítorov vykonáva audit Únie.

Skladá sa z jedného štátneho príslušníka z každého členského štátu. Jeho členovia vykonávajú svoju funkciu úplne nezávisle, vo všeobecnom záujme Únie.

Článok 286
(pôvodný článok 247 ZES)

1. Členovia Dvora audítorov sa vyberajú z osobností, ktoré vo svojich štátoch pracujú alebo pracovali v externých audítorských orgánoch alebo ktoré sú na túto funkciu osobitne kvalifikované. Musia byť úplne nezávislí.
2. Členovia Dvora audítorov sú vymenovaní na obdobie šiestich rokov. Rada po porade s Európskym parlamentom prijme zoznam členov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Členov Dvora audítorov možno vymenovať znova.

Členovia si z vlastných radov zvolia predsedu Dvora audítorov na obdobie troch rokov. Predsedu môže byť zvolený znova.
3. Členovia Dvora audítorov pri vykonávaní svojej funkcie nesmú požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich funkciou.
4. Členovia Dvora audítorov nesmú počas výkonu svojej funkcie vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazujú, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia.
5. Okrem uplynutia funkčného obdobia alebo smrti sa funkcia člena Dvora audítorov končí aj na odstúpením alebo odvolaním na základe rozhodnutia Súdneho dvora podľa odseku 6.

Takto uvoľnená funkcia sa obsadí do konca funkčného obdobia dotknutého člena náhradníkom.

S výnimkou odvolania zotrvávajú členovia Dvora audítorov vo funkcii, kým ich nahradia noví členovia.

6. Člena Dvora audítorov možno odvolať z funkcie alebo zbaviť nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku, len ak sa Súdny dvor na žiadosť Dvora audítorov presvedčí, že tento člen nespĺňa požadované podmienky alebo si neplní povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie.

7. Rada stanoví pracovné podmienky predsedu a členov Dvora audítorov, najmä ich platy, príspevky a dôchodky. Stanoví aj akékoľvek náhrady poskytované namiesto odmien.

8. Ustanovenia Protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie, ktoré sa vzťahujú na sudcov Súdneho dvora Európskej únie, sa vzťahujú aj na členov Dvora audítorov.

Článok 287
(pôvodný článok 248 ZES)

1. Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Únie. Preskúmava aj účty všetkých príjmov a výdavkov všetkých orgánov alebo úradov alebo agentúr zriadených Úniou, pokiaľ to nevyklučuje ich príslušný ustanovujúci akt.

Dvor audítorov poskytuje Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti vedenia účtov a o zákonnosti a riadnosti príslušných operácií, ktoré sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Toto vyhlásenie môže byť doplnené o osobitný posudok každej hlavnej oblasti činnosti Únie.

2. Dvor audítorov preskúmava, či sa všetky príjmy a výdavky uskutočnili zákonným a riadnym spôsobom, a či sa vykonávalo riadne finančné hospodárenie. Pritom podá správu najmä o každom prípade nezrovnalosti.

Audít príjmov sa uskutočňuje porovnaním splatných pohľadávok a čiastok, ktoré boli Únii skutočne uhradené.

Audít výdavkov sa uskutočňuje porovnaním prijatých záväzkov a poskytnutých úhrad.

Tieto audity sa môžu vykonávať pred účtovnou uzávierkou príslušného rozpočtového roka.

3. Audit je založený na účtovných záznamoch, ak je to nevyhnutné, vykonáva sa priamo na mieste v iných orgánoch Únie, v priestoroch akéhokoľvek orgánu alebo úradu alebo agentúry, ktoré spravujú príjmy alebo výdavky v mene Únie a v členských štátoch, vrátane priestorov akejkoľvek právnickej alebo fyzickej osoby platenej z rozpočtu. V členských štátoch sa audit vykonáva v súčinnosti s vnútroštátnymi audítorskými orgánmi, a ak tieto orgány nemajú nevyhnutné právomoci, v súčinnosti s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi štátnej správy. Dvor audítorov a vnútroštátne audítorské orgány členských štátov spolupracujú v duchu dôvery, pričom si zachovávajú svoju nezávislosť. Tieto orgány alebo úrady upovedomia Dvor audítorov o tom, či majú v úmysle zúčastniť sa auditu.

Ostatné orgány Únie, všetky orgány alebo úrady alebo agentúry spravujúce príjmy alebo výdavky v mene Únie, všetky právnické alebo fyzické osoby platené z rozpočtu, a vnútroštátne audítorské orgány resp. ak tieto nemajú nevyhnutné právomoci, príslušné orgány štátnej správy, predkladajú Dvoru audítorov na jeho žiadosť všetky dokumenty alebo informácie nevyhnutné na vykonanie jeho úlohy.

Vo vzťahu k činnostiam Európskej investičnej banky pri spravovaní výdavkov a príjmov Únie je právo dvora na prístup k informáciám banky upravené dohodou medzi Dvorom audítorov, bankou a Komisiou. Ak takáto dohoda neexistuje, Dvor audítorov má aj tak prístup k informáciám nevyhnutným na audit výdavkov a príjmov Únie, ktoré banka spravuje.

4. Po uzávierke každého rozpočtového roka vypracuje Dvor audítorov výročnú správu. Zašle ju ostatným orgánom Únie a uverejní ju v *Úradnom vestníku Európskej únie* spolu s odpoveďami týchto orgánov na poznámky Dvora audítorov.

Dvor audítorov môže tiež kedykoľvek predložiť svoje poznámky, najmä vo forme osobitných správ o osobitných otázkach a predkladať svoje stanoviská na žiadosť niektorého z ostatných orgánov Únie.

Výročné správy, osobitné správy alebo stanoviská prijíma väčšinou hlasov svojich členov. Môže zriaďovať vnútorné komory, ktoré budú prijímať určité kategórie správ alebo stanovísk za podmienok ustanovených v jeho rokovacom poriadku.

Pomáha Európskemu parlamentu a Rade pri výkone ich právomocí pri kontrole plnenia rozpočtu.

Dvor audítorov si vypracuje vlastný rokovací poriadok. Tento poriadok podlieha schváleniu Rady.

Kapitola 2

Právne akty únie, postupy prijímania a iné ustanovenia

Oddiel 1

Právne akty Únie

Článok 288 (pôvodný článok 249 ZES)

Na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská.

Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

Rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu. Rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, je záväzné len pre nich.

Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

Článok 289

1. Riadny legislatívny postup predstavuje spoločné prijatie nariadenia, smernice alebo rozhodnutia Európskym parlamentom a Radou na návrh Komisie. Tento postup je vymedzený v článku 294.
2. V osobitných prípadoch ustanovených zmluvami predstavuje prijatie nariadenia, smernice alebo rozhodnutia Európskym parlamentom za účasti Rady alebo prijatie Radou za účasti Európskeho parlamentu mimoriadny legislatívny postup.
3. Právne akty prijaté legislatívnym postupom sú legislatívnymi aktmi.
4. V osobitných prípadoch ustanovených zmluvami môžu byť legislatívne akty prijaté na základe iniciatívy skupiny členských štátov alebo Európskeho parlamentu, na odporúčanie Európskej centrálnej banky alebo na žiadosť Súdneho dvora alebo Európskej investičnej banky.

Článok 290

1. Legislatívny akt môže na Komisiu delegovať právomoc prijímať všeobecne záväzné nelegislatívne akty, ktorými sa dopĺňajú alebo menia určité nepodstatné prvky legislatívneho aktu.

Ciele, obsah, rozsah a trvanie delegovania právomoci sú výslovne vymedzené v legislatívnych aktoch. Základné otázky určitej oblasti sú vyhradené legislatívnemu aktu, a preto nemôžu byť predmetom delegovania právomoci.

2. Legislatívne akty výslovne ustanovujú podmienky, ktorým delegovanie podlieha, a ktoré môžu byť takéto:
 - a) Európsky parlament alebo Rada sa môžu rozhodnúť odvolať delegovanie;
 - b) delegovaný právny akt môže nadobudnúť účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada nevznesú žiadne námietky v lehote stanovenej legislatívnym aktom.

Na účely písmen a) a b) sa Európsky parlament uznáva väčšinou svojich členov a Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou.

3. V názve delegovaných aktov sa uvádza slovo „delegovaná“ alebo „delegované“.

Článok 291

1. Členské štáty prijímajú všetky opatrenia vnútroštátneho práva potrebné na vykonanie právne záväzných aktov Únie.

2. Ak sú potrebné jednotné podmienky na vykonávanie právne záväzných aktov Únie, tieto akty zveria vykonávacie právomoci Komisii alebo v osobitných, náležito odôvodnených prípadoch a v prípadoch ustanovených v článkoch 24 a 26 Zmluvy o Európskej únii Rade.

3. Na účely odseku 2 Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení vopred upravujú pravidlá a všeobecné zásady kontrolného mechanizmu, ktorým členské štáty uskutočňujú kontrolu nad vykonávaním vykonávacích právomocí Komisie.

4. V názve vykonávacích aktov sa uvádza slovo „vykonávacia“ alebo „vykonávacie“.

Článok 292

Rada prijíma odporúčania. Uznáva sa na návrh Komisie vo všetkých prípadoch, v ktorých zmluvy ustanovujú, že prijíma akty na návrh Komisie. Uznáva sa jednomyselne v tých oblastiach, v ktorých sa na prijatie aktu Únie vyžaduje jednomyselnosť. Komisia, a v osobitných prípadoch ustanovených v zmluvách Európska centrálna banka, prijímajú odporúčania.

Oddiel 2

Postupy prijímania právnych aktov a iné ustanovenia

Článok 293

(pôvodný článok 250 ZES)

1. Ak podľa zmlúv Rada koná na návrh Komisie, môže Rada taký návrh zmeniť a doplniť iba jednomyselne okrem prípadov uvedených v článku 294 ods. 10 a 13, článku 310, článku 312, článku 314 a v článku 315 druhom odseku.
2. Komisia môže zmeniť svoj návrh kedykoľvek v priebehu postupu, ktorý vedie k prijatiu aktu Únie až do uznesenia Rady.

Článok 294

(pôvodný článok 251 ZES)

1. Ak zmluvy pri prijímaní aktu odkazujú na riadny legislatívny postup, uplatňuje sa nasledujúci postup.
2. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh.

Prvé čítanie

3. Európsky parlament prijme svoju pozíciu v prvom čítaní a predloží ju Rade.
4. Ak Rada schváli pozíciu Európskeho parlamentu, dotknutý akt sa prijme v znení, ktoré zodpovedá pozícii Európskeho parlamentu.
5. Ak Rada neschváli pozíciu Európskeho parlamentu, prijme svoju pozíciu v prvom čítaní a predloží ju Európskemu parlamentu.
6. Rada v plnom rozsahu informuje Európsky parlament o dôvodoch, ktoré ju viedli k prijatiu pozície v prvom čítaní. Komisia v plnom rozsahu informuje o svojej pozícii Európsky parlament.

Druhé čítanie

7. Ak do troch mesiacov od tohto oznámenia Európsky parlament:
- a) schváli pozíciu Rady v prvom čítaní alebo neprijme rozhodnutie, dotknutý právny akt sa považuje za prijatý v znení, ktoré zodpovedá pozícii Rady;
 - b) odmietne väčšinou svojich členov pozíciu Rady v prvom čítaní, navrhovaný právny akt sa považuje za neprijatý;
 - c) navrhne väčšinou svojich členov zmeny a doplnenia pozície Rady v prvom čítaní, takto zmenené a doplnené znenie sa predloží Rade a Komisii; Komisia k týmto zmenám a doplneniam vydá stanovisko.
8. Ak do troch mesiacov od doručenia zmien a doplnení Európskeho parlamentu Rada kvalifikovanou väčšinou:
- a) schváli všetky tieto zmeny a doplnenia, dotknutý právny akt sa považuje za prijatý;
 - b) neschváli všetky zmeny a doplnenia, predseda Rady po dohode s predsedom Európskeho parlamentu zvolá do šiestich týždňov zasadnutie Zmierovacieho výboru.
9. Rada sa uznáva jednomyselne o zmenách a doplneniach, ku ktorým Komisia zaujala zamietavé stanovisko.

Zmierovací postup

10. Úlohou Zmierovacieho výboru, ktorý sa skladá z členov Rady alebo ich zástupcov a rovnakého počtu členov zastupujúcich Európsky parlament, je dosiahnuť do šiestich týždňov od jeho zvolania kvalifikovanou väčšinou členov Rady alebo ich zástupcov a väčšinou členov zastupujúcich Európsky parlament dohodu o spoločnom návrhu na základe pozícií Európskeho parlamentu a Rady v druhom čítaní.
11. Na rokovaníach Zmierovacieho výboru sa zúčastňuje Komisia, ktorá vyvinie akékoľvek užitočné iniciatívy s cieľom zbližiť pozície Európskeho parlamentu a Rady.

12. Ak do šiestich týždňov od svojho zvolania Zmierovací výbor neschváli spoločný návrh, navrhovaný právny akt sa považuje za neprijatý.

Tretie čítanie

13. Ak v tejto lehote Zmierovací výbor schváli spoločný návrh, Európsky parlament, ktorý sa uznáva väčšinou odovzdaných hlasov, a Rada, ktorá sa uznáva kvalifikovanou väčšinou, majú od schválenia lehotu šiestich týždňov na prijatie dotknutého právneho aktu v súlade so spoločným návrhom. Ak tak neurobia, navrhovaný právny akt sa považuje za neprijatý.

14. Lehoty troch mesiacov a šiestich týždňov uvedené v tomto článku môžu byť predĺžené najviac o jeden mesiac, respektíve o dva týždne, a to na základe iniciatívy Európskeho parlamentu alebo Rady.

Osobitné ustanovenia

15. Keď je v prípadoch ustanovených v zmluvách legislatívny akt v rámci riadneho legislatívneho postupu predložený na základe iniciatívy skupiny členských štátov, na základe odporúčania Európskej centrálnej banky alebo na žiadosť Súdneho dvora, odsek 2, odsek 6 druhá veta a odsek 9 sa neuplatňujú.

V takýchto prípadoch Európsky parlament a Rada predložia Komisii navrhovaný právny akt spolu so svojimi pozíciami v prvom a druhom čítaní. Európsky parlament alebo Rada môžu počas celého postupu požiadať Komisiu o stanovisko, ktoré Komisia môže vydať aj z vlastnej iniciatívy. Ak to považuje za potrebné, môže sa Komisia v súlade s odsekom 11 zúčastňovať aj na práci Zmierovacieho výboru.

Článok 295

Európsky parlament, Rada a Komisia sa navzájom radia a vzájomnou dohodou upravujú podrobnosti svojej spolupráce. Na tento účel môžu v súlade so zmluvami uzatvárať medziinštitucionálne dohody, ktoré môžu mať záväznú povahu.

Článok 296
(pôvodný článok 253 ZES)

Ak zmluvy neustanovujú druh aktu, ktorý sa má prijať, inštitúcie si ho vyberú od prípadu k prípadu v súlade s uplatniteľnými postupmi a zásadou proporcionality.

V právnych aktoch sa uvedú odôvodnenia a odkazy na všetky návrhy, iniciatívy, odporúčania, žiadosti alebo stanoviská ustanovené v zmluvách.

Pri posudzovaní návrhov legislatívnych aktov sa Európsky parlament a Rada zdržia prijatia aktov, ktoré nie sú upravené v príslušnom legislatívnom postupe pre danú oblasť.

Článok 297
(pôvodný článok 254 ZES)

1. Legislatívne akty, ktoré sú prijaté v súlade s riadnym legislatívnym postupom, podpisuje predseda Európskeho parlamentu a predseda Rady.

Legislatívne akty prijaté v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom podpisuje predseda inštitúcie, ktorá ich prijala.

Legislatívne akty sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý je v nich stanovený alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.

2. Nelegislatívne akty prijaté vo forme nariadení, smerníc a rozhodnutí, ktoré neuvádzajú, komu sú určené, podpisuje predseda inštitúcie, ktorá ich prijala.

Nariadenia a smernice určené všetkým členským štátom a rozhodnutia, ktoré neuvádzajú, komu sú určené, sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý je v nich stanovený alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.

Ostatné smernice a rozhodnutia, ktoré uvádzajú, komu sú určené, sa oznamujú tomu, komu sú určené, a týmto oznámením nadobúdajú účinnosť.

Článok 298

1. Pri vykonávaní svojich poslání sú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie podporované otvorenou, efektívnou a nezávislou európskou administratívou.
2. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú na tento účel prostredníctvom nariadení ustanovenia, pritom rešpektujú služobný poriadok a podmienky zamestnávania prijaté na základe článku 336.

Článok 299

(pôvodný článok 256 ZES)

Právne akty Rady, Komisie alebo Európskej centrálnej banky, ktoré ukladajú peňažný záväzok osobám iným než sú štáty, sú vykonateľné.

Výkon rozhodnutia sa riadi predpismi občianskeho práva procesného štátu, na výsostnom území ktorého sa vykonáva. Doložku vykonateľnosti pripojí k rozhodnutiu len formálnym overením pravosti titulu vnútroštátny orgán, ktorého tým poverí vláda príslušného členského štátu a vyrozumie o tom Komisiu a Súdny dvor Európskej únie.

Ak sú na žiadosť oprávnenej strany splnené tieto formálne náležitosti, strana môže o výkon rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom požiadať priamo príslušný orgán.

Výkon rozhodnutia možno zastaviť len rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie. Sťažnosti na protiprávny spôsob výkonu rozhodnutia však podliehajú právomoci vnútroštátnych súdov príslušnej krajiny.

Kapitola 3

Poradné orgány Únie

Článok 300

1. Európskemu parlamentu, Rade a Komisii pomáha Hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov, ktoré vykonávajú poradné funkcie.
2. Hospodársky a sociálny výbor sa skladá zo zástupcov organizácií zamestnávateľov, zástupcov organizácií zamestnancov a iných zástupcov občianskej spoločnosti, najmä zo sociálno-ekonomických, občianskych, profesijných a kultúrnych oblastí.
3. Výbor regiónov sa skladá zo zástupcov regionálnych a miestnych územných celkov, ktorí buď vykonávajú volenú funkciu regionálneho alebo miestneho územného celku, alebo sú politicky zodpovední volenému zhromaždeniu.
4. Členovia Hospodárskeho a sociálneho výboru a Výboru regiónov a nie sú viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Vykonávajú svoju funkciu úplne nezávisle vo všeobecnom záujme Únie .
5. Pravidlá uvedené v odsekoch 2 a 3, ktoré sa vzťahujú na charakter zloženia týchto výborov, reviduje Rada v pravidelných intervaloch s cieľom zohľadniť hospodársky, sociálny a demografický vývoj v Únii. Na tento účel prijíma Rada na návrh Komisie rozhodnutia.

Oddiel 1

Hospodársky a sociálny výbor

Článok 301

(pôvodný článok 258 ZES)

Počet členov Hospodárskeho a sociálneho výboru neprevýši 350.

Rada, ktorá sa uznáva jednomyseľne, prijme na návrh Komisie rozhodnutie, ktorým sa určí zloženie výboru.

Rada určuje náhrady pre členov výboru.

Článok 302
(pôvodný článok 259 ZES)

1. Členovia výboru sú vymenovaní na obdobie piatich rokov. Rada prijme zoznam členov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Členovia výboru môžu byť vymenovaní znova na ďalšie funkčné obdobie.
2. Rada sa uznáva po porade s Komisiou. Môže získať stanovisko európskych organizácií, ktoré zastupujú rozličné hospodárske a sociálne odvetvia a občiansku spoločnosť, dotknuté činnosťou Únie.

Článok 303
(pôvodný článok 260 ZES)

Výbor zo svojich radov volí predsedu a ďalších členov predsedníctva na obdobie dva a pol roka.

Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 304
(pôvodný článok 262 ZES)

Európsky parlament, Rada alebo Komisia sa poradia s výborom v prípadoch, ktoré stanovujú zmluvy. Tieto orgány sa môžu poradiť s výborom vo všetkých otázkach, v ktorých to pokladajú za vhodné. Výbor môže vydať stanovisko z vlastného podnetu vždy, keď to uzná za vhodné.

Ak to Európsky parlament, Rada alebo Komisia uznajú za vhodné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako mesiac odo dňa, keď táto lehota bola oznámená predsedovi. Ak nebude v stanovenej lehote predložené stanovisko, môže Európsky parlament, Rada a Komisia konať aj bez neho.

Stanovisko výboru sa spolu so záznamom o rokovaní predkladá Európskemu parlamentu, Rade a Komisii.

Oddiel 2

Výbor regiónov

Článok 305

(pôvodný článok 263 druhý, tretí a štvrtý pododsek ZES)

Počet členov Výboru regiónov neprevýši 350.

Rada, ktorá sa uznáva jednomyselne, prijme na návrh Komisie rozhodnutie, ktorým sa určí zloženie výboru.

Členovia výboru a rovnaký počet náhradníkov sú vymenúvaní na obdobie piatich rokov. Môžu byť vymenovaní znova. Rada prijme zoznam členov a náhradníkov vypracovaný v súlade s návrhmi predloženými jednotlivými členskými štátmi. Ak mandát uvedený v článku 300 ods. 3, na základe ktorého boli navrhnutí, skončí, automaticky končí aj funkčné obdobie členov výboru a na zvyšný čas zmieneného funkčného obdobia ich nahradia noví členovia vymenovaní v súlade s rovnakým postupom. Žiadny člen výboru nemôže byť zároveň aj členom Európskeho parlamentu.

Článok 306

(pôvodný článok 264 ZES)

Výbor regiónov si volí predsedu a predsedníctvo na obdobie dva a pol roka.

Prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 307
(pôvodný článok 265 ZES)

Európsky parlament, Rada alebo Komisia sa poradí s Výborom regiónov v prípadoch, keď to stanovujú zmluvy, a vo všetkých ostatných prípadoch, ak to uzná za vhodné jeden z týchto orgánov, najmä v otázkach cezhraničnej spolupráce.

Ak to Európsky parlament, Rada alebo Komisia uzná za potrebné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac odo dňa, keď bola oznámená predsedovi. Po uplynutí tejto lehoty môže Európsky parlament, Rada a Komisia konať aj bez neho.

Ak sa uskutočnia porady s Hospodárskym a sociálnym výborom podľa článku 304, Európsky parlament, Rada alebo Komisia informuje Výbor regiónov o tejto žiadosti o stanovisko. Ak výbor usúdi, že sa to týka špecifických regionálnych záujmov, môže k tejto záležitosti vydať stanovisko.

Výbor môže vyjadriť svoje stanovisko z vlastného podnetu v prípadoch, keď to uzná za vhodné.

Stanovisko výboru spolu so záznamom o rokovaní sa predkladá Európskemu parlamentu, Rade a Komisii.

Kapitola 4

Európska investičná banka

Článok 308
(pôvodný článok 266 ZES)

Európska investičná banka má právnu subjektivitu.

Členmi Európskej investičnej banky sú členské štáty.

Štatút Európskej investičnej banky je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k zmluvám. Rada môže na žiadosť Európskej investičnej banky a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou alebo na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou investičnou bankou jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom zmeniť alebo doplniť štatút banky.

Článok 309
(pôvodný článok 267 ZES)

Úlohou Európskej investičnej banky je prispievať k vyváženému a vyrovnanému rozvoju vnútorného trhu v záujme Únie, na čo banka využíva prostriedky kapitálového trhu a vlastné prostriedky. Na tento účel poskytuje pôžičky a záruky na neziskovom základe, a tým uľahčuje financovanie nasledujúcich projektov vo všetkých hospodárskych oblastiach:

- a) projekty na rozvoj menej rozvinutých regiónov;
- b) projekty určené na modernizáciu alebo konverziu podnikov, alebo na vytváranie príležitostí potrebné na vznik alebo fungovanie vnútorného trhu, ktoré pre svoj rozsah alebo povahu nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch;
- c) projekty spoločného záujmu niekoľkých členských štátov, ktoré sú takého rozsahu alebo takej povahy, že nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch.

Pri uskutočňovaní svojej úlohy uľahčuje EIB financovanie investičných programov v súčinnosti a s pomocou štrukturálnych fondov a iných finančných nástrojov Únie.

HLAVA II
FINANČNÉ USTANOVENIA

Článok 310
(pôvodný článok 268 ZES)

1. Pre každý rozpočtový rok sa predbežne vyčíslia všetky príjmy a výdavky Únie a zahrnú sa do rozpočtu.

Európsky parlament a Rada ustanovia ročný rozpočet Únie v súlade s článkom 314.

Rozpočtové príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe.

2. Výdavky zahrnuté do rozpočtu sa schvaľujú na ročné rozpočtové obdobie v súlade s nariadením uvedeným v článku 322.

3. Na plnenie výdavkov zahrnutých do rozpočtu je potrebné vopred prijať právne záväzný akt Únie poskytujúci právny základ na jej činnosť a na plnenie zodpovedajúcich výdavkov v súlade s nariadením uvedeným v článku 322 okrem výnimiek ustanovených v tomto nariadení.

4. S cieľom dodržať rozpočtovú disciplínu neprijme Únia žiadne akty, ktoré by mohli mať významný dosah na rozpočet, bez toho, aby poskytla záruku, že výdavky vyplývajúce z týchto aktov je možné financovať v medziach vlastných zdrojov Únie a v súlade s viacročným finančným rámcom uvedeným v článku 312.

5. Rozpočet sa plní v súlade so zásadou správneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Úniou s cieľom zabezpečiť, aby sa prostriedky zahrnuté do rozpočtu použili v súlade s touto zásadou.

6. Únia a členské štáty bojujú v súlade s článkom 325 proti podvodom a akýmkoľvek iným protiprávnym konaniam, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie.

Kapitola 1

Vlastné zdroje Únie

Článok 311 (pôvodný článok 269 ZES)

Únia si zabezpečí prostriedky potrebné na dosiahnutie svojich cieľov a uskutočňovanie svojich politík.

Rozpočet je plne financovaný z vlastných zdrojov bez toho, aby boli dotknuté iné príjmy.

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom jednomyseľne prijme rozhodnutie upravujúce systém vlastných zdrojov Únie. V tomto rámci možno zaviesť nové kategórie vlastných zdrojov alebo zrušiť existujúce kategórie. Toto rozhodnutie nenadobudne účinnosť, kým ho neschvália členské štáty v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanoví prostredníctvom nariadení vykonávacie opatrenia pre systém vlastných zdrojov Únie, pokiaľ tak ustanovuje rozhodnutie prijaté na základe tretieho odseku. Rada sa uznáva po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

Kapitola 2

Viacročný finančný rámec

Článok 312

1. Viacročný finančný rámec zabezpečuje, aby sa výdavky Únie čerpali systematickým spôsobom a v medziach jej vlastných zdrojov.

Ustanovuje sa na obdobie najmenej piatich rokov.

Ročný rozpočet Únie je v súlade s viacročným finančným rámcom.

2. Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijme nariadenie, ktorým sa určí viacročný finančný rámec. Rada sa uznáva jednomyseľne po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, ktorý sa uznáva väčšinou svojich poslancov.

Európska rada môže jednomyseľne prijať rozhodnutie, ktorým oprávni Radu uznávať sa kvalifikovanou väčšinou na prijatí nariadenia uvedeného v prvom odseku.

3. Finančný rámec stanovuje výšky súm ročných stropov pre viazané rozpočtové prostriedky podľa kategórií výdavkov a ročný strop pre výdavkové rozpočtové prostriedky. Kategórie výdavkov, ktorých počet je obmedzený, zodpovedajú hlavným odvetviám činnosti Únie.

Finančný rámec ustanoví akékoľvek iné ustanovenia potrebné pre hladký priebeh ročného rozpočtového postupu.

4. Ak nie je do konca predchádzajúceho finančného rámca prijaté nariadenie Rady, ktorým sa určuje nový finančný rámec, stropy a iné ustanovenia zodpovedajúce poslednému roku tohto rámca sa predĺžia až do prijatia takéhoto aktu.

5. V priebehu celého postupu, ktorý vedie k prijatiu finančného rámca, prijímú Európsky parlament, Rada a Komisia všetky opatrenia potrebné na uľahčenie jeho prijatia.

Kapitola 3

Ročný rozpočet Únie

Článok 313

(pôvodný článok 272 ods. 1 ZES)

Rozpočtový rok začína 1. januára a končí 31. decembra.

Článok 314
(pôvodný článok 272 ods. 2 až 10 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom ustanovia ročný rozpočet Unie v súlade s týmito ustanoveniami:

1. Každá inštitúcia s výnimkou Európskej centrálnej banky vypracuje do 1. júla odhad svojich výdavkov na nasledujúci rozpočtový rok. Komisia tieto odhady zlúči do návrhu rozpočtu, ktorý môže obsahovať rôzne odhady.

Návrh rozpočtu obsahuje odhad príjmov a odhad výdavkov.

2. Komisia predloží návrh obsahujúci návrh rozpočtu Európskemu parlamentu a Rade najneskôr do 1. septembra roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa má príslušný rozpočet plniť.

Komisia môže návrh rozpočtu zmeniť a doplniť počas daného postupu až do zvolania Zmierovacieho výboru uvedeného v odseku 5.

3. Rada prijme svoju pozíciu k návrhu rozpočtu a predloží ju Európskemu parlamentu najneskôr do 1. októbra roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa má príslušný rozpočet plniť. Rada informuje Európsky parlament v plnom rozsahu o dôvodoch, ktoré ju viedli k prijatiu jej pozície.

4. Ak do štyridsiaticich dvoch dní po tomto predložení Európsky parlament:

- a) schváli pozíciu Rady, rozpočet je prijatý;
- b) neprijme rozhodnutie, rozpočet sa považuje za prijatý;
- c) prijme zmeny a doplnenia väčšinou svojich poslancov, takto zmenený a doplnený návrh sa predloží Rade a Komisii. Predseda Európskeho parlamentu po dohode s predsedom Rady bezodkladne zvolá zasadnutie Zmierovacieho výboru. Ak však do desiatich dní od predloženia návrhu Rada informuje Európsky parlament o tom, že schválila všetky jeho zmeny a doplnenia, Zmierovací výbor nezasadne.

5. Úlohou Zmierovacieho výboru, ktorý sa skladá z členov Rady alebo ich zástupcov a rovnakého počtu členov zastupujúcich Európsky parlament, je dosiahnuť do dvadsaťjeden dní od jeho zvolania kvalifikovanou väčšinou členov Rady alebo ich zástupcov a väčšinou členov zastupujúcich Európsky parlament dohodu o spoločnom návrhu na základe pozícií Európskeho parlamentu a Rady.

Na rokovaníach Zmierovacieho výboru sa zúčastňuje Komisia, ktorá vyvinie akékoľvek užitočné iniciatívy s cieľom zblížiť pozície Európskeho parlamentu a Rady.

6. Ak sa Zmierovací výbor v lehote dvadsaťjeden dní uvedenej v odseku 5 dohodne na spoločnom návrhu, Európsky parlament a Rada majú lehotu štrnástich dní od dosiahnutia dohody na to, aby schválili spoločný návrh.
7. Ak v lehote štrnástich dní uvedenej v odseku 6:
 - a) Európsky parlament aj Rada schvália spoločný návrh alebo neprijmú rozhodnutie, alebo ak jedna z týchto inštitúcií schváli spoločný návrh a druhá neprijme rozhodnutie, rozpočet sa považuje s konečnou platnosťou za prijatý v súlade so spoločným návrhom, alebo
 - b) Európsky parlament, ktorý sa uznáva väčšinou svojich členov, a Rada spoločný návrh zamietnu, alebo ak jeden z týchto orgánov zamietne spoločný návrh, zatiaľ čo druhý neprijme rozhodnutie, Komisia predloží nový návrh rozpočtu, alebo
 - c) Európsky parlament, ktorý sa uznáva väčšinou svojich členov, zamietne spoločný návrh, zatiaľ čo Rada ho schváli, Komisia predloží nový návrh rozpočtu, alebo
 - d) Európsky parlament schváli spoločný návrh, zatiaľ čo Rada ho zamietne, Európsky parlament môže do štrnástich dní odo dňa zamietnutia Radou väčšinou svojich poslancov a troma pätinami odovzdaných hlasov rozhodnúť, že potvrdzuje všetky alebo niektoré zmeny a doplnenia uvedené v odseku 4 písm. c). Ak jedna zo zmien a doplnení Európskeho parlamentu nie je potvrdená, považuje sa pozícia dohodnutá v Zmierovacom výbore k rozpočtovej položke, ktorá je predmetom tejto zmeny a doplnenia, za zachovanú. Rozpočet sa považuje s konečnou platnosťou za prijatý na tomto základe.
8. Ak Zmierovací výbor neschváli spoločný návrh v lehote dvadsaťjeden dní uvedenej v odseku 5, Komisia predloží nový návrh rozpočtu.
9. Po skončení postupu uvedeného v tomto článku predseda Európskeho parlamentu vyhlási, že rozpočet je s konečnou platnosťou prijatý.

10. Každá inštitúcia vykonáva právomoci jej zverené týmto článkom v súlade so zmluvami a právnymi aktmi prijatými na ich základe, najmä so zreteľom na vlastné zdroje Únie a rovnováhu príjmov a výdavkov.

Článok 315
(pôvodný článok 273 ZES)

Ak na začiatku rozpočtového roka nie je rozpočet ešte s konečnou platnosťou prijatý, vo vzťahu ku každej kapitole možno v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 322 každý mesiac čerpať najviac jednu dvanástinu rozpočtových prostriedkov príslušnej kapitoly na predchádzajúci rozpočtový rok, ktoré zároveň nesmú presiahnuť jednu dvanástinu prostriedkov ustanovených v danej kapitole návrhu rozpočtu.

Rada môže na návrh Komisie v súlade s nariadením prijatým na základe článku 322 za predpokladu dodržania ostatných podmienok uvedených v prvom pododseku povoliť výdavky prekračujúce jednu dvanástinu. Rada bezodkladne predloží svoje rozhodnutie Európskemu parlamentu.

Rozhodnutie uvedené v druhom odseku ustanoví potrebné opatrenia týkajúce sa zdrojov pre uplatňovanie tohto článku v súlade s právnymi aktmi uvedenými v článku 311.

Nadobúda účinnosť tridsať dní po svojom prijatí, ak Európsky parlament, ktorý sa uznáva väčšinou všetkých svojich poslancov, v rámci tejto lehoty nerozhodne, že zníži tieto výdavky.

Článok 316
(pôvodný článok 271 ZES)

Za podmienok stanovených podľa článku 322 všetky rozpočtové prostriedky, ktoré sa do konca rozpočtového roka nevyčerpajú, s výnimkou prostriedkov vyčlenených na výdavky na zamestnancov, sa môžu previesť najvyššie do nasledujúceho rozpočtového roka.

Rozpočtové prostriedky sa delia podľa kapitol, do ktorých sa výdavky zahŕňajú podľa druhu alebo účelu, a delia sa ďalej v súlade s nariadeniami vydanými na základe článku 322.

Výdavky Európskeho parlamentu, Európskej rady, Rady, Komisie a Súdneho dvora Európskej únie sú uvedené v osobitných častiach rozpočtu, čo nevyklučuje zvláštnu úpravu určitých spoločných výdavkov.

Kapitola 4

Plnenie rozpočtu a absolútorium

Článok 317

(pôvodný článok 274 ZES)

Komisia v spolupráci s členskými štátmi plní rozpočet v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 322 na vlastnú zodpovednosť a v medziach určených prostriedkov, a to podľa zásad riadneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, aby zabezpečili využívanie rozpočtových prostriedkov v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia.

Nariadenie ustanovuje povinnosti kontroly a auditu členských štátov pri plnení rozpočtu a z toho vyplývajúce zodpovednosti. Ustanovuje zodpovednosti a podrobné pravidlá, podľa ktorých každá inštitúcia postupuje pri vynakladaní svojich vlastných výdavkov.

V medziach a za podmienok stanovených v nariadeniach vydaných v zmysle článku 322 môže Komisia v rámci rozpočtu presunúť prostriedky z jednej kapitoly do druhej alebo z jednej časti do druhej.

Článok 318

(pôvodný článok 275 ZES)

Komisia každoročne predkladá Európskemu parlamentu a Rade záverečný účet rozpočtového hospodárenia za predchádzajúci rozpočtový rok. Komisia im postúpi aj účtovnú závierku aktív a pasív Únie.

Komisia tiež predloží Európskemu parlamentu a Rade hodnotiacu správu o financiách Únie založenú na výsledkoch získaných najmä na základe požiadaviek Európskeho parlamentu a Rady podľa článku 319.

Článok 319
(pôvodný článok 276 ZES)

1. Európsky parlament na odporúčanie Rady prijaté udeľuje Komisii absolútorium na plnenie rozpočtu. Za týmto účelom Rada a potom Európsky parlament preskúmajú účty, finančné výkazy a hodnotiacu správu uvedené v článku 318, a výročnú správu Dvora audítorov spolu s odpoveďami auditovaných orgánov na zistenia Dvora audítorov, ako aj vyhlásenie o vierohodnosti účtov uvedené v článku 287 ods. 1 druhom pododseku, a všetky príslušné osobitné správy Dvora audítorov.

2. Pred udelením absolútoría Komisii alebo z iného dôvodu v súvislosti s výkonom svojich rozpočtových právomocí si Európsky parlament môže vyžiadať dôkazy Komisie o uskutočnených výdavkoch alebo o fungovaní systémov finančnej kontroly. Na žiadosť Európskeho parlamentu mu Komisia predloží všetky potrebné informácie.

3. Komisia urobí všetky vhodné opatrenia, aby vyhovela zisteniam uvedeným v rozhodnutiach o udelení absolútoría a ďalším zisteniam Európskeho parlamentu v súvislosti s uskutočnenými výdavkami, ako aj pripomienkam sprevádzajúcim odporúčania Rady o udelení absolútoría.

Komisia na žiadosť Európskeho parlamentu alebo Rady podáva správy o opatreniach prijatých v súvislosti s týmito zisteniami a pripomienkami, najmä o pokynoch daných úradom, ktoré sú zodpovedné za plnenie rozpočtu. Tieto správy sa tiež predkladajú Dvoru audítorov.

Kapitola 5

Spoločné ustanovenia

Článok 320
(pôvodný článok 277 ZES)

Viacročný finančný rámec a ročný rozpočet sa zostavujú v eurách.

Článok 321
(pôvodný článok 278 ZES)

Komisia za predpokladu, že vyzrozumie príslušné orgány dotyčných členských štátov, môže previesť aktíva v mene jedného členského štátu do meny iného členského štátu v takom rozsahu, ako je potrebné pre ciele sledované zmluvami. Ak má hotovosť alebo iné likvidné aktíva v menách, ktoré potrebuje, vyhýba sa takýmto prevodom.

Komisia udržiava styk s každým členským štátom prostredníctvom orgánu, ktorý určí daný štát. Pri vykonávaní finančných operácií Komisia využíva služby emisnej banky príslušného členského štátu alebo akejkoľvek inej finančnej inštitúcie schválenej týmto štátom.

Článok 322
(pôvodný článok 279 ZES)

1. Európsky parlament a Rada prijímú v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Dvorom audítorov prostredníctvom nariadení:

- a) rozpočtové pravidlá upravujúce najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu a predkladania a auditu účtov;
- b) pravidlá týkajúce sa zodpovednosti účastníkov finančných operácií, najmä povolujúcich úradníkov a účtovníkov.

2. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Dvorom audítorov Rada určí metódy a postup, podľa ktorých budú rozpočtové príjmy poskytnuté podľa dojednaní týkajúcich sa vlastných zdrojov Únie k dispozícii Komisii, a stanoví opatrenia, ktoré treba v prípade potreby použiť na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť.

Článok 323

Európsky parlament, Rada a Komisia zabezpečujú, aby boli k dispozícii finančné prostriedky a aby sa tak umožnilo Únii plniť jej právne záväzky vo vzťahu k tretím stranám.

Článok 324

Pravidelné stretnutia predsedov Európskeho parlamentu, Rady a Komisie sa zvolávajú z iniciatívy Komisie v rámci rozpočtových postupov uvedených v tejto hlave. Predsedovia prijímú všetky potrebné opatrenia na podporu zmierenia a zblíženia pozícií inštitúcií, ktorým predsedajú, s cieľom uľahčiť vykonávanie tejto hlavy.

Kapitola 6

Boj proti podvodom

Článok 325

(pôvodný článok 280 ZES)

1. Únia a členské štáty zamedzia podvody a iné protiprávne konanie poškodzujúce finančné záujmy Únie prostredníctvom opatrení, ktoré sa prijímú v súlade s týmto článkom, čo má pôsobiť odradzujúco a tak, aby to poskytlo, v členských štátoch, inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie účinnú ochranu.
2. Členské štáty prijímú rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, aké prijímajú na zamedzenie podvodov poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy.
3. Členské štáty, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv, koordinujú svoju činnosť zameranú na ochranu finančných záujmov Únie proti podvodom. Za týmto účelom organizujú s pomocou Komisie úzku a pravidelnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi štátnej správy.
4. Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Dvorom audítorov prijímú nevyhnutné opatrenia v oblastiach prevencie a boja proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Únie s cieľom zabezpečiť v členských štátoch, inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie účinnú a rovnocennú ochranu.

5. Komisia v spolupráci s členskými štátmi predkladá každoročne Rade a Európskemu parlamentu správu o opatreniach prijatých na vykonanie tohto článku.

HLAVA III

POSILNENÁ SPOLUPRÁCA

Článok 326

(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

Každá posilnená spolupráca musí byť v súlade so zmluvami a právom Únie.

Takáto spolupráca nesmie narušiť vnútorný trh ani hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Tiež nesmie predstavovať prekážku alebo diskrimináciu v obchode medzi členskými štátmi, ani medzi nimi nesmie narušiť hospodársku súťaž.

Článok 327

(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

Každá posilnená spolupráca rešpektuje právomoci, práva a povinnosti tých členských štátov, ktoré sa jej nezúčastňujú. Takéto členské štáty nesmú brániť jej vykonávaniu zúčastnenými členskými štátmi.

Článok 328

(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

1. Posilnená spolupráca je pri nadviazaní otvorená všetkým členským štátom a podmienená dodržaním všetkých podmienok účasti, ktoré ustanovuje rozhodnutie, ktorým bola povolená. Naďalej je im kedykoľvek otvorená, pokiaľ okrem uvedených podmienok dodržiavajú aj právne akty už prijaté v jej rámci.

Komisia a členské štáty zúčastnené na posilnenej spolupráci zabezpečia podporu účasti čo najväčšieho počtu členských štátov.

2. Komisia a prípadne vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku poskytujú Európskemu parlamentu a Rade pravidelné informácie týkajúce sa vývoja posilnenej spolupráce.

Článok 329

(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

1. Členské štáty, ktoré si želajú nadviazať medzi sebou posilnenú spoluprácu v jednej z oblastí, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, s výnimkou oblastí výlučnej právomoci a spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, predložia žiadosť Komisii a upresnia rozsah pôsobnosti a ciele navrhovanej posilnenej spolupráce. Komisia môže na tento účel predložiť návrh Rade. Ak Komisia návrh nepredloží, informuje dotknuté členské štáty o dôvodoch, prečo tak neurobila.

Povolenie nadviazať posilnenú spoluprácu uvedené v prvom pododseku udeľuje Rada na návrh Komisie a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

2. Žiadosť členských štátov, ktoré si želajú medzi sebou nadviazať posilnenú spoluprácu v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, sa podáva Rade. Žiadosť sa postúpi vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorý zaujme stanovisko k tomu, či je zamýšľaná posilnená spolupráca v súlade so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou Únie, a Komisii, ktorá zaujme stanovisko najmä k tomu, či je navrhovaná posilnená spolupráca v súlade s ostatnými politikami Únie. Pre informáciu sa postúpi aj Európskemu parlamentu.

Povolenie postupovať formou posilnenej spolupráce sa udeľuje rozhodnutím Rady, ktorá sa uznáva jednomyselne.

Článok 330
(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

Všetci členovia Rady sa môžu zúčastniť na jej rokovaníach, ale hlasovania sa zúčastňujú len členovia Rady zastupujúci členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci.

Jednomyseľnosť predstavujú len hlasy zástupcov zúčastnených členských štátov.

Kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3.

Článok 331
(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

1. Každý členský štát, ktorý si želá zúčastniť sa prebiehajúcej posilnenej spolupráce v jednej z oblastí uvedených v článku 329 ods. 1, oznámi svoj zámer Rade a Komisii.

Komisia potvrdí účasť dotknutého členského štátu v priebehu štyroch mesiacov odo dňa prijatia oznámenia. V prípade potreby skonštatuje, že sú splnené podmienky účasti a prijme akékoľvek potrebné prechodné opatrenia týkajúce sa uplatňovania už prijatých právnych aktov v rámci posilnenej spolupráce.

Ak sa však Komisia domnieva, že neboli splnené podmienky účasti, označí opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby tieto podmienky boli splnené, a stanoví lehotu na opätovné preskúmanie žiadosti. Po uplynutí tejto lehoty opätovne preskúma žiadosť v súlade s postupom ustanoveným v druhom pododseku. Ak sa Komisia domnieva, že podmienky účasti ešte stále nie sú splnené, dotknutý členský štát môže záležitosť predložiť Rade, ktorá rozhodne o žiadosti. Rada sa uznáša v súlade s článkom 330. Na návrh Komisie môže tiež prijať prechodné opatrenia uvedené v druhom pododseku.

2. Každý členský štát, ktorý si želá zúčastniť sa prebiehajúcej posilnenej spolupráce v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, oznámi svoj zámer Rade, vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisii.

Rada potvrdí účasť dotknutého členského štátu po porade s vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a v prípade potreby po konštatovaní, že sú splnené podmienky účasti. Rada tiež môže na návrh vysokého predstaviteľa Únie prijať akékoľvek potrebné prechodné opatrenia týkajúce sa uplatňovania už prijatých právnych aktov v rámci posilnenej spolupráce. Ak sa však Rada domnieva, že podmienky účasti nie sú splnené, označí opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby tieto podmienky boli splnené, a stanoví lehotu na opätovné preskúmanie žiadosti o účasť.

Na účely tohto odseku sa Rada uznáva jednomyseľne a v súlade s článkom 330.

Článok 332

(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

Výdavky vyplývajúce z uskutočňovania posilnenej spolupráce s výnimkou administratívnych nákladov vznikajúcich inštitúciám znášajú zúčastnené členské štáty, pokiaľ všetci členovia Rady po porade s Európskym parlamentom nerozhodnú jednomyseľne inak.

Článok 333

(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

1. Keď ustanovenie zmlúv, ktoré môže byť uplatňované v súvislosti s posilnenou spoluprácou, ustanovuje, že Rada sa uznáva jednomyseľne, môže Rada jednomyseľne v súlade s postupom ustanovenými v článku 330 prijať rozhodnutie ustanovujúce, že sa bude uznávať kvalifikovanou väčšinou.
2. Keď ustanovenie zmlúv, ktoré môže byť uplatňované v súvislosti s posilnenou spoluprácou, ustanovuje, že Rada prijíma právne akty podľa mimoriadneho legislatívneho postupu, môže Rada jednomyseľne v súlade s postupom ustanoveným v článku 330 prijať rozhodnutie ustanovujúce, že sa bude uznávať podľa riadneho legislatívneho postupu. Rada sa uznáva po porade s Európskym parlamentom.
3. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú na rozhodnutia, ktoré majú vojenské alebo obranné dôsledky.

Článok 334
(pôvodné články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 ZEU
a pôvodné články 11 a 11a ZES)

Rada a Komisia zabezpečujú vzájomný súlad činností vykonávaných v rámci posilnenej spolupráce a súlad takýchto činností s politikami Únie a na tento účel spolupracujú.

SIEDMA ČASŤ

VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 335
(pôvodný článok 282 ZES)

V každom členskom štáte požíva Únia najširšiu spôsobilosť na práva a právne úkony, aké ich právo priznáva právnickým osobám; Únia môže najmä nadobúdať alebo scudzovať hnutel'ný a nehnuteľný majetok a môže vystupovať pred súdmi. V takom prípade zastupuje Úniu Komisia. Únia je však zastúpená aj každou z inštitúcií na základe ich administratívnej autonómie v záležitostiach týkajúcich sa ich fungovania.

Článok 336
(pôvodný článok 283 ZES)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s ďalšími dotknutými inštitúciami vydajú prostredníctvom nariadení Služobný poriadok úradníkov Únie a podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Únie.

Článok 337
(pôvodný článok 284 ZES)

V medziach a za podmienok stanovených Radou uznávajúca sa jednoduchou väčšinou v súlade s ustanoveniami zmlúv môže Komisia zhromažďovať všetky informácie a vykonávať všetky šetrenia potrebné na splnenie úloh, ktorými je poverená.

Článok 338
(pôvodný článok 285 ZES)

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky prijímú Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom opatrenia na vypracovanie štatistík tam, kde je to nevyhnutné pre výkon činností Únie.

2. Štatistiky vypracované Úniou sú v súlade s požiadavkami nestrannosti, spoľahlivosti, objektivity, vedeckej nezávislosti, hospodárnosti a štatistického utajenia dôverných dát; hospodárskym prevádzkovateľom pritom nemajú spôsobiť nadmerné bremeno.

Článok 339
(pôvodný článok 287 ZES)

Povinnosť mlčanlivosti členov orgánov Únie, členov výborov, úradníkov a ostatných zamestnancov Únie, ktorá sa vzťahuje na informácie chránené služobným tajomstvom, najmä informácie o podnikoch, ich obchodných stykoch alebo nákladových položkách, trvá aj po ukončení ich funkcie.

Článok 340
(pôvodný článok 288 ZES)

Zmluvná zodpovednosť Únie sa spravuje právom, ktorým sa spravuje príslušná zmluva.

V prípade nezmluvnej zodpovednosti Únia, v súlade so zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov, napraví akékoľvek škody spôsobené vlastnými orgánmi alebo pracovníkmi pri výkone ich funkcií.

Bez ohľadu na druhý odsek je Európska centrálna banka povinná nahradiť akúkoľvek škodu spôsobenú ňou alebo jej zamestnancami pri plnení ich povinností v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov.

Osobná zodpovednosť vlastných zamestnancov voči Únii sa riadi ustanoveniami stanovenými v ich služobnom poriadku alebo v podmienkach zamestnávania, ktoré sa na nich vzťahujú.

Článok 341
(pôvodný článok 289 ZES)

Sídlo orgánov Únie sa určí po vzájomnej dohode vlád členských štátov.

Článok 342
(pôvodný článok 290 ZES)

Rada prostredníctvom nariadení jednomyselne určí pravidlá používania jazykov orgánmi Únie, čím nie sú dotknuté ustanovenia uvedené v štatúte Súdneho dvora Európskej únie.

Článok 343
(pôvodný článok 291 ZES)

Únia požíva na území členských štátov výsady a imunity nevyhnutné pre plnenie svojich úloh za podmienok stanovených v Protokole z 8. apríla 1965 o výsadách a imunitách Európskej únie. To isté platí aj pre Európsku centrálnu banku a Európsku investičnú banku.

Článok 344
(pôvodný článok 292 ZES)

Členské štáty sa zaväzujú, že spory, ktoré sa týkajú výkladu alebo uplatňovania zmlúv vyriešia v súlade so zmluvami.

Článok 345
(pôvodný článok 295 ZES)

Zmluvy sa nedotýkajú úpravy vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch.

Článok 346
(pôvodný článok 296 ZES)

1. Ustanovenia zmlúv nebránia použitiu nasledujúcich pravidiel:
 - a) žiaden členský štát nie je povinný poskytovať informácie, ktorých sprístupnenie odporuje podľa jeho názoru základným záujmom jeho bezpečnosti;
 - b) každý členský štát môže prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a ktoré sú späté s výrobou zbraní, munície a bojového materiálu alebo obchodu s nimi; tieto opatrenia nesmú nepriaznivo ovplyvniť podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu výrobkov, ktoré nie sú určené zvlášť na vojenské účely.
2. Na návrh Komisie môže Rada jednomyselne vykonať zmeny v zozname výrobkov vyhotovenom 15. apríla 1958, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia odseku 1 písm. b).

Článok 347
(pôvodný článok 297 ZES)

Členské štáty sa navzájom poradia o spoločných vhodných opatreniach, ktorými sa má zabrániť, aby fungovanie vnútorného trhu neovplyvnili opatrenia, ktoré musí členský štát prijať v prípade vážnych vnútorných nepokojov ohrozujúcich verejný poriadok, v prípade vojny alebo vážneho medzinárodného napätia vytvárajúceho vojnové nebezpečenstvo, alebo aby si členský štát splnil záväzky, ktoré prijal s cieľom zachovať mier a medzinárodnú bezpečnosť.

Článok 348
(pôvodný článok 298 ZES)

Ak opatrenia prijaté za okolností uvedených v článkoch 346 a 347 vedú k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže vnútorného trhu, Komisia spolu s príslušným štátom preskúma, ako by sa tieto opatrenia mohli prispôbiť pravidlám stanoveným v zmluvách.

Odišne od postupu podľa článkov 258 a 259 môže Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát predložiť vec priamo Súdnemu dvoru, ak sa domnievajú, že iný členský štát zneužíva oprávnenie stanovené v článkoch 346 a 347. Súdny dvor rozhoduje na neverejnom zasadnutí.

Článok 349
(pôvodný článok 299 ods. 2 druhý, tretí a štvrtý pododsek ZES)

Vzhľadom na hospodársku a sociálnu štruktúru Guadeloupe, Francúzskej Guyany, Martiniku, Mayotte¹, Réunionu, Svätého Martina, Azor, Madeiry a Kanárskych ostrovov, ktorá je ovplyvnená ich odľahlosťou, ostrovnou polohou, malou rozlohou, obťažnými topografickými a klimatickými podmienkami, hospodárkou závislosťou na malom množstve výrobkov, čo spolu negatívne pôsobí na rozvoj týchto území, Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme osobitné opatrenia na stanovenie podmienok na uplatnenie zmlúv a spoločných politík na uvedených územiach. Ak Rada prijíma príslušné osobitné opatrenia v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom, tiež sa uznáva na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Opatrenia uvedené v prvom odseku sa vzťahujú najmä na colnú a obchodnú politiku, daňovú politiku, voľné zóny, poľnohospodársku a politiku rybného hospodárstva, na podmienky zásobovania surovinami a základným spotrebným tovarom, štátnu pomoc a podmienky prístupu k štrukturálnym fondom a horizontálnym programom Únie.

Rada prijme opatrenia uvedené v prvom odseku s prihliadnutím na osobitné charakteristiky a obmedzenia týchto veľmi vzdialených regiónov bez toho, aby narušila integritu a súdržnosť právneho poriadku Únie, vrátane vnútorného trhu a spoločných politík.

¹ Rozhodnutie Európskej rady 2012/419/EÚ z 11. júla 2012, ktorým sa mení a dopĺňa štatút Mayotte vo vzťahu k Európskej únii, nadobudlo účinnosť dňom jeho prijatia, ale uplatňuje sa až od 1. januára 2014.

Článok 350
(pôvodný článok 306 ZES)

Ustanovenia zmlúv nebránia existencii ani vytváraniu regionálnych únií medzi Belgickom a Luxemburskom alebo medzi Belgickom, Luxemburskom a Holandskom, ak sa ciele týchto regionálnych únií nedosiahnu uplatňovaním zmlúv.

Článok 351
(pôvodný článok 307 ZES)

Ustanovenia zmlúv neovplyvnia práva a povinnosti vyplývajúce z dohôd uzavretých pred 1. januárom 1958 alebo pre prístupujúce štáty pred dňom ich prístupu medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi na jednej strane a jedným alebo viacerými tretími krajinami na strane druhej.

V prípade, že tieto dohody sú nezlučiteľné so zmluvami, členský štát alebo dotknuté štáty podniknú vhodné opatrenia na odstránenie zistených nezlučiteľností. Ak je to potrebné, členské štáty si na dosiahnutie tohto cieľa môžu poskytnúť vzájomnú pomoc a zaujať spoločný postoj.

Pri uplatňovaní dohôd uvedených v prvom odseku zoberú členské štáty do úvahy, že výhody poskytnuté v zmluvách každým členským štátom obsiahnuté v zmluvách tvoria neoddeliteľnú súčasť založenia Únie, a sú preto neoddeliteľne spojené s vytvorením spoločných orgánov, poverením týchto orgánov právomocami a poskytovaním rovnakých výhod všetkými členskými štátmi.

Článok 352
(pôvodný článok 308 ZES)

1. Ak sa preukáže, že v rámci politík vymedzených v zmluvách je na dosiahnutie niektorého z cieľov uvedených v zmluvách nevyhnutná činnosť Únie a zmluvy na to neposkytujú potrebné právomoci, prijme Rada jednomyseľne na návrh Komisie a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu vhodné ustanovenia. Ak Rada prijíma tieto ustanovenia v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom, tiež sa uznáva na návrh Komisie a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

2. Komisia upozorňuje v rámci postupu kontroly dodržiavania zásady subsidiarity uvedenej v článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii národné parlamenty na návrhy založené na tomto článku.

3. Opatrenia založené na tomto článku nesmú zahŕňať harmonizáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov v prípadoch, v ktorých zmluvy takúto harmonizáciu vylučujú.

4. Tento článok nemôže slúžiť ako základ na dosiahnutie cieľov týkajúcich sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a všetky akty prijaté v súlade s týmto článkom sú v súlade s obmedzeniami ustanovenými v článku 40 druhom odseku Zmluvy o Európskej únii.

Článok 353

Článok 48 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii sa nevzťahuje na tieto články:

- článok 311 tretí a štvrtý odsek,
- článok 312 ods. 2 prvý pododsek,
- článok 352 a
- článok 354.

Článok 354

(pôvodný článok 309 ZES)

Na účely článku 7 Zmluvy o Európskej únii o pozastavení niektorých práv vyplývajúcich z členstva v Únii sa člen Európskej rady alebo Rady zastupujúci daný členský štát nezúčastňuje hlasovania a daný členský štát sa neberie do úvahy pri výpočte jednej tretiny alebo štyroch pätín členských štátov ustanovených v odsekoch 1 a 2 uvedeného článku. Zdržanie sa hlasovania členov, ktorí sú osobne prítomní alebo ktorí sú zastúpení, nebráni prijatiu rozhodnutí uvedených v odseku 2 uvedeného článku.

Na prijatie rozhodnutí uvedených v článku 7 odsekoch 3 a 4 Zmluvy o Európskej únii je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. b) tejto zmluvy.

Ak sa v nadväznosti na rozhodnutie o pozastavení výkonu hlasovacích práv prijaté v súlade s článkom 7 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii Rada uznáva kvalifikovanou väčšinou na základe ustanovení zmlúv, táto kvalifikovaná väčšina je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. b) tejto zmluvy alebo, ak sa Rada uznáva na návrh Komisie alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a).

Na účely článku 7 Zmluvy o Európskej únii sa Európsky parlament uznáva dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov, ktoré predstavujú väčšinu všetkých jeho poslancov.

Článok 355
(pôvodný článok 299 ods. 2 prvý pododsek
a odseky 3 až 6 ZES)

Okrem ustanovení článku 52 Zmluvy o Európskej únii o územnej pôsobnosti zmlúv sa uplatňujú tieto ustanovenia:

1. Ustanovenia zmlúv sa v súlade s článkom 349 vzťahujú na Guadeloupe, Francúzsku Guyanu, Martinik, Mayotte¹, Réunion, Svätého Martina, Azory, Madeiru a Kanárske ostrovy.
2. Na zámorské krajiny a územia uvedené v zozname v prílohe II sa vzťahujú osobitné dojednania pre pridruženie stanovené v štvrtej časti.

Zmluvy sa nevzťahujú na zámorské krajiny a územia, ktoré udržiavajú osobitné vzťahy so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska a nie sú zahrnuté do zoznamu uvedeného v predchádzajúcom odseku.

3. Ustanovenia zmlúv sa uplatňujú na európskych územiach, za ktoré v zahraničných vzťahoch zodpovedá členský štát.
4. Ustanovenia zmlúv sa vzťahujú na Alandy v súlade s ustanoveniami určenými v Protokole č. 2 k aktu o podmienkach pristúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva.

¹ Rozhodnutie Európskej rady 2012/419/EÚ z 11. júla 2012, ktorým sa mení a dopĺňa štatút Mayotte vo vzťahu k Európskej únii, nadobudlo účinnosť dňom jeho prijatia, ale uplatňuje sa až od 1. januára 2014.

5. Odchyľne od článku 52 Zmluvy o Európskej únii a odsekov 1 až 4 tohto článku, platí že
- a) zmluvy sa nevzťahujú na Faerské ostrovy;
 - b) zmluvy sa uplatňujú na výsostné územia Spojeného kráľovstva Akroriti a Dhekelia na Cypre iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie vykonávania ustanovení Protokolu o výsostných územiach Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Cypre pripojeného k Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii a v súlade so znením tohto protokolu;
 - c) zmluvy sa vzťahujú na Normanské ostrovy a na ostrov Man iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie plnenia dojednaní pre tieto ostrovy, ako je uvedené v zmluve o pristúpení nových členských štátov do Európskeho hospodárskeho spoločenstva a do Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu podpísanej 22. januára 1972.
6. Európska rada môže na základe iniciatívy dotknutého členského štátu prijať rozhodnutie, ktorým sa vo vzťahu k Únii mení a dopĺňa postavenie dánskej, francúzskej alebo holandskej krajiny alebo územia uvedených v odsekoch 1 a 2. Európska rada sa uznáva jednomyselne po porade s Komisiou.

Článok 356
(pôvodný článok 312 ZES)

Táto zmluva sa uzatvára na neurčitú dobu.

Článok 357
(pôvodný článok 313 ZES)

Túto zmluvu ratifikujú Vysoké zmluvné strany v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi. Ratifikačné listiny budú uložené u vlády Talianskej republiky.

Táto zmluva nadobudne platnosť prvý deň v mesiaci, ktorý nasleduje po uložení ratifikačných listín posledného signatárskeho štátu. Ak sa však uloženie uskutoční menej ako 15. deň pred začiatkom nasledujúceho mesiaca, táto zmluva nadobúda platnosť až v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po dátume tohto uloženia.

Článok 358

Ustanovenia článku 55 Zmluvy o Európskej únii sa vzťahujú na túto zmluvu.

NA DÔKAZ TOHO splnomocnení zástupcovia podpísali túto zmluvu.

V Ríme dvadsiateho piateho marca tisícdeväťstopäťdesiatšedem.
(Zoznam splnomocnených zástupcov nie je reprodukováný)

PROTOKOLY

PROTOKOL (č. 1)

O ÚLOHE NÁRODNÝCH PARLAMENTOV V EURÓPSKEJ ÚNII

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

PRIPOMÍNAJÚC, že spôsob, akým národné parlamenty vykonávajú kontrolu svojej vlády vo vzťahu k činnostiam Únie, je záležitosťou ústavného systému a praxe každého členského štátu,

ŽELAJÚC SI povzbudzovať národné parlamenty k väčšiemu zapojeniu do činností Európskej únie a posilňovať ich možnosť vyjadrovať svoje názory k návrhom legislatívnych aktov Európskej únie, ako aj k ďalším záležitostiam ich osobitného záujmu,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii, k Zmluve o fungovaní Európskej únie a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu:

HLAVA I

INFORMÁCIE PRE NÁRODNÉ PARLAMENTY

Článok 1

Konzultačné dokumenty Komisie (zelené a biele knihy a oznámenia) postúpi Komisia pri ich zverejnení priamo národným parlamentom. Komisia tiež postúpi národným parlamentom ročný plán legislatívnych úloh, ako aj všetky ostatné dokumenty legislatívneho plánovania alebo stratégie politiky v rovnakom čase ako Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 2

Návrhy legislatívnych aktov zaslané Európskemu parlamentu a Rade sa postúpia národným parlamentom.

Na účely tohto protokolu „návrh legislatívneho aktu“ znamená návrhy Komisie, iniciatívy skupiny členských štátov, iniciatívy Európskeho parlamentu, žiadosti Súdneho dvora, odporúčania Európskej centrálnej banky a žiadosti Európskej investičnej banky, ktorých cieľom je prijatie legislatívneho aktu.

Návrh legislatívneho aktu pochádzajúci od Komisie postúpi národným parlamentom priamo Komisia v rovnakom čase ako Európskemu parlamentu a Rade.

Návrh legislatívneho aktu pochádzajúci od Európskeho parlamentu postúpi národným parlamentom priamo Európsky parlament.

Návrh legislatívneho aktu pochádzajúci od skupiny členských štátov, Súdneho dvora, Európskej centrálnej banky alebo Európskej investičnej banky postúpi národným parlamentom Rada.

Článok 3

Národné parlamenty môžu v súlade s postupom ustanoveným v Protokole o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality poslať predsedom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie odôvodnené stanovisko k tomu, či je návrh legislatívneho aktu v súlade so zásadou subsidiarity.

Ak návrh legislatívneho aktu pochádza od skupiny členských štátov, vládam týchto členských štátov postúpi odôvodnené stanovisko(-á) predseda Rady.

Ak návrh legislatívneho aktu pochádza od Súdneho dvora, Európskej centrálnej banky alebo Európskej investičnej banky, dotknutej inštitúcii alebo orgánu postúpi odôvodnené stanovisko(-á) predseda Rady.

Článok 4

Od sprístupnenia návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom v úradných jazykoch Únie až do dňa, keď sa zaradí do predbežného programu rokovania Rady s cieľom jeho prijatia alebo prijatia pozície v rámci legislatívneho postupu, musí uplynúť osemtýždňová lehota. Výnimky sú prípustné v naliehavých prípadoch, ktorých dôvody sa uvedú v akte alebo v pozícii Rady. S výnimkou naliehavých prípadov, ktoré sú náležite odôvodnené, nesmie počas týchto ôsmich týždňov dôjsť k žiadnej dohode o návrhu legislatívneho aktu. S výnimkou naliehavých prípadov, ktoré sú náležite odôvodnené, musí medzi zaradením návrhu legislatívneho aktu do predbežného programu rokovania Rady a prijatím pozície uplynúť desaťdňová lehota.

Článok 5

Programy zasadnutí Rady a výsledky zasadnutí vrátane zápisníc zo zasadnutí, na ktorých Rada rokuje o návrhoch legislatívnych aktov, sa postupujú priamo národným parlamentom v rovnakom čase ako vládam členských štátov.

Článok 6

Ak má Európska rada v úmysle uplatniť článok 48 ods. 7, prvý alebo druhý pododsek Zmluvy o Európskej únii, národné parlamenty sú o zámere Európskej rady informované najmenej šesť mesiacov pred prijatím rozhodnutia.

Článok 7

Dvor audítorov postúpi svoju výročnú správu pre informáciu národným parlamentom v rovnakom čase ako Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 8

Ak národný parlamentný systém nie je jednokomorový, uplatnia sa články 1 až 7 na komory, z ktorých parlament pozostáva.

HLAVA II

MEDZIPARLAMENTNÁ SPOLUPRÁCA

Článok 9

Európsky parlament a národné parlamenty spoločne vymedzia organizáciu a podporu efektívnej a pravidelnej medziparlamentnej spolupráce v rámci Únie.

Článok 10

Konferencia parlamentných výborov pre záležitosti Únie môže do pozornosti Európskeho parlamentu, Rady a Komisie predložiť všetky iniciatívy, ktoré považuje za vhodné. Táto konferencia okrem toho podporuje výmenu informácií a najlepšej praxe medzi národnými parlamentmi a Európskym parlamentom vrátane ich osobitných výborov. Môže organizovať aj medziparlamentné konferencie ku konkrétnym témam, najmä diskutovať o záležitostiach spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky. Príspevky konferencie nie sú záväzné pre národné parlamenty a nie sú nimi dotknuté ich pozície.

PROTOKOL (č. 2)

**O UPLATŇOVANÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY
A PROPORCIONALITY**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI zabezpečiť, aby sa rozhodnutia prijímali čo najbližšie k občanom Únie,

ROZHODNUTÉ určiť podmienky uplatňovania zásad subsidiarity a proporcionality zakotvených v článku 5 Zmluvy o Európskej únii a zaviesť systém kontroly uplatňovania týchto zásad,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Každá inštitúcia zabezpečuje trvalé dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality vymedzených v článku 5 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 2

Predtým, ako Komisia navrhne legislatívny akt, uskutoční rozsiahle konzultácie. Ak je to vhodné, zohľadnia takéto konzultácie regionálny a miestny rozmer zamýšľaných opatrení. Komisia neuskutoční takéto konzultácie v mimoriadne naliehavých prípadoch. Vo svojom návrhu uvedie dôvody tohto rozhodnutia.

Článok 3

Na účely tohto protokolu „návrh legislatívneho aktu“ znamená návrhy Komisie, iniciatívy skupiny členských štátov, iniciatívy Európskeho parlamentu, žiadosti Súdneho dvora, odporúčania Európskej centrálnej banky a žiadosti Európskej investičnej banky, ktorých cieľom je prijatie legislatívneho aktu.

Článok 4

Komisia postupuje svoje návrhy legislatívnych aktov a svoje zmenené a doplnené návrhy národným parlamentom v rovnakom čase ako zákonodarcovi Únie.

Európsky parlament postupuje svoje návrhy legislatívnych aktov, ako aj svoje zmenené a doplnené návrhy národným parlamentom.

Rada postupuje návrhy legislatívnych aktov pochádzajúce od skupiny členských štátov, Súdneho dvora, Európskej centrálnej banky alebo Európskej investičnej banky, ako aj zmenené a doplnené návrhy národným parlamentom.

Legislatívne uznesenia Európskeho parlamentu a pozície Rady tieto inštitúcie po ich prijatí postúpia národným parlamentom.

Článok 5

Návrhy legislatívnych aktov sa odôvodnia so zreteľom na zásadu subsidiarity a zásadu proporcionality. Každý návrh legislatívneho aktu by mal obsahovať dôvodovú správu, na základe ktorej je možné vyhodnotiť jeho súlad so zásadami subsidiarity a proporcionality. Dôvodová správa by mala obsahovať približný odhad finančného dosahu návrhu a v prípade smernice jej dôsledky týkajúce sa právnych predpisov, ktoré majú prijať členské štáty, a to vrátane regionálnych právnych predpisov, ak je to potrebné. Dôvody, ktoré vedú k záveru, že cieľ Únie sa dá lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, sa podložia kvalitatívnymi, a kedykoľvek je to možné, kvantitatívnymi ukazovateľmi. Návrhy legislatívnych aktov zohľadnia potrebu udržať akúkoľvek finančnú alebo administratívnu záťaž Únie, národných vlád, regionálnych alebo miestnych orgánov, hospodárskych subjektov a občanov na čo najnižšej úrovni, primeranej sledovanému cieľu.

Článok 6

Do ôsmich týždňov od doručenia návrhu legislatívneho aktu v úradných jazykoch Únie môže ktorýkoľvek národný parlament alebo ktorákoľvek komora národného parlamentu poslať predsedom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie odôvodnené stanovisko s uvedením dôvodov, pre ktoré sú presvedčení, že daný návrh nie je v súlade so zásadou subsidiarity. Je vecou každého národného parlamentu alebo každej komory národného parlamentu, aby sa prípadne poradili s regionálnymi parlamentmi so zákonodarnými právomocami.

Ak návrh legislatívneho aktu pochádza od skupiny členských štátov, predseda Rady postúpi stanovisko vládam týchto členských štátov.

Ak návrh legislatívneho aktu pochádza od Súdneho dvora, Európskej centrálnej banky alebo Európskej investičnej banky, predseda Rady postúpi stanovisko dotknutej inštitúcii alebo orgánu.

Článok 7

1. Európsky parlament, Rada a Komisia, a prípadne, skupina členských štátov, Súdny dvor, Európska centrálna banka alebo Európska investičná banka, ak návrh legislatívneho aktu pochádza od nich, zohľadnia odôvodnené stanoviská vydané národnými parlamentmi alebo komorou niektorého z národných parlamentov.

Každý národný parlament má dva hlasy rozdelené v závislosti od národného parlamentného systému. V dvojkomorovom národnom parlamentnom systéme má každá z dvoch komôr jeden hlas.

2. Pokiaľ odôvodnené stanoviská k nesúladu návrhu legislatívneho aktu so zásadou subsidiarity predstavujú aspoň jednu tretinu všetkých hlasov pridelených národným parlamentom podľa druhého pododseku odseku 1, návrh sa musí opätovne posúdiť. V prípade návrhu legislatívneho aktu predloženého na základe článku 76 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúceho sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti je potrebná jedna štvrtina hlasov.

Po takomto opätovnom posúdení sa môže Komisia alebo prípadne skupina členských štátov, Európsky parlament, Súdny dvor, Európska centrálna banka alebo Európska investičná banka, ak návrh legislatívneho aktu pochádza od nich, rozhodnúť, že ponechá, zmení alebo doplní alebo stiahne návrh. Takéto rozhodnutie musí byť odôvodnené.

3. Navyše v rámci riadneho legislatívneho postupu, pokiaľ odôvodnené stanoviská k nesúladu návrhu legislatívneho aktu so zásadou subsidiarity predstavujú aspoň jednoduchú väčšinu všetkých hlasov pridelených národným parlamentom podľa druhého pododseku odseku 1, návrh sa musí opätovne posúdiť. Po takomto opätovnom posúdení sa môže Komisia rozhodnúť, že ponechá, zmení, doplní alebo stiahne návrh.

Ak sa Komisia rozhodne návrh zachovať, musí v odôvodnenom stanovisku vysvetliť, prečo sa domnieva, že návrh je v súlade so zásadou subsidiarity. Toto odôvodnené stanovisko, ako aj odôvodnené stanoviská národných parlamentov sa musia predložiť zákonodarcovi Únie na posúdenie v rámci legislatívneho postupu:

- a) pred dokončením prvého čítania zákonodarca (Európsky parlament a Rada) preskúma súlad legislatívneho návrhu so zásadou subsidiarity, pričom zohľadní najmä dôvody, ktoré vyjadřila a spoločne zastáva väčšina národných parlamentov, ako aj odôvodnené stanovisko Komisie;
- b) ak na základe 55 % väčšiny členov Rady alebo väčšiny odovzdaných hlasov v Európskom parlamente zákonodarca dospeje k stanovisku, že návrh nie je v súlade so zásadou subsidiarity, tento legislatívny návrh sa nebude ďalej preskúmať.

Článok 8

Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať o žalobách z dôvodu porušenia zásady subsidiarity legislatívnym aktom podaných členskými štátmi v súlade s pravidlami ustanovenými v článku 263 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo predložených členským štátom v súlade s jeho právnym poriadkom v mene jeho národného parlamentu alebo komory národného parlamentu.

V súlade s podmienkami ustanovenými v uvedenom článku môže aj Výbor regiónov podať takéto žaloby voči legislatívnym aktom, na prijatie ktorých Zmluva o fungovaní Európskej únie vyžaduje poradu s ním.

Článok 9

Komisia predkladá každý rok Európskej rade, Európskemu parlamentu, Rade a národným parlamentom správu o uplatňovaní článku 5 Zmluvy o Európskej únii. Táto výročná správa sa postúpi aj Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

PROTOKOL (č. 3)

O ŠTATÚTE SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI ustanoviť štatút Súdneho dvora, ktorý je uvedený v článku 281 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii, k Zmluve o fungovaní Európskej únie a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu:

Článok 1

Súdny dvor Európskej únie je zriadený a funguje v súlade s ustanoveniami zmlúv, Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Zmluva o Euratom) a tohto štatútu.

HLAVA I

SUDCOVIA A GENERÁLNI ADVOKÁTI

Článok 2

Pred nástupom do funkcie zloží každý sudca pred Súdny dvorom na jeho verejnom zasadnutí prísahu, že svoju funkciu bude vykonávať neustranne a svedomite a bude zachovávať mlčanlivosť o priebehu porád Súdneho dvora.

Článok 3

Sudcovia požívajú imunitu voči právomoci súdov. Po ukončení ich funkcie aj naďalej požívajú imunitu v súvislosti s úkonmi, ktoré urobili pri výkone ich úradnej funkcie vrátane všetkých ústnych a písomných prejavov.

Imunity ich môže zbaviť Súdny dvor zasadajúci v pléne. Ak sa rozhodnutie týka člena Všeobecného súdu alebo osobitného súdu, Súdny dvor rozhoduje po porade s dotknutým súdom.

Ak je sudca zbavený imunity a začalo proti nemu trestné konanie, toto trestné konanie môže byť proti nemu vedené v ktoromkoľvek z členských štátov len súdom príslušným pre súdenie členov najvyšších vnútroštátnych súdov.

Články 11 až 14 a 17 Protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie sa vzťahujú aj na sudcov, generálnych advokátov, tajomníka a pomocných spravodajcov Súdneho dvora Európskej únie bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia týkajúce sa imunity sudcov voči právomoci súdov, ktoré sú vymedzené v predchádzajúcich pododsekoch.

Článok 4

Sudcovia nesmú zastávať žiadne politické alebo správne funkcie.

Nesmú vykonávať žiadnu platenú ani neplatenú pracovnú činnosť, pokiaľ im vo výnimočných prípadoch Rada uznášajúca sa jednoducho väčšinou neudelí výnimku.

Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazu, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých miest alebo výhod po skončení funkčného obdobia.

V prípade pochybností o tom rozhodne Súdny dvor. Ak sa rozhodnutie týka člena Všeobecného súdu alebo osobitného súdu, Súdny dvor rozhoduje po porade s dotknutým súdom.

Článok 5

Funkcia sudcu končí okrem riadneho uplynutia funkčného obdobia alebo smrti aj odstúpením. Ak sa sudca vzdáva funkcie, svoje odstúpenie písomne oznámi predsedovi Súdneho dvora, ktorý ho postúpi predsedovi Rady. Oznámením sa miesto sudcu uvoľní. S výnimkou prípadov, keď sa uplatní článok 6, zostáva sudca vo funkcii až dovtedy, keď funkciu prevezme jeho nástupca.

Článok 6

Sudca môže byť zbavený funkcie alebo práva na dôchodok alebo ostatných výhod súvisiacich s jeho funkciou, len ak podľa jednomyselného stanoviska sudcov a generálnych advokátov Súdneho dvora už nespĺňa požadované podmienky alebo neplní záväzky vyplývajúce z jeho funkcie. Dotknutý sudca sa tohto rozhodovania nezúčastňuje. Ak je dotknutý sudca členom Všeobecného súdu alebo osobitného súdu, Súdny dvor rozhoduje po porade s dotknutým súdom.

Tajomník upovedomí o rozhodnutí Súdneho dvora predsedu Európskeho parlamentu a predsedu Komisie a oznámi ho predsedovi Rady.

V prípade rozhodnutia o zbavení funkcie sudcu sa týmto posledným oznámením miesto sudcu uvoľní.

Článok 7

Sudca, ktorý má nahradiť člena, ktorého funkčné obdobie neuplynulo riadnym spôsobom, je vymenovaný len na zvyšný čas funkčného obdobia jeho predchodcu.

Článok 8

Ustanovenia článkov 2 až 7 sa vzťahujú aj na generálnych advokátov.

HLAVA II

ORGANIZÁCIA SÚDNEHO DVORA

Článok 9

Čiastočná obmena sudcov, ktorá sa koná každé tri roky, sa týka striedavo štrnástich a trinástich sudcov.

Čiastočná obmena generálnych advokátov, ktorá sa koná každé tri roky, sa týka vždy štyroch generálnych advokátov.

Článok 9a

Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu a podpredsedu Súdneho dvora na obdobie troch rokov. Predseda a podpredseda môžu byť zvolení znova.

Podpredseda pomáha predsedovi Súdneho dvora v súlade s podmienkami uvedenými v rokovacom poriadku. Zastupuje predsedu v prípade, že sa predseda konania nemôže zúčastniť alebo keď funkcia predsedu nie je obsadená.

Článok 10

Tajomník skladá pred Súdny dvorom prísahu, že svoju funkciu bude vykonávať nestranne a svedomite a bude zachovávať mlčanlivosť o priebehu porád Súdneho dvora.

Článok 11

Súdny dvor zabezpečí zastupovanie tajomníka v prípadoch prekážky jeho účasti.

Článok 12

Súdny dvor prijme úradníkov a ostatných zamestnancov, ktorí mu umožnia plniť jeho úlohy. Podliehajú tajomníkovi pod dohľadom predsedu.

Článok 13

Európsky parlament a Rada môžu na žiadosť Súdneho dvora v súlade s riadnym legislatívnym postupom rozhodnúť o vymenovaní pomocných spravodajcov a stanoviť pravidlá výkonu ich funkcie. Od pomocných spravodajcov možno vyžadovať, aby sa za podmienok uvedených v rokovacom poriadku zúčastňovali dokazovaní vo veciach predložených Súdnemu dvoru a spolupracovali so sudcom spravodajcom.

Pomocní spravodajcovia sú vyberaní z osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a ktoré majú potrebné právnické vzdelanie; vymenúva ich Rada uznášajúca sa jednoduchou väčšinou. Skladajú pred Súdny dvorom prísahu, že svoju funkciu budú vykonávať nestranne a svedomite a budú zachovávať mlčanlivosť o priebehu porád Súdneho dvora.

Článok 14

Sudcovia, generálni advokáti a tajomník musia mať bydlisko v sídle Súdneho dvora.

Článok 15

Súdny dvor zasadá nepretržite. Trvanie súdnych prázdnin určí Súdny dvor s prihliadnutím na úradné potreby.

Článok 16

Súdny dvor vytvára komory zložené z troch a piatich sudcov. Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedov komôr. Predsedovia komôr zložených z piatich sudcov sú volení na tri roky. Možno ich zvoliť znova iba raz.

Veľká komora pozostáva z pätnástich sudcov. Predsedá jej predseda Súdneho dvora. Veľkú komoru tiež tvoria podpredseda Súdneho dvora a, v súlade s podmienkami ustanovenými v rokovacom poriadku, traja predsedovia komôr zložených z piatich sudcov a ďalší sudcovia.

Súdny dvor zasadá vo veľkej komore, ak o to požiada členský štát alebo orgán Únie vystupujúci ako strana konania.

Súdny dvor zasadá v pléne vo veciach predložených podľa článku 228 ods. 2, článku 245 ods. 2, článku 247 alebo článku 286 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Okrem toho, ak sa Súdny dvor domnieva, že predložená vec je výnimočne dôležitá, môže sa po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci rozhodne Súdny dvor zasadajúci v pléne.

Článok 17

Rozhodnutia Súdneho dvora sú platné len vtedy, ak zasadá nepárny počet jeho členov.

Rozhodnutia komôr zložených buď z troch alebo piatich sudcov sú platné len vtedy, ak sú prijaté tromi sudcami.

Rozhodnutia veľkej komory sú platné len vtedy, ak zasadá jedenásť sudcov.

Rozhodnutia Súdneho dvora zasadajúceho v pléne sú platné len vtedy, ak zasadá sedemnásť sudcov.

V prípade, ak sa jeden zo sudcov komory nemôže zasadať, môže byť na zasadanie prizvaný iný sudca z inej komory v súlade s podmienkami ustanovenými v rokovacom poriadku.

Článok 18

Žiadny sudca ani generálny advokát sa nemôže zúčastniť rozhodovania o veci, v ktorej predtým vystupoval ako splnomocnený zástupca alebo poradca alebo konal za jedného z účastníkov konania, alebo v ktorej bol vyzvaný, aby o nej rozhodol ako člen súdu, vyšetrovacej komisie alebo z akéhokoľvek iného dôvodu.

Ak sa z nejakého osobitného dôvodu ktorýkoľvek sudca alebo generálny advokát domnieva, že by sa nemal zúčastniť rozhodovania alebo preskúmania konkrétnej veci, oznámi to predsedovi. Ak sa z nejakého osobitného dôvodu predseda domnieva, že by ktorýkoľvek sudca alebo generálny advokát nemal zasadať alebo predkladať návrhy v konkrétnej veci, oznámi mu to.

V prípade ťažkostí pri uplatňovaní tohto článku rozhodne Súdny dvor.

Účastník konania nemôže požiadať o zmenu zloženia Súdneho dvora alebo jednej z jeho komôr z dôvodu štátnej príslušnosti sudcu alebo z dôvodu, že na Súdnom dvore alebo v komore nie je sudca, ktorý by mal štátnu príslušnosť tohto účastníka.

HLAVA III

KONANIE PRED SÚDNYM DVOROM

Článok 19

Členské štáty a orgány Únie zastupuje na Súdnom dvore splnomocnený zástupca vymenovaný pre každú vec osobitne; splnomocnenému zástupcovi môže pomáhať poradca alebo advokát.

Štáty, ktoré nie sú členskými štátmi, ale ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a taktiež Dozorný úrad EZVO uvedený v tejto dohode, sú zastupované rovnakým spôsobom.

Ostatné strany zastupuje advokát.

Účastníka konania môže pred Súdny dvor zastupovať alebo mu pomáhať len advokát, ktorý má oprávnenie vystupovať pred súdom členského štátu alebo iného štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

Ak sa títo splnomocnení zástupcovia, poradcovia a advokáti dostavia pred Súdny dvor, majú práva a imunity potrebné na nezávislý výkon svojich funkcií za podmienok uvedených v rokovacom poriadku.

Voči týmto poradcovi a advokátovi, ktorí sa dostavia pred Súdny dvor, má Súdny dvor za podmienok stanovených v rokovacom poriadku právomoci, ktoré sú obvykle priznávané súdom.

Vysokoškolskí učitelia, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktorého právo im priznáva právo vystupovať pred súdom, majú pred Súdny dvor rovnaké práva, aké tento článok priznáva advokátovi.

Článok 20

Konanie pred Súdny dvorom pozostáva z dvoch častí: písomnej a ústnej.

Písomné konanie pozostáva z doručovania návrhu na začatie konania, vyjadrení, vyjadrení k žalobe, pripomienok a prípadných replík, ako aj všetkých listín a dokumentov alebo ich overených kópií účastníkom konania a orgánom Únie, ktorých rozhodnutia sú predmetom sporu.

Doručovanie zabezpečuje tajomník v poradí a v lehotách uvedených v rokovacom poriadku.

Ústne konanie pozostáva z vypočutia splnomocnených zástupcov, poradcov a advokátov, a z prednesu návrhov generálneho advokáta, prípadne z vypočutia svedkov a znalcov.

Ak sa Súdny dvor domnieva, že vo veci nevyvstane žiadna nová právna otázka, môže po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci sa rozhodne bez návrhu generálneho advokáta.

Článok 21

Vec sa predkladá Súdnemu dvoru podaním písomného návrhu adresovaného tajomníkovi. Návrh musí obsahovať meno a bydlisko navrhovateľa, označenie podpísaného, označenie strany alebo strán, proti ktorým sa podáva návrh, predmet sporu, ako aj návrhy rozhodnutia a stručné vysvetlenie dôvodov návrhu.

K návrhu sa v prípade potreby doloží doslovné znenie právneho aktu, ktorého zrušenie sa požaduje alebo v prípade upravenom v článku 265 Zmluvy o fungovaní Európskej únie listinným dôkazom o dátume, kedy bol orgán v súlade s uvedenými článkami požiadany, aby konal. Ak tieto doklady nebudú priložené k návrhu, tajomník požiada navrhovateľa, aby ich predložil v primeranej lehote; návrh nemožno zamietnuť z toho dôvodu, že požadované doklady boli predložené až po uplynutí lehoty stanovenej pre podanie žaloby.

Článok 22

V prípadoch upravených článkom 18 Zmluvy o Euratom sa návrh Súdnemu dvoru predkladá podaním návrhu adresovaného tajomníkovi. Návrh obsahuje meno a bydlisko navrhovateľa, označenie podpísaného, odkaz na rozhodnutie, proti ktorému sa odvolanie podáva, mená odporcov, predmet sporu, ako aj návrhy rozhodnutia a stručné vysvetlenie dôvodov návrhu.

K návrhu musí byť priložená overená kópia napadnutého nálezu Arbitrážneho výboru.

Ak Súdny dvor návrh zamietne, nadobudne rozhodnutie Arbitrážneho výboru právoplatnosť.

Ak Súdny dvor zruší nález Arbitrážneho výboru, konanie sa prípadne môže podľa návrhu jednej zo strán sporu opätovne otvoriť pred Arbitrážnym výborom. Arbitrážny výbor je viazaný rozhodnutiami Súdneho dvora o právnych otázkach.

Článok 23

V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, rozhodnutie súdu členského štátu, ktorým preruší svoje konanie a podá návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke, oznámi Súdnemu dvoru príslušný súd. Toto rozhodnutie potom oznámi tajomník Súdneho dvora účastníkom konania, členským štátom a Komisii, ako aj inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre, ktoré prijali akt, ktorého platnosť alebo výklad sú sporné.

Účastníci konania, členské štáty, Komisia prípadne aj inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra Únie, ktoré prijali akt, ktorého platnosť alebo výklad sú sporné, sú oprávnené predložiť Súdnemu dvoru do dvoch mesiacov od tohto oznámenia vyjadrenia alebo písomné pripomienky.

V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, rozhodnutie vnútroštátneho súdu okrem toho oznamuje tajomník Súdneho dvora štátom, ktoré nie sú členskými štátmi, ale ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a taktiež Dozornému úradu EZVO uvedenému v tejto dohode, a ktoré môžu do dvoch mesiacov od oznámenia predložiť Súdnemu dvoru svoje vyjadrenia alebo písomné pripomienky, ak sa vec týka jednej z oblastí uplatňovania tejto dohody.

Ak dohoda týkajúca sa osobitnej predmetnej záležitosti uzavretá Radou a jedným alebo viacerými nečlenskými štátmi ustanovuje, že tieto štáty sú oprávnené predložiť stanoviská k prípadu alebo písomné pripomienky, ak súd alebo tribunál členského štátu uvádza ako Súdny dvor na predbežné konanie v otázke spadajúcej pod dohodu, rozhodnutie vnútroštátneho súdu alebo tribunálu obsahujúce túto otázku sa takisto oznámi nečlenským štátom, ktorých sa to týka. Tieto štáty podajú na Súdny dvor stanoviská k prípadu alebo písomné pripomienky do dvoch mesiacov od tohto oznámenia.

*Článok 23a **

Rokovací poriadok môže upraviť skrátené súdne konanie a v súvislosti s prejudiciálnymi návrhmi týkajúcimi sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti naliehavé konanie.

Tieto konania môžu určiť kratšie lehoty na predloženie vyjadrení alebo písomných pripomienok, ako ich stanovuje článok 23, a odchylne od článku 20 štvrtého odseku nevyžadovať predloženie návrhov generálneho advokáta.

Naliehavé konanie môže okrem toho obmedziť okruh účastníkov konania a oprávnených subjektov uvedených v článku 23, ktorí môžu predložiť vyjadrenia alebo písomné pripomienky, a v prípade mimoriadnej naliehavosti stanoviť neuskutočnenie písomnej časti konania.

Článok 24

Súdny dvor môže účastníkov konania požiadať, aby predložili všetky listiny a poskytli všetky informácie, ktoré môže považovať za žiaduce. V prípade odmietnutia to výslovne vezme na vedomie.

Súdny dvor môže požiadať aj členské štáty a inštitúcie, orgány alebo úrady alebo agentúry, ktoré nie sú účastníkmi konania, aby poskytli všetky informácie, ktoré považuje za potrebné pre konanie.

Článok 25

Súdny dvor môže kedykoľvek poveriť osobu, združenie osôb, úrad, výbor alebo inú organizáciu podľa svojho výberu vypracovaním znaleckého posudku.

Článok 26

Svedkovia môžu byť vypočutí za podmienok uvedených v rokovacom poriadku.

* Článok zavedený rozhodnutím 2008/79/ES, Euratom (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2008, s. 42).

Článok 27

Voči svedkom, ktorí sa nedostavia k Súdnemu dvoru, má Súdny dvor právomoci, ktoré sú vo všeobecnosti priznané súdom, a môže ukladať peňažné pokuty za podmienok uvedených v rokovacom poriadku.

Článok 28

Svedkovia a znalci môžu byť vypočutí pod prísahou vo forme uvedenej v rokovacom poriadku alebo spôsobom ustanoveným právnym poriadkom ich krajiny.

Článok 29

Súdny dvor môže nariadiť, aby bol svedok alebo znalec vypočutý súdnym orgánom v mieste jeho bydliska.

Dožiadanie o výsluch svedka alebo znalca sa zasiela príslušnému súdnemu orgánu podľa podmienok uvedených v rokovacom poriadku. Doklady vyhotovené v súlade s dožiadaním sa vrátia Súdnemu dvoru za rovnakých podmienok.

Súdny dvor nesie trovy konania bez toho, aby bolo dotknuté právo vyúčtovať si ich u účastníkov konania, ak to prichádza do úvahy.

Článok 30

Členský štát považuje porušenie prísahy svedkom alebo znalcom za obdobný trestný čin spáchaný pred jedným z jeho súdov, ktoré majú právomoci rozhodovať v občianskych veciach. Na podnet Súdneho dvora stíha tento členský štát páchatel'a pred vlastným príslušným súdom.

Článok 31

Pojednávania sú verejné, pokiaľ Súdny dvor z úradnej moci alebo na návrh účastníkov konania nerozhodne zo závažných dôvodov inak.

Článok 32

V priebehu pojednávania môže Súdny dvor samostatne vypočúvať znalcov, svedkov a účastníkov konania. Účastníci konania však môžu ústne vystupovať pred Súdnym dvorom len prostredníctvom svojich splnomocnených zástupcov.

Článok 33

O každom ústnom pojednávaní sa vyhotoví zápisnica, ktorú podpisuje predseda a tajomník.

Článok 34

Časový rozvrh pojednávania zostavuje predseda.

Článok 35

Porady Súdneho dvora sú a zostávajú tajné.

Článok 36

Rozsudky musia byť odôvodnené. Obsahujú mená sudcov, ktorí sa zúčastnili rozhodovania.

Článok 37

Rozsudky podpisuje predseda a tajomník. Vyhlasujú sa na verejnom zasadaní.

Článok 38

Súdny dvor rozhoduje o trovách konania.

Článok 39

Predseda Súdneho dvora môže skráteným konaním, ktoré sa môže v nevyhnutnej miere odchýliť od pravidiel uvedených v tomto štatúte a je upravené v rokovacom poriadku, rozhodovať o návrhoch na odklad výkonu napadnutého aktu, ktorý je ustanovený v článku 278 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 157 Zmluvy o Euratom alebo o vydaní predbežného opatrenia podľa článku 279 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, alebo zastaviť výkon rozhodnutia v súlade so štvrtým odsekom článku 299 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo článkom 164 tretím odsekom Zmluvy o Euratom.

Právomoci uvedené v prvom odseku môže podľa podmienok ustanovených v rokovacom poriadku vykonávať podpredseda Súdneho dvora.

Ak sa predseda a podpredseda nemôžu konania zúčastniť, zastúpi ich iný sudca podľa podmienok ustanovených v rokovacom poriadku.

Uznesenie predsedu alebo sudcu, ktorý ho zastupuje, má predbežnú povahu a v žiadnom prípade nemá vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci samej.

Článok 40

Členské štáty a orgány Únie môžu vo veciach prejednávaných pred Súdny dvorom vstúpiť do konania ako vedľajší účastník.

Rovnaké právo majú orgány, úrady a agentúry Únie a akákoľvek iná osoba, ktorá preukáže oprávnený záujem na rozhodnutí veci prejednávanéj Súdny dvorom. Fyzické alebo právnické osoby nemôžu vstupovať do konaní ako vedľajší účastníci medzi členskými štátmi, medzi inštitúciami Únie navzájom alebo medzi členskými štátmi na jednej strane a inštitúciami Únie na strane druhej.

Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, môžu štáty, ktoré nie sú členskými štátmi a ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a taktiež Dozorný úrad EZVO uvedený v tejto dohode, vstúpiť do konania ako vedľajší účastník vo veciach prejednávaných pred Súdny dvorom, ak sa tieto veci týkajú jednej z oblastí uplatňovania tejto dohody.

Návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník môže obsahovať iba návrhy podporujúce jedného z účastníkov konania.

Článok 41

Ak riadne predvolaný odporca nepredloží žiadne písomné návrhy, bude proti nemu vydaný rozsudok pre zmeškanie. Proti tomuto rozsudku možno do jedného mesiaca od jeho doručenia podať návrh na jeho zrušenie. Návrh na zrušenie nemá odkladný účinok na výkon rozsudku pre zmeškanie, pokiaľ Súdny dvor nerozhodne inak.

Článok 42

Členské štáty, inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a všetky ostatné fyzické a právnické osoby môžu v prípadoch a za podmienok stanovených rokovacím poriadkom podať proti rozsudku návrh na jeho zmenu, ak sa s nimi nekonalo ako s účastníkmi konania a sú týmto rozsudkom poškodené na svojich právach.

Článok 43

Ak existujú pochybnosti o zmysle a rozsahu rozsudku, je Súdny dvor príslušný ho vyložiť na žiadosť jednej zo strán alebo orgánu Únie, ak na tom preukáže oprávnený záujem.

Článok 44

Návrh na obnovu konania možno Súdnemu dvoru predložiť len vtedy, ak boli zistené skutočnosti rozhodujúceho významu, ktoré v dobe vydania rozhodnutia neboli známe Súdnemu dvoru a strane, ktorá obnovu požaduje.

Obnova konania sa začne rozhodnutím Súdneho dvora, v ktorom sa výslovne uvedie, že jestvuje nová skutočnosť, ktorá umožňuje začať s obnovou konania, a potvrdí, že z tohto dôvodu je návrh na obnovu prípustný.

Návrh na obnovu konania nemôže byť predložený po uplynutí 10 rokov odo dňa vydania rozsudku.

Článok 45

Rokovací poriadok stanoví osobitné lehoty zohľadňujúce vzdialenosti.

Uplynutie lehoty nebude na ujmu práva, ak dotknutá strana preukáže existenciu náhody alebo vyššej moci.

Článok 46

Nároky vyplývajúce z mimozmluvnej zodpovednosti Únie sa premlčujú po uplynutí piatich rokov od udalosti, ktorá ich vyvolala. Táto lehota sa prerušuje podaním návrhu na začatie konania na Súdny dvor, alebo ak si pred týmto konaním poškodená strana uplatnila svoj nárok pred príslušným orgánom Únie. V posledne menovanom prípade sa návrh musí podať v lehote dvoch mesiacov podľa článku 263 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; v prípade potreby sa uplatnia ustanovenia článku 265 druhého pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Tento článok sa tiež vzťahuje na konanie o mimozmluvnej zodpovednosti proti Európskej centrálnej banke.

HLAVA IV

VŠEOBECNÝ SÚD

Článok 47

Na Všeobecný súd a jeho členov sa vzťahuje článok 9 prvý odsek, článok 9a, články 14 a 15, článok 17 prvý, druhý, štvrtý a piaty odsek a článok 18.

Článok 3 štvrtý pododsek a články 10, 11 a 14 sa primerane vzťahujú aj na tajomníka Všeobecného súdu.

Článok 48

Všeobecný súd sa skladá z dvadsiatich siedmich sudcov.

Článok 49

Členovia Všeobecného súdu môžu byť vyzvaní, aby plnili úlohu generálnych advokátov.

Úlohou generálneho advokáta je verejne a úplne nezávisle a nestranne predkladať odôvodnené návrhy vo veciach predložených Súdnemu dvoru, a tým mu pomáhať pri výkone jeho poslania.

Kritéria pre výber takýchto vecí, ako aj postup vymenúvania generálnych advokátov sa ustanovia v rokovacom poriadku Všeobecného súdu.

Člen vyzvaný, aby vo veci plnil úlohu generálneho advokáta, sa nesmie zúčastniť rozhodovania o veci.

Článok 50

Všeobecný súd zasadá v komorách zložených z troch alebo piatich sudcov. Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedov komôr. Predsedovia komôr zložených z piatich sudcov sú volení na tri roky. Môžu byť zvolení znova iba raz.

Zloženie komôr a pridelovanie vecí komorám upravuje rokovací poriadok. V určitých prípadoch, ktoré upravuje rokovací poriadok, môže Všeobecný súd zasadať v pléne alebo ako samosudca.

Rokovací poriadok môže taktiež ustanoviť, že Všeobecný súd môže zasadať vo veľkej komore v prípadoch a za podmienok bližšie určených v rokovacom poriadku.

Článok 51

Odchylné od pravidla obsiahnutého v článku 256 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je pre žaloby uvedené v článkoch 263 a 265 Zmluvy o fungovaní Európskej únie právomoc vyhradená Súdnemu dvoru, ak sú tieto žaloby podané členským štátom proti:

- a) aktu alebo nečinnosti Európskeho parlamentu alebo Rady, alebo obidvoch týchto orgánov pracujúcich spoločne okrem:
 - rozhodnutí prijatých Radou podľa článku 108 ods. 2 tretieho pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - aktov Rady prijatých podľa nariadenia Rady týkajúceho sa opatrení na ochranu obchodu v zmysle článku 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - aktov Rady, ktorými Rada vykonáva právomoci v súlade s článkom 291 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;
- b) aktu alebo nečinnosti Komisie podľa článku 331 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Ďalej je právomoc vyhradená Súdnemu dvoru v záležitostiach žalôb uvedených v rovnakých článkoch, ak sú žaloby podané orgánom Únie proti aktu alebo nečinnosti Európskeho parlamentu, Rady, obidvoch týchto orgánov pracujúcich spoločne alebo Komisiou, ak sú podané orgánom Únie proti aktu alebo nečinnosti Európskej centrálnej banky.

Článok 52

Predseda Súdneho dvora a predseda Všeobecného súdu určia na základe vzájomnej dohody podmienky, za ktorých úradníci a ostatní zamestnanci prijatí do zamestnania pre Súdny dvor budú poskytovať svoje služby Všeobecnému súdu, aby mu umožnili plniť jeho funkciu. Určení úradníci a ostatní zamestnanci budú podliehať tajomníkovi Všeobecného súdu pod dohľadom predsedu Všeobecného súdu.

Článok 53

Konanie pred Všeobecným súdom sa spravuje hlavou III.

Ďalšie podrobnejšie ustanovenia sa v prípade potreby ustanovia v jeho rokovacom poriadku. Rokovací poriadok môže prijať výnimku zo štvrtého pododseku článku 40 a článku 41, aby zohľadnil osobitnú povahu vedenia sporu v oblasti práva duševného vlastníctva.

Bez ohľadu na štvrtý pododsek článku 20 môže generálny advokát predkladať svoje odôvodnené návrhy písomne.

Článok 54

Ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Všeobecnému súdu, omylom podaný tajomníkovi Súdneho dvora, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Všeobecného súdu; obdobne, ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Súdnu dvoru, omylom podaný tajomníkovi Všeobecného súdu, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Súdneho dvora.

Ak Všeobecný súd zistí, že nie je príslušný prejednávať a rozhodovať o žalobe, pre ktorú je príslušný Súdny dvor, postúpi túto žalobu Súdnu dvoru; obdobne, ak Súdny dvor zistí, že žaloba spadá do príslušnosti Všeobecného súdu, postúpi túto žalobu Všeobecnému súdu, ktorý sa nemôže v tejto veci vyhlásiť za nepríslušný.

Ak sú Súdnu dvoru a Všeobecnému súdu predložené záležitosti, ktoré majú rovnaký charakter, týkajú sa rovnakej otázky výkladu alebo otázky uplatňovania rovnakého právneho aktu, môže Všeobecný súd po vypočutí strán prerušiť konanie dovtedy, kým Súdny dvor nevynesie rozsudok, alebo ak je žaloba podaná podľa článku 263 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, môže vyhlásiť svoju nepríslušnosť, aby umožnil Súdnu dvoru o takých záležitostiach rozhodnúť. Taktiež Súdny dvor môže pri rovnakých okolnostiach rozhodnúť o prerušení predchádzajúceho konania, v takom prípade konanie pred Všeobecným súdom pokračuje.

Ak členský štát a orgán Únie napadnú rovnaký akt, Všeobecný súd vyhlási svoju nepríslušnosť, aby o týchto žalobách mohol rozhodnúť Súdny dvor.

Článok 55

Tajomník Všeobecného súdu oznámi právoplatné rozhodnutia Všeobecného súdu, rozhodnutia Všeobecného súdu, ktorými rozhodol len o časti prejednávanej veci alebo ktorými rozhodol o prekážke konania súvisiacej s námietkou nedostatku právomoci alebo neprípustnosti, všetkým účastníkom, ako aj členským štátom a orgánom Únie aj vtedy, ak vo veci prejednávanej Všeobecným súdom nevstúpili do konania ako vedľajší účastník.

Článok 56

Proti konečným rozhodnutiam Všeobecného súdu a proti rozhodnutiam Všeobecného súdu, ktorými rozhodol len o časti prejednávanej veci alebo ktorými rozhodol o prekážke konania súvisiacej s námietkou nedostatku právomoci alebo neprípustnosti, možno do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia podať odvolanie na Súdny dvor.

Toto odvolanie môže podať strana, ktorá so svojimi podaniami nebola úspešná vôbec alebo len čiastočne. Strany, ktoré vstupujú do konania ako vedľajší účastník, s výnimkou členských štátov a orgánov Únie, však môžu podať odvolanie len vtedy, ak sa ich rozhodnutie Všeobecného súdu priamo dotýka.

S výnimkou prípadov týkajúcich sa sporov medzi Úniou a jej zamestnancami môžu odvolanie podať aj členské štáty a orgány Únie, ktoré nevstúpili do konania pred Všeobecným súdom ako vedľajší účastníci. Takéto členské štáty a orgány majú rovnaké postavenie ako členské štáty alebo orgány, ktoré do konania na Všeobecnom súde nepristúpili.

Článok 57

Každá osoba, ktorej návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník Všeobecný súd zamietol, sa môže odvolať na Súdny dvor do dvoch týždňov od doručenia rozhodnutia o zamietnutí žiadosti.

Účastníci konania sa môžu u Súdneho dvora odvolať proti každému rozhodnutiu Všeobecného súdu prijatému podľa článku 278 alebo 279 alebo článku 299 štvrtého pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo článku 157 alebo článku 164 tretieho pododseku Zmluvy o Euratom do dvoch mesiacov od ich doručenia.

Odvolanie uvedené v prvých dvoch pododsekoch tohto článku sa prejedná a rozhodne sa o ňom podľa postupu uvedeného v článku 39.

Článok 58

Odvolanie na Súdny dvor sa obmedzuje len na právne otázky. Môže sa zakladať na dôvodoch nedostatku právomoci Všeobecného súdu, porušenia procesných pravidiel pred Všeobecným súdom, ktoré sa nepriaznivo dotýka záujmov odvolávajúceho sa, ako aj na porušení práva Únie Všeobecným súdom.

Žiadne odvolanie sa nemôže týkať len výšky trov konania alebo povinnosti účastníka konania ich uhradiť.

Článok 59

Ak je podané odvolanie proti rozhodnutiu Všeobecného súdu, konanie pred Súdnym dvorom pozostáva z písomnej časti a ústnej časti. V súlade s podmienkami uvedenými v rokovacom poriadku môže Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta a účastníka konania upustiť od ústneho konania.

Článok 60

Bez toho, aby boli dotknuté články 278 a 279 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo článku 157 Zmluvy o Euratom, nemá odvolanie odkladný účinok.

Bez ohľadu na ustanovenia článku 280 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nadobúdajú rozhodnutia Všeobecného súdu, ktoré vyhlasujú nariadenia za neplatné, právoplatnosť až po uplynutí lehoty uvedenej v prvom pododseku článku 56 tohto štatútu alebo, ak bolo v rámci tejto lehoty podané odvolanie, po jeho zamietnutí, tým však nie je dotknuté právo účastníka konania požiadať Súdny dvor podľa článkov 278 a 279 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo článku 157 Zmluvy o Euratom o odklad účinkov nariadenia, ktoré bolo vyhlásené za neplatné, alebo o nariadenie akéhokoľvek iného predbežného opatrenia.

Článok 61

Ak je odvolanie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. V danej veci môže vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecného súdu.

Ak je vec vrátená späť Všeobecnému súdu, tento súd je v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdneho dvora.

Ak je odvolanie podané členským štátom alebo orgánom Únie, ktoré nevstúpili do konania pred Všeobecným súdom ako vedľajší účastníci, dôvodné, Súdny dvor môže, ak to považuje za nevyhnutné, rozhodnúť, ktoré z účinkov rozhodnutia Všeobecného súdu, ktoré bolo zrušené, sa považujú za konečné v súvislosti účastníkmi sporu.

Článok 62

Vo veciach uvedených v článku 256 ods. 2 a 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, môže prvý generálny advokát navrhnúť, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu, ak sa domnieva, že existuje vážne nebezpečenstvo, že by bola ovplyvnená jednota alebo vnútorný súlad práva Únie.

Návrh musí predložiť do jedného mesiaca od vyhlásenia rozhodnutia Všeobecného súdu. Súdny dvor rozhodne o tom, či rozhodnutie bude preskúmané alebo nie, do jedného mesiaca od obdržania návrhu predloženého prvým generálnym advokátom.

Článok 62a

Súdny dvor rozhoduje o otázkach, ktoré sú predmetom preskúmania v rámci konania o naliehavej otázke na základe spisu, ktorý mu predložil Všeobecný súd.

Dotknuté osoby upravené článkom 23 tohto štatútu a v prípadoch ustanovených článkom 256 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zúčastnené strany konania na Všeobecnom súde sú oprávnené predložiť Súdnemu dvoru vyjadrenia alebo písomné pripomienky k otázkam, ktoré sú predmetom preskúmania, v lehote stanovenej na tento účel.

Súdny dvor predtým ako vydá rozhodnutie, môže rozhodnúť o začatí ústneho konania.

Článok 62b

V prípadoch ustanovených v článku 256 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie bez toho, aby boli dotknuté články 278 a 279 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, návrh na preskúmanie a rozhodnutie o začatí prieskumného konania nemajú odkladný účinok. Ak Súdny dvor zistí, že rozhodnutie Všeobecného súdu narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie, vráti prípad Všeobecnému súdu, ktorý je v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdneho dvora; Súdny dvor môže rozhodnúť, ktoré z účinkov rozhodnutia Všeobecného súdu sa považujú za konečné v súvislosti so zúčastnenými stranami sporu. Ak však so zreteľom na výsledok preskúmania rozhodnutie sporu vyplýva zo zistenia skutkovej podstaty, na ktorom je rozhodnutie Všeobecného súdu založené, Súdny dvor vynesie konečný rozsudok.

Pokiaľ v prípadoch ustanovených v článku 256 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie neexistuje návrh na preskúmanie alebo rozhodnutie o začatí prieskumného konania, odpoveď alebo odpovede Všeobecného súdu na otázky, ktoré mu boli predložené, nadobúdajú účinnosť po uplynutí lehoty ustanovenej na tento účel v druhom pododseku článku 62. V prípade, že sa začalo prieskumné konanie, odpoveď alebo odpovede, ktoré sú predmetom preskúmania, nadobúdajú účinnosť po skončení tohto konania, pokiaľ Súdny dvor nerozhodne inak. Ak Súdny dvor zistí, že rozhodnutie Všeobecného súdu narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie, odpoveď Súdneho dvora na otázky, ktoré sú predmetom preskúmania, nahrádza odpoveď Všeobecného súdu.

HLAVA IVA

OSOBITNÉ SÚDY

Článok 62c

Ustanovenia o právomociach, zložení, organizácii osobitných súdov a konaní pred osobitnými súdmi zriadenými na základe článku 257 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sú uvedené v prílohe k tomuto štatútu.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s článkom 257 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prideliť zastupujúcich sudcov na osobitné súdy, aby zastúpili neprítomných sudcov, ktorí sa bez toho, aby boli postihnutí invaliditou, ktorú je možné považovať za úplnú, dlhodobo nemôžu zúčastňovať rozhodovania o veciach. V takom prípade Európsky parlament a Rada stanoví podmienky menovania zastupujúcich sudcov, ich práva a povinnosti, podrobné podmienky výkonu funkcie a okolnosti zániku ich funkcie.

HLAVA V
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 63

Rokovací poriadok Súdneho dvora a Všeobecného súdu obsahuje všetky ustanovenia, ktoré sú nevyhnutné pre uplatňovanie tohto štatútu a v prípade potreby tento štatút dopĺňajú a menia.

Článok 64

Pravidlá používania jazykov uplatňované na Súdnom dvore Európskej únie ustanoví nariadením Rada, ktorá sa uznáva jednomyseľne. Toto nariadenie sa prijme buď na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Komisiou a Európskym parlamentom, alebo na návrh Komisie a po porade so Súdny dvorom a Európskym parlamentom.

Ustanovenia rokovacieho poriadku Súdneho dvora a rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, ktoré upravujú používanie jazykov, platia do prijatia týchto pravidiel. Odchylné od ustanovení článkov 253 a 254 Zmluvy o fungovaní Európskej únie môžu byť tieto ustanovenia zmenené, doplnené alebo zrušené len s jednomyseľným schválením Rady.

SÚD PRE VEREJNÚ SLUŽBU EURÓPSKEJ ÚNIE

Článok 1

Súd pre verejnú službu Európskej únie, ďalej len „Súd pre verejnú službu“ je v prvom stupni príslušný rozhodovať spory medzi Úniou a jej zamestnancami na základe článku 270 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, vrátane sporov medzi orgánmi alebo inými subjektami a ich pracovníkmi, pre ktoré je príslušný Súdny dvor Európskej únie.

Článok 2

1. Súd pre verejnú službu sa skladá zo siedmich sudcov. Rada môže rozhodnúť kvalifikovanou väčšinou o zvýšení počtu sudcov, ak o to Súdny dvor požiada.

Sudcovia sú vymenovaní na obdobie šiestich rokov. Sudcovia, ktorým sa skončilo funkčné obdobie, môžu byť vymenovaní znova.

Na každé uvoľnené miesto sa vymenuje nový sudca na obdobie šiestich rokov.

2. Na účel zastupovania neprítomných sudcov, ktorí sa bez toho, aby boli postihnutí invaliditou, ktorú je možné považovať za úplnú, dlhodobo nemôžu zúčastňovať rozhodovania o veciach, sa zastupujúci sudcovia menujú k sudcom uvedeným v odseku 1 prvom pododseku.

Článok 3

1. Sudcovia sú vymenovaní Radou, ktorá po porade s výborom uvedeným v tomto článku rozhoduje v súlade so štvrtým pododsekom článku 257 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Pri vymenovaní sudcov dbá Rada na vyrovnané zloženie Súdu pre verejnú službu na čo možno najširšom zemepisnom základe spomedzi štátnych príslušníkov členských štátov a s ohľadom na zastúpenie vnútroštátnych právnych systémov.

2. Každá osoba, ktorá je občanom Únie a spĺňa podmienky uvedené v štvrtom pododseku článku 257 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, môže predložiť svoju kandidatúru. Rada na základe odporúčania Súdneho dvora stanoví podmienky a podrobnosti pre predkladanie a vybavovanie kandidatúr.

3. Zriaďuje sa výbor zložený zo siedmich členov vybratých spomedzi bývalých členov Súdneho dvora a Všeobecného súdu a z právnikov, ktorí sú uznávanými odborníkmi. Rada na odporúčanie predsedu Súdneho dvora rozhoduje o vymenovaní členov výboru a pravidlách jeho fungovania.

4. Výbor sa vyjadruje k vhodnosti kandidátov na výkon funkcie sudcu Súdu pre verejnú službu. Výbor pripojí k svojmu stanovisku zoznam kandidátov s najvhodnejšou skúsenosťou na vysokej úrovni. Takýto zoznam musí obsahovať počet kandidátov zodpovedajúci najmenej dvojnásobku sudcov, ktorých má Rada vymenovať.

Článok 4

1. Sudcovia si z vlastných radov zvolia predsedu Súdu pre verejnú službu na obdobie troch rokov. Predseda môže byť zvolený znova.

2. Súd pre verejnú službu zasadá v komorách zložených z troch sudcov. V určitých prípadoch vymedzených jeho rokovacím poriadkom môže rozhodovať v pléne, v komore z piatich sudcov, alebo ako samosudca.

3. Plénu a komore zloženej z piatich sudcov predsedá predseda Súdu pre verejnú službu. Predsedovia komôr zložených z troch sudcov sú menovaní za podmienok uvedených v odseku 1. Predseda Súdu pre verejnú službu predsedá komore z troch sudcov, ak je k nej pridelený.

4. Právomoci a kvórum pléna, ako aj zloženie komôr a pridelovanie sporov komorám určí rokovací poriadok.

Článok 5

Články 2 až 6, 14, 15, prvý, druhý a piaty pododsek článku 17, ako aj článok 18 štatútu Súdneho dvora sa uplatňujú na Súd pre verejnú službu a na jeho členov.

Prísaha uvedená v článku 2 štatútu sa skladá pred Súdny dvorom a rozhodnutia uvedené v jeho článkoch 3, 4 a 6 prijíma Súdny dvor po porade so Súdom pre verejnú službu.

Článok 6

1. Súd pre verejnú službu využíva služby Súdneho dvora a Všeobecného súdu. Predseda Súdneho dvora alebo prípadne predseda Všeobecného súdu stanoví po dohode s predsedom Súdu pre verejnú službu podmienky, za ktorých úradníci a ostatní zamestnanci Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu poskytujú svoje služby Súdu pre verejnú službu, aby umožnili jeho fungovanie. Určení úradníci alebo ostatní zamestnanci podliehajú tajomníkovi Súdu pre verejnú službu pod dohľadom predsedu Všeobecného súdu.

2. Súd pre verejnú službu vymenuje svojho tajomníka a stanoví jeho štatút. Štvrtý pododsek článku 3 a články 10, 11 a 14 štatútu Súdneho dvora sa uplatňujú na tajomníka súdu.

Článok 7

1. Konanie pred Súdom pre verejnú službu sa spravuje hlavou III štatútu Súdneho dvora, s výnimkou článkov 22 a 23. Ďalšie a podrobnejšie ustanovenia sa v prípade potreby ustanovia v jeho rokovacom poriadku.

2. Ustanovenia týkajúce sa používania jazykov na Všeobecnom súde sa uplatňujú na Súd pre verejnú službu.

3. Písomné konanie pozostáva z podania návrhu a vyjadrenia odporcu, pokiaľ Súd pre verejnú službu nerozhodne, že je potrebná druhá výmena písomných podaní. Ak sa uskutočnila druhá výmena podaní, môže Súd pre verejnú službu po dohode so stranami rozhodnúť bez ústneho konania.
4. V každom štádiu konania, vrátane podania návrhu, Súd pre verejnú službu môže preskúmať možnosti urovnania sporu formou zmieru a môže sa pokúsiť uľahčiť takéto urovanie.
5. Súd pre verejnú službu rozhoduje o trovách konania. Pokiaľ osobitné ustanovenia rokovacieho poriadku neustanovujú inak, je neúspešná strana zaviazaná na náhradu trov konania, ak sa tak rozhodne.

Článok 8

1. Ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Súdu pre verejnú službu omylom podaný tajomníkovi Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Súdu pre verejnú službu. Obdobne, ak je návrh alebo iný procesný dokument, ktorý je adresovaný Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu omylom podaný tajomníkovi Súdu pre verejnú službu, ten ho okamžite zašle tajomníkovi Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu.
 2. Ak Súd pre verejnú službu zistí, že nie je príslušný prejednávať a rozhodovať o žalobe, pre ktorú je príslušný Súdny dvor alebo Všeobecný súd, postúpi túto žalobu Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu. Obdobne, ak Súdny dvor alebo Všeobecný súd zistí, že žaloba spadá do príslušnosti Súdu pre verejnú službu, postúpi túto žalobu Súdu pre verejnú službu, ktorý sa nemôže v tejto veci vyhlásiť za nepríslušný.
 3. Ak sú na Súd pre verejnú službu a na Všeobecný súd podané prípady, ktoré vyvolávajú rovnakú otázku výkladu alebo v ktorých je spochybnená platnosť rovnakého aktu, Súd pre verejnú službu môže po vypočutí strán prerušiť konanie až do vynesenia rozsudku Všeobecného súdu.
- Ak sa pred Súdom pre verejnú službu a pred Všeobecným súdom prejednávajú prípady, ktoré majú rovnaký predmet, zriekne sa Súd pre verejnú službu svojej príslušnosti, aby mohol v prípadoch rozhodnúť Všeobecný súd.

Článok 9

Proti konečným rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu a proti jeho rozhodnutiam, ktoré len čiastočne riešia vecné otázky alebo riešia procesnú otázku týkajúcu sa námietky nepríslušnosti alebo neprípustnosti, možno do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia podať odvolanie na Všeobecný súd.

Toto odvolanie môže podať strana, ktorá so svojimi podaniami nebola úspešná vôbec alebo len čiastočne. Strany prístupujúce do konania, s výnimkou členských štátov a orgánov Únie, však môžu podať odvolanie len vtedy, ak sa ich rozhodnutie Súdu pre verejnú službu priamo dotýka.

Článok 10

1. Každá osoba, ktorej žiadosť o pristúpenie do konania Súd pre verejnú službu zamietol, sa môže odvolať na Všeobecný súd do dvoch týždňov od doručenia rozhodnutia o zamietnutí žiadosti.
2. Zúčastnené strany konania sa môžu odvolať na Všeobecný súd proti každému rozhodnutiu Súdu pre verejnú službu prijatému podľa článkov 278 alebo 279 alebo štvrtého pododseku článku 299 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 157 alebo článku 164 tretieho pododseku Zmluvy o Euratom do dvoch mesiacov od ich doručenia.
3. Predseda Všeobecného súdu môže skráteným konaním, ktoré sa môže v nevyhnutnej miere odchýliť od pravidiel uvedených v tejto prílohe a ktoré sa ustanovia v rokovacom poriadku Všeobecného súdu, rozhodovať o odvolaniach uvedených v odsekoch 1 a 2.

Článok 11

1. Odvolanie na Všeobecný súd sa obmedzuje len na právne otázky. Musí sa zakladať na dôvodoch nepríslušnosti Súdu pre verejnú službu, porušenia procesných pravidiel pred týmto súdom, ktoré sa nepriaznivo dotýka záujmov dotknutej strany, ako aj na porušení práva Únie Súdom pre verejnú službu.
2. Žiadne odvolanie sa nemôže týkať len výšky trov konania alebo povinnosti zúčastnenej strany ich uhradiť.

Článok 12

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 278 a 279 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 157 Zmluvy o Euratom, nemá odvolanie na Všeobecný súd odkladný účinok.
2. Ak je podané odvolanie proti rozhodnutiu Súdu pre verejnú službu, konanie pred Všeobecným súdom pozostáva z písomnej časti a ústnej časti. V súlade s podmienkami uvedenými v rokovacom poriadku môže Všeobecný súd po vypočutí strán upustiť od ústneho konania.

Článok 13

1. Ak je odvolanie odôvodnené, Všeobecný súd zruší rozhodnutie Súdu pre verejnú službu a sám rozhodne vo veci. Ak stav konania nedovoľuje rozhodnúť vo veci, vráti prípad na rozhodnutie Súdu pre verejnú službu.
2. Ak je prípad vrátený späť Súdu pre verejnú službu, je tento súd v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Všeobecného súdu.

PROTOKOL (č. 4)

**O ŠTATÚTE EURÓPSKEHO SYSTÉMU CENTRÁLNYCH BÁNK
A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si prijať Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, ako ustanovuje článok 129 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Kapitola I

Systém európskych centrálnych bánk

Článok 1

Európsky systém centrálnych bánk

V súlade s článkom 282 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Európska centrálna banka (ECB) a národné centrálné banky tvoria Európsky systém centrálnych bánk (ESCB). ECB a národné centrálné banky tých členských štátov, ktorých menou je euro, tvoria Eurosystem.

ESCB a ECB plnia svoje úlohy a vykonávajú činnosť podľa ustanovení zmlúv a tohto štatútu.

Kapitola II

Ciele a úlohy ESCB

Článok 2 *Ciele*

V súlade s článkom 127 ods. 1 a článkom 282 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie primárnym cieľom ESCB je udržiavať cenovú stabilitu. Pri rešpektovaní cieľa cenovej stability ESCB podporuje všeobecné hospodárske politiky v Únii so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie stanovených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. ESCB koná v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou súťažou na podporu účinného rozdeľovania zdrojov v súlade so zásadami stanovenými v článku 119 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 3 *Úlohy*

3.1. Podľa článku 127 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie základné úlohy ESCB sú:

- definovať a uskutočňovať menovú politiku Únie,
- vykonávať devízové operácie v súlade s ustanoveniami článku 219 uvedenej zmluvy,
- viesť a riadiť úradné devízové rezervy členských štátov,
- podporovať hladký priebeh operácií platobných systémov.

3.2. V súlade s článkom 127 ods. 3 uvedenej zmluvy sa tretia zarážka článku 3.1 netýka hotovostných devízových aktív, ktoré vedú a sú pod správou vlád členských štátov.

3.3. V súlade s článkom 127 ods. 5 uvedenej zmluvy prispieva ESCB k hladkému uskutočňovaniu politik prijatých príslušnými úradmi, ktoré sa týkajú kontrolného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému.

Článok 4 Poradné funkcie

V súlade s článkom 127 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie:

- a) porady s ECB sa vedú:
- pri všetkých návrhoch aktov Únie v oblasti jej pôsobnosti,
 - uskutočňujú vnútroštátne orgány pri návrhoch právnych predpisov v oblasti jej pôsobnosti, avšak v medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s postupom podľa článku 41;
- b) ECB môže predkladať stanoviská inštitúciám, orgánom alebo úradom alebo agentúram Únie alebo vnútroštátnym orgánom v záležitostiach z oblastí svojej pôsobnosti.

Článok 5 Zhromažďovanie štatistických údajov

5.1. Na zabezpečenie úloh ESCB zhromažďuje ECB za pomoci národných centrálnych bánk potrebné informácie od príslušných vnútroštátnych orgánov alebo priamo od hospodárskych subjektov. Za týmto účelom spolupracuje s orgánmi Únie, s príslušnými úradmi členských štátov alebo tretích krajín a s medzinárodnými organizáciami.

5.2. Úlohy vymedzené v článku 5.1 uskutočňujú v primeranom rozsahu najmä národné centrálné banky.

5.3. Ak je to potrebné, ECB prispieva k zblížovaniu pravidiel a praktík, ktorými sa riadi zhromažďovanie, usporiadanie a rozširovanie štatistických údajov v oblasti jej pôsobnosti.

5.4. V súlade s postupom stanoveným v článku 41 Rada vymedzí, ktoré fyzické a právnické osoby sú povinné podávať informácie, ako aj pravidlá na ich utajenie a príslušné donucovacie pravidlá.

Článok 6 *Medzinárodná spolupráca*

6.1. O zastupovaní ESCB v oblasti medzinárodnej spolupráce týkajúcej sa úloh, ktorými je poverená ESCB, rozhodne ECB.

6.2. ECB a s jej súhlasom aj národné centrálné banky sa môžu zúčastniť na činnosti medzinárodných peňažných inštitúcií.

6.3. Články 6.1 a 6.2 rešpektujú článok 138 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Kapitola III

Organizácia ESCB

Článok 7 *Nezávislosť*

V súlade s článkom 130 Zmluvy o fungovaní Európskej únie pri výkone svojich povinností a úloh zverených im zmluvami ECB, národné centrálné banky ani žiaden člen ich rozhodovacích orgánov nesmú žiadať ani prijímať pokyny od inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, od vlády členského štátu, ani od iného orgánu. Inštitúcie, orgány alebo úrady alebo agentúry Únie a vlády členských štátov sa zaväzujú rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov orgánov ESCB s rozhodovacími právomocami, ani národné centrálné banky pri plnení ich úloh.

Článok 8
Všeobecné zásady

ESCB riadia orgány ECB s rozhodovacími právomocami.

Článok 9
Európska centrálna banka

9.1. ECB, ktorá má podľa článku 282 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie právnu subjektivitu, má v každom členskom štáte čo najširšiu právnu spôsobilosť, akú ich právo priznáva právnickým osobám; ECB môže najmä nadobúdať a scudzovať nehnuteľný a hnuteľný majetok a byť účastníkom súdneho konania.

9.2. ECB zabezpečuje, aby sa úlohy zverené ESCB podľa článku 127 ods. 2, 3 a 5 uvedenej zmluvy plnili buď vlastnou činnosťou podľa tohto štatútu, alebo prostredníctvom národných centrálnych bánk podľa článku 12.1 a článku 14.

9.3. Podľa článku 129 ods. 1 uvedenej zmluvy orgánmi ECB s rozhodovacími právomocami sú Rada guvernérov a Výkonná rada.

Článok 10
Rada guvernérov

10.1. V súlade s článkom 283 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Radu guvernérov tvoria členovia Výkonnej rady a guvernéri národných centrálnych bánk členských štátov, ktorých menou je euro.

10.2. Každý člen Rady guvernérov má jeden hlas. Od dátumu, ku ktorému počet členov Rady guvernérov bude vyšší ako 21, každý člen Výkonnej rady bude mať jeden hlas a počet guvernérov s hlasovacím právom bude 15. Uvedené hlasovacie práva sa priradujú a rotujú takto:

- od dátumu, ku ktorému počet guvernérov bude vyšší ako 15, až kým nedosiahne 22, guvernéri sa zaradia do dvoch skupín podľa poradia veľkosti podielu členského štátu ich národnej centrálnej banky na agregovanom hrubom domácom produkte v trhových cenách a na agregovanom bilančnom úhrne peňažných finančných inštitúcií členských štátov, ktorých menou je euro. Podielom na agregovanom hrubom domácom produkte v trhových cenách sa priradí váha 5/6 a podielom na agregovanom bilančnom úhrne peňažných finančných inštitúcií sa priradí váha 1/6. Prvá skupina sa skladá z piatich guvernérov a druhá skupina zo zostávajúcich guvernérov. Frekvencia hlasovacích práv guvernérov zaradených do prvej skupiny nesmie byť nižšia ako frekvencia hlasovacích práv guvernérov druhej skupiny. S výhradou predchádzajúcej vety sa prvej skupine priradia štyri hlasovacie práva a druhej skupine jedenásť hlasovacích práv,
- od dátumu, ku ktorému počet guvernérov dosiahne 22, sa guvernéri zaradia do troch skupín podľa poradia na základe uvedených kritérií. Prvá skupina sa skladá z piatich guvernérov a priradia sa jej štyri hlasovacie práva. Druhá skupina sa skladá z polovice celkového počtu guvernérov, pričom zlomky sa zaokrúhľia na najbližšie celé číslo, a priradí sa jej osem hlasovacích práv. Tretia skupina sa skladá zo zostávajúcich guvernérov a priradia sa jej tri hlasovacie práva,
- v rámci každej skupiny majú guvernéri hlasovacie práva rovnako dlhý čas,
- vo vzťahu k výpočtu podielov na agregovanom hrubom domácom produkte v trhových cenách platí článok 29.2. Agregovaný bilančný úhrn peňažných finančných inštitúcií sa vypočíta v súlade so štatistickým rámcom platným v Únii v čase výpočtu,
- vždy, keď sa agregovaný hrubý domáci produkt v trhových cenách upraví podľa článku 29.3 alebo vždy, keď sa zvýši počet guvernérov, veľkosť a/alebo zloženie skupín sa upraví v súlade s uvedenými zásadami,
- Rada guvernérov, konajúca na základe dvojtretinovej väčšiny všetkých jej členov s hlasovaním právom a bez neho, prijme všetky opatrenia potrebné na vykonávanie uvedených zásad a môže rozhodnúť o posunutí začiatku systému rotácie až do dátumu, ku ktorému bude počet guvernérov vyšší ako 18.

Právo voliť sa vykonáva osobne. V rokovacom poriadku, ktorý sa ustanovuje v článku 12.3, sa môže odlišne od tohto pravidla ustanoviť, že členovia Rady guvernérov môžu hlasovať prostredníctvom telekonferencie. V tomto poriadku sa tiež ustanoví, že člen Rady guvernérov, ktorý sa nemôže zúčastňovať na zasadaní Rady guvernérov dlhšie obdobie, môže vymenovať náhradníka ako člena Rady guvernérov.

Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nedotýkajú hlasovacích práv žiadnych členov Rady guvernérov bez hlasovacieho práva a s hlasovacím právom podľa článkov 10.3, 40.2 a 40.3.

Ak sa v tomto štatúte neustanovuje inak, Rada guvernérov koná na základe jednoduchej väčšiny členov s hlasovacím právom. V prípade nerozhodného výsledku má predseda rozhodujúci hlas.

Na to, aby mohla Rada guvernérov hlasovať, musí sa dosiahnuť kvórum dvoch tretín členov s hlasovacím právom. Ak sa kvórum nedosiahne, predseda môže zvolať mimoriadne zasadanie, na ktorom sa rozhodnutia môžu prijímať bez ohľadu na kvórum.

10.3. Pri rozhodovaní podľa článkov 28, 29, 30, 32 a 33 sa hlasy v Rade guvernérov vážia podľa podielu národných centrálnych bánk na upísanom kapitále ECB. Hlasy členov Výkonnej rady majú nulovú váhu. Rozhodnutie vyžadujúce kvalifikovanú väčšinu je prijaté, ak súhlasné odovzdané hlasy predstavujú aspoň dve tretiny upísaného kapitálu a aspoň polovicu podielnikov. Ak niektorý z guvernérov nemôže byť prítomný, môže si určiť náhradníka, ktorý odovzdá jeho vážený hlas.

10.4. Rokovania na zasadnutiach sú dôverné. Rada guvernérov môže rozhodnúť o zverejnení výsledku svojho rokovania.

10.5. Rada guvernérov zasadá minimálne desaťkrát do roka.

Článok 11 *Výkonná rada*

11.1. V súlade s článkom 283 ods. 2 prvý pododsek Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa Výkonná rada skladá z prezidenta, viceprezidenta a štyroch ďalších členov.

Členovia plnia svoje povinnosti v rámci plného úväzku. Člen nesmie vykonávať iné zárobkové, ani nezárobkové povolanie, ak mu Rada guvernérov neudelí mimoriadnu výnimku.

11.2. V súlade s článkom 283 ods. 2 druhý pododsek uvedenej zmluvy prezident, viceprezident a ostatní členovia Výkonnej rady sú vymenovaní Európskou radou, ktorá sa uznáva kvalifikovanou väčšinou, na odporúčanie Rady a po porade s Európskym parlamentom a Radou guvernérov spomedzi osobností uznávaných a skúsených v menovej a bankovej problematike.

Ich funkčné obdobie je osemročné a nemožno ich menovať znova.

Členmi Výkonnej rady môžu byť len štátni príslušníci členských štátov.

11.3. Podmienky zamestnania členov Výkonnej rady, najmä ich plat, dôchodky a iné dávky sociálneho zabezpečenia, sú predmetom zmlúv s ECB a stanoví ich Rada guvernérov na návrh výboru skladajúceho sa z troch členov, ktorých menuje Rada guvernérov, a z troch členov vymenovaných Radou. Členovia Výkonnej rady nemajú právo hlasovať o záležitostiach uvedených v tomto odseku.

11.4. Ak člen Výkonnej rady neplní podmienky požadované pre výkon svojej funkcie alebo ak sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady guvernérov alebo Výkonnej rady odvolať.

11.5. Každý prítomný člen Výkonnej rady má právo hlasovať a na tento účel má jeden hlas. Ak sa nestanoví inak, Výkonná rada rozhoduje jednoduchou väčšinou odovzdaných hlasov. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas prezidenta. Pravidlá o hlasovaní presne vymedzí rokovací poriadok uvedený v článku 12.3.

11.6. Výkonná rada je zodpovedná za bežný chod ECB.

11.7. Uvoľnené miesto vo Výkonnej rade sa doplní menovaním nového člena podľa článku 11.2.

Článok 12
Povinnosti orgánov s rozhodovacími právomocami

12.1. Rada guvernérov prijíma usmernenia a rozhodnutia na zabezpečenie úloh, ktorými je ESCB poverená zmluvami a štatútom. Rada guvernérov formuluje menovú politiku Únie vrátane vhodných rozhodnutí týkajúcich sa stredne dlhých menových cieľov, kľúčových úrokových sadzieb a vytvárania rezerv ESCB a ustanoví potrebné opatrenia na ich vykonávanie.

Výkonná rada uskutočňuje menovú politiku v súlade s usmerneniami stanovenými Radou guvernérov. Pritom Výkonná rada vydá potrebné pokyny národným centrálnym bankám. Okrem toho Výkonnej rade možno udeliť určité právomoci aj rozhodnutím Rady guvernérov.

Za predpokladu, že je to možné a primerané pri rešpektovaní tohto článku, ECB sa obracia na národné centrálné banky, aby uskutočnili operácie, ktoré sú súčasťou úloh ESCB.

12.2. Výkonná rada zodpovedá za prípravu zasadnutí Rady guvernérov.

12.3. Rada guvernérov prijme rokovací poriadok, ktorý určí vnútornú organizáciu ECB a jej orgánov s rozhodovacími právomocami.

12.4. Rada guvernérov vykonáva poradné funkcie uvedené v článku 4.

12.5. Rada guvernérov prijíma rozhodnutia uvedené v článku 6.

Článok 13
Prezident

13.1. Prezident, alebo v jeho neprítomnosti viceprezident, predsedá Rade guvernérov a Výkonnej rade ECB.

13.2. Pri rešpektovaní článku 38 zastupuje ECB navonok prezident alebo ním menovaný zástupca.

Článok 14

Národné centrálné banky

14.1. V súlade s článkom 131 Zmluvy o fungovaní Európskej únie každý členský štát zabezpečí, aby jeho vnútroštátne právne predpisy vrátane štatútu jeho národnej centrálnej banky boli zlučiteľné so zmluvami a s týmto štatútom.

14.2. Štatúty národných centrálnych bánk najmä stanovujú, že funkčné obdobie guvernéra národnej centrálnej banky je minimálne päť rokov.

Guvernéra možno z funkcie uvoľniť, len ak už nespĺňa podmienky požadované pre výkon tejto funkcie, alebo ak sa dopustil závažného pochybenia. Z dôvodu porušenia zmlúv alebo vykonávacieho predpisu s nimi súvisiacimi môže príslušný guvernér alebo Rada guvernérov požiadať o rozhodnutie Súdny dvor. Také konanie sa musí začať do dvoch mesiacov od zverejnenia rozhodnutia alebo od jeho oznámenia žalobcovi, prípadne, ak sa tak nestalo, odo dňa, keď sa o tomto rozhodnutí žalobca dozvedel.

14.3. Národné centrálné banky sú neoddeliteľnou súčasťou ESCB a konajú v súlade s usmerneniami a pokynmi ECB. Rada guvernérov podnikne potrebné kroky na zabezpečenie plnenia usmernení a pokynov ECB a vyžaduje, aby sa jej poskytovali všetky potrebné informácie.

14.4. Národné centrálné banky môžu vykonávať aj iné funkcie než tie, ktoré sú uvedené v tomto štatúte, za predpokladu, že Rada guvernérov dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov nerozhodne, že ide o zasahovanie do cieľov a úloh ESCB. Také funkcie vykonávajú národné centrálné banky na vlastnú zodpovednosť a nepokladajú sa za súčasť funkcií ESCB.

Článok 15

Záväzná podávanie správ

15.1. ECB vypracúva a zverejňuje správy o činnosti ESCB minimálne štvrt'ročne.

15.2. Konsolidovaná účtovná uzávierka ESCB sa zverejňuje každý týždeň.

15.3. V súlade s článkom 284 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ECB podáva výročné správy o činnosti ESCB a o menovej politike za predchádzajúci a bežný rok Rade, Komisii a Európskemu parlamentu a taktiež Európskej rade.

15.4. Správy a závierky uvedené v tomto článku sa záujemcom poskytujú zdarma.

Článok 16 *Bankovky*

V súlade s článkom 128 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Rada guvernérov má výlučné právo povoliť vydávanie eurobankoviek v Únii. Takéto bankovky môžu vydávať ECB a národné centrálné banky. Bankovky vydané ECB a národnými centrálnymi bankami sú jedinými bankovkami, ktoré majú v Únii postavenie zákonného platidla.

ECB, ak je to možné, rešpektuje existujúce zvyklosti vydávania a dizajnu bankoviek.

Kapitola IV

Menové funkcie a operácie ESCB

Článok 17 *Účty vedené v ECB a v národných centrálnych bankách*

Na vykonávanie svojich operácií ECB a národné centrálné banky môžu otvárať účty úverovým inštitúciám, verejnoprávnym inštitúciám a iným účastníkom trhu a ako zábezpeky prijímať majetkové hodnoty vrátane zaknihovaných cenných papierov.

Článok 18
Operácie na voľnom trhu a úverové operácie

18.1. Na dosiahnutie cieľov a úloh ESCB môžu ECB a národné centrálné banky:

- obchodovať na finančných trhoch s pohľadávkami, obchodovateľnými cennými papiermi a drahými kovmi v rámci priamych voľných alebo termínovaných nákupov a predajov alebo dohodou o späťnej kúpe, uskutočňovať výpožičné alebo pôžičkové obchody, a to v eurách alebo v iných menách,
- uskutočňovať úverové operácie s úverovými inštitúciami a inými účastníkmi trhu, pričom sa požičiavanie zabezpečuje na základe dostatočnej zábezpeky.

18.2. ECB stanoví všeobecné zásady operácií na voľnom trhu a úverových operácií, ktoré uskutočňuje sama alebo národné centrálné banky, vrátane zásad oznamovania podmienok, na základe ktorých sú pripravené uzatvárať takéto operácie.

Článok 19
Minimálne rezervy

19.1. V zmysle článku 2 ECB môže od úverových inštitúcií zriadených v členských štátoch vyžadovať, aby v súlade s cieľmi menovej politiky na účtoch v ECB a v národných centrálnych bankách udržiavali minimálne rezervy. Nariadenia týkajúce sa výpočtu a určenia požadovaných minimálnych rezerv môže vydať Rada guvernérov. Ak sa nedodržiavajú, Rada guvernérov je oprávnená uložiť úroky z omeškania a uložiť aj iné sankcie s porovnateľným účinkom.

19.2. Na uplatnenie tohto článku Rada v súlade s postupom podľa článku 41 stanoví základ pre minimálne rezervy a najvyšší prípustný pomer medzi týmito rezervami a ich základom, ako aj primerané sankcie pre prípad, že sa nedodržia.

Článok 20
Iné nástroje menovej kontroly

Rada guvernérov môže dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov rozhodnúť o použití iných operatívnych nástrojov menovej kontroly, ktoré pokladá za vhodné, pričom rešpektuje článok 2.

Ak tieto nástroje vytvárajú záväzky pre tretie strany, Rada postupom podľa článku 41 stanoví rozsah týchto nástrojov.

Článok 21

Operácie s verejnoprávnymi inštitúciami

21.1. Podľa článku 123 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je prečerpanie účtu alebo získanie úveru akéhokoľvek iného druhu v ECB alebo v národných centrálnych bankách inštitúciami, orgánmi alebo úradmi alebo agentúrami Únie, ústrednými vládami, inými úradmi štátnej, regionálnej a miestnej správy, inými orgánmi podnikmi spravovanými verejným právom členských štátov zakázané, rovnako ako je zakázané priame odkúpenie ich pohľadávok a dlhov Európskou centrálnou bankou a národnými centrálnymi bankami.

21.2. ECB a národné centrálné banky môžu pre subjekty uvedené v článku 21.1. pôsobiť ako finanční zástupcovia.

21.3. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na úverové inštitúcie vo verejnom vlastníctve, s ktorými národné centrálné banky a ECB v oblasti ponuky finančných rezerv centrálnymi bankami zaobchádzajú ako so súkromnými úverovými inštitúciami.

Článok 22

Zúčtovacie a platobné systémy

ECB a národné centrálné banky môžu poskytnúť zariadenie a ECB môže vydávať nariadenia na zabezpečenie účinnosti a spoľahlivosti zúčtovacích a platobných systémov v rámci Únie a voči iným krajinám.

Článok 23

Externé operácie

ECB a centrálné národné banky môžu:

- naviazať vzťahy s centrálnymi bankami a s finančnými inštitúciami v iných krajinách, a ak je to vhodné, aj s medzinárodnými organizáciami,

- získavať a predávať voľné a terminované devízové aktíva všetkých druhov a drahé kovy; termín „devízové aktíva“ zahŕňa cenné papiere a všetky ostatné aktíva v ktorejkoľvek mene alebo zúčtovacej jednotke v akejkoľvek forme,
- viesť a riadiť aktíva uvedené v tomto článku,
- uskutočňovať s tretími krajinami a s medzinárodnými organizáciami bankové operácie všetkých druhov vrátane pôžičkových a výpožičných operácií.

Článok 24 *Iné operácie*

ECB a národné centrálné banky okrem operácií vyplývajúcich z ich úloh môžu uskutočniť transakcie pre potreby svojej prevádzky alebo zamestnancov.

Kapitola V

Dohľad

Článok 25 *Dohľad*

25.1. ECB môže poskytovať rady a konzultácie Rade, Komisii a príslušným úradom členských štátov týkajúce sa rozsahu platnosti a plnenia právnych predpisov Únie o dohľade nad úverovými inštitúciami a stabilite finančného systému.

25.2. V súlade s nariadením Rady podľa článku 127 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie môže ECB plniť zvláštne úlohy týkajúce sa politiky dohľadu nad úverovými a ďalšími finančnými inštitúciami, s výnimkou poisťovacích podnikov.

Kapitola VI

Finančné ustanovenia ESCB

Článok 26 *Účtovná závierka*

26.1. Hospodársky rok ECB a národných centrálnych bánk sa začína 1. januára a končí 31. decembra.

26.2. Ročnú účtovnú závierku ECB vypracúva Výkonná rada v súlade so zásadami stanovenými Radou guvernérov. Ročnú uzávierku schváli Rada guvernérov a potom ju zverejní.

26.3. Na analytické a prevádzkové účely Výkonná rada vypracúva jednotnú konsolidovanú uzávierku ESCB, zahrňujúcu tie aktíva a pasíva národných centrálnych bánk, ktoré spadajú pod ESCB.

26.4. Na uplatnenie tohto článku Rada guvernérov stanoví pravidlá potrebné na štandardizovanie účtovníctva a podávanie správ o operáciách, ktoré uskutočnili národné centrálné banky.

Článok 27 *Audit*

27.1. Účty ECB a národných centrálnych bánk auditujú nezávislí externí audítori odporúčaní Radou guvernérov a schválení Radou. Audítori majú plné právo preskúmať všetky účtovné knihy a účty ECB a národných centrálnych bánk a dostávať úplné informácie o ich transakciách.

27.2. Ustanovenia článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa vzťahujú len na skúmanie prevádzkovej efektívnosti riadenia ECB.

Článok 28 *Kapitál ECB*

28.1. Kapitál ECB je 5 miliárd euro. Môže sa zvyšovať rozhodnutím Rady guvernérov prijatým kvalifikovanou väčšinou podľa článku 10.3 v medziach a za podmienok stanovených Radou postupom podľa článku 41.

28.2. Národné centrálné banky sú jediní upisovatelia a držitelia kapitálu ECB. Kapitál sa upisuje podľa kľúča stanoveného v súlade s článkom 29.

28.3. Rada guvernérov kvalifikovanou väčšinou stanovenou v článku 10.3 určí rozsah a formu splácania kapitálu.

28.4. V zmysle článku 28.5 sa na podieloch národných centrálnych bánk na upísanom kapitále nesmú robiť prevody, obšťačky, ani sa nesmú dať do zálohu.

28.5. V prípade zmeny kľúča uvedeného v článku 29 národné centrálné banky si medzi sebou urobia prevody kapitálových podielov tak, aby rozdelenie kapitálových podielov zodpovedalo zmenenému kľúču. Rada guvernérov určí lehoty a podmienky takýchto prevodov.

Článok 29 *Kľúč na upisovanie kapitálu*

29.1. Kľúč na upisovanie kapitálu ECB stanovený po prvýkrát v roku 1998, keď bol zriadený ESCB, sa určí tak, že každej národnej centrálnej banke sa v tomto kľúči pridelí vážený podiel, ktorý sa rovná súčtu:

- 50 % podielu príslušného členského štátu na počte obyvateľstva Únie v predposlednom roku, ktorý predchádzal založeniu ESCB,
- 50 % podielu príslušného členského štátu na hrubom domácom produkte v trhových cenách Únie za posledných päť rokov predchádzajúcich predposlednému roku pred založením ESCB.

Percentá sa zaokrúhľujú smerom nahor alebo nadol na najbližší násobok 0,0001 percentuálneho bodu.

29.2. Štatistické údaje, ktoré sa majú použiť pri uplatnení tohto článku, poskytuje Komisia v súlade s pravidlami prijatými Radou postupom podľa článku 41.

29.3. Vážené podiely pridelené národným centrálnym bankám sa upravujú každých päť rokov po založení ESCB analogickým postupom podľa článku 29.1. Upravený kľúč sa použije od prvého dňa nasledujúceho roka.

29.4. Rada guvernérov prijme všetky ďalšie opatrenia potrebné na uplatnenie tohto článku.

Článok 30 *Prevod devízových rezerv na ECB*

30.1. Národné centrálné banky, rešpektujúc článok 28, poskytujú devízové rezervy v iných menách ako v menách členských štátov, v euro, v rezervných pozíciách v Medzinárodnom menovom fonde a pri zvláštnych právach čerpania až do protihodnoty rovnajúcej sa 50 miliardám eur. Rada guvernérov rozhodne o čiastke, ktorá sa poskytne ECB po jej založení, a o čiastkach, ktoré sa poskytnú v neskorších termínoch. ECB má plné právo viesť a spravovať devízové rezervy, ktoré sa na ňu previedli, a využívať ich na účely stanovené v tomto štatúte.

30.2. Príspevky jednotlivých národných centrálnych bánk sa určia v pomere k podielu na upísanom kapitále ECB.

30.3. Rada guvernérov pripíše v prospech každej národnej centrálnej banky pohľadávku vo výške zodpovedajúcej jej príspevku. Rada guvernérov rozhoduje o denominácii a úročení týchto pohľadávok.

30.4. Ďalšie požiadavky na poskytnutie devízových rezerv, presahujúcich limit stanovený v článku 30.1, sa môžu predkladať ECB podľa článku 30.2 v medziach a za podmienok stanovených Radou postupom podľa článku 41.

30.5. ECB môže držať a spravovať rezervné pozície Medzinárodného menového fondu a osobitné práva čerpania a tieto aktíva združovať.

30.6. Rada guvernérov prijme všetky ďalšie opatrenia potrebné na uplatnenie tohto článku.

Článok 31
Devízové rezervy národných centrálnych bánk

31.1. Národné centrálné banky sú oprávnené uskutočňovať operácie pri plnení svojich záväzkov voči medzinárodným organizáciám podľa článku 23.

31.2. Všetky ostatné operácie s devízovými rezervami, ktoré zostanú národným centrálnym bankám po prevodoch podľa článku 30, a transakcie členských štátov s využiteľnými devízovými aktívami nad určitý limit, stanovený v zmysle článku 31.3, musí schváliť ECB, aby sa zabezpečil súlad s kurzovou a menovou politikou Únie.

31.3. Rada guvernérov vydá hlavné zásady na uľahčenie týchto operácií.

Článok 32
Rozdeľovanie menových príjmov národných centrálnych bánk

32.1. Príjmy, ktoré patria národným centrálnym bankám z plnenia úloh menovej politiky ESCB (ďalej len „menové príjmy“), sa rozdeľujú koncom každého hospodárskeho roku podľa tohto článku.

32.2. Výška menového príjmu každej národnej centrálnej banky sa rovná jej ročnému príjmu z jej aktív vedených ako protihodnota bankoviek v obehú a depozitných záväzkov úverových inštitúcií. Národné centrálné banky vedú tieto aktíva oddelene v súlade s usmerneniami, ktoré stanoví Rada guvernérov.

32.3. Ak po zavedení eura štruktúra bilancií národných centrálnych bánk neumožní na základe posúdenia Rady guvernérov použiť ustanovenia článku 32.2, môže Rada guvernérov kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, aby sa odlišne od postupu uvedeného v článku 32.2, v období maximálne piatich rokov menový príjem meral podľa inej metódy.

32.4. Čiastka menového príjmu každej národnej centrálnej banky sa znižuje o čiastku rovnajúcu sa úrokom, ktoré táto centrálna národná banka platí úverovým inštitúciám za deponované vklady podľa článku 19.

Rada guvernérov môže rozhodnúť, že národným centrálnym bankám nahradí náklady spojené s emisiou bankoviek alebo, za výnimočných okolností, osobitné straty vzniknuté v súvislosti s operáciami menovej politiky, uskutočňovanými v prospech ESCB. Náhrady sa poskytujú v takej forme, akú Rada guvernérov pokladá za vhodnú; tieto čiastky sa môžu započítať do menového príjmu národných centrálnych bánk.

32.5. Celkový menový príjem národných centrálnych bánk sa rozdelí medzi národné centrálné banky v pomere, ktorý zodpovedá ich podielom splateným v kapitále ECB, okrem rozhodnutí prijatých Radou guvernérov podľa článku 33.2.

32.6. Započítanie a vyrovnanie zostatkov po rozdelení menového príjmu vykoná ECB podľa usmernení stanovených Radou guvernérov.

32.7. Rada guvernérov prijme všetky ďalšie opatrenia potrebné na uplatnenie tohto článku.

Článok 33 *Rozdelenie čistých ziskov a strát ECB*

33.1. Čistý zisk ECB sa rozdeľuje v tomto poradí:

- a) čiastka, ktorú určí Rada guvernérov a ktorá nesmie prekročiť 20 % čistého zisku, sa prevedie do všeobecného rezervného fondu až do výšky 100 % kapitálu;
- b) zvyšný čistý zisk sa rozdelí podielnikom ECB v pomere k ich splateným podielom.

33.2. V prípade, že ECB zaznamená stratu, môže ju uhradiť zo svojho všeobecného rezervného fondu, a ak je to potrebné, po rozhodnutí Rady guvernérov z menového príjmu príslušného hospodárskeho roka v pomere jej splatených podielov až do výšky čiastok rozdelených národným centrálnym bankám podľa článku 32.5.

Kapitola VII

Všeobecné ustanovenia

Článok 34 Právne akty

34.1. V súlade s článkom 132 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ECB:

- vydáva nariadenia v rozsahu, ktorý je potrebný na plnenie úloh vymedzených v článku 3.1 prvej zarážky, v článkoch 19.1, 22 alebo 25.2 štatútu ESCB a ECB a v prípadoch, ktoré sa stanovujú v aktoch Rady uvedených v článku 41,
- prijíma rozhodnutia, ktoré sú potrebné na uskutočnenie úloh zverených ESCB zmluvami a týmto štatútom,
- podáva odporúčania a zaujíma stanoviská.

34.2. ECB môže rozhodnúť, že zverejní rozhodnutia, odporúčania a stanoviská.

34.3. V medziach a za podmienok prijatých Radou postupom podľa článku 41 je ECB oprávnená ukladať pokuty alebo periodické penále podnikom za neplnenie záväzkov vyplývajúcich z nariadení a rozhodnutí.

Článok 35 Súdna kontrola a súvisiace záležitosti

35.1. Konania alebo opomenutia ECB podliehajú preskúmaniu alebo výkladu Súdneho dvora Európskej únie za podmienok stanovených zmluvami. ECB môže zahájiť súdne konanie v prípadoch a za podmienok stanovených zmluvami.

35.2. Spory medzi ECB na jednej strane a jej veriteľmi, dlžníkmi alebo akoukoľvek inou osobou na strane druhej rozhodujú príslušné vnútroštátne súdy, okrem prípadu, ak je daná právomoc Súdneho dvora Európskej únie.

35.3. Na ECB sa vzťahuje úprava o zodpovednosti podľa článku 340 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Zodpovednosť národných centrálnych bánk sa riadi príslušným vnútroštátnym právom.

35.4. Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať na základe akýchkoľvek arbitrážnych doložiek zahrnutých v zmluve uzatvorenej Úniou alebo v jej mene bez ohľadu na to, či má zmluva verejnoprávny alebo súkromnoprávny charakter.

35.5. Rozhodnutie ECB o predložení veci Súdnemu dvoru Európskej únie prijme Rada guvernérov.

35.6. Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať o sporoch týkajúcich sa plnenia povinností národných centrálnych bánk podľa zmlúv a tohto štatútu. Ak sa ECB domnieva, že národná centrálna banka si nespĺnila povinnosť vyplývajúcu zo zmlúv, podá stanovisko s odôvodnením a umožní danej národnej banke vyjadriť pripomienky. Ak národná centrálna banka nevyhoví stanovisku ECB v stanovenej lehote, ECB môže predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie.

Článok 36 Zamestnanci

36.1. Rada guvernérov na návrh Výkonnej rady stanoví podmienky zamestnávania zamestnancov ECB.

36.2. Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať spory medzi ECB a jej zamestnancami podľa podmienok stanovených v podmienkach zamestnávania.

Článok 37 (pôvodný článok 38) Služobné tajomstvo

37.1. Členovia riadiacich orgánov a zamestnanci ECB a národných centrálnych bánk sú povinní, a to aj po skončení ich funkcie, nevyzradiť informácie, ktoré svojou povahou predstavujú služobné tajomstvo.

37.2. Na osoby, ktoré majú prístup k informáciám, na ktoré sa vzťahujú predpisy Únie ukladajúce povinnosť mlčanlivosti, sa vzťahujú tieto predpisy.

*Článok 38 (pôvodný článok 39)
Osoby s podpisovým právom*

ECB vzniká právny záväzok voči tretím krajinám podpisom prezidenta alebo dvoch členov Výkonnej rady alebo podpismi dvoch zamestnancov ECB riadne splnomocnených prezidentom na podpisovanie v mene ECB.

*Článok 39 (pôvodný článok 40)
Výsady a imunity*

ECB na územiach členských štátov požíva výsady a imunity potrebné na plnenie podmienok stanovených v Protokole o výsadách a imunitách Európskej únie.

Kapitola VIII

Zmeny štatútu a doplňujúce predpisy

*Článok 40 (pôvodný článok 41)
Zjednodušený postup pri prijímaní zmien*

40.1. Podľa článku 129 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie môžu Európsky parlament a Rada článku 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, článok 33.1 písm. a) a článok 36 tohto štatútu meniť v súlade s riadnym legislatívnym postupom na odporúčanie ECB a po porade s Komisiou alebo na návrh Komisie a po porade s ECB.

40.2. Článok 10.2 môže byť zmenený a doplnený rozhodnutím Európskej rady, ktorá sa uznáva jednomyseľne, a to buď na základe odporúčania Európskej centrálnej banky a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou, alebo na základe odporúčania Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Európskou centrálnou bankou. Tieto zmeny a doplnenia nadobudnú účinnosť po schválení členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

40.3. Odporúčanie ECB vydané podľa tohto článku si vyžaduje jednomyseľnosť Rady guvernérov.

*Článok 41 (pôvodný článok 42)
Doplňujúce predpisy*

Podľa článku 129 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom alebo na odporúčanie ECB a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou prijme pravidlá uvedené v článkoch 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 tohto štatútu.

Kapitola IX

Prechodné a iné ustanovenia
vzťahujúce sa na ESCB

*Článok 42 (pôvodný článok 43)
Všeobecné ustanovenia*

42.1. Výnimka uvedená v článku 139 Zmluvy o fungovaní Európskej únie spôsobuje, že nasledujúce články tohto štatútu nezakladajú práva ani záväzky pre daný členský štát: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34 a 49.

42.2. Centrálné národné banky členských štátov, pre ktoré platí výnimka podľa článku 139 uvedenej zmluvy, si zachovávajú právomoci v oblasti menovej politiky podľa národného práva.

42.3. V súlade s článkom 139 uvedenej zmluvy sa pod termínom „členské štáty“ v článkoch 3, 11.2 a 19 tohto štatútu rozumejú „členské štáty, ktorých menou je euro“.

42.4. Termín „národné centrálné banky“ v článkoch 9.2, 10.2, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 a 49 tohto štatútu označuje „centrálné banky členských štátov, ktorých menou je euro“.

42.5. Pod termínom „podielníci“ v článkoch 10.3 a 33.1 sa rozumejú „centrálné banky členských štátov, ktorých menou je euro“.

42.6. Termín „upísaný kapitál ECB“ v článkoch 10.3 a 30.2 označuje „kapitál ECB upísaný centrálnym bankám členských štátov, ktorých menou je euro“.

Článok 43 (pôvodný článok 44) Prechodné úlohy ECB

ECB prevezme tie bývalé úlohy EMI uvedené v článku 141 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré je potrebné plniť aj po zavedení eura v dôsledku výnimiek, ktoré platia pre jeden alebo viac členských štátov.

ECB poskytuje konzultácie pri prípravách na zrušenie výnimiek uvedených v článku 140 uvedenej zmluvy.

Článok 44 (pôvodný článok 45) Generálna rada ECB

44.1. Rešpektujúc článok 129 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ustanoví sa Generálna rada ECB ako tretí orgán ECB s rozhodovacou právomocou.

44.2. Generálna rada sa skladá z prezidenta a viceprezidenta ECB a guvernérov národných centrálnych bánk. Ďalší členovia Výkonnej rady sa môžu zúčastňovať zasadnutí Generálnej rady bez hlasovacieho práva.

44.3. Povinnosti Generálnej rady sú taxatívne vymedzené v článku 46 tohto štatútu.

*Článok 45 (pôvodný článok 46)
Rokovací poriadok Generálnej rady*

45.1. Generálnej rade predsedá prezident alebo v jeho neprítomnosti viceprezident ECB.

45.2. Predseda Rady alebo člen Komisie sa môžu zúčastniť na zasadnutí Generálnej rady bez hlasovacieho práva.

45.3. Zasadnutie Generálnej rady pripravuje jej prezident.

45.4. Generálna rada bez ohľadu na článok 12.3 prijme svoj rokovací poriadok.

45.5. Sekretariát Generálnej rady zabezpečuje ECB.

*Článok 46 (pôvodný článok 47)
Povinnosti Generálnej rady*

46.1. Generálna rada:

- plní úlohy uvedené v článku 43,
- prispieva k plneniu poradných funkcií uvedených v článku 4 a článku 25.1.

46.2. Generálna rada prispieva nasledujúcimi činnosťami k:

- zhromažďovaniu štatistických informácií, ako sa uvádza v článku 5,
podávaniu správ ECB, ako sa uvádza v článku 15,
- stanoveniu pravidiel potrebných na uplatnenie článku 26 podľa článku 26.4,

- prijatiu všetkých ďalších opatrení potrebných na uplatnenie článku 29 podľa článku 29.4,
- stanoveniu podmienok zamestnania zamestnancov ECB podľa článku 36.

46.3. Generálna rada prispieva k prípravám potrebným na neodvolateľné stanovenie kurzov mien členských štátov, pre ktoré platí výnimka, voči euru, ako je uvedené v článku 140 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

46.4. Prezident ECB informuje Generálnu radu o rozhodnutiach Rady guvernérov ECB.

Článok 47 (pôvodný článok 48)
Prechodné ustanovenia o kapitále ECB

Podľa článku 29.1. sa každej národnej centrálnej banke prideli vážený podiel podľa kľúča na upísanie kapitálu ECB. Odlišne od článku 28.3 centrálny banky členských štátov, pre ktoré platí výnimka, nesplácajú upísaný kapitál, pokiaľ Generálna rada kvalifikovanou väčšinou predstavujúcou aspoň dve tretiny upísaného kapitálu ECB a najmenej polovicu podielnikov nerozhodne, že sa musí splatiť minimálne percento ako príspevok na prevádzkové náklady ECB.

Článok 48 (pôvodný článok 49)
Odložené splátky kapitálu, rezerv a doplatkov ECB

48.1. Centrálna banka členského štátu, ktorému je zrušená výnimka, spláca upísaný podiel kapitálu ECB v rovnakom rozsahu ako národné centrálny banky iných členských štátov, ktorých menou je euro, a devízové rezervy prevádza do ECB podľa článku 30.1. Výška týchto prevodov sa určí vynásobením hodnoty devízových rezerv vyjadrených v euro podľa platného menového kurzu, ktoré už boli prevedené do ECB v súlade s článkom 30.1., koeficientom vyjadrujúcim pomer medzi počtom podielov upísaného kapitálu danou národnou centrálnou bankou a počtom podielov už splatených ostatnými národnými centrálnymi bankami.

48.2. Dodatkom k platbe, ktorá sa má vykonať v súlade s článkom 48.1, daná centrálna banka prispieva do rezerv ECB a zásob, ktoré sa rovnajú rezervám ako aj do sumy, ktorá sa má poskytnúť podľa zostatku účtu ziskov a strát k 31. decembru roku, ktorý predchádzal zrušeniu výnimky. Suma, ktorá má tvoriť príspevok, sa určí vynásobením sumy rezerv podľa vyššie uvedenej definície a schválenej v bilancii ECB koeficientom vyjadrujúcim pomer medzi počtom podielov upísaných danou centrálnou bankou a počtom podielov už splatených ostatnými národnými centrálnymi bankami.

48.3. Potom, čo sa jeden alebo viaceré štáty stanú členskými štátmi a ich národné centrálny banky sa stanú súčasťou ESCB, zvýši sa automaticky upísaný kapitál ECB a limit devízových aktív, ktoré môžu byť prevedené na ECB. Zvýšenie sa určí vynásobením príslušných vtedy platných čiastok činiteľom, ktorý vyjadruje pomer medzi podielom prístupujúcich národných centrálnych bánk a národných centrálnych bánk, ktoré sú už členmi ESCB, v rámci už rozšíreného kľúča upisovania kapitálu. Váha každej národnej centrálnej banky v kľúči na upisovanie kapitálu sa vypočíta analogicky podľa článku 29.1 a v súlade s článkom 29.2. Ako referenčné obdobia pre štatistické údaje sa použijú rovnaké obdobia, ktoré sa použili pri ostatnej úprave váženía podľa článku 29.3.

*Článok 49 (pôvodný článok 52)
Výmena bankoviek v menách členských štátov*

Rada guvernérov ECB v nadväznosti na neodvolateľné stanovenie menových kurzov prijme v súlade s článkom 140 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie opatrenia potrebné na to, aby bankovky stanovené v menách s neodvolateľnými menovými kurzami vymieňali národné centrálny banky za ich nominálne hodnoty.

*Článok 50
Uplatňovanie prechodných ustanovení*

Články 42 až 47 platia dovtedy, kým budú existovať členské štáty, pre ktoré platia výnimky.

PROTOKOL (č. 5)

O ŠTATÚTE EURÓPSKEJ INVEŠTIČNEJ BANKY

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI ustanoviť štatút Európskej investičnej banky stanovenej v článku 308 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Týmto sa ustanovuje Európska investičná banka, zriadená článkom 308 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „banka“), ktorá vykonáva svoje úlohy a činnosti v súlade s ustanoveniami zmlúv a štatútu.

Článok 2

Poslanie banky sú stanovené v článku 309 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 3

V súlade s článkom 308 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sú členmi banky členské štáty.

Článok 4

1. Základné imanie banky je 232 392 989 000 EUR, upísané členskými štátmi takto:

Nemecko	37 578 019 000
Francúzsko	37 578 019 000
Taliansko	37 578 019 000
Spojené kráľovstvo	37 578 019 000
Španielsko	22 546 811 500
Belgicko	10 416 365 500
Holandsko	10 416 365 500
Švédsko	6 910 226 000
Dánsko	5 274 105 000
Rakúsko	5 170 732 500
Poľsko	4 810 160 500
Fínsko	2 970 783 000
Grécko	2 825 416 500
Portugalsko	1 820 820 000
Česká republika	1 774 990 500
Maďarsko	1 679 222 000
Írsko	1 318 525 000
Rumunsko	1 217 626 000
Slovensko	604 206 500
Slovinsko	560 951 500
Bulharsko	410 217 500
Litva	351 981 000
Luxembursko	263 707 000
Cyprus	258 583 500
Lotyšsko	214 805 000
Estónsko	165 882 000
Malta	98 429 500

Členské štáty sú zodpovedné len do výšky svojho upísaného a nesplateného podielu na základnom imaní.

2. Prijatím nového člena sa zvyšuje upísané základné imanie o čiastku zodpovedajúcu dodatočnému kapitálu vnesenému novým členom.
3. Rada guvernérov môže jednomyseľne rozhodnúť o zvýšení upísaného základného imania.
4. Podiel na upísanom základnom imaní nemožno previesť alebo poskytnúť ako zábezpeku a nie je možné ho zabaviť.

Článok 5

1. Členské štáty splatia upísaný kapitál v rozsahu 5 % z priemeru súm uvedených v článku 4 ods. 1.
2. V prípade navýšenia upísaného kapitálu Rada guvernérov jednomyseľne stanoví percentuálnu výšku, ktorá musí byť zaplatená, ako aj platobné podmienky. Platby v hotovosti sa uskutočňujú výhradne v eurách.
3. Správna rada môže požadovať splatenie nesplateného upísaného kapitálu do výšky, ktorá je potrebná na splnenie povinností banky.

Platbu vykonáva každý štát úmerne svojmu podielu na upísanom kapitále.

Článok 6 (pôvodný článok 8)

Banka je spravovaná a riadená Radou guvernérov, Správnou radou a predstavenstvom.

Článok 7
(pôvodný článok 9)

1. Rada guvernérov sa skladá z ministrov menovaných členskými štátmi.
2. Rada guvernérov ustanoví všeobecné smernice o úverovej politike banky v súlade s cieľmi Únie.

Rada guvernérov dohliada nad vykonaním týchto smerníc.

3. Rada guvernérov ďalej:

- a) rozhoduje o navýšení upísaného kapitálu v súlade s článkom 4 ods. 3 a článkom 5 ods. 2;
- b) na účely článku 9 ods. 1 ustanovuje zásady uplatňované pri financovaní operácií vykonávaných v rámci úloh banky;
- c) vykonáva právomoci podľa článku 9 a 11 na menovanie a odvolanie členov Správnej rady a predstavenstva ako aj právomoci podľa článku 11 ods. 1 pododsek druhý;
- d) rozhoduje v súlade s článkom 16 ods. 1 o poskytovaní finančných prostriedkov pre investičné operácie, ktoré sa majú úplne alebo čiastočne uskutočniť mimo územia členských štátov;
- e) schvaľuje výročnú správu vypracovanú Správnou radou;
- f) schvaľuje ročnú účtovnú závierku a výkaz ziskov a strát;
- g) vykonáva právomoci a iné úlohy zverené týmto štatútom;
- h) schvaľuje rokovací poriadok banky.

4. V rámci tejto zmluvy a tohoto štatútu je Rada guvernérov oprávnená, pokiaľ tak rozhodne jednomyseľným hlasovaním, prijať akékoľvek rozhodnutie, ktoré sa týka sa zastavenia činností banky a, pokiaľ by to bolo nutné, o jej likvidácii.

Článok 8
(pôvodný článok 10)

Pokiaľ v tomto štatúte nie je ustanovené inak, prijímajú sa rozhodnutia Rady guvernérov väčšinou členov. Táto väčšina musí predstavovať aspoň 50 % upísaného kapitálu.

Kvalifikovaná väčšina vyžaduje súhlas osemnásť hlasov a 68 % upísaného základného imania.

Zdržanie sa hlasovania prítomných členov alebo zastúpených členov nebráni prijatiu rozhodnutí vyžadujúcich jednomyselnosť.

Článok 9
(pôvodný článok 11)

1. Správna rada rozhoduje o poskytovaní finančných prostriedkov, najmä vo forme úverov a záruk a o uzatváraní pôžičiek; stanovuje úrokové sadzby pôžičiek a sadzby provízií a záruk a iné poplatky. Správna rada môže, na základe rozhodnutia prijatého kvalifikovanou väčšinou, preniesť niektoré svoje funkcie na predstavenstvo, pričom pre takéto prenesenie ustanoví podmienky a dohliadne na jeho vykonávanie.

Správna rada dohliada a zabezpečuje riadnu správu banky; zabezpečuje, aby bolo riadenie banky v súlade so zmluvami a štatútom a so všeobecnými smernicami ustanovenými Radou guvernérov.

Na konci rozpočtového roka predloží Správna rada správu Rade guvernérov a po schválení ju zverejní.

2. Správna rada sa skladá z dvadsiatich ôsmich správcov a osemnásť zástupcov.

Správcov vymenuje Rada guvernérov na päť rokov, pričom každý členský štát a Komisia navrhne jedného.

Zástupcov vymenuje Rada guvernérov na päť rokov takto:

- dvoch zástupcov navrhne Spolková republika Nemecko,

- dvoch zástupcov navrhne Francúzska republika,
- dvoch zástupcov navrhne Talianska republika,
- dvoch zástupcov navrhne Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska,
- jedného zástupcu navrhnu po vzájomnej dohode Španielske kráľovstvo a Portugalská republika,
- jedného zástupcu navrhnu po vzájomnej dohode Belgické kráľovstvo, Luxemburské veľkovoľvodstvo a Holandské kráľovstvo,
- dvoch zástupcov navrhnu po vzájomnej dohode Dánske kráľovstvo, Helénska republika, Írsko a Rumunsko,
- dvoch zástupcov navrhnu po vzájomnej dohode Estónska republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Rakúska republika, Fínska republika a Švédске kráľovstvo,
- troch zástupcov navrhnu po vzájomnej dohode Bulharská republika, Česká republika, Cyperská republika, Maďarská republika, Maltská republika, Poľská republika, Slovinská republika a Slovenská republika,
- jedného zástupcu navrhne Komisia.

Správna rada kooptuje šiestich odborníkov bez práva hlasovať: troch ako členov a troch ako zástupcov.

Správcovia alebo zástupcovia môžu byť vymenovaní znova.

Rokovací poriadok ustanovuje pravidlá účasti na zasadnutiach Správnej rady a ustanovenia uplatňujúce sa na zástupcov a kooptovaných odborníkov.

Predseda alebo v jeho neprítomnosti jeden z podpredsedov predstavenstva predsedá rokovaniu Správnej rady, avšak nehlasuje.

Členovia Správnej rady sú vyberaní z radov osôb, ktoré poskytujú všetky záruky svojej nezávislosti a odbornosti. Sú zodpovední len banke.

3. Správca môže byť odvolaný z funkcie rozhodnutím Rady guvernérov prijatým kvalifikovanou väčšinou hlasov len vtedy, pokiaľ už nespĺňa podmienky nevyhnutné pre vykonávanie funkcie.

Pokiaľ nie je schválená výročná správa, Správna rada odstúpi.

4. V prípade uprázdnenia miesta alebo miest v dôsledku smrti alebo individuálneho alebo kolektívneho odstúpenia alebo odvolania z funkcie, bude toto miesto alebo miesta obsadené podľa pravidiel stanovených v odseku 2. Okrem prípadov úplného obmeny členov, budú členovia nahradení na zvyšok funkčného obdobia.

5. Rada guvernérov ustanoví výšku odmeny členov Správnej rady. Rada guvernérov rozhodne, aké činnosti sú nezlučiteľné s funkciou správcu alebo zástupcu.

Článok 10 (pôvodný článok 12)

1. Každý správca má jeden hlas v Správnej rade. Svoj hlas môže kedykoľvek delegovať podľa podmienok určených vo vnútornom predpise banky.

2. Ak v tomto štatúte nie je ustanovené inak, prijíma Správna rada rozhodnutia najmenej jednou tretinou svojich členov oprávnených hlasovať, ktorí zastupujú najmenej päťdesiat percent upísaného základného imania. Kvalifikovanú väčšinu predstavuje osemnásť hlasov a šesťdesiatosem percent upísaného základného imania. Rokovací poriadok banky stanoví kvórum potrebné pre platnosť rozhodnutí Správnej rady.

Článok 11 (pôvodný článok 13)

1. Predstavenstvo sa skladá z predsedu a ôsmich podpredsedov menovaných na šesť rokov Radou guvernérov na návrh Správnej rady. Môžu byť vymenovaní znovu.

Rada guvernérov môže jednomyselne zmeniť počet členov predstavenstva.

2. Na návrh Správnej rady prijatý kvalifikovanou väčšinou môže Rada guvernérov, tiež na základe kvalifikovanej väčšiny hlasov, odvolať členov predstavenstva z funkcie.

3. Predstavenstvo je zodpovedné za bežný chod banky pod dohľadom predsedu a pod dozorom Správnej rady.

Pripravuje rozhodnutia Správnej rady o uzatváraní pôžičiek a poskytovaní finančných prostriedkov, najmä vo forme úverov a záruk. Je zodpovedné za vykonávanie týchto rozhodnutí.

4. Predstavenstvo formuluje, na základe väčšiny hlasov svojich členov stanoviská k návrhom na poskytnutie finančných prostriedkov, najmä vo forme úverov a záruk.

5. Rada guvernérov ustanoví odmenu členov predstavenstva a rozhodne o činnostiach, ktoré sú nezlučiteľné s ich funkciou.

6. Predseda a v prípade prekážky jeden z podpredsedov zastupuje banku v právnych alebo neprávnych záležitostiach.

7. Zamestnanci banky podliehajú právomoci predsedu, ktorý ich prijíma a prepúšťa. Pri výbere personálu sa berú do úvahy nielen osobné schopnosti a odborná kvalifikácia, ale tiež spravodlivé zastúpenie štátnych príslušníkov členských štátov. Rokovací poriadok určí, ktorý orgán je príslušný prijať ustanovenia vzťahujúce sa na zamestnancov.

8. Predstavenstvo a zamestnanci banky sú zodpovední len banke a sú pri výkone svojich funkcií úplne nezávislí.

Článok 12 (pôvodný článok 14)

1. Výbor pozostávajúci zo šiestich členov, vymenovaných na základe ich schopností Radou guvernérov, overuje, či činnosť banky zodpovedá najlepšej bankovej praxi, a je zodpovedný za audit jej účtovníctva.

2. Výbor uvedený v odseku 1 každoročne overí, či operácie banky boli vykonané a jej účtovné knihy vedené správnym spôsobom. Na tento účel overuje, či operácie banky boli vykonané v súlade s formálnymi náležitosťami a postupmi ustanovenými štatútom a rokovacím poriadkom.

3. Výbor uvedený v odseku 1 potvrdzuje, že finančné údaje, ako aj akékoľvek ostatné finančné informácie obsiahnuté v ročnej účtovej závierke zostavenej Správnu radou poskytujú pravdivý obraz finančnej pozície banky v súvislosti s jej aktívami a pasívami a výsledkov jej operácií a pohybu jej hotovosti v príslušnom finančnom roku.

4. Rokovací poriadok špecifikuje odbornú kvalifikáciu vyžadovanú od členov výboru a ustanovuje podmienky činnosti výboru.

Článok 13 (pôvodný článok 15)

Banka komunikuje s jednotlivými členskými štátmi prostredníctvom orgánu uvedeného členskými štátmi. Pri výkone finančných operácií má banka regres voči národnej centrálnej banke uvedeného členského štátu alebo iným finančným orgánom schváleným členským štátom.

Článok 14 (pôvodný článok 16)

1. Banka spolupracuje so všetkými medzinárodnými organizáciami, ktorých pôsobnosť je podobná pôsobnosti banky.

2. Banka nadväzuje všetky vhodné vzťahy, ktoré by uľahčili spoluprácu s bankovými a finančnými orgánmi krajín, v ktorých vykonáva svoje operácie.

Článok 15 (pôvodný článok 17)

Na žiadosť členského štátu alebo Komisie alebo z vlastného podnetu Rada guvernérov vykoná za rovnakých podmienok ako schválenie, výklad alebo doplnenie smerníc, ktoré vydala v súlade s článkom 7 tohoto štatútu.

Článok 16
(pôvodný článok 18)

1. V rámci poslania stanoveného v článku 309 Zmluvy o fungovaní Európskej únie poskytuje banka finančné prostriedky, najmä vo forme úverov a záruk, svojim členom alebo súkromným alebo verejnoprávnym podnikom na investície, ktoré majú byť vykonané na území členských štátov, pokiaľ nie sú za rozumných podmienok dostupné prostriedky z iných zdrojov.

Rozhodnutím Rady guvernérov kvalifikovanou väčšinou na návrh Správnej rady však môže banka poskytnúť financovanie na investičné projekty, ktoré majú byť vykonané, úplne alebo čiastočne, mimo územia členských štátov.

2. Poskytovanie úverov je pokiaľ možno čo najviac závislé aj na využití iných nástrojov financovania.

3. Pri schvaľovaní úveru podniku alebo subjektu inému než je členský štát podmieni banka schválenie takejto pôžičky poskytnutím záruky členským štátom, na ktorého území má byť investícia vykonaná, alebo poskytnutím iných primeraných záruk.

V súlade so zásadami ustanovenými Radou guvernérov v zmysle článku 7 ods. 3 písm. b) a, ak to uskutočňovanie operácií stanovených v článku 309 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vyžaduje, Správna rada kvalifikovanou väčšinou okrem toho ustanovuje podmienky akejkol'vek finančnej operácie predstavujúcej špecifické riziko, a preto považovanej za osobitnú činnosť.

4. Banka sa môže zaručiť za pôžičky získané verejnoprávnymi alebo súkromnými podnikmi alebo inými subjektami za účelom vykonávania operácií stanovených v článku 309 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

5. Celková suma úverov a záruk poskytnutých bankou nepresiahne 250 % upísaného základného imania, rezervných fondov, nepridelených rezerv a ziskov a zostatku na účte ziskov a strát. Súhrnná čiastka sa zníži o sumu rovnajúcu sa (splatenej alebo nesplatenej) sume upísanej pre akúkoľvek majetkovú účasť banky.

Čiastka vyplatených majetkových účastí banky nesmie nikdy prekročiť čiastku zodpovedajúcu celkovej hodnote upísaného základného imania, rezervných fondov, nepridelených rezerv a ziskov a zostatku na účte ziskov a strát.

Na základe výnimky majú osobitné činnosti banky podľa rozhodnutia Rady guvernérov a Správnej rady prijatého v súlade s odsekom 3 špecifické umiestnenie rezerv.

Tento odsek sa tiež uplatní na konsolidovanú účtovnú závierku banky.

6. Banka sa chráni proti kurzovým rizikám zaradením vhodných doložiek do zmlúv o úveroch a zárukách.

Článok 17 (pôvodný článok 19)

1. Sadzby úrokov u úverov, ktoré má banka poskytnúť, a sadzby provízií záruk a iné poplatky sa prispôbia podmienkam na kapitálovom trhu a vypočítajú sa tak, aby z nich vyplývajúce príjmy umožňovali banke splnenie jej záväzkov, pokrytie jej výdajov a rizík a vytvorenie rezervného fondu ustanoveného v článku 22.

2. Banka nezniží sadzby úrokov. Pokiaľ by sa zdalo byť vhodné znížiť sadzbu úrokov s ohľadom na zvláštnu povahu investície, ktorá má byť financovaná, môže uvedený členský štát alebo tretia osoba poskytnúť zľavu z úroku, pokiaľ je poskytnutie takejto zľavy zlučiteľné s pravidlami stanovenými v článku 107 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 18 (pôvodný článok 20)

Pri operáciách súvisiacich s financovaním banka uplatňuje nasledujúce zásady:

1. Zaisťuje, aby boli fondy využité čo najracionálnejšie v záujme Únie.

Môže poskytnúť pôžičky alebo záruky pre získanie pôžičiek len:

- a) pokiaľ je splácanie úroku a umorovanie dlhu zaručené hospodárskym výsledkom v prípade investícií vykonávaných podnikmi vo výrobnom sektore alebo v prípade inej investície záväzkom štátu, v ktorom je investícia vykonávaná, alebo iným spôsobom; a
- b) pokiaľ vykonávanie investície prispieje k zvýšeniu všeobecnej hospodárskej produktivity a podporuje rozvoj vnútorného trhu.

2. Nezíska žiadny podiel v žiadnom podniku ani neprijme žiadnu zodpovednosť za riadenie takéhoto podniku, pokiaľ to nie je nutné pre ochranu vlastných práv, za účelom zabezpečenia vyrovnania dlhu tohoto podniku.

Správna rada však kvalifikovanou väčšinou v súlade so zásadami ustanovenými Radou guvernérov podľa článku 7 ods. 3 písm. b) a v prípadoch, keď si to vykonávanie operácií uvedených v článku 309 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vyžaduje, ustanoví podmienky vzniku majetkovej účasti v obchodnom podniku, pokiaľ je to podmienka financovania investície alebo programu ako doplnku k pôžičke alebo záruke.

3. Môže nakladať so svojimi pohľadávkami na kapitálovom trhu a môže za týmto účelom požadovať po svojich dlžníkoch vydanie dlhopisov alebo iných cenných papierov.

4. Banka ani členský štát neuloží žiadne podmienky, podľa ktorých sa vydaná pôžička má vyčerpať v konkrétnom členskom štáte.

5. Môže podmieniť poskytnutie pôžičiek uskutočnením medzinárodnej verejnej súťaže.

6. Nebude financovať, úplne ani sčasti, žiadnu investíciu, proti ktorej sa postaví členský štát, na ktorého území má byť vykonaná.

7. Banka môže, ako doplnenie svojich úverových aktivít, poskytovať služby technickej pomoci v súlade s podmienkami ustanovenými Radou guvernérov, ktorá sa uznáva kvalifikovanou väčšinou, a v súlade s týmto štatútom.

Článok 19
(pôvodný článok 21)

1. Každý podnik alebo verejný alebo súkromný subjekt môže priamo požiadať banku o financovanie. Žiadosti môžu byť adresované banke tiež prostredníctvom Komisie alebo prostredníctvom členského štátu, na ktorého území sa má investícia realizovať.

2. Žiadosti podané prostredníctvom Komisie sa zašlú členskému štátu, na ktorého území sa má investícia vykonávať, aby tento štát vyslovil svoje stanovisko. Žiadosti podané prostredníctvom štátu sa zašlú Komisii, aby vyslovila svoje stanovisko. Žiadosti podané priamo podnikom sa zašlú uvedenému členskému štátu a Komisii.

Dotknutý členský štát a Komisia doručí svoje stanovisko najneskôr do dvoch mesiacov. Pokiaľ banka v tejto lehote stanovisko neobdrží, môže predpokladať, že proti danej investícii nie sú žiadne námietky.

3. Správna rada rozhoduje o finančných operáciách, ktoré jej zašle predstavenstvo.

4. Predstavenstvo preskúma, či podané finančné operácie, sú v súlade s ustanoveniami tohoto štatútu, najmä s ustanoveniami článku 16 a 18. Pokiaľ predstavenstvo rozhodne v prospech financovania, predloží Správnej rade zodpovedajúci návrh. Svoje kladné stanovisko môže podmieniť takými podmienkami, ktoré považuje za nevyhnutné. Pokiaľ predstavenstvo rozhodne v neprospech poskytnutia financovania, predloží Správnej rade príslušné dokumenty spoločne so svojim stanoviskom.

5. Pokiaľ predstavenstvo vydá záporné stanovisko, je pre poskytnutie financovania nevyhnutné jednomyseľné rozhodnutie Správnej rady.

6. Pokiaľ vydá Komisia záporné stanovisko, je pre poskytnutie financovania nevyhnutné jednomyseľné rozhodnutie Správnej rady, pričom hlasovania sa v tomto prípade zdrží správca nominovaný Komisiou.

7. Pokiaľ vydajú záporné stanovisko predstavenstvo i Komisia, Správna rada uvedené financovanie neposkytne.

8. Ak je potrebné finančnú operáciu vzťahujúcu sa na schválenú investíciu reštrukturalizovať na účely ochrany práv a záujmov banky, predstavenstvo banky prijme bezodkladne núdzové opatrenia, ktoré považuje za potrebné, pričom o tom bezodkladne informuje Správnu radu.

Článok 20
(pôvodný článok 22)

1. Banka získava pôžičky na kapitálovom trhu za účelom zaistenia zdrojov nevyhnutných pre plnenie svojich úloh.

2. Banka môže získať pôžičku na kapitálových trhoch členských štátov v rámci právnych predpisov vzťahujúcich sa na tieto trhy.

Príslušné orgány členského štátu, pre ktoré platí výnimka v zmysle článku 139 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, to môžu odmietnuť, len ak je dôvod obávať sa, že na kapitálovom trhu uvedeného štátu dôjde k závažným poruchám.

Článok 21
(pôvodný článok 23)

1. Banka môže využiť akýchkoľvek dostupných prostriedkov, ktoré nepotrebuje okamžite k splneniu svojich záväzkov, a to za nasledujúcich podmienok:

- a) môže investovať na peňažných trhoch;
- b) s výhradou ustanovení článku 18 ods. 2 môže kupovať a predávať cenné papiere;
- c) môže vykonať akúkoľvek inú finančnú operáciu zlučiteľnú s jej pôsobnosťou.

2. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 23, banka sa pri správe svojich investícií nezapojí do žiadnej devízovej arbitráže, ktorá nie je priamo potrebná na vykonávanie alebo plnenie záväzkov, ktoré zmluvne prevzala prostredníctvom vypísaných pôžičiek alebo poskytnutých záruk.

3. v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje tento článok, banka pôsobí v zhode s príslušnými orgánmi členských štátov alebo s ich národnými centrálnymi bankami.

Článok 22
(pôvodný článok 24)

1. Postupne sa vytvorí rezervný fond, ktorý predstavuje 10 % upísaného základného imania. Pokiaľ by to vyžadoval stav záväzkov banky, môže Správna rada rozhodnúť o vytvorení dodatočných rezerv. Dokiaľ nie je úplne vytvorený tento rezervný fond, vkladajú sa do nej:

- a) príjmy z úrokov z úverov poskytnutých bankou z čiastok, ktoré majú zaplatiť členské štáty podľa článku 5;
- b) príjmy z úrokov z úverov poskytnutých z fondov získaných zo splatenia pôžičiek uvedených pod písmenom a),

pokiaľ tieto príjmy z úrokov nie sú nevyhnutné pre splnenie záväzkov banky alebo k pokrytiu jej výdajov.

2. Prostriedky v rezervnom fonde sa investujú tak, aby boli kedykoľvek k dispozícii pre splnenie účelu tohoto fondu.

Článok 23
(pôvodný článok 25)

1. Banka je kedykoľvek oprávnená previesť prostriedky, ktoré má v mene jedného členského štátu, ktorého menou nie je euro, na účel vykonania finančných operácií v súlade so svojou pôsobnosťou stanovenou v článku 309 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pričom náležitý ohľad je treba brať na ustanovenie článku 21 tohoto štatútu. Banka sa pokiaľ možno vyhne takýmto prevodom, pokiaľ má k dispozícii voľné alebo disponibilné prostriedky v mene, ktorú potrebuje.

2. Banka nesmie previesť svoje prostriedky v mene jedného z členských štátov, ktorého menou nie je euro na menu nečlenského štátu bez súhlasu uvedeného členského štátu.

3. Banka môže voľne nakladať s časťou svojho kapitálu, ktorá je splatená, a tiež s požičanou cudzou menou na trhu mimo Únie.

4. Členské štáty sa zaväzujú dať k dispozícii dlžníkom banky cudziu menu nevyhnutnú pre splatenie istiny a úrokov súvisiacich s úvermi poskytnutými bankou alebo za ktoré banka ručí vo vzťahu k investíciám, ktoré majú byť vykonávané na ich území.

Článok 24
(pôvodný článok 26)

Pokiaľ členský štát nespĺní záväzky, ktoré mu vznikli ako členovi podľa tohoto štatútu, a najmä záväzok splatiť jeho podiel na upísanom základnom imaní alebo k zaisteniu splatenia svojich pôžičiek, poskytovanie úverov alebo záruk tomuto členskému štátu alebo jeho občanom môže byť rozhodnutím Rady guvernérov prijatým kvalifikovanou väčšinou hlasov prerušené.

Toto rozhodnutie nezbavuje členský štát alebo jeho štátnych príslušníkov povinností voči banke.

Článok 25
(pôvodný článok 27)

1. Pokiaľ by Rada guvernérov rozhodla o zastavení činnosti banky, všetky jej činnosti sa okamžite zastavia, s výnimkou operácií nevyhnutných pre zaistenie riadneho využitia, ochrany a uchovania jej majetku a splnenia jej záväzkov.
2. V prípade likvidácie ustanoví Rada guvernérov likvidátorov a udelí im pokyny pre vykonávanie likvidácie. Zabezpečí ochranu práv zamestnancov.

Článok 26
(pôvodný článok 28)

1. Banka má v každom členskom štáte najširšiu právnu subjektivitu priznávanú právnickým osobám podľa vnútroštátneho práva uvedeného štátu, najmä práva nadobúdať a scudzovať hnutel'ný a nehnuteľný majetok a byť účastníkom súdneho konania.
2. Majetok banky nepodlieha žiadnej forme zabavenia alebo vyvlastnenia.

Článok 27
(pôvodný článok 29)

S výhradou právomocí priznávaných Súdnemu dvoru Európskej únie, spadá akýkoľvek spor medzi bankou a jej veriteľmi alebo dlžníkmi alebo medzi bankou a tretími osobami do pôsobnosti príslušného vnútroštátneho súdu. Banka môže zakotviť arbitrážnu doložku v ktorejkoľvek zmluve.

Banka si zvolí v každom členskom štáte sídlo pre svoju činnosť. Môže však v akejkoľvek zmluve určiť osobitné sídlo pre svoju činnosť.

Majetok a aktíva banky nepodliehajú zhabaniu alebo nútenému výkonu rozhodnutia inak ako na základe rozhodnutia súdu.

Článok 28
(pôvodný článok 30)

1. Rada guvernérov môže jednomyselne rozhodnúť o založení dcérskych spoločností alebo iných subjektov s právnou subjektivitou a finančnou samostatnosťou.

2. Rada guvernérov prijme jednomyselne štatúty subjektov uvedených v odseku 1. Štatúty vymedzia najmä ich ciele, štruktúru, základné imanie, členstvo, umiestnenie sídla, finančné zdroje, nástroje intervencie a pravidlá auditu, ako aj povahu ich vzťahu s orgánmi banky.

3. Banka má právomoc sa zúčastňovať na správe týchto subjektov a prispievať k ich upísanému základnému imaniu do výšky určenej jednoyselne Radou guvernérov.

4. Protokol o výsadách a imunitách Európskej únie sa uplatňuje na subjekty uvedené v odseku 1 v miere, v akej sa tieto spravujú právom Únie, na členov ich orgánov pri výkone ich povinností a na ich zamestnancov za rovnakých podmienok, aké sa uplatňujú v prípade banky.

Na dividendy, kapitálové výnosy alebo iné príjmy z takýchto subjektov, na ktoré majú iní členovia než Európska únia a banka nárok, sa však naďalej vzťahujú platné daňové právne predpisy.

5. Súdny dvor Európskej únie je príslušný v medziach tu ustanovených rozhodovať spory týkajúce sa opatrení prijatých orgánmi subjektov podliehajúcich právu Únie. Návrh na začatie konania proti takým opatreniam môže podať ktorýkoľvek člen takého subjektu alebo členský štát v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

6. Rada guvernérov môže jednomyseľne rozhodnúť o umožnení prístupu zamestnancov subjektov, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, do spoločných systémov banky v súlade s príslušnými vnútornými postupmi.

PROTOKOL (č. 6)

**O UMIESTNENÍ SÍDEL INŠTITÚCIÍ A NIEKTORÝCH ORGÁNOV,
ÚRADOV A AGENTÚR A ÚTVAROV EURÓPSKEJ ÚNIE**

ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV,

SO ZRETELOM na článok 341 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článok 189 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu,

PRIPOMÍNAJÚC A POTVRDZUJÚC rozhodnutie z 8. apríla 1965 a bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia týkajúce sa sídla budúcich orgánov, úradov a agentúr a odborov,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii, k Zmluve o fungovaní Európskej únie a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu,

Jediný článok

- a) Európsky parlament má svoje sídlo v Štrasburgu, kde sa koná 12 mesačných plenárnych zasadnutí, vrátane zasadnutia o rozpočte. Dodatočné plenárne zasadnutia sa konajú v Bruseli. Výbory Európskeho parlamentu zasadaajú v Bruseli. Generálny sekretariát Európskeho parlamentu a jeho oddelenia zostávajú v Luxemburgu.
- b) Rada má svoje sídlo v Bruseli. Počas apríla, júna a októbra sa zasadnutia Rady konajú v Luxemburgu.
- c) Komisia má svoje sídlo v Bruseli. Odbory uvedené v článkoch 7, 8 a 9 rozhodnutia z 8. apríla 1965 sa vytvoria v Luxemburgu.
- d) Súdny dvor Európskej únie má svoje sídlo v Luxemburgu.
- e) Dvor audítorov má svoje sídlo v Luxemburgu.

- f) Hospodársky a sociálny výbor má svoje sídlo v Bruseli.
- g) Výbor regiónov má svoje sídlo v Bruseli.
- h) Európska investičná banka má svoje sídlo v Luxemburgu.
- i) Európska centrálna banka má svoje sídlo vo Frankfurte.
- j) Úrad Európskej polície (Europol) má svoje sídlo v Haagu.

PROTOKOL (č. 7)

O VÝSADÁCH A IMUNITÁCH EURÓPSKEJ ÚNIE

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC do úvahy, že podľa ustanovení článku 343 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článok 191 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Euratom“), požíva Európska únia a Euratom na území členských štátov imunity a výsady nevyhnutné na plnenie svojho poslania,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii, k Zmluve o fungovaní Európskej únie a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu:

Hlava I

Hnuteľný a nehnuteľný majetok, aktíva a úkony Európskej únie

Článok 1

Vonkajšie priestory a budovy Únie sú nedotknuteľné. Sú vyňaté z domových prehliadok, vymáhania, zabavenia alebo vyvlastnenia. Majetok a aktíva Únie nemôžu byť predmetom akéhokoľvek správneho alebo súdneho výkonu rozhodnutia bez povolenia Súdneho dvora.

Článok 2

Archívy Únie sú nedotknuteľné.

Článok 3

Únia, jej aktíva, príjmy a iný majetok sú oslobodené od všetkých priamych daní.

Vlády členských štátov prijímú, vo všetkých prípadoch, ktoré to pripúšťajú, vhodné opatrenia k navráteniu alebo náhrade súm nepriamych daní a poplatkov z predaja, zahrnutých v cenách hnutel'ného či nehnuteľného majetku, ak Únia vykoná pre svoje úradné účely nákupy väčšieho rozsahu, pričom cena tieto dane zahŕňa. Tieto ustanovenia sa však nepoužijú tak, aby svojim účinkom narušovali hospodársku súťaž v Únii.

Vyňatie sa nevzťahuje na dane, dávky a poplatky, ktoré výlučne zodpovedajú úhradám za verejnoprospešné služby.

Článok 4

Únia je oslobodená od všetkých ciel, zákazov a obmedzení dovozu a vývozu vo vzťahu k predmetom určeným na ich úradné použitie; predmety, ktoré boli takto dovezené, sa nescudzujú, či už bezplatne alebo za úhradu, v krajine, kam boli dovezené, s výnimkou prípadov povolených vládou štátu.

Únia je oslobodená tiež od všetkých ciel i zákazov a obmedzení dovozu a vývozu, ktoré sa týkajú ich publikácií.

Hlava II

Komunikácia a preukazy

Článok 5 (pôvodný článok 6)

Orgány Únie požívajú na území každého členského štátu pre svoju úradnú komunikáciu a zasielanie svojich dokumentov rovnaké zaobchádzanie, aké tento štát poskytuje diplomatickým misiám.

Úradná korešpondencia a iná úradná komunikácia orgánov Únie nepodlieha cenzúre.

Článok 6
(pôvodný článok 7)

Preukazy vo forme predpísanej Radou uznávajúcou sa jednoduchou väčšinou, uznávané ako platné cestovné doklady úradmi členských štátov, sú vydávané členom a zamestnancom orgánov Únie predsedami týchto orgánov. Tieto preukazy sú vydávané úradníkom a ostatným zamestnancom podľa podmienok stanovených služobným poriadkom a podmienkami zamestnávania Únie.

Komisia môže uzavrieť dohody o uznávaní týchto preukazov ako platných cestovných dokladov na území tretích štátov.

Hlava III

Členovia Európskeho parlamentu

Článok 7
(pôvodný článok 8)

Voľný pohyb členov Európskeho parlamentu do a z miesta jeho zasadnutia nepodlieha žiadnym správnym ani iným obmedzeniam.

Členom Európskeho parlamentu sa priznávajú pri colnej a devízovej kontrole:

- a) rovnaké zaobchádzanie zo strany svojich vlád, aké tieto vlády poskytujú vysokým úradníkom vysielaným na dočasné služobné misie;
- b) rovnaké zaobchádzanie zo strany vlád ostatných členských štátov, aké tieto vlády poskytujú zástupcom cudzích vlád vysielaným na dočasné služobné misie

Článok 8
(pôvodný článok 9)

Členovia Európskeho parlamentu nepodliehajú žiadnej forme vyšetrovania, zadržania alebo súdneho stíhania vo vzťahu k vyjadreným názorom alebo hlasovaniu pri výkone svojich úloh.

Článok 9
(pôvodný článok 10)

Členovia Európskeho parlamentu požívajú v priebehu zasadnutia:

- a) na území ich vlastného štátu imunitu priznanú členom ich parlamentu;
- b) na území ktoréhokoľvek iného členského štátu imunitu proti zadržaniu a právomoci súdov.

Imunita sa obdobne vzťahuje na členov Európskeho parlamentu počas ich cesty z miesta a do miesta jeho zasadnutia.

Imunita sa neuplatní, ak je člen Európskeho parlamentu pristihnutý pri páchaní trestného činu, a tiež nezabráni Európskemu parlamentu vo výkone jeho práva zbaviť imunity niektorého zo svojich členov.

Hlava IV

Zástupcovia členských štátov, ktorí sa zúčastňujú
práce orgánov Európskej únie

Článok 10
(pôvodný článok 11)

Zástupcovia členských štátov, ktorí sa zúčastňujú práce orgánov Únie, ich poradcovia a odborníci s príslušnej oblasti pri výkone svojej funkcie a počas svojich ciest do a z miesta rokovania požívajú obvyklé výsady, imunity a výhody.

Tento článok sa vzťahuje aj na členov poradných orgánov Únie.

Hlava V

Úradníci a ostatní zamestnanci Európskej únie

Článok 11 (pôvodný článok 12)

Bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť úradníci a ostatní zamestnanci Únie na území každého členského štátu požívajú:

- a) imunitu voči právomoci súdov vo vzťahu k činnosti v rámci svojho úradného postavenia vrátane ich ústnych alebo písomných prejavov, s výhradou použitia ustanovení zmlúv týkajúcich sa jednak pravidiel určujúcich zodpovednosť úradníkov a ostatných zamestnancov voči Únii a jednak právomoci Súdneho dvora Európskej únie, ktorý rozhoduje o sporoch medzi Úniou a jej úradníkmi a ostatnými zamestnancami. Túto imunitu požívajú i po skončení výkonu svojej funkcie;
- b) vyňatie z imigračných obmedzení a prihlasovacej povinnosti cudzincov, spolu so svojimi manželmi, manželkami a rodinnými príslušníkmi, ktorí sú na nich závislí;
- c) pokiaľ ide o menové a devízové predpisy, výhody, aké sú obvykle priznávané úradníkom medzinárodných organizácií;
- d) pri nástupe do úradu v príslušnej krajine právo bez cla doviesť nábytok a zariadenie, ako aj právo tento nábytok a zariadenie späť bezcolne vyviezť pri skončení výkonu svojej funkcie, a to v oboch prípadoch v súlade s podmienkami, ktoré vláda krajiny, kde je toto právo uplatňované, považuje za nevyhnutné;
- e) právo bez cla doviesť pre svoju osobnú potrebu motorové vozidlo získané v krajine svojho posledného bydliska alebo v krajine, ktorej sú štátnymi príslušníkmi, za podmienok platných na domácom trhu, ako aj v oboch prípadoch ho späť bez cla vyviezť v súlade s podmienkami, ktoré vláda príslušnej krajiny pokladá za nevyhnutné.

Článok 12
(pôvodný článok 13)

Úradníci a ostatní zamestnanci Únie podliehajú v prospech Únie dani z platov, miezd a požitkov vyplácaných im Úniou v súlade s podmienkami a postupmi ustanovenými Európskym parlamentom a Radou v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení po porade s dotknutými inštitúciami.

Sú vyňatí z vnútroštátnych daní z platov, miezd a požitkov vyplácaných Úniou.

Článok 13
(pôvodný článok 14)

Pri uplatňovaní dane z príjmu, z majetku a dane z dedičstva, ako aj pri uplatňovaní dohovorov o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretých medzi členskými štátmi Únie sa na úradníkov a ostatných zamestnancov Únie, ktorí majú výlučne z dôvodu výkonu ich úloh pre Úniu svoj pobyt na území iného členského štátu, než kde majú svoje bydlisko na účel platenia daní v čase vstupu do služieb Únie, hľadá, a to v krajine svojho skutočného pobytu, ako i v krajine bydliska na účel platenia daní, ako keby mali svoje bydlisko v tejto druhej krajine, pokiaľ sa jedná o člena Únie. Toto ustanovenie sa uplatňuje i na manžela/manželku, pokiaľ nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť, ako aj na deti, závislé na osobách uvedených v tomto článku a nachádzajúce sa v ich starostlivosti.

Hnuteľný majetok patriaci osobám uvedeným v predchádzajúcom odseku, ktorý sa nachádza na území krajiny, kde sa zdržujú, je vyňatý v tejto krajine z dane z dedičstva; na takýto majetok sa pre účely stanovenia tejto dane hľadá, ako by sa nachádzal v krajine bydliska na účel platenia daní, bez toho, aby tým boli dotknuté práva tretích krajín a prípadné uplatnenie ustanovení medzinárodných dohovorov o zamedzení dvojitého zdanenia.

Iné bydlisko získané len z dôvodu výkonu povinností v službách inej medzinárodnej organizácie sa pri uplatňovaní ustanovení tohoto článku nezohľadní.

Článok 14
(pôvodný článok 15)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s dotknutými inštitúciami prostredníctvom nariadení stanoví systém dávok sociálneho zabezpečenia pre úradníkov a ostatných zamestnancov Únie.

Článok 15
(pôvodný článok 16)

Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení a po porade s ďalšími dotknutými orgánmi stanoví kategórie úradníkov a ostatných zamestnancov Únie, na ktorých sa úplne alebo čiastočne vzťahujú ustanovenia článku 11, článku 12 druhý pododsek a článku 13.

Mená, služobné hodnosti a zaradenia a adresy úradníkov a ostatných zamestnancov Únie zahrnutých do týchto kategórií sa pravidelne oznámia vládam členských štátov.

Hlava VI

Výsady a imunity tretích štátov
akreditovaných pri Európskej únii

Článok 16
(pôvodný článok 17)

Členský štát, na ktorého území má Únia svoje sídlo, prizná obvyklé diplomatické imunity a výsady misiám tretích krajín akreditovaných pri Únii.

Hlava VII

Všeobecné ustanovenia

Článok 17 (pôvodný článok 18)

Výsady, imunity a výhody sa priznávajú úradníkom a ostatným zamestnancom Únie výlučne v záujme Únie.

Každý orgán Únie sa vzdá imunity priznanej úradníkovi alebo inému zamestnancovi, ak tento orgán uzná, že vzdanie sa imunity nie je v rozpore so záujmami Únie.

Článok 18 (pôvodný článok 19)

Orgány Únie postupujú pri uplatňovaní tohoto protokolu v zhode s príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov.

Článok 19 (pôvodný článok 20)

Články 11 až 14 a článok 17 sa vzťahujú na predsedu Európskej rady.

Vzťahujú sa tiež na členov Komisie.

Článok 20 (pôvodný článok 21)

Články 11 až 14 a článok 17 sa vzťahujú aj na sudcov, generálnych advokátov, kancelárov a spravodajcov Súdneho dvora Európskej únie bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 3 protokolu o štatúte Súdneho dvora týkajúceho sa imunity sudcov a generálnych advokátov voči právomoci súdov.

Článok 21
(pôvodný článok 22)

Tento protokol sa rovnako uplatní na Európsku investičnú banku, na členov jej orgánov, jej zamestnancov a zástupcov členských štátov zúčastňujúcich sa na jej činnostiach bez toho, aby tým boli dotknuté ustanovenia protokolu o štatúte tejto banky.

Európska investičná banka je okrem toho vyňatá z akejkoľvek formy zdanenia alebo dávok podobnej povahy ukladaných pri zvyšovaní kapitálu, ako aj z najrôznejších formálnych požiadaviek, ktoré s tým môžu byť spojené v krajine, kde sa nachádza sídlo banky. Obdobne jej zrušenie alebo likvidácia sa nestane dôvodom k akémukoľvek zdaneniu. Činnosť banky a jej orgánov, vykonávaná v súlade s jej štatútom, nepodlieha dani z obratu.

Článok 22
(pôvodný článok 23)

Tento protokol sa taktiež vzťahuje na Európsku centrálnu banku, členov jej orgánov a jej zamestnancov, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky.

Európska centrálna banka je okrem toho oslobodená od akejkoľvek formy zdanenia alebo poplatku podobnej povahy v prípade navýšenia svojho kapitálu, a tiež od rôznych formálnych požiadaviek, ktoré s tým môžu byť spojené v štáte, kde má banka svoje sídlo. Činnosti banky a jej orgánov vykonávané v súlade so štatútom Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky nepodliehajú žiadnej dani z obratu.

PROTOKOL (č. 8)

**K ČLÁNKU 6 ODS. 2
ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII O PRISTÚPENÍ ÚNIE
K EURÓPSKEMU DOHOVORU O OCHRANE ĽUDSKÝCH PRÁV
A ZÁKLADNÝCH SLOBÔD**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Dohoda o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „európsky dohovor“), ktorá je ustanovená v článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, musí odrážať potrebu zachovať charakteristické znaky Únie a práva Únie, najmä so zreteľom na:

- a) osobitné formy možnej účasti Únie v kontrolných orgánoch európskeho dohovoru,
- b) mechanizmy potrebné na zabezpečenie toho, aby žaloby podané štátmi, ktoré nie sú členskými štátmi, a žaloby podané jednotlivcami boli správne adresované členským štátom a/alebo Únii v závislosti od povahy veci.

Článok 2

Dohoda uvedená v článku 1 musí zaručiť, že pristúpením Únie nebudú dotknuté právomoci Únie alebo právomoci jej inštitúcií. Musí zaručiť, že žiadnym z jej ustanovení nebude dotknuté osobitné postavenie členských štátov s ohľadom na európsky dohovor a najmä na jeho protokoly, na opatrenia prijaté členskými štátmi na odchýlenie sa od európskeho dohovoru v súlade s jeho článkom 15 a na výhrady členských štátov k európskemu dohovoru vyjadrené v súlade s jeho článkom 57.

Článok 3

Žiadnym ustanovením dohody uvedenej v článku 1 nesmie byť dotknutý článok 344 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

PROTOKOL (č. 9)

**O ROZHODNUTÍ RADY O VYKONÁVANÍ
ČLÁNKU 16 ODS. 4 ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII
A ČLÁNKU 238 ODS. 2 ZMLUVY O FUNGOVANÍ
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**OD 1. NOVEMBRA 2014 DO 31. MARCA 2017 NA JEDNEJ STRANE
A OD 1. APRÍLA 2017 NA STRANE DRUHEJ**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SO ZRETELOM NA kľúčový význam, ktorý dohoda o rozhodnutí Rady o vykonávaní článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie od 1. novembra 2014 do 31. marca 2017 na jednej strane a od 1. apríla 2017 na strane druhej (ďalej len „rozhodnutie“) mala pri schvaľovaní Lisabonskej zmluvy;

SA DOHODLI na týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Jediný článok

Pred tým, ako Rada preskúma akýkoľvek návrh, ktorého cieľom by bolo buď zmeniť a doplniť alebo zrušiť toto rozhodnutie alebo ktorékoľvek z jeho ustanovení alebo nepriamo zmeniť a doplniť jeho rozsah pôsobnosti alebo zmysel prostredníctvom zmeny a doplnenia iného právneho aktu Únie, Európska rada tento návrh predbežne prerokuje, pričom v súlade s článkom 15 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii sa uznáva konsenzom.

PROTOKOL (č. 10)

**O STÁLEJ ŠTRUKTÚROVANEJ SPOLUPRÁCI ZRIADENEJ
ČLÁNKOM 42 ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

S OHLADOM NA článok 42 ods. 6 a článok 46 Zmluvy o Európskej únii,

PRIPOMÍNAJÚC, že Únia uskutočňuje spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, ktorá je založená na dosiahnutí postupného zblížovania činností členských štátov,

PRIPOMÍNAJÚC, že spoločná bezpečnostná a obranná politika je neoddeliteľnou súčasťou spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky; že Únii poskytuje operačnú spôsobilosť pomocou civilných a vojenských prostriedkov; že Únia môže použiť tieto prostriedky na misiách uvedených v článku 43 Zmluvy o Európskej únii mimo územia Únie na udržiavanie mieru, predchádzanie konfliktom a posilňovanie medzinárodnej bezpečnosti v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov; že plnenie týchto úloh spočíva vo využití spôsobilostí poskytnutých členskými štátmi v súlade so zásadou „nedeliteľnosti síl“,

PRIPOMÍNAJÚC, že spoločná bezpečnostná a obranná politika Únie nemá vplyv na osobitnú povahu bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov,

PRIPOMÍNAJÚC, že spoločná bezpečnostná a obranná politika Únie rešpektuje záväzky vyplývajúce zo Severoatlantickej zmluvy tých členských štátov, ktoré zastávajú názor, že ich spoločná obrana sa má uskutočňovať v rámci Organizácie Severoatlantickej zmluvy, ktorá zostáva základom kolektívnej obrany jej členov a je v súlade so spoločnou bezpečnostnou a obrannou politikou vytvorenou v tomto rámci,

PRESVEDČENÉ, že rozhodnejšia úloha Únie v otázkach bezpečnosti a obrany prispeje k životaschopnosti obnovenej Atlantickej aliancie v súlade s dohodami Berlín plus,

ODHODLANÉ zabezpečiť, aby Únia bola schopná v plnom rozsahu prevziať zodpovednosť v rámci medzinárodného spoločenstva,

UZNÁVAJÚC, že Organizácia Spojených národov môže požiadať Úniu o pomoc v prípade naliehavej potreby uskutočnenia misií na základe kapitol VI a VII Charty Organizácie Spojených národov,

UZNÁVAJÚC, že na posilnenie bezpečnostnej a obrannej politiky bude potrebné vyvinúť úsilie členských štátov v oblasti spôsobilostí,

S VEDOMÍM, že začatie novej etapy v rozvoji európskej bezpečnostnej a obrannej politiky bude vyžadovať odhodlané úsilie príslušných členských štátov,

PRIPOMÍNAJÚC význam účasti vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku v plnej miere na činnostiach, ktoré sú spojené so stálou štruktúrovanou spoluprácou,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Stála štruktúrovaná spolupráca uvedená v článku 42 ods. 6 Zmluvy o Európskej únii je otvorená všetkým členským štátom, ktoré sa zaviazujú odo dňa nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy:

- a) postupovať intenzívnejšie v rozvoji svojich obranných spôsobilostí pomocou rozvoja svojich národných príspevkov a prípadnej účasti v mnohonárodných silách, v hlavných európskych programoch vyzbrojovania a na činnosti Agentúry v oblasti rozvoja obranných spôsobilostí, výskumu, obstarávania a vyzbrojovania (Európska obranná agentúra) a
- b) mať schopnosť zabezpečiť najneskôr do roku 2010, buď na národnej úrovni, alebo ako súčasť skupín mnohonárodných síl, bojové jednotky špecializované pre plánované misie, štruktúrované na taktickej úrovni ako bojové zoskupenia, s podpornými zložkami zahŕňajúcimi dopravu a logistiku, schopné vykonávať misie uvedené v článku 43 Zmluvy o Európskej únii v lehote od 5 do 30 dní, najmä na žiadosť Organizácie Spojených národov, a ktoré môžu byť držané na počiatočné obdobie 30 dní, ktoré sa môže predĺžiť na najmenej 120 dní.

Článok 2

Na účely dosiahnutia cieľov uvedených v článku 1 sa členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na stálej štruktúrovanej spolupráci, zaväzujú:

- a) spolupracovať od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, s cieľom dosiahnuť dohodnuté ciele týkajúce sa výšky investičných výdavkov na obranné prostriedky a pravidelne preskúmavať tieto ciele v kontexte bezpečnostného prostredia a medzinárodnej zodpovednosti Únie;
- b) vzájomne harmonizovať svoje nástroje obrany v čo najväčšej možnej miere, hlavne harmonizáciou identifikácie ich vojenských potrieb, združením a prípadne, špecializáciou ich obranných prostriedkov a spôsobilostí a podporovaním spolupráce v oblasti výcviku a logistiky;
- c) prijať konkrétne opatrenia na posilnenie dostupnosti, interoperability, pružnosti a schopnosti nasadenia ich ozbrojených síl, najmä pomocou určenia spoločných cieľov v záležitostiach nasadenia ozbrojených síl vrátane možnosti preskúmania ich vnútroštátnych rozhodovacích postupov;
- d) spolupracovať s cieľom zabezpečiť prijatie potrebných opatrení na nápravu nedostatkov zistených v rámci „Mechanizmu rozvoja spôsobilostí“ vrátane pomocou mnohonárodných prístupov a bez toho, aby boli dotknuté príslušné záväzky v rámci Organizácie Severoatlantickej zmluvy;
- e) zúčastniť sa podľa potreby na vývoji hlavných spoločných alebo európskych programov vyzbrojovania v rámci Európskej obrannej agentúry.

Článok 3

Európska obranná agentúra prispieva k pravidelnému hodnoteniu príspevkov zúčastnených členských štátov v oblasti spôsobilostí, najmä príspevkov poskytnutých v súlade s kritériami ustanovenými okrem iného na základe článku 2 a predloží o nich správu aspoň raz ročne. Hodnotenie môže slúžiť ako základ pre odporúčania a rozhodnutia Rady, ktoré sa prijímajú v súlade s článkom 46 Zmluvy o Európskej únii.

PROTOKOL (č. 11)

O ČLÁNKU 42 ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

MAJÚC NA PAMÄTI potrebu úplného vykonávania ustanovení článok 42 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii,

MAJÚC NA PAMÄTI, že politika Únie v súlade s článkom 42 nemá dopad na špecifický charakter bezpečnostnej a obrannej politiky určitých členských štátov, a rešpektuje záväzky určitých členských štátov, ktoré predpokladajú realizáciu svojej spoločnej obrannej politiky v NATO podľa Severoatlantickej zmluvy, a v tomto rámci dosiahnutie zlučiteľnosti so spoločnou bezpečnostnou a obrannou politikou,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Európska únia vypracuje spolu so Západoeurópskou úniou opatrenia na zlepšenie vzájomnú spoluprácu.

PROTOKOL (č. 12)

O POSTUPE PRI NADMERNOM DEFICITE

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si stanoviť podrobnosti postupu pri nadmernom deficite, ako je uvedené v článku 126 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Referenčné hodnoty uvedené v článku 126 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sú:

- 3 % pre pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácejmu produktu v trhových cenách,
- 60 % pre pomer štátneho dlhu k hrubému domácejmu produktu v trhových cenách.

Článok 2

V článku 126 uvedenej zmluvy a v tomto protokole:

- „štátny“ znamená taký, ktorý sa vzťahuje všeobecne na štátnu správu, t. j. na ústredné, regionálne a miestne orgány a fondy sociálneho zabezpečenia s výnimkou obchodných operácií, ako sú vymedzené v Európskom systéme integrovaných účtov,
- „deficit“ označuje čistú výšku pôžičky, ako je definovaná v Európskom systéme integrovaných účtov,
- „investície“ znamenajú vytvorenie hrubého fixného kapitálu, ako je definovaný v Európskom systéme integrovaných účtov,

- „dlh“ označuje hrubú celkovú sumu dlhov v nominálnych hodnotách na konci roka konsolidovanú v jednotlivých odvetviach štátneho sektora a medzi nimi, ako sa definuje v prvej zarážke.

Článok 3

Na zabezpečenie účinnosti postupu pri nadmernom deficite zodpovedajú vlády členských štátov za deficit v štátnom sektore, ako je definovaný v prvej zarážke článku 2. Členské štáty zabezpečia, aby im národné postupy v rozpočtovej oblasti umožnili plniť záväzky vyplývajúce zo zmlúv. Členské štáty podávajú Komisii pravidelné a bezodkladné správy o plánovaných a skutočných deficitoch.

Článok 4

Štatistické údaje potrebné na uplatnenie tohto protokolu poskytne Komisia.

PROTOKOL (č. 13)

O KRITÉRIÁCH KONVERGENCIE

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si podrobne upraviť kritériá konvergenzie, ktorými sa Únia riadi pri rozhodovaní o ukončení výnimiek tých členských štátov, pre ktoré platí výnimka, ako sa uvádza v článku 140 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Kritérium cenovej stability uvedené v článku 140 ods. 1 prvej zarážke Zmluvy o fungovaní Európskej únie znamená, že členský štát si udržiava dlhodobú cenovú stabilitu a priemernú mieru inflácie vykazovanú v priebehu roka pred skúmaním, ktorá neprekračuje viac ako o 1,5 % miery inflácie maximálne troch členských štátov, ktoré dosiahli v oblasti cenovej stability najlepšie výsledky. Inflácia sa meria pomocou indexu spotrebiteľských cien na porovnateľnom základe, ktorý zohľadní rozdiely medzi vnútroštátnymi definíciami.

Článok 2

Kritérium stavu štátneho rozpočtu uvedeného v článku 140 ods. 1 druhej zarážke znamená, že v čase vykazovania sa na členský štát nevzťahuje rozhodnutie Rady podľa článku 126 ods. 6 uvedenej zmluvy o existencii nadmerného deficitu.

Článok 3

Kritérium účasti v mechanizme menových kurzov Európskeho menového systému, uvedené v článku 140 ods. 1 tretia zarážka uvedenej zmluvy, znamená, že členský štát dodržiaval normálne rozpätie, ako je stanovené mechanizmom menových kurzov Európskeho menového systému bez výrazného napätia minimálne dva predchádzajúce roky pred preskúmaním. Osobitne v tomto období členský štát z vlastného podnetu nedevalvoval bilaterálny výmenný kurz svojej meny voči euru.

Článok 4

Kritérium konvergenie úrokových sadzieb, ako je uvedené v článku 140 ods. 1 štvrtej zarážke uvedenej zmluvy, znamená, že v priebehu jedného roka pred preskúmaním neprekročila priemerná dlhodobá nominálna úroková sadzba členského štátu viac ako o dve percentá úrokovú sadzbu tých troch štátov, ktoré v oblasti cenovej stability dosiahli najlepšie výsledky. Úrokové sadzby sa hodnotia na základe dlhodobých štátnych dlhopisov alebo porovnateľných cenných papierov, pričom sa prihliadne na rozdielne definície v jednotlivých členských štátoch.

Článok 5

Štatistické údaje potrebné na uplatnenie tohto protokolu poskytne Komisia.

Článok 6

Rada jednomyselne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, ECB a prípadne aj s Hospodárskym a finančným výborom vydá vhodné pravidlá, podrobne upravujúce kritériá konvergenie uvedené v článku 140 uvedenej zmluvy, ktoré potom nahradia tento protokol.

PROTOKOL (č. 14)

O EUROSKUPINE

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI presadzovať podmienky silnejšieho hospodárskeho rastu v Európskej únii a na tento účel rozvíjať stále užšiu koordináciu hospodárskych politík v rámci oblasti, kde sa používa euro,

VEDOMÉ SI potreby upraviť osobitné ustanovenia pre posilnený dialóg medzi členskými štátmi, ktorých menou je euro, očakávajú, že euro sa stane menou všetkých členských štátov Únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Ministri členských štátov, ktorých menou je euro, sa stretávajú na neformálnych zasadnutiach. Takéto zasadnutia sa konajú, ak je to potrebné, na prediskutovanie otázok týkajúcich sa osobitných povinností, ktoré majú spoločné v súvislosti s jednotnou menou. Komisia sa zúčastňuje na zasadnutiach. Európska centrálna banka je pozývaná k účasti na takýchto zasadnutiach, ktoré pripravujú zástupcovia ministrov zodpovedných za financie v členských štátoch, ktorých menou je euro, a zástupcovia Komisie.

Článok 2

Ministri členských štátov, ktorých menou je euro, volia na dva a pol roka svojho predsedu väčšinou týchto členských štátov.

PROTOKOL (č. 15)

**O NIEKTORÝCH USTANOVENIACH TÝKAJÚCICH SA SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA
VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

UZNÁVAJÚC, že Spojené kráľovstvo nie je viazané ani povinné prijať euro bez osobitného rozhodnutia jeho vlády a parlamentu,

S OHĽADOM na skutočnosť, že 16. októbra 1996 a 30. októbra 1997 vláda Spojeného kráľovstva oznámila Rade svoj úmysel nezúčastniť sa tretej etapy hospodárskej a menovej únie,

BERÚC do úvahy prax vlády Spojeného kráľovstva financovať úvery predajom pohľadávok súkromnému sektoru,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

1. Pokiaľ Spojené kráľovstvo neoznámia Rade, že má v úmysle prijať euro, nie je povinné to vykonať.
2. S ohľadom na oznámenie, ktoré vláda Spojeného kráľovstva podala Rade 16. októbra 1996 a 30. októbra 1997, odseky 3 až 8 a 10 sa vzťahujú na Spojené kráľovstvo.
3. Spojené kráľovstvo si ponechá právomoci v oblasti menovej politiky podľa národného práva.
4. Článok 119 druhý pododsek, článok 126 ods. 1, 9 a 11, článok 127 ods. 1 až 5, článok 128, články 130, 131, 132, 133, 138 a 140 ods. 3, článok 219, článok 282 ods. 2 s výnimkou prvej a poslednej vety, články 282 ods. 5 a 283 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa nevzťahujú na Spojené kráľovstvo. To isté platí pre článok 121 ods. 2 uvedenej zmluvy, pokiaľ ide o prijatie častí hlavných usmernení hospodárskej politiky, ktoré sa týkajú všeobecne eurozóny. Odkazy na Úniu alebo členské štáty uvedené v týchto ustanoveniach sa nevzťahujú na Spojené kráľovstvo a odkazy na národné centrálné banky sa nevzťahujú na Bank of England.

5. Spojené kráľovstvo sa snaží predchádzať nadmernému deficitu verejných financií.

Články 143 a 144 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na Spojené kráľovstvo vzťahujú naďalej. Článok 134 ods. 4 a článok 142 sa vzťahujú na Spojené kráľovstvo tak, ako by sa týkali štátu, pre ktorý platí výnimka.

6. Hlasovacie práva Spojeného kráľovstva sa pozastavujú pre akty Rady uvedené v článkoch vymenovaných v bode 4 a v prípadoch uvedených v článku 139 ods. 4 prvom pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Na tento účel sa uplatňuje článok 139 ods. 4 druhý a tretí pododsek uvedenej zmluvy.

Spojené kráľovstvo ďalej nemá právo zúčastniť sa na menovaní prezidenta, viceprezidenta a ďalších členov výkonnej Rady ECB podľa článku 283 ods. 2 druhý pododsek uvedenej zmluvy.

7. Články 3, 4, 6, 7, 9.2, 10.1, 10.3, 11.2, 12.1, 14, 16, 18 až 20, 22, 23, 26, 27, 30 až 34 a 49 Protokolu o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „štatút“) sa na Spojené kráľovstvo nevzťahujú.

Odkazy v týchto článkoch na kapitál upísaný Únii a odkazy na národné centrálné banky alebo na podielnikov sa nevzťahujú na Bank of England.

Odkazy v článku 10.3 a 30.2 štatútu na „upísaný kapitál ECB“ sa nevzťahujú na upísaný kapitál Bank of England.

8. Článok 141 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a články 43 až 47 štatútu platia bez ohľadu na to, či existuje členský štát, na ktorý sa vzťahuje výnimka s nasledujúcimi zmenami:

- a) Odkazy v článku 43 na úlohy ECB a EMI sa týkajú tých úloh, ktoré je potrebné splniť po zavedení eura v dôsledku rozhodnutia Spojeného kráľovstva neprijat' euro.
- b) Okrem úloh uvedených v článku 46 ECB poskytuje rady pri príprave rozhodnutí Rady, ktoré sa týkajú Spojeného kráľovstva podľa odseku 9 písm. a) a c).

- c) Bank of England splatí svoj upísaný kapitál ECB ako príspevok na jej prevádzkové náklady na rovnakom základe ako národné centrálné banky členských štátov, na ktoré sa vzťahuje výnimka.
9. Spojené kráľovstvo môže kedykoľvek oznámiť svoj úmysel prijať euro. V takom prípade:
- a) Spojené kráľovstvo má právo prijať euro len za predpokladu, že splní predpísané podmienky. Na žiadosť Spojeného kráľovstva a za podmienok a postupom podľa článku 140 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Rada rozhodne, či Spojené kráľovstvo spĺňa potrebné podmienky.
 - b) Bank of England splatí svoj upísaný kapitál, prevedie do ECB menové rezervy a prispieva do jej rezerv na rovnakom základe ako národná centrálna banka členského štátu, ktorému sa ruší výnimka.
 - c) Rada na základe podmienok a postupom podľa článku 140 ods. 5 prijme všetky ďalšie rozhodnutia potrebné na to, aby Spojené kráľovstvo mohlo prijať euro.

Ak Spojené kráľovstvo prijme euro podľa ustanovení tohto protokolu, body 3 až 8 stratia účinnosť.

10 Rešpektujúc článok 123 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článok 21.1 štatútu vláda Spojeného kráľovstva si môže zachovať vlastné praktiky uplatňované v styku s Bank of England dovtedy, pokiaľ Spojené kráľovstvo neprijme euro.

PROTOKOL (č. 16)

O NIEKTORÝCH USTANOVENIACH TÝKAJÚCICH SA DÁNSKA

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC DO ÚVAHY, že ústava Dánska obsahuje ustanovenia, podľa ktorých predtým ako sa Dánsko vzdá výnimky, môže vyžadovať referendum,

S OHĽADOM NA SKUTOČNOSŤ, že 3. novembra 1993 vláda Dánska oznámila Rade svoj úmysel nezúčastniť sa tretej etapy hospodárskej a menovej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

1. S ohľadom na oznámenie, ktoré vláda Dánska predložila Rade 3. novembra 1993, sa na Dánsko vzťahuje výnimka. V dôsledku výnimky sa na Dánsko vzťahujú všetky články a ustanovenia zmlúv a štatútu ESCB a ECB obsahujúce výnimky.
2. Výnimku možno zrušiť postupom podľa článku 140 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorý sa môže uplatniť len na podnet Dánska.
3. Ustanovenia tohto protokolu stratia účinnosť zrušením štatútu výnimky.

PROTOKOL (č. 17)
KTORÝ SA TÝKA DÁNSKA

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si urovnanie určitých osobitných problémov týkajúcich sa Dánska,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Ustanovenia článku 14 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky nemajú vplyv na právo Národnej banky Dánska plniť úlohy týkajúce sa tých častí Dánskeho kráľovstva, ktoré nie sú súčasťou Únie.

PROTOKOL (č. 18)
KTORÝ SA TÝKA FRANCÚZSKA

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si zohľadniť určitú osobitnú záležitosť týkajúcu sa Francúzska,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Francúzsko si zachová výsadu menovej emisie v Novej Kaledónii, Francúzskej Polynézii a Wallise a Futune podľa podmienok stanovených národným právom a jedine Francúzsko zodpovedá za určenie parity CFP franku.

PROTOKOL (č. 19)

**O SCHENGENSKOM ACQUIS ZAČLENENOM DO RÁMCA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC NA VEDOMIE, že dohody o postupnom zrušení kontrol na vnútorných hraniciach podpísané niektorými členskými štátmi Európskej únie v Schengene 14. júna 1985 a 19. júna 1990, ako aj s nimi spojené dohody a pravidlá prijaté na základe týchto dohôd, boli začlenené do rámca Európskej únie Amsterdamskou zmluvou z 2. októbra 1997,

ŽELAJÚC SI zachovať schengenské *acquis* tak, ako sa vyvíjalo od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy, a vyvíjať toto *acquis* tak, aby sa tým prispelo k dosiahnutiu cieľa poskytnúť občanom Únie priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc,

BERÚC DO ÚVAHY zvláštne postavenie Dánska,

BERÚC DO ÚVAHY skutočnosť, že Írsko a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska sa nepodieľajú na všetkých ustanoveniach schengenského *acquis*; avšak je potrebné umožniť týmto členským štátom prijať iné ustanovenia tohto *acquis* čiastočne alebo úplne,

UZNÁVAJÚC, že následkom toho je nevyhnutné využiť ustanovenia zmlúv týkajúce sa užšej spolupráce medzi niektorými členskými štátmi,

BERÚC DO ÚVAHY potrebu zachovania špeciálnych vzťahov s Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom, pričom oba štáty, ako aj severské štáty, ktoré sú členmi Európskej únie, sú viazané ustanoveniami Severskej pasovej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Belgické kráľovstvo, Bulharská republika, Česká republika, Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Estónska republika, Helénska republika, Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Talianska republika, Cyperská republika, Lotyšská republika, Litovská republika, Luxemburské veľkoveľkoveľvodstvo, Maďarská republika, Maltská republika, Holandské kráľovstvo, Rakúska republika, Poľská republika, Portugalská republika, Rumunsko, Slovinská republika, Slovenská republika, Fínska republika a Švédske kráľovstvo sú oprávnení naviazať medzi sebou posilnenú spoluprácu v oblastiach upravených ustanoveniami vymedzenými Radou, ktoré tvoria schengenské *acquis*. Táto spolupráca sa vykonáva v rámci inštitucionálneho a právneho rámca Európskej únie s ohľadom na príslušné ustanovenia zmlúv.

Článok 2

Schengenské *acquis* sa uplatňuje v členských štátoch uvedených v článku 1 bez toho, aby bol dotknutý článok 3 Aktu o pristúpení zo 16. apríla 2003 a článok 4 Aktu o pristúpení z 25. apríla 2005. Rada nahradza Výkonný výbor zriadený schengenskými dohodami.

Článok 3

Účasť Dánska pri prijímaní opatrení, ktoré predstavujú vývoj schengenského *acquis*, rovnako ako zavádzanie týchto opatrení a ich uplatňovanie v Dánsku, sa spravuje príslušnými ustanoveniami Protokolu o postavení Dánska.

Článok 4

Írsko a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, môžu kedykoľvek požiadať o pripojenie sa k niektorým, alebo všetkým ustanoveniam schengenského *acquis*.

Rada rozhoduje o žiadosti jednomyseľne hlasmi svojich členov uvedených v článku 1 a zástupcu vlády dotknutého štátu.

Článok 5

1. Návrhy a iniciatívy založené na schengenskom acquis podliehajú príslušným ustanoveniam zmlúv.

Ak v tejto súvislosti Írsko alebo Spojené kráľovstvo písomne neoznámia v primeranej lehote Rade svoje želanie pripojiť sa, povolenie uvedené v článku 329 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa považuje za udelené členským štátom uvedeným v článku 1 a Írsku alebo Spojenému kráľovstvu, ak si jeden z nich želá zúčastniť sa spolupráce v daných oblastiach.

2. Írsko alebo Spojené kráľovstvo môžu Rade do 3 mesiacov písomne oznámiť, že si neželajú zúčastniť sa na takomto návrhu alebo iniciatíve, aj vtedy, ak v ich prípade platí domnienka, že zaslali oznámenie podľa rozhodnutia podľa článku 4. V takom prípade sa Írsko alebo Spojené kráľovstvo nezúčastnia na jeho prijatí. Od doručenia uvedeného oznámenia sa postup prijímania opatrenia založeného na schengenskom acquis pozastaví až do ukončenia postupu uvedeného v odsekoch 3 alebo 4 alebo až do späťvzatia uvedeného oznámenia kedykoľvek počas postupu.

3. Pre členský štát, ktorý zaslal oznámenie uvedené v odseku 2, sa každé rozhodnutie Rady podľa článku 4 odo dňa nadobudnutia účinnosti navrhovaného opatrenia prestáva uplatňovať v rozsahu, ktorý Rada považuje za potrebný, a za podmienok určených v rozhodnutí prijatom Radou kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie. Toto rozhodnutie sa prijme v súlade s týmito kritériami: Rada sa snaží zachovať čo najväčšiu možnú mieru účasti dotknutého členského štátu bez toho, aby vážne ohrozila praktické fungovanie rôznych častí schengenského acquis rešpektujúc ich vzájomný súlad. Komisia predloží svoj návrh čo najskôr po doručení oznámenia uvedeného v odseku 2. Rada sa o návrhu Komisie uznáša do štyroch mesiacov od jeho predloženia, v prípade potreby po zvolaní dvoch po sebe nasledujúcich zasadnutí.

4. Ak Rada do uplynutia lehoty štyroch mesiacov neprijala rozhodnutie, členský štát môže bezodkladne požiadať, aby bola vec predložená Európskej rade. V takom prípade Európska rada na svojom nasledujúcom zasadnutí prijme na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou rozhodnutie v súlade s kritériami uvedenými v odseku 3.

5. Ak ku koncu postupu uvedeného v odsekoch 3 alebo 4 Rada prípadne Európska rada neprijala svoje rozhodnutie, prerušenie postupu prijímania opatrenia založeného na schengenskom *acquis* sa skončí. Ak je uvedené opatrenie následne prijaté, akékoľvek rozhodnutie prijaté Radou podľa článku 4 sa odo dňa nadobudnutia účinnosti uvedeného opatrenia prestáva uplatňovať na dotknutý členský štát v rozsahu a za podmienok určených Komisiou, pokiaľ uvedený členský štát nevzal späť svoje oznámenie uvedené v odseku 2 pred prijatím opatrenia. Komisia koná najneskôr v deň prijatia opatrenia. Komisia pri prijímaní svojho rozhodnutia dodržiava kritériá uvedené v odseku 3.

Článok 6

Islandská republika a Nórske kráľovstvo sú pridružené k vykonávaniu schengenského *acquis* a jeho ďalšieho rozvoja. Primerané postupy sa za týmto účelom dohodnú v dohode, ktorú má Rada s týmito štátmi uzatvoriť jedomyseľne hlasmi svojich členov uvedených v článku 1. Takáto dohoda zahŕňa ustanovenia o príspevku Islandu a Nórska k akýmkoľvek finančným následkom vyplývajúcim z vykonávania tohto protokolu.

Rada jedomyseľne uzavrie s Islandom a Nórskom samostatnú dohodu o určení práv a záväzkov medzi Írskom a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na jednej strane, a Islandom a Nórskom na strane druhej, a to v oblastiach, v ktorých sa na tieto štáty vzťahuje schengenské *acquis*.

Článok 7

Pre účely rokovaní o prijatí nových členských štátov do Európskej únie sa schengenské *acquis* a ďalšie opatrenia prijaté orgánmi v rámci jeho pôsobnosti považujú za *acquis*, ktoré musí byť úplne prijaté kandidátskymi štátmi.

PROTOKOL (č. 20)

**O UPLATŇOVANÍ URČITÝCH ASPEKTOV ČLÁNKU 26
ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE
NA SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO A ÍRSKO**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SO ŽELANÍM vyriešiť určité otázky týkajúce sa Spojeného kráľovstva a Írska,

SO ZRETELOM na mnohoročnú existenciu zvláštnych cestovných dojednaní medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Spojené kráľovstvo má právo, bez ohľadu na články 26 a 77 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, všetky ostatné ustanovenia tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, všetky opatrenia prijaté podľa týchto zmlúv, alebo všetky medzinárodné dohody uzatvorené Úniou alebo Úniou a jej členskými štátmi s jedným alebo viacerými tretími štátmi, vykonávať na svojich hraniciach s ostatnými členskými štátmi také kontroly osôb žiadajúcich o vstup do Spojeného kráľovstva, aké považuje za nevyhnutné za účelom:

- a) overenia práva na vstup do Spojeného kráľovstva u občanov členských štátov a u ich závislých osôb vykonávajúcich práva udelené právom Únie, ako aj občanov ostatných štátov, ktorým boli tieto práva udelené dohodou, ktorou je Spojené kráľovstvo viazané, a
- b) rozhodnutia, či sa ostatným osobám udelí povolenie na vstup do Spojeného kráľovstva.

Nič v článkoch 26 a 77 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo vo všetkých ostatných ustanoveniach tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, alebo vo všetkých opatreniach prijatých podľa týchto zmlúv, nemá vplyv na právo Spojeného kráľovstva prijať alebo vykonávať akékoľvek takéto kontroly. Odkazy na Spojené kráľovstvo v tomto článku zahŕňajú územia, za ktorých zahraničné vzťahy je Spojené kráľovstvo zodpovedné.

Článok 2

Spojené kráľovstvo a Írsko môžu aj naďalej zabezpečovať medzi sebou dojednania týkajúce sa pohybu osôb medzi ich územiami („spoločná oblasť cestovania“), pričom plne rešpektujú práva osôb uvedených v písmene a) prvého odseku článku 1 tohto protokolu. Podľa toho pokiaľ si zachovávajú takéto dojednania, ustanovenia článku 1 tohto protokolu sa vzťahujú na Írsko za rovnakých podmienok ako na Spojené kráľovstvo. Nič v článkoch 26 a 77 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo vo všetkých ostatných ustanoveniach tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, alebo vo všetkých opatreniach prijatých podľa týchto zmlúv neovplyvňuje žiadne z takýchto dojednaní.

Článok 3

Ostatné členské štáty majú právo vykonávať na svojich hraniciach alebo v ktoromkoľvek mieste vstupu na ich územie takéto kontroly osôb žiadajúcich o vstup na ich územie zo Spojeného kráľovstva alebo z území, ktorých zahraničné vzťahy sú pod jeho zodpovednosťou, a to za tými istými účelmi, aké sú uvedené v článku 1 tohto protokolu, alebo kontroly osôb žiadajúcich o vstup z Írska, a to pokiaľ sa ustanovenia článku 1 tohto protokolu vzťahujú na Írsko.

Nič v článkoch 26 a 77 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo vo všetkých ostatných ustanoveniach tejto zmluvy alebo Zmluvy o Európskej únii, alebo vo všetkých opatreniach prijatých podľa týchto zmlúv, nemá vplyv na právo členských štátov prijať alebo vykonávať akékoľvek takéto kontroly.

PROTOKOL (č. 21)

**O POSTAVENÍ SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA A ÍRSKA
S OHĽADOM NA PRIESTOR SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SO ŽELANÍM vyriešiť určité otázky týkajúce sa Spojeného kráľovstva a Írska,

SO ZRETELOM na Protokol o uplatňovaní určitých aspektov článkov 26 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na Spojené kráľovstvo a Írsko,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

V závislosti na článku 3 sa Spojené kráľovstvo a Írsko nepodieľajú na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Jednomyseľnosť členov Rady je, s výnimkou zástupcov vlád Spojeného kráľovstva a Írska, nevyhnutná pre rozhodnutia Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyseľne.

Na účely tohto článku je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 2

V dôsledku článku 1 a v závislosti na článkoch 3, 4 a 6 nebude žiadne z ustanovení tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, žiadne opatrenie prijaté podľa tejto hlavy, žiadne ustanovenie akejkoľvek medzinárodnej dohody uzatvorenej Úniou podľa tejto hlavy, a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora o výklade akéhokoľvek takého ustanovenia alebo opatrenia, záväzné alebo uplatniteľné pre Spojené kráľovstvo alebo Írsko; žiadne takéto ustanovenie, opatrenie alebo rozhodnutie neovplyvní žiadnym spôsobom právomoci, práva a záväzky týchto štátov; taktiež žiadne takéto ustanovenie, opatrenie alebo rozhodnutie neovplyvní žiadnym spôsobom *acquis communautaire ani acquis Únie*, ani nebude tvoriť súčasť práva Únie tak, ako sa uplatňujú na Spojené kráľovstvo alebo Írsko.

Článok 3

1. Spojené kráľovstvo alebo Írsko môžu písomne upovedomiť predsedu Rady do troch mesiacov od predloženia návrhu alebo podnetu Rade podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, že si želajú podieľať sa na prijatí alebo uplatňovaní akéhokoľvek navrhovaného opatrenia, následne po čom má štát právo tak urobiť.

Jednomyseľnosť členov Rady je s výnimkou člena, ktorý nepodal takéto oznámenie, nevyhnutná pre rozhodnutia Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyseľne. Opatrenie prijaté podľa tohto odseku je záväzné pre všetky členské štáty, ktoré sa zúčastnili prijatia.

Opatrenia, ktoré sú prijaté podľa článku 70 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ustanovujú podmienky účasti Spojeného kráľovstva a Írska na hodnoteniach týkajúcich sa oblastí, na ktoré sa vzťahuje tretia časť hlavy V uvedenej zmluvy.

Na účely tohto článku je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

2. Ak nemôže byť po uplynutí primeranej lehoty prijaté opatrenie uvedené v odseku 1 s účasťou Spojeného kráľovstva alebo Írska, môže Rada prijať takéto opatrenie v súlade s článkom 1 bez účasti Spojeného kráľovstva alebo Írska. V tomto prípade sa uplatňuje článok 2.

Článok 4

Spojené kráľovstvo alebo Írsko môžu kedykoľvek po prijatí opatrenia Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie oznámiť Rade a Komisii svoj zámer prijať opatrenie. V takom prípade sa obdobne uplatňuje postup stanovený v článku 331 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 4a

1. Ustanovenia tohto protokolu sa v prípade Spojeného kráľovstva a Írska vzťahujú tiež na opatrenia navrhnuté alebo prijaté podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorými sa menia a dopĺňajú existujúce opatrenia, ktorými sú viazané.
2. Avšak v prípadoch, keď Rada na návrh Komisie rozhodne, že v dôsledku neúčasti Spojeného kráľovstva alebo Írska na zmenenej a doplnenej verzii existujúceho opatrenia sa uplatňovanie tohto opatrenia pre ostatné členské štáty alebo Úniu stáva nefunkčným, môže ich vyzvať, aby zaslali oznámenie podľa článku 3 alebo 4. Na účely článku 3 začína odo dňa rozhodnutia Rady plynúť nová lehota dvoch mesiacov.

Ak do skončenia uvedenej lehoty dvoch mesiacov od rozhodnutia Rady Spojené kráľovstvo alebo Írsko nezašle oznámenie podľa článku 3 alebo článku 4, existujúce opatrenie sa naň viac nevzťahuje ani ho nezaväzuje, pokiaľ dotknutý členský štát nezaslal oznámenie podľa článku 4 pred nadobudnutím účinnosti uvedeného opatrenia o zmene a doplnení. Tieto účinky nastanú odo dňa nadobudnutia účinnosti opatrenia o zmene a doplnení alebo odo dňa uplynutia lehoty dvoch mesiacov, ktorékoľvek je neskoršie.

Na účely tohto odseku sa Rada po dôkladnom prerokovaní veci uznáša kvalifikovanou väčšinou svojich členov zastupujúcich členské štáty, ktoré sa zúčastňujú alebo zúčastňovali na prijímaní opatrenia o zmene a doplnení. Kvalifikovaná väčšina v rámci Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

3. Rada môže na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou tiež rozhodnúť, že Spojené kráľovstvo alebo Írsko bude znášať prípadné priame finančné dôsledky, ktoré nevyhnutne vznikli v dôsledku ukončenia ich účasti na existujúcom opatrení, a ktorých vzniku nebolo možné zabrániť.

4. Týmto článkom nie je dotknutý článok 4.

Článok 5

Členský štát, ktorý nie je viazaný opatrením prijatým podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie nenesie žiadne finančné následky tohto opatrenia okrem správnych nákladov orgánov, pokiaľ členovia Rady jednomyselne hlasmi všetkých svojich členov a po porade s Európskym parlamentom nerozhodnú inak.

Článok 6

Ak je v prípadoch uvedených v tomto protokole Spojené kráľovstvo alebo Írsko viazané opatrením prijatým Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, uplatňujú sa príslušné ustanovenia zmlúv na tento štát vo vzťahu k tomuto opatreniu.

Článok 6a

Spojené kráľovstvo alebo Írsko nebude viazané pravidlami ustanovenými v súlade s článkom 16 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré sa týkajú spracúvania osobných údajov členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tretej časti hlavy V kapitól 4 alebo 5 uvedenej zmluvy, ak Spojené kráľovstvo alebo Írsko nie je viazané pravidlami Únie, ktorými sa spravujú formy justičnej spolupráce v trestných veciach alebo policajnej spolupráce, v rámci ktorých sa musia dodržiavať ustanovenia na základe článku 16.

Článok 7

Články 3, 4 a 4a nemajú vplyv na Protokol o schengenskom acquis začlenenom do rámca Európskej únie.

Článok 8

Írsko môže písomne upovedomiť Radu o tom, že si už neželá byť predmetom podmienok tohto protokolu. V tomto prípade sa na Írsko vzťahujú bežné ustanovenia zmluvy.

Článok 9

Pokiaľ ide o Írsko, tento protokol sa nevzťahuje na článok 75 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

PROTOKOL (č. 22)

O POSTAVENÍ DÁNSKA

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

PRIPOMÍNAJÚC rozhodnutie hláv štátov alebo vlád zo zasadania v rámci Európskej rady v Edinburghu 12. decembra 1992 týkajúce sa určitých problémov prednesených Dánskom k Zmluve o Európskej únii,

BERÚC NA VEDOMIE postavenie Dánska s ohľadom na občianstvo, hospodársku a menovú úniu, obrannú politiku a spravodlivosť a vnútorné záležitosti tak, ako je to uvedené v edinburskom rozhodnutí,

UVEDOMUJÚC SI skutočnosť, že pokračovanie právneho režimu v rámci zmlúv, ktorý bol založený rozhodnutím z Edinburghu, významne obmedzí účasť Dánska na dôležitých oblastiach spolupráce Únie a že by bolo v najlepšom záujme Únie zabezpečiť integritu *acquis* v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti,

ŽELAJÚC SI z tohto dôvodu, aby sa založil právny rámec, ktorý by Dánsku poskytol možnosť zúčastňovať sa na prijímaní opatrení navrhovaných na základe tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie; a vítajúc zámer Dánska využiť túto možnosť, pokiaľ to bude možné v súlade s jeho ústavnými požiadavkami,

BERÚC DO ÚVAHY, že Dánsko nebude brániť ostatným členským štátom, aby rozvíjali spoluprácu týkajúcu sa opatrení, ktoré pre Dánsko nie sú záväzné,

MAJÚC NA PAMÄTI článok 3 Protokolu o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

ČASŤ I

Článok 1

Dánsko sa nepodieľa na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Jednomyseľnosť členov Rady je, s výnimkou zástupcu vlády Dánska, nevyhnutná pre rozhodnutia Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyseľne.

Na účely tohto článku je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 2

Žiadne ustanovenia tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Únie, žiadne opatrenie prijaté podľa uvedenej hlavy, žiadne ustanovenie akejkoľvek medzinárodnej dohody uzavretej Úniou podľa tejto hlavy a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o výklade týchto ustanovení alebo opatrení alebo opatrení zmenených a doplnených alebo meniteľných podľa uvedenej hlavy nie je záväzné pre Dánsko alebo sa s ohľadom na tento štát neuplatňuje. Tieto ustanovenia, opatrenia alebo rozhodnutia neovplyvňujú žiadnym spôsobom právomoci, práva a záväzky Dánska. Tieto ustanovenia, opatrenia alebo rozhodnutia nemenia ani nedopĺňajú žiadnym spôsobom *acquis communautaire*, ani *acquis* Únie a netvoria súčasť práva Únie tak, ako sa uplatňujú na Dánsko. Najmä akty Únie v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach prijaté pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, ktoré sú zmenené a doplnené, sú naďalej záväzné pre Dánsko alebo sa s ohľadom na tento štát uplatňujú.

Článok 2a

Článok 2 tohto protokolu sa tiež vzťahuje na tie pravidlá ustanovené v súlade s článkom 16 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré sa týkajú spracúvania osobných údajov členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do pôsobnosti tretej časti hlavy V kapitola 4 alebo 5 uvedenej zmluvy.

Článok 3

Dánsko nenesie žiadne finančné následky opatrení uvedených v článku 1, okrem správnych nákladov orgánov.

Článok 4

1. Po opatrení Rady o návrhu alebo podnetu na rozvoj schengenského *acquis* na základe tejto časti rozhodne Dánsko do šiestich mesiacov o tom, či toto opatrenie prevezme do svojho právneho poriadku. Ak sa tak rozhodne, toto opatrenie vytvorí záväzok podľa medzinárodného práva medzi Dánskom a ostatnými členskými štátmi viazanými týmto opatrením.
2. Ak sa Dánsko rozhodne neprevziať opatrenie Rady tak, ako je to uvedené v odseku 1, členské štáty viazané týmto opatrením a Dánsko zvažia primerané opatrenia, ktoré sa majú prijať.

ČASŤ II

Článok 5

S ohľadom na opatrenia prijaté Radou v pôsobnosti článku 26 ods. 1, článku 42 a článkov 43 až 46 Zmluvy o Európskej únii sa Dánsko nepodieľa na vypracovaní a vykonávaní rozhodnutí a postupov Únie, ktoré majú dopady na obranu. Preto sa Dánsko nepodieľa ani na ich prijímaní. Dánsko nebude brániť ostatným členským štátom v ďalšom rozvoji ich spolupráce v tejto oblasti. Dánsko nie je povinné prispievať na financovanie prevádzkových výdavkov vyplývajúcich z takýchto opatrení ani poskytovať Únii svoje obranné spôsobilosti.

Jednomyseľnosť členov Rady sa s výnimkou zástupcov dánskej vlády požaduje s ohľadom na akty Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyseľne.

Na účely tohto článku je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

ČASŤ III

Článok 6

Články 1, 2 a 3 sa nevzťahujú na opatrenia vymedzujúce tretie krajiny, ktorých štátni príslušníci musia mať pri prekročení vonkajších hraníc členských štátov víza, alebo na opatrenia týkajúce sa jednotného formátu víz.

ČASŤ IV

Článok 7

Dánsko môže kedykoľvek v súlade so svojimi ústavnými predpismi informovať ostatné členské štáty o tom, že si už neželá využívať časť protokolu alebo celý protokol. V takom prípade Dánsko plne uplatňuje opatrenia platné v rámci Európskej únie.

Článok 8

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 7, môže Dánsko kedykoľvek v súlade s jeho ústavnými požiadavkami oznámiť ostatným členským štátom, že s účinnosťou od prvého dňa v mesiaci nasledujúceho po oznámení, časť I pozostáva z ustanovení uvedených v prílohe k tomuto protokolu. V takom prípade sa v dôsledku toho prečísľujú články 5 až 8.

2. Šesť mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti oznámenia uvedeného v odseku 1 je celé schengenské *acquis*, ako aj opatrenia prijaté s cieľom vývoja tohto *acquis*, ktoré boli pre Dánsko doteraz záväzné ako záväzky podľa medzinárodného práva, záväzné pre Dánsko ako právo Únie.

Článok 1

S výhradou článku 3 sa Dánsko nepodieľa na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Jednomyseľnosť členov Rady sa s výnimkou zástupcov dánskej vlády požaduje s ohľadom na akty Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyseľne.

Na účely tohto článku je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 2

V zmysle článku 1 a s výhradou článkov 3, 4 a 8 žiadne ustanovenia tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, žiadne opatrenie prijaté podľa uvedenej hlavy, žiadne ustanovenie akejkoľvek medzinárodnej dohody uzavretej Úniou podľa tejto hlavy a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o výklade týchto ustanovení alebo opatrení nie je záväzné pre Dánsko alebo sa s ohľadom na tento štát neuplatňuje. Týmito ustanoveniami, opatreniami alebo rozhodnutiami nie sú žiadnym spôsobom dotknuté právomoci, práva a záväzky Dánska. Tieto ustanovenia, opatrenia alebo rozhodnutia nemenia ani nedopĺňajú žiadnym spôsobom *acquis* communautaire, ani *acquis* Únie a netvoria súčasť práva Únie tak, ako sa uplatňujú na Dánsko.

Článok 3

1. Dánsko môže písomne oznámiť predsedovi Rady do troch mesiacov od predloženia návrhu alebo iniciatívy Rade podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, že si želá podieľať sa na prijatí alebo uplatňovaní navrhovaného opatrenia, následne po čom je Dánsko oprávnené tak urobiť.

2. Pokiaľ sa opatrenie uvedené v odseku 1 nemôže prijať za účasti Dánska v primeranej lehote, môže Rada prijať opatrenie uvedené v odseku 1 v súlade s článkom 1 bez účasti Dánska. V tomto prípade sa uplatňuje článok 2.

Článok 4

Dánsko môže kedykoľvek po prijatí opatrenia podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie oznámiť Rade a Komisii svoj zámer prijať toto opatrenie. V takom prípade sa primerane uplatňuje postup ustanovený v článku 331 ods. 1 uvedenej zmluvy.

Článok 5

1. Ustanovenia tohto protokolu sa v prípade Dánska vzťahujú tiež na opatrenia navrhnuté alebo prijaté podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorými sa menia a dopĺňajú existujúce opatrenia, ktorými je viazané.

2. Avšak v prípadoch, keď Rada na návrh Komisie rozhodne, že v dôsledku neúčasti Dánska na zmenenej a doplnenej verzii existujúceho opatrenia sa uplatňovanie tohto opatrenia pre ostatné členské štáty alebo Úniu stáva nefunkčným, môže ho vyzvať, aby zaslalo oznámenie podľa článku 3 alebo 4. Na účely článku 3 začína odo dňa rozhodnutia Rady plynúť nová lehota dvoch mesiacov.

Ak do uplynutia uvedenej lehoty dvoch mesiacov od rozhodnutia Rady Dánsko nezašle oznámenie podľa článku 3 alebo článku 4, existujúce opatrenie sa naň viac nevzťahuje ani ho nezaväzuje, pokiaľ dotknutý členský štát nezaslal oznámenie podľa článku 4 pred nadobudnutím účinnosti uvedeného opatrenia o zmene a doplnení. Tieto účinky nastanú odo dňa nadobudnutia účinnosti opatrenia o zmene a doplnení alebo odo dňa uplynutia lehoty dvoch mesiacov, ktorékoľvek je neskoršie.

Na účely tohto odseku sa Rada po dôkladnom prerokovaní veci uznáva kvalifikovanou väčšinou svojich členov zastupujúcich členské štáty, ktoré sa zúčastňujú alebo zúčastňovali na prijímaní opatrenia o zmene a doplnení. Kvalifikovaná väčšina v rámci Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

3. Rada môže na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou tiež rozhodnúť, že Dánsko bude znášať prípadné priame finančné dôsledky, ktoré nevyhnutne vznikli v dôsledku ukončenia jeho účasti na existujúcom opatrení, a ktorých vzniku nebolo možné zabrániť.

4. Týmto článkom nie je dotknutý článok 4.

Článok 6

1. Oznámenie ustanovené v článku 4 sa podá najneskôr do šesť mesiacov po konečnom prijatí opatrenia, ktoré predstavuje vývoj schengenského *acquis*.

Ak Dánsko nepodá oznámenie v súlade s článkami 3 alebo 4 s ohľadom na opatrenia, ktoré predstavujú vývoj schengenského *acquis*, členské štáty, pre ktoré sú tieto opatrenia záväzné, a Dánsko zväžia vhodné opatrenia, ktoré sa majú prijať.

2. Oznámenie podané podľa článku 3 s ohľadom na opatrenie, ktoré predstavujú vývoj schengenského *acquis*, sa neodvolateľne považuje za oznámenie podané podľa článku 3 s ohľadom na všetky ďalšie návrhy alebo iniciatívy, ktorých cieľom je vývoj tohto opatrenia, ak tento návrh alebo iniciatíva predstavuje vývoj schengenského *acquis*.

Článok 7

Dánsko nebude viazané pravidlami ustanovenými v súlade s článkom 16 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré sa týkajú spracúvania osobných údajov členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tretej časti hlavy V kapitoly 4 alebo 5 uvedenej zmluvy, ak Dánsko nie je viazané pravidlami Únie, ktorými sa spravujú formy justičnej spolupráce v trestných veciach alebo policajnej spolupráce, v rámci ktorých sa musia dodržiavať ustanovenia na základe článku 16.

Článok 8

Ak v prípadoch uvedených v tejto časti je opatrenie prijaté Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie pre Dánsko záväzné, uplatňujú sa na Dánsko príslušné ustanovenia zmlúv vo vzťahu k predmetnému opatreniu.

Článok 9

Ak opatrenie prijaté podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie nie je pre Dánsko záväzné, Dánsko sa nepodieľa na finančných dôsledkoch tohto opatrenia okrem administratívnych nákladov inštitúcií, pokiaľ Rada, ktorá sa uznáva jednomyselne všetkými svojimi členmi, po porade s Európskym parlamentom nerozhodne inak.

PROTOKOL (č. 23)

**O VONKAJŠÍCH VZŤAHOCH ČLENSKÝCH ŠTÁTOV
S OHĽADOM NA PREKROČENIE VONKAJŠÍCH HRANÍC**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC DO ÚVAHY potrebu členských štátov pri zabezpečení účinnej kontroly na svojich vonkajších hraniciach, a to aj v spolupráci s tretími krajinami tam, kde je to primerané,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Ustanovenia o opatreniach pri prekročení vonkajších hraníc zahrnuté v článku 77 ods. 2 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie nemajú dopad na právomoc členských štátov pri rokovaní alebo uzatváraní dohôd s tretími krajinami, pokiaľ dodržiavajú právo Únie a ostatné príslušné medzinárodné dohody.

PROTOKOL (č. 24)

**O AZYLE PRE ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOV
ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EURÓPSKEJ ÚNIE**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

KEĎŽE v súlade s článkom 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv,

KEĎŽE v súlade s článkom 6 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii základné práva tak, ako ich zaručuje Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, sú súčasťou práva Únie ako všeobecnej zásady,

KEĎŽE Súdny dvor Európskej únie má právomoc zabezpečiť, že pri výklade a uplatňovaní článku 6 ods. 1 a 3 Zmluvy o Európskej únii dodrží Únia právne predpisy,

KEĎŽE podľa článku 49 Zmluvy o Európskej únii musí každý štát uchádzajúci sa o členstvo v Únii rešpektovať hodnoty stanovené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii,

MAJÚC NA PAMÄTI, že článok 7 Zmluvy o Európskej únii vytvára mechanizmus pozastavenia určitých práv v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušenia týchto hodnôt zo strany členského štátu,

PRIPOMÍNAJÚC, že každý štátny príslušník členského štátu má ako občan Únie zvláštny status a ochranu, ktorá je zaručená členskými štátmi v súlade s ustanoveniami časti II Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

MAJÚC NA PAMÄTI, že zmluvy vytvárajú priestor bez vnútorných hraníc a poskytuje každému občanovi Únie právo slobodného pohybu a pobytu v rámci územia členských štátov,

SO ŽELANÍM zabrániť tomu, aby bol inštitút azylu použitý na účely nezlučiteľné s tými, na ktoré bol určený,

KEĎŽE tento protokol rešpektuje nemennosť a ciele Ženevského dohovoru z 28. júla 1951, ktorý sa týka štatútu utečenca,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie,

Jediný článok

Berúc do úvahy úroveň ochrany základných práv a slobôd členskými štátmi Európskej únie, považujú sa členské štáty za bezpečné krajiny pôvodu vo vzájomných vzťahoch pri všetkých právnych a praktických dôvodoch týkajúcich sa záležitostí azylu. Podľa toho je možné brať do úvahy, resp. pokladať za prípustnú žiadosť o azyl podanú štátnym príslušníkom členského štátu iba v nasledovných prípadoch:

- a) ak členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom pokračuje po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy, využívajúc ustanovenia článku 15 Dohovoru na ochranu základných ľudských práv a slobôd, v prijímaní opatrení zbavujúcich ho na svojom území záväzkov podľa tohto dohovoru;
- b) ak bol iniciovaný postup uvedený v článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii a pokiaľ Rada prípadne Európska rada vo vzťahu k nemu prijme rozhodnutie s ohľadom na členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom;
- c) k Rada prijala rozhodnutie v súlade s článkom 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii s ohľadom na členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom, alebo ak Európska rada prijala rozhodnutie v súlade s článkom 7 ods. 2 uvedenej zmluvy s ohľadom na členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom;
- d) ak by sa tak členský štát rozhodol jednostranne vo vzťahu k žiadosti štátneho príslušníka iného členského štátu; v tom prípade musí byť Rada bezprostredne informovaná; žiadosť bude vybavovaná na základe predpokladu, že je zjavne neodôvodnená bez toho, aby súčasne akýmkoľvek spôsobom, podľa okolností prípadu, ovplyvňovala rozhodovaciu právomoc členského štátu.

PROTOKOL (č. 25)

O VYKONÁVANÍ SPOLOČNÝCH PRÁVOMOCÍ

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Jediný článok

Pokiaľ ide o článok 2 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o spoločne vykonávaných právomociach, ak Únia vykonáva činnosť v určitej oblasti, rozsah takéhoto výkonu právomoci zahŕňa len tie prvky, ktoré sú upravené dotknutým aktom Únie, a teda nevzťahuje sa na celú oblasť.

PROTOKOL (č. 26)

O SLUŽBÁCH VŠEOBECNÉHO ZÁUJMU

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI zdôrazniť význam služieb všeobecného záujmu,

SA DOHODLI NA týchto výkladových ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Spoločné hodnoty Únie, pokiaľ ide o služby všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 14 Zmluvy o fungovaní Únie, zahŕňajú najmä:

- základnú úlohu a široké diskrečné právomoci národných, regionálnych a miestnych orgánov pri poskytovaní, obstarávaní a organizovaní služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré čo najlepšie napĺňajú potreby užívateľov;
- rôznorodosť medzi rôznymi službami všeobecného hospodárskeho záujmu a rozdiely v potrebách a preferenciách užívateľov, ktoré môžu byť spôsobené rozdielnymi geografickými, sociálnymi alebo kultúrnymi okolnosťami;
- vysokú úroveň kvality, bezpečnosti a dostupnosti, rovnaký prístup a presadzovanie všeobecného prístupu a práv užívateľov.

Článok 2

Ustanoveniami zmlúv nie sú žiadnym spôsobom dotknuté právomoci členských štátov poskytovať, obstarávať a organizovať služby všeobecného záujmu nehospodárskeho charakteru.

PROTOKOL (č. 27)

O VNÚTORNOM TRHU A HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

BERÚC DO ÚVAHY, že vnútorný trh tak, ako je vymedzený v článku 3 Zmluvy o Európskej únii, obsahuje systém, ktorým sa zabezpečuje, že hospodárska súťaž nebude narušená,

SA DOHODLI, že

na tento účel Únia v prípade potreby prijme opatrenia podľa ustanovení zmlúv vrátane článku 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Tento protokol je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie.

O HOSPODÁRSKEJ, SOCIÁLNEJ A ÚZEMNEJ SÚDRŽNOSTI

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

PRIPOMÍNAJÚC, že článok 3 Zmluvy o Európskej únii uvádza okrem iných cieľov cieľ podporovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a solidaritu medzi členskými štátmi a že hospodárska, sociálna a územná súdržnosť patrí medzi oblasti spoločnej právomoci Únie, ktoré sú vymenované v článku 4 ods. 2 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

PRIPOMÍNAJÚC, že ustanovenia tretej časti hlavy XVIII o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti ako celok poskytujú právny základ pre konsolidáciu a ďalší rozvoj činnosti Únie v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti vrátane vytvorenia nového fondu,

PRIPOMÍNAJÚC, že článok 177 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predpokladá zriadenie Kohézneho fondu,

BERÚC na vedomie, že Európska investičná banka požičiava veľké a ustavične sa zvyšujúce sumy v prospech chudobnejších regiónov,

BERÚC na vedomie záujem o väčšiu pružnosť pri pridelení prostriedkov zo štrukturálnych fondov,

BERÚC na vedomie záujem modifikovať mieru účasti Únie na programoch a projektoch v určitých krajinách,

BERÚC na vedomie návrh vo vyššej miere zohľadňovať relatívnu prosperitu členských štátov v systéme vlastných prostriedkov,

ZNOVU POTVRDZUJÚ, že podpora hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti je životne dôležitá pre plný rozvoj a trvalý úspech Únie,

ZNOVU POTVRDZUJÚ presvedčenie, že štrukturálne fondy by mali naďalej zohrávať značnú úlohu pri dosahovaní cieľov Únie v oblasti súdržnosti,

ZNOVU POTVRDZUJÚ svoje presvedčenie, že Európska investičná banka by mala naďalej venovať väčšinu svojich prostriedkov na podporu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a vyhlasujú, že sú ochotné preskúmať kapitálové potreby Európskej investičnej banky, hneď ako to bude potrebné,

SÚHLASIA so zriadením Kohézneho fondu, ktorý poskytne Únii finančné prostriedky na projekty v oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí v členských štátoch s hrubým národným dôchodkom na osobu nižším ako 90 % priemeru Únie, ktoré majú program na splnenie podmienok hospodárskeho zblížovania, ako je to stanovené v článku 126,

VYHLASUJÚ svoj zámer umožniť väčšiu mieru pružnosti pri pridelovaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov na špecifické potreby nezahrnuté do súčasných predpisov štrukturálnych fondov,

VYHLASUJÚ svoju ochotu upraviť úroveň účasti Únie v kontexte programov a projektov štrukturálnych fondov s cieľom vyhnúť sa nadmernému zvyšovaniu rozpočtových výdavkov v menej prosperujúcich členských štátoch,

UZNÁVAJÚC potrebu pravidelne sledovať pokrok, ktorý sa dosahuje v oblasti hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a konštatujú, že sú ochotné v tomto ohľade analyzovať všetky potrebné opatrenia,

VYHLASUJÚ svoj zámer viac brať do úvahy individuálne možnosti členských štátov prispievať z vlastných zdrojov a korigovať regresívne prvky súčasného systému vlastných prostriedkov z hľadiska menej prosperujúcich štátov,

SÚHLASIA s pripojením tohto protokolu k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie.

PROTOKOL (č. 29)

**O SYSTÉME VEREJNOPRÁVNEHO VYSIELANIA
V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

DOMNIEVAJÚC SA, že systém verejnoprávneho vysielania v členských štátoch len priamo spojený s demokratickými, sociálnymi a kultúrnymi potrebami každej spoločnosti, a s potrebou zachovania plurality médií,

SA DOHODLI na týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Ustanovenia zmlúv nemajú vplyv na právomoc členských štátov pri poskytovaní financovania verejnoprávneho vysielania, pokiaľ je takéto financovanie poskytované vysielacím organizáciám na splnenie verejnoprávneho poslania tak, ako je mu zverené, vymedzené a organizované v každom členskom štáte, a pokiaľ takéto financovanie neovplyvňuje obchodné podmienky a hospodársku súťaž v Únii v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, pričom sa berie do úvahy uskutočnenie náhrad za verejnoprávnu službu.

PROTOKOL (č. 30)

**O UPLATŇOVANÍ CHARTY ZÁKLADNÝCH PRÁV
EURÓPSKEJ ÚNIE NA POĽSKO A SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

KEĎŽE v článku 6 Zmluvy o Európskej únii Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie;

KEĎŽE charta sa má uplatňovať striktne v súlade s ustanoveniami uvedeného článku 6 a hlavy VII samotnej charty;

KEĎŽE v uvedenom článku 6 sa vyžaduje, aby sudy Poľska a Spojeného kráľovstva chartu uplatňovali a vykladali striktne v súlade s vysvetlivkami uvedenými v danom článku;

KEĎŽE charta obsahuje tak práva ako aj zásady;

KEĎŽE charta obsahuje ustanovenia civilno-politického i hospodársko-sociálneho charakteru;

KEĎŽE v charte sa opätovne potvrdzujú práva, slobody a zásady, ktoré Únia uznáva, pričom tieto zásady sa zviditeľňujú, ale nevytvárajú sa žiadne nové práva či zásady;

PRIPOMÍNAJÚC záväzky Poľska a Spojeného kráľovstva podľa Zmluvy o Európskej únii, Zmluvy o fungovaní Európskej únie a práva Únie vo všeobecnosti;

BERÚC NA VEDOMIE želanie Poľska a Spojeného kráľovstva objasniť niektoré aspekty uplatňovania charty;

ŽELAJÚC SI preto objasniť uplatňovanie charty v súvislosti so zákonmi a správnymi opatreniami Poľska a Spojeného kráľovstva a jej žalovateľnosti v rámci Poľska a Spojeného kráľovstva;

OPĀTOVNE POTVRDZUJÚC, že odkazy v tomto protokole na vykonávanie konkrétnych ustanovení charty sa striktne uplatňujú bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie iných ustanovení charty;

OPĀTOVNE POTVRDZUJÚC, že tento protokol sa uplatňuje bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie charty v iných členských štátoch;

OPĀTOVNE POTVRDZUJÚC, že tento protokol sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté iné povinnosti Poľska a Spojeného kráľovstva podľa Zmluvy o Európskej únii, Zmluvy o fungovaní Európskej únie a práva Únie vo všeobecnosti,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

1. Chartou sa nerozširuje možnosť Súdneho dvora Európskej únie, ani iného súdu či súdneho orgánu Poľska alebo Spojeného kráľovstva, aby určil, či sú zákony, iné právne predpisy či administratívne ustanovenia, postupy alebo konanie Poľska alebo Spojeného kráľovstva v súlade so základnými právami, slobodami a zásadami, ktoré opätovne potvrdzuje.
2. Predovšetkým, a aby sa vyhlo akýmkoľvek pochybnostiam, žiadne ustanovenie hlavy IV charty nevytvára práva, ktorých je možné sa súdne domáhať, uplatniteľné v Poľsku alebo Spojenom kráľovstve okrem prípadov, keď sú tieto práva ustanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch Poľska alebo Spojeného kráľovstva.

Článok 2

V rozsahu, v ktorom akékoľvek ustanovenie tejto charty odkazuje na vnútroštátne právne predpisy a postupy, sa toto ustanovenie v Poľsku alebo Spojenom kráľovstve uplatňuje len v rozsahu, v akom sa práva či zásady, ktoré obsahuje, uznávajú v právnych predpisoch či postupoch Poľska alebo Spojeného kráľovstva.

PROTOKOL (č. 31)

**O DOVOZE ROPNÝCH PRODUKTOV SPRACOVANÝCH
NA HOLANDSKÝCH ANTILÁCH DO EURÓPSKEJ ÚNIE**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY

V POŽIADAVKE na podrobnejšiu reguláciu obchodného styku pri dovoze ropných produktov do Európskej únie spracúvaných na Holandských Antilách,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

Tento protokol sa vzťahuje na ropné produkty tarifných čísel 27.10, 27.11, 27.12, ex 27.13 (paraфин, vazelína z ropy alebo bridlicového oleja, paraфинové zvyšky) a 27.14 Bruselského colného sadzobníka, pokiaľ sú do členských štátov dovážané k spotrebe.

Článok 2

Členské štáty sa zaväzujú v súlade s týmto protokolom poskytnúť colné výhody ropným produktom, ktoré sa spracúvajú na Holandských Antilách, ktoré vyplývajú z pripojenia Holandských Antíl k Únii. Tieto ustanovenia platia bez ohľadu na predpisy o pôvode používané v členských štátoch.

Článok 3

1. Ak Komisia uzná na žiadosť niektorého členského štátu alebo z vlastného podnetu, že dovozy ropných produktov do Únie, spracúvaných na Holandských Antilách, vykonané v režime podľa článku 2, skutočne spôsobujú ťažkosti na trhu jedného alebo viacerých členských štátov, potom rozhodne, aby sa uvalili, zvýšili alebo opätovne zaviedli clá na uvedený dovoz tými členskými štátmi, pokiaľ je to potrebné, aby sa táto situácia zvládla. Takto uvalené, zvýšené alebo opätovne zavedené clá nesmú prekročiť clá, ktoré sa uplatňujú voči tretím krajinám na tie isté výrobky.
2. Odsek 1 sa môže uplatniť v každom prípade, keď dovoz ropných produktov, ktoré sa spracúvajú na Holandských Antilách, dosiahne do členských štátov dva milióny ton za rok.
3. Uznesenia Komisie podľa odsekov 1 a 2 vrátane tých, ktoré smerujú k zamietnutiu zmluvy, oznámia sa Rade. Tá sa môže zaoberať na žiadosť hociktorého členského štátu s danými uzneseniami a môže ich kedykoľvek pozmeniť alebo vrátiť.

Článok 4

1. Ak je niektorý členský štát názoru, že dovoz ropných produktov, spracúvaných na Holandských Antilách, uskutočňovaný priamo alebo cez niektorý iný členský štát v režime podľa článku 2, spôsobuje na jeho trhu skutočné ťažkosti a že sú žiadúce okamžité opatrenia na odstránenie tohto stavu vecí, môže z vlastného rozhodnutia zvýšiť clá na tento dovoz, ktoré nesmú presiahnuť clá, ktoré sa uplatňujú voči tretím štátom na tie isté výrobky. Toto rozhodnutie oznámi Komisii, ktorá do jedného mesiaca rozhodne, či sa štátom učené opatrenia môžu zachovať alebo sa musia zmeniť, resp. zrušiť. Článok 3 ods. 3 sa vzťahuje na toto uznesenie Komisie.
2. Ak prekročí dovoz ropných produktov, spracúvaných na Holandských Antilách, uskutočňovaný priamo alebo cez niektorý iný štát alebo viacero štátov Európskej únie v režime podľa článku 2 počas jedného kalendárneho roka množstvo, ktoré je udané v prílohe k tomuto protokolu, tak sa prípadné opatrenia tohto štátu alebo daných členských štátov za daný rok podľa odseku 1 považujú za oprávnené; Komisia zoberie na vedomie prípadné opatrenia po tom, čo sa ubezpečí, že sa dosiahlo stanovené množstvo. V takomto prípade ostatné členské štáty nepredložia vec Rade.

Článok 5

Ak Únia rozhodne o uplatnení množstevných obmedzení dovozu ropných produktov každého pôvodu, tie sa môžu vzťahovať aj na dovoz týchto produktov z Holandských Antíl. V takomto prípade sa Holandským Antílám poskytne preferenčné zaobchádzanie oproti tretím krajinám.

Článok 6

1. Rada jednomyselným rozhodnutím upraví ustanovenia článku 2 a 5 po porade s Európskym parlamentom a Komisiou, keď vydá spoločnú definíciu pôvodu na ropné produkty z tretích krajín a asociovaných krajín alebo sa uznesie v rámci spoločnej obchodnej politiky o daných produktoch, alebo zostaví spoločnú energetickú politiku.
2. Pri takejto úprave sa však musia v každom prípade zachovať rovnocenné výhody v prospech Holandských Antíl v primeranej forme a na množstvo najmenej 2 a pol milióna ton ropných produktov.
3. Záväzky Únie týkajúce sa rovnocenných výhod podľa odseku 2 sa môžu v prípade potreby rozdeliť na jednotlivé krajiny, pričom sa berú do úvahy uvedené množstvá v prílohe k tomuto protokolu.

Článok 7

Pri plnení tohto protokolu má Komisia sledovať vývoj dovozu ropných produktov do členských štátov, ktoré sa spracúvajú na Holandských Antílách. Členské štáty oznámia Komisii, ktorá dbá na príslušné rozdeľovanie, všetky informácie slúžiace tomuto účelu cestou administratívnych postupov odporúčaných Komisiou.

PRÍLOHA K PROTOKOLU

Na vykonanie článku 4 ods. 2 Protokolu o dovoze ropných produktov do Európskej únie spracovaných na Holandských Antilách, uzniesli sa Vysoké zmluvné strany, že množstvo 2 milióny ton ropných produktov z Antíl sa rozdelí medzi členské štáty takto:

Spolková republika Nemecko ...	625000 ton
Belgicko-Luxemburská hospodárska únia ...	200000 ton
Francúzsko ...	75000 ton
Taliansko ...	100000 ton
Holandsko ...	1000000 ton

PROTOKOL (č. 32)

O NADOBUDNUTÍ NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU V DÁNSKU

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC si urovnanie určitých osobitných problémov týkajúcich sa Dánska,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Bez ohľadu na ustanovenie zmlúv si Dánsko môže zachovať existujúce právne predpisy o nadobúdaní druhého bydliska.

PROTOKOL (č. 33)

**K ČLÁNKU 157 ZMLUVY
O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Pre účely článku 157 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa dávky v systéme zamestnaneckého sociálneho zabezpečenia nepokladajú za odmenu, ak sa týkajú obdobia zamestnania pred 17. májom 1990, s výnimkou prípadov pracovníkov alebo oprávnených rodinných príslušníkov, ktorí pred týmto dátumom podali súdnu žalobu alebo začali podobné konanie podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva.

PROTOKOL (č. 34)

O OSOBITNEJ ÚPRAVE PRE GRÓNSKO

Jediný článok

1. Zaobchádzanie s dovozom výrobkov, ktoré podliehajú spoločnej organizácii trhu s výrobkami rybného hospodárstva a ktoré pochádzajú z Grónska, zahŕňa, pri dodržiavaní mechanizmov spoločnej organizácie trhu, oslobodenie od cla a poplatkov s rovnakým účinkom a od množstevných obmedzení a opatrení s rovnakým účinkom, ak sú možnosti prístupu do grónskych zón rybolovu, ktoré sú Únii zaručené na základe dohody medzi Úniou a príslušnými orgánmi Grónska, pre Úniu uspokojivé.
2. Všetky opatrenia, ktoré sa týkajú úpravy dovozu takých výrobkov, vrátane opatrení, ktoré sa týkajú prijímania takých opatrení, sa prijímu postupom podľa článku 43 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

PROTOKOL (č. 35)

O ČLÁNKU 40.3.3 ÚSTAVY ÍRSKA

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii, k Zmluve o fungovaní Európskej únie a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu:

Žiadne ustanovenie zmlúv, Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, ani zmlúv či aktov pozmeňujúcich alebo dopĺňujúcich tieto zmluvy sa nedotýka článku 40.3.3. ústavy Írska.

PROTOKOL (č. 36)

O PRECHODNÝCH USTANOVENIACH

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

KEĎŽE na účely zabezpečenia prechodu medzi inštitucionálnymi ustanoveniami zmlúv, ktoré sú uplatniteľné pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, a inštitucionálnymi ustanoveniami uvedenej zmluvy je potrebné upraviť prechodné ustanovenia,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii, k Zmluve o fungovaní Európskej únie a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu:

Článok 1

V tomto protokole slovo „zmluvy“ označuje Zmluvu o Európskej únii, Zmluvu o fungovaní Európskej únie a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

HLAVA I

USTANOVENIA O EURÓPSKOM PARLAMENTE

Článok 2

1. Na ostávajúcu časť volebného obdobia 2009 – 2014 odo dňa nadobudnutia platnosti tohto článku a odchylné od článku 189 druhého odseku a článku 190 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ako aj od článku 107 druhého odseku a článku 108 ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, ktoré boli v platnosti v čase volieb do Európskeho parlamentu v júni 2009, a odchylné od počtu kresiel ustanoveného v článku 14 ods. 2 prvom pododseku Zmluvy o Európskej únii sa k existujúcim 736 kreslám pridáva 18 kresiel, čím sa až do konca volebného obdobia 2009 – 2014 dočasne zvyšuje celkový počet poslancov Európskeho parlamentu na 754:

Bulharsko	1	Holandsko	1
Španielsko	4	Rakúsko	2
Francúzsko	2	Poľsko	1
Taliansko	1	Slovinsko	1
Lotyšsko	1	Švédsko	2
Malta	1	Spojené kráľovstvo	1

2. Odchylné od článku 14 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii určia dotknuté členské štáty osoby, ktoré obsadia dodatočné kreslá uvedené v odseku 1, v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi a za predpokladu, že príslušné osoby boli zvolené vo všeobecných, priamych voľbách, a to:

- a) všeobecným a priamym hlasovaním *ad hoc* v dotknutom členskom štáte v súlade s ustanoveniami platnými pre voľby do Európskeho parlamentu;
- b) na základe výsledkov volieb do Európskeho parlamentu 4. až 7. júna 2009; alebo
- c) tak, že národný parlament dotknutého členského štátu spomedzi svojich členov vymenuje požadovaný počet poslancov, a to podľa postupu stanoveného každým z týchto členských štátov.

3. V dostatočnom predstihu pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2014 prijme Európska rada v súlade s článkom 14 ods. 2 druhým pododsekom Zmluvy o Európskej únii rozhodnutie, ktorým určí zloženie Európskeho parlamentu.

HLAVA II

USTANOVENIA O KVALIFIKOVANEJ VÄČŠINE

Článok 3

1. V súlade s článkom 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii nadobúdajú ustanovenia toho odseku a ustanovenia článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o vymedzení kvalifikovanej väčšiny v Európskej rade a Rade účinnosť 1. novembra 2014.
2. Od 1. novembra 2014 do 31. marca 2017 môže člen Rady v prípade, že sa uznesenie má prijať kvalifikovanou väčšinou, požiadať, aby sa uznesenie prijalo kvalifikovanou väčšinou vymedzenou v odseku 3. V takom prípade sa uplatňujú odseky 3 a 4.
3. Do 31. októbra 2014 zostávajú v platnosti tieto ustanovenia bez toho, aby bol dotknutý článok 235 ods. 1 druhý pododsek Zmluvy o fungovaní Európskej únie:

Ak sa majú Európska rada a Rada uznášať kvalifikovanou väčšinou, hlasy členov sa vážia takto:

Belgicko	12
Bulharsko	10
Česká republika	12
Dánsko	7
Nemecko	29
Estónsko	4
Írsko	7
Grécko	12
Španielsko	27
Francúzsko	29
Taliansko	29
Cyprus	4
Lotyšsko	4
Litva	7
Luxembursko	4
Maďarsko	12
Malta	3
Holandsko	13
Rakúsko	10
Poľsko	27
Portugalsko	12
Rumunsko	14
Slovinsko	4
Slovensko	7
Fínsko	7
Švédsko	10
Spojené kráľovstvo	29

Ak sa v zmysle zmlúv uznášajú na návrh Komisie, uznesenia sa považujú za prijaté, ak získajú najmenej 255 hlasov predstavujúcich väčšinu členov, ktorí sa vyslovili za ich prijatie. V ostatných prípadoch sa uznesenia považujú za prijaté, ak získajú najmenej 255 hlasov predstavujúcich najmenej dve tretiny členov, ktorí sa vyslovili za ich prijatie.

Člen Európskej rady alebo Rady môže požiadať, aby sa v prípade, keď Európska rada alebo Rada prijíma akt kvalifikovanou väčšinou, overilo, či členské štáty tvoriace túto väčšinu zastupujú najmenej 62 % celkového počtu obyvateľstva Únie. Ak sa zistí, že táto podmienka nie je splnená, predmetný akt nie je prijatý.

4. Do 31. októbra 2014 je v prípadoch, v ktorých podľa zmlúv, ak sa nezúčastňujú na hlasovaní všetci členovia Rady, predovšetkým v prípadoch, keď sa odkazuje na kvalifikovanú väčšinu vymedzenú v súlade s článkom 238 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, kvalifikovaná väčšina vymedzená ako rovnaký podiel vážených hlasov a rovnaký podiel počtu členov Rady, a prípadne ako rovnaké percento obyvateľstva dotknutých členských štátov, ako je ustanovené v odseku 3 tohto článku.

HLAVA III

USTANOVENIA O ZLOŽENIACH RADY

Článok 4

Do nadobudnutia účinnosti rozhodnutia uvedeného v článku 16 ods. 6 prvom pododseku Zmluvy o Európskej únii môže Rada zasadať v zloženiach ustanovených v druhom a treťom pododseku uvedeného odseku, ako aj v iných zloženiach podľa zoznamu ustanoveného rozhodnutím Rady pre všeobecné záležitosti, ktorá sa uznáva jednoduchou väčšinou.

HLAVA IV

USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA KOMISIE VRÁTANE VYSOKÉHO PREDSTAVITEĽA ÚNIE PRE ZAHRANIČNÉ VECI A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

Článok 5

Členovia Komisie, ktorí vykonávajú svoju funkciu v čase nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, zostávajú vo svojej funkcii do uplynutia ich funkčného obdobia. Dňom vymenovania vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku však skončí funkčné obdobie člena, ktorý má rovnakú štátnu príslušnosť ako vysoký predstaviteľ.

HLAVA V

USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA GENERÁLNEHO TAJOMNÍKA RADY, VYSOKÉHO SPLNOMOCNENCA PRE SPOLOČNÚ ZAHRANIČNÚ A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU A ZÁSTUPCU GENERÁLNEHO TAJOMNÍKA RADY

Článok 6

Funkčné obdobia generálneho tajomníka Rady, vysokého splnomocnenca pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a zástupcu generálneho tajomníka Rady skončia nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy. Rada vymenuje generálneho tajomníka v súlade s článkom 240 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

HLAVA VI

USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA PORADNÝCH ORGÁNOV

Článok 7

Do nadobudnutia účinnosti rozhodnutia uvedeného v článku 301 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je rozdelenie počtu členov Hospodárskeho a sociálneho výboru takéto:

Belgicko	12	Luxembursko	6
Bulharsko	12	Maďarsko	12
Česká republika	12	Malta	5
Dánsko	9	Holandsko	12
Nemecko	24	Rakúsko	12
Estónsko	7	Poľsko	21
Írsko	9	Portugalsko	12
Grécko	12	Rumunsko	15
Španielsko	21	Slovinsko	7
Francúzsko	24	Slovensko	9
Taliansko	24	Fínsko	9
Cyprus	6	Švédsko	12
Lotyšsko	7	Spojené kráľovstvo	24
Litva	9		

Článok 8

Do nadobudnutia účinnosti rozhodnutia uvedeného v článku 305 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je rozdelenie počtu členov Výboru regiónov takéto:

Belgicko	12	Luxembursko	6
Bulharsko	12	Maďarsko	12
Česká republika	12	Malta	5
Dánsko	9	Holandsko	12
Nemecko	24	Rakúsko	12
Estónsko	7	Poľsko	21
Írsko	9	Portugalsko	12
Grécko	12	Rumunsko	15
Španielsko	21	Slovinsko	7
Francúzsko	24	Slovensko	9
Taliansko	24	Fínsko	9
Cyprus	6	Švédsko	12
Lotyšsko	7	Spojené kráľovstvo	24
Litva	9		

HLAVA VII

PRECHODNÉ USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA AKTOV PRIJATÝCH NA ZÁKLADE HLÁV V A VI ZMLUVY O EURÓPSKEJ ÚNII PRED NADOBUDNUTÍM PLATNOSTI LISABONSKEJ ZMLUVY

Článok 9

Právne účinky aktov inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie prijatých na základe Zmluvy o Európskej únii pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, sú zachované tak dlho, pokým sa tieto akty uplatňovaním zmlúv nezrušia, nevyhlásia za neplatné alebo nezmenia a nedoplnia. To isté platí aj pre dohovory uzavreté medzi členskými štátmi na základe Zmluvy o Európskej únii.

Článok 10

1. Ako prechodné opatrenie a pokiaľ ide o akty Únie v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach, ktoré boli prijaté pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, v deň nadobudnutia platnosti uvedenej zmluvy majú inštitúcie tieto právomoci: právomoci Komisie podľa článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa nebudú uplatňovať a právomoci Súdneho dvora Európskej únie podľa hlavy VI Zmluvy o Európskej únii v znení platnom pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, ostávajú rovnaké vrátane prípadu, keď boli akceptované podľa článku 35 ods. 2 uvedenej Zmluvy o Európskej únii.
2. Zmena a doplnenie aktu uvedeného v odseku 1 má za následok uplatniteľnosť právomocí inštitúcií uvedených v uvedenom odseku tak, ako sú vymedzené v zmluvách, vo vzťahu k zmenenému a doplnenému aktu pre tie členské štáty, na ktoré sa tento zmenený a doplnený akt vzťahuje.
3. Účinnosť prechodného opatrenia uvedeného v odseku 1 skončí najneskôr uplynutím piatich rokov od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy.

4. Najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím prechodného obdobia uvedeného v odseku 3 môže Spojené kráľovstvo oznámiť Rade, že pokiaľ ide o akty uvedené v odseku 1, neakceptuje právomoci inštitúcií uvedené v odseku 1, ako sú vymedzené v zmluvách. Ak Spojené kráľovstvo zašle uvedené oznámenie, všetky akty uvedené v odseku 1 sa naň prestanú vzťahovať odo dňa uplynutia prechodného obdobia uvedeného v odseku 3. Tento pododsek sa neuplatňuje na zmenené a doplnené akty, ktoré sa na Spojené kráľovstvo vzťahujú podľa odseku 2.

Rada na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou určí z toho vyplývajúce potrebné opatrenia a potrebné prechodné opatrenia. Spojené kráľovstvo sa na prijatí tohto rozhodnutia nezúčastňuje. Kvalifikovaná väčšina v rámci Rady je vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Rada tiež môže na návrh Komisie prijať kvalifikovanou väčšinou rozhodnutie, ktorým sa určuje, že Spojené kráľovstvo bude znášať prípadné priame finančné dôsledky, ktoré nevyhnutne vznikli v dôsledku ukončenia jeho účasti na týchto aktoch, a ktorých vzniku nebolo možné zabrániť.

5. Spojené kráľovstvo následne môže kedykoľvek Rade oznámiť svoje želanie zúčastňovať sa na aktoch, ktoré sa naň prestali vzťahovať podľa odseku 4 prvého pododseku. V takom prípade sa uplatňujú príslušné ustanovenia Protokolu o schengenskom acquis začlenenom do rámca Európskej únie, prípadne Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Vo vzťahu k týmto aktom majú inštitúcie také právomoci, ako sú stanovené v zmluvách. Keď inštitúcie Únie a Spojené kráľovstvo konajú podľa príslušných protokolov, snažia sa zabezpečiť čo najväčšiu možnú mieru účasti Spojeného kráľovstva na acquis Únie v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez toho, aby vážne ohrozili praktické fungovanie jeho rôznych častí, pričom sa musí rešpektovať ich vzájomný súlad.

PROTOKOL (č. 37)

**O FINANČNÝCH NÁSLEDKOCH
UPLYNUTIA PLATNOSTI ZMLUVY O ZALOŽENÍ ESUO
A O VÝSKUMNOM FONDE PRE UHLIE A OCEĽ**

VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

PRIPOMÍNAJÚC, že všetky aktíva a pasíva Európskeho spoločenstva uhlia a ocele tak, ako existovali k 23. júlu 2002, sa 24. júla 2002 previedli na Európske spoločenstvo,

BERÚC DO ÚVAHY želanie využívať tieto fondy na výskum v oblastiach súvisiacich s uhoľným a oceliarskym priemyslom, a teda potrebu stanoviť v tejto súvislosti určité osobitné pravidlá,

SA DOHODLI NA týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie:

Článok 1

1. Čistá hodnota týchto aktív a pasív uvedená v súvahe ESUO z 23. júla 2002 upravená o akékoľvek zvýšenie alebo zníženie, ku ktorému by mohlo dôjsť v dôsledku likvidačných operácií, sa považuje za aktíva určené na výskum v odvetviach uhoľného a oceliarskeho priemyslu, uvádzané ako „ESUO v likvidácii“. Po dokončení likvidácie budú uvádzané ako „Aktíva výskumného fondu pre uhlie a oceľ“.
2. Príjmy z týchto aktív, uvádzané ako „výskumný fond pre uhlie a oceľ“ sa využijú výlučne na výskum mimo rámcového výskumného programu v odvetviach súvisiacich s uhoľným a oceliarskym priemyslom v súlade s ustanoveniami tohto protokolu a aktov prijatých na jeho základe.

Článok 2

Rada v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, prijme všetky nevyhnutné opatrenia na vykonanie tohto protokolu, vrátane základných princípov.

Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme opatrenia, ktorými sa ustanovujú viacročné finančné usmernenia pre správu aktív výskumného fondu pre uhlie a oceľ a technických usmernení pre výskumný program výskumného fondu pre uhlie a oceľ.

Článok 3

Pokiaľ nie je v tomto protokole a v aktoch prijatých na jeho základe ustanovené inak, platia ustanovenia zmlúv.

PRÍLOHY

PRÍLOHA I

ZOZNAM UVEDENÝ V ČLÁNKU 38 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE

– 1 – Číslo v Bruselskej nomenklatúre	– 2 – Opis tovarov
KAPITOLA 1	Živé zvieratá
KAPITOLA 2	Mäso a jedlé mäsové zvyšky
KAPITOLA 3	Ryby, kôrovce a mäkkýše
KAPITOLA 4	Mliečne produkty; vtáčie vajcia; prírodný med
KAPITOLA 5	
05.04	Vnútornosti, močové mechúre a žalúdky zvierat (iných než rýb) celé alebo ich časti
05.15	Živočíšne produkty nešpecifikované alebo nezahrnuté inde; neživé zvieratá z kapitoly 1 alebo z kapitoly 3, nevhodné pre ľudskú spotrebu
KAPITOLA 6	Živé stromy a iné rastliny; cibule, korene a podobné časti rastlín; rezané kvety a ozdobné listy
KAPITOLA 7	Jedlá zelenina, rastliny, korene a hľuzy
KAPITOLA 8	Jedlé ovocie; strúžiky melónov a citrusového ovocia
KAPITOLA 9	Káva, čaj a korenie, s výnimkou maté (položka č. 09.03)

– 1 – Číslo v Bruselskej nomenklatúre	– 2 – Opis tovarov
KAPITOLA 10	Obilie
KAPITOLA 11	Produkty mlynov: slad a škrob, glutín, inulín
KAPITOLA 12	Olejnaté semená a olejnaté ovocie; zmesové zrná, semená a ovocie, priemyslové a liečivé rastliny; slama a krmoviny
KAPITOLA 13 ex 13.03	Pektín
KAPITOLA 15	
15.01	Prasačí tuk a iný vyškvařený bravčový tuk; vyškvařený alebo lisovaný hydínový tuk
15.02	Nevyškvařené tuky hovädzieho dobytku, baranie alebo kozie tuky; loj (vrátane jemného loja) vyrobený z týchto tukov
15.03	Stearín bravčového sadla, oleo-stearín a lojový stearín; olej bravčového sadla, lojový olej a oleový olej, nie emulzifikovaný alebo zmiešaný alebo vyrobený iným spôsobom
15.04 15.07	Tuky a oleje z rýb a z morských cicavcov, rafinované i nerafinované Stužené rastlinné oleje, tekuté alebo tuhé, surové, rafinované alebo prečistené
15.12	Živočišne alebo rastlinné tuky a oleje, hydrogenované, rafinované i nerafinované, ale nie ďalej spracovávané
15.13	Margarín, imitácie bravčového sadla a iné vyrobené jedlé tuky
15.17	Odpady z procesov spracovania tukových látok alebo živočišných alebo rastlinných voskov
KAPITOLA 16	Prípravky z mäsa, z rýb, z kôrovcov a/alebo z mäkkýšov

KAPITOLA 17

- 17.01 Cukrová repa a trstinový cukor, v tuhom stave
- 17.02 Iné cukry; cukrové sirupy; umelý med (zmiešaný i nezmiešaný s prírodným medom); karamel
- 17.03 Melasa, od farbená i neodfarbená
- 17.05 Cukry, sirupy alebo melasy, ochutené alebo farbené (vrátane vanilkového alebo vanilínového cukru) okrem ovocných štiav s pridaným cukrom v akomkoľvek pomere

KAPITOLA 18

- 18.01 Kakaové boby, celé alebo drtené, surové alebo pražené
- 18.02 Šupky a odpady kakaových bôbov

KAPITOLA 20 Prípravky zo zeleniny, z ovocia alebo z iných častí rastlín

KAPITOLA 22

- 22.04 Vínny mušt (hroznový mušt), fermentujúci či s fermentáciou zastavenou inak než prídavkom alkoholu
- 22.05 Víno z čerstvého hrozna; vínne mušty s fermentáciou zastavenou prídavkom alkoholu

– 1 – Číslo v Bruselskej nomenklatúre	– 2 – Opis tovarov
KAPITOLA 22	
22.07	Iné fermentované nápoje (napríklad jablkové víno, hruškový mušt a medovina)
ex 22.08 ex 22.09	Etylalkohol, denaturovaný alebo nedenaturovaný, s akýmkoľvek alkoholometrickým titrom, získaný z poľnohospodárskych produktov uvedených v prílohe I, s výnimkou destilátov, likérov a ostatných liehových nápojov, zložených alkoholických prípravkov (tzv. koncentrovaných výťažkov) na výrobu nápojov
ex 22.10	Ocot a náhradky octu
KAPITOLA 23	Zvyšky a odpady potravinárskeho priemyslu; prípravky krmív pre zvieratá
KAPITOLA 24	
24.01	Nespracovaný tabak, tabakové odpady
KAPITOLA 45	
45.01	Prírodný korok, nespracovaný, drtený, granulovaný alebo mletý; odpadový korok ⁴
KAPITOLA 54	
54.01	Ľan, surový alebo spracovaný ale nespradený, kúdeľová priadza a odpady (vrátane cupovaných alebo garnetovaných handier)
KAPITOLA 57	
57.01	Pravé konope (<i>Cannabis sativa</i>) surové alebo spracované ale nespradené, výčesky (kúdeľ) a odpady pravého konope (vrátane cupovaných alebo garnetovaných handier alebo špagátov)

PRÍLOHA II

ZÁMORSKÉ KRAJINY A ÚZEMIA, NA KTORÉ SA VZŤAHUJÚ USTANOVENIA ŠTVRTEJ ČASTI ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE

- Grónsko
- Nová Kaledónia a závislé územia
- Francúzska Polynézia
- Francúzske južné a antarktické územia
- Ostrovy Wallis a Futuna¹
- Saint Pierre a Miquelon
- Svätý Bartolomej
- Aruba
- Holandské Antily:
 - Bonaire
 - Curaçao
 - Saba
 - Sint Eustatius
 - Sint Maarten
- Anguilla
- Kajmanie ostrovy
- Falklandské ostrovy
- Južná Georgia a Ostrovy Južný Sandwich
- Montserrat
- Pitcairn
- Svätá Helena a závislé územia
- Britské antarktické územia
- Britské územia v Indickom oceáne
- Ostrovy Turks a Caicos
- Britské Panenské ostrovy
- Bermudy

¹ „Mayotte“ bol vypustený v súlade s rozhodnutím Európskej rady 2012/419/UE z 11. júla 2012, ktorým sa mení a dopĺňa štatút Mayotte vo vzťahu k Európskej únii, ktoré nadobudlo účinnosť dňom jeho prijatia, ale uplatňuje sa až od 1. januára 2014.

VYHLÁSENIA
PRIPOJENÉ K ZÁVEREČNÉMU AKTU
MEDZIVLÁDNEJ KONFERENCIE,
KTORÁ PRIJALA LISABONSKÚ ZMLUVU
podpísanú 13. decembra 2007

A. VYHLÁSENIA VZŤAHUJÚCE SA NA USTANOVENIA ZMLÚV

1. Vyhlásenie k Charte základných práv Európskej únie

Chartou základných práv Európskej únie, ktorá má právne záväzný charakter, sa potvrdzujú základné práva, ktoré sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, a ktoré vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty.

Chartou sa nerozširuje oblasť uplatňovania práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani sa ňou pre Úniu nevytvárajú žiadne nové právomoci a neukladajú sa jej žiadne úlohy, a jej súčasné právomoci a úlohy vymedzené v zmluvách sa nemenia.

2. Vyhlásenie k článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii

Konferencia súhlasí, aby sa prístupenie Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uskutočnilo spôsobom, ktorý umožňuje zachovať charakteristické znaky práva Únie. V tejto súvislosti konferencia poznamenáva, že existuje pravidelný dialóg medzi Súdnyňm dvorom Európskej únie a Európskym súdom pre ľudské práva, dialóg, ktorý by mohol byť posilnený, keď Únia pristúpi k tomuto dohovoru.

3. Vyhlásenie k článku 8 Zmluvy o Európskej únii

Únia zohľadní osobitnú situáciu malých krajín, ktoré s ňou udržiavajú osobitne blízke vzťahy.

4. Vyhlásenie o zložení Európskeho parlamentu

Taliansku sa udelí dodatočné kreslo v Európskom parlamente.

5. Vyhlásenie o politickej dohode Európskej rady
o návrhu rozhodnutia o zložení Európskeho parlamentu

Európska rada politicky schváli revidovaný návrh rozhodnutia o zložení Európskeho parlamentu na volebné obdobie rokov 2009–2014, ktorý sa zakladá na návrhu Európskeho parlamentu.

6. Vyhlásenie k článku 15 ods. 5 a 6, článku 17 ods. 6 a 7 a článku 18
Zmluvy o Európskej únii

Pri výbere osôb vyzvaných, aby zastávali funkciu predsedu Európskej rady, predsedu Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, sa bude venovať zvýšená pozornosť potrebe zohľadniť geografickú a demografickú rozmanitosť Únie a jej členských štátov.

7. Vyhlásenie k článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a k článku 238
ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia vyhlasuje, že rozhodnutie o vykonávaní článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prijme Rada v deň podpisu Lisabonskej zmluvy, a nadobudne účinnosť v deň nadobudnutia platnosti uvedenej zmluvy. Návrh rozhodnutia znie:

Návrh rozhodnutia Rady
o vykonávaní článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii
a článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
od 1. novembra 2014 do 31. marca 2017 na jednej strane
a od 1. apríla 2017 na strane druhej

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

keďže:

- (1) Je vhodné prijať ustanovenia umožňujúce plynulý prechod od systému rozhodovania v Rade kvalifikovanou väčšinou tak, ako je vymedzený v článku 3 ods. 3 Protokolu o prechodných ustanoveniach, ktorý sa uplatňuje naďalej až do 31. októbra 2014, k systému hlasovania ustanovenom v článku 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorý sa bude uplatňovať od 1. novembra 2014, vrátane osobitných ustanovení uvedených v článku 3 ods. 2 uvedeného protokolu počas prechodného obdobia do 31. marca 2017.
- (2) Pripomína, že praxou Rady je venovať všetko úsilie posilňovaniu demokratickej legitimity aktov prijatých kvalifikovanou väčšinou,

ROZHODLA TAK TO:

Oddiel 1

Ustanovenia uplatniteľné od 1. novembra 2014 do 31. marca 2017

Článok 1

Počas obdobia od 1. novembra 2014 do 31. marca 2017, ak členovia Rady zastupujúci:

- a) najmenej tri štvrtiny obyvateľstva alebo
- b) najmenej tri štvrtiny počtu členských štátov,

ktoré sú potrebné na vytvorenie blokujúcej menšiny, ktorá vyplýva z uplatňovania článku 16 ods. 4 prvého pododseku Zmluvy o Európskej únii alebo článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, vyjadria svoj nesúhlas s prijatím aktu Rady kvalifikovanou väčšinou, Rada túto otázku prerokuje.

Článok 2

Rada v priebehu tohto rokovania urobí všetko, čo je v jej silách, aby sa v rozumnom čase a bez toho, aby boli ohrozené povinné lehoty stanovené právom Únie, našlo uspokojivé riešenie problémov, ktoré nastolili členovia Rady uvedení v článku 1.

Článok 3

Predseda Rady na tento účel s pomocou Komisie a dodržiavajúc rokovací poriadok Rady vyvinie všetky iniciatívy potrebné na uľahčenie dosiahnutia širšej dohody v rámci Rady. Členovia Rady mu poskytnú potrebnú súčinnosť.

Oddiel 2

Ustanovenia uplatniteľné od 1. apríla 2017

Článok 4

Od 1. apríla 2017, ak členovia Rady zastupujúci:

- a) najmenej 55 % obyvateľstva alebo
- b) najmenej 55 % počtu členských štátov,

ktoré sú potrebné na vytvorenie blokujúcej menšiny, ktorá vyplýva z uplatňovania článku 16 ods. 4 prvého pododseku Zmluvy o Európskej únii alebo článku 238 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, vyjadria svoj nesúhlas s prijatím aktu Rady kvalifikovanou väčšinou, Rada túto otázku prerokuje.

Článok 5

Rada v priebehu tohto rokovania urobí všetko, čo je v jej silách, aby sa v rozumnom čase a bez toho, aby boli ohrozené povinné lehoty stanovené právom Únie, našlo uspokojivé riešenie na zodpovedanie problémov, ktoré nastolili členovia Rady uvedení v článku 4.

Článok 6

Predseda Rady na tento účel s pomocou Komisie a dodržiavajúc rokovací poriadok Rady vyvinie všetky iniciatívy potrebné na uľahčenie dosiahnutia širšej dohody v rámci Rady. Členovia Rady mu poskytnú potrebnú súčinnosť.

Oddiel 3

Nadobudnutie účinnosti rozhodnutia

Článok 7

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť v deň nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy.

8. Vyhlásenie k praktickým opatreniam, ktoré je potrebné prijať v čase nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, pokiaľ ide o predsedníctvo Európskej rady a Rady pre zahraničné veci

V prípade, že Lisabonská zmluva nadobudne platnosť po 1. januári 2009, konferencia vyzýva príslušné orgány členského štátu vykonávajúceho v tom čase polročné predsedníctvo Rady na jednej strane, a osobu, ktorá bude zvolená za predsedu Európskej rady, a osobu, ktorá bude vymenovaná za vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, na strane druhej, aby prijali po porade s nasledujúcim polročným predsedníctvom potrebné konkrétne opatrenia, ktoré umožnia efektívny prechod materiálnych a organizačných aspektov výkonu predsedníctva Európskej rady a Rady pre zahraničné veci.

9. Vyhlásenie k článku 16 ods. 9 Zmluvy o Európskej únii týkajúceho sa rozhodnutia Európskej rady o vykonávaní predsedníctva Rady

Konferencia vyhlasuje, že Rada by mala začať s prípravou rozhodnutia, ktoré ustanoví postupy na vykonanie rozhodnutia o vykonávaní predsedníctva Rady hneď po podpise Lisabonskej zmluvy, a politicky ho schváliť do šiestich mesiacov. Návrh rozhodnutia Európskej rady, ktoré sa prijme v deň nadobudnutia platnosti uvedenej zmluvy, znie:

Návrh rozhodnutia Európskej rady
o vykonávaní predsedníctva Rady

Článok 1

1. Predsedníctvo Rady, s výnimkou zloženia Rady pre zahraničné veci, vykonávajú vopred určené skupiny troch členských štátov počas obdobia 18 mesiacov. Skupiny sú vytvorené na základe rovnej rotácie medzi členskými štátmi s prihliadnutím na ich rozmanitosť a geografickú rovnováhu v rámci Únie.
2. Každý člen skupiny po poradí predsedá počas obdobia šiestich mesiacov všetkým zloženiam Rady s výnimkou zloženia Rady pre zahraničné veci. Ostatní členovia skupiny pomáhajú predsedníctvu pri vykonávaní všetkých jeho právomocí na základe spoločného programu. Členovia skupiny sa môžu medzi sebou dohodnúť o iných úpravách.

Článok 2

Výboru stálych predstaviteľov vlád členských štátov predsedá predstaviteľ členského štátu, ktorý predsedá Rade pre všeobecné záležitosti.

Politickému a bezpečnostnému výboru predsedá zástupca vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

Predsedníctvo prípravných orgánov rôznych zložení Rady, s výnimkou zloženia Rady pre zahraničné veci, vykonáva člen skupiny, ktorý predsedá príslušnému zloženiu, pokiaľ sa nerozhodne inak v súlade s článkom 4.

Článok 3

Rada pre všeobecné záležitosti zabezpečuje konzistentnosť a kontinuitu práce rôznych zložení Rady v rámci viacročných programov v spolupráci s Komisiou. Členské štáty, ktoré vykonávajú predsedníctvo, prijímú s pomocou Generálneho sekretariátu Rady všetky opatrenia potrebné na organizáciu a hladký priebeh práce Rady.

Článok 4

Rada prijme rozhodnutie, ktorým sa ustanovujú opatrenia na vykonanie tohto rozhodnutia.

10. Vyhlásenie k článku 17 Zmluvy o Európskej únii

Konferencia sa domnieva, že v prípade, ak sa už Komisia nebude skladať zo štátnych príslušníkov všetkých členských štátov, mala by venovať náležitú pozornosť potrebe zabezpečiť úplnú transparentnosť vo vzťahoch so všetkými členskými štátmi. Komisia by preto mala mať úzke vzťahy so všetkými členskými štátmi bez ohľadu na to, či majú štátneho príslušníka medzi členmi Komisie alebo nie, a v tomto ohľade by mala venovať osobitnú pozornosť potrebe zdieľať informácie a konzultovať so všetkými členskými štátmi.

Konferencia sa tiež domnieva, že Komisia by mala prijať všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie zohľadnenia politickej, sociálnej a hospodárskej reality všetkých členských štátov, vrátane tých, ktoré nemajú v Komisii svojho štátneho príslušníka. Tieto opatrenia by mali zahŕňať zabezpečenie toho, aby sa postavenie týchto členských štátov zohľadnilo pri prijímaní vhodných organizačných opatrení.

11. Vyhlásenie k článku 17 ods. 6 a 7 Zmluvy o Európskej únii

Konferencia sa domnieva, že v súlade s ustanoveniami zmlúv sú Európsky parlament a Európska rada spoločne zodpovední za plynulý priebeh procesu vedúceho k voľbám predsedu Európskej komisie. Z tohto dôvodu zástupcovia Európskeho parlamentu a Európskej rady uskutočnia potrebné konzultácie predtým, ako Európska rada prijme rozhodnutie v rámci, ktorý považujú za najvhodnejší. V súlade s článkom 17 ods. 7 prvým pododsekom sa tieto konzultácie zamerajú na profil kandidátov na funkciu predsedu Komisie, pričom sa zohľadnia voľby do Európskeho parlamentu. Podrobnosti o týchto konzultáciách sa bližšie určia vo vhodnom čase vzájomnou dohodou medzi Európskym parlamentom a Európskou radou.

12. Vyhlásenie k článku 18 Zmluvy o Európskej únii

1. Konferencia vyhlasuje, že v priebehu prípravných prác predchádzajúcich vymenovaniu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ku ktorému dôjde v deň nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, v súlade s článkom 18 Zmluvy o Európskej únii a článkom 5 Protokolu o prechodných ustanoveniach a ktorého funkčné obdobie bude trvať od tohto dňa do konca aktuálneho funkčného obdobia Komisie, sa nadviažu náležité kontakty s Európskym parlamentom.
2. Konferencia okrem toho pripomína, že vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorého funkčné obdobie sa začne v novembri 2009 v rovnakom čase ako funkčné obdobie ďalšej Komisie a bude trvať rovnako dlho, sa vymenuje v súlade s ustanoveniami článkov 17 a 18 Zmluvy o Európskej únii.

13. Vyhlásenie o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike

Konferencia zdôrazňuje, že ustanovenia Zmluvy o Európskej únii, ktoré sa týkajú spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane vytvorenia novej pozície vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a vytvorenie služby pre vonkajšiu činnosť, nemajú vplyv na zodpovednosti členských štátov v ich súčasnej podobe pri formulovaní a vykonávaní ich zahraničnej politiky, ani na ich národné zastúpenie v tretích krajinách a medzinárodných organizáciách.

Konferencia taktiež pripomína, že ustanovenia, ktorými sa riadi spoločná bezpečnostná a obranná politika, sa nedotýkajú osobitného charakteru bezpečnostnej a obrannej politiky členských štátov.

Zdôrazňuje, že Európska únia a jej členské štáty zostanú pri udržiavaní medzinárodného mieru a bezpečnosti viazané ustanoveniami Charty Organizácie Spojených národov a najmä primárnou zodpovednosťou Bezpečnostnej rady a jej členov.

14. Vyhlásenie o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike

Okrem osobitných pravidiel a postupov uvedených v článku 24 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii konferencia zdôrazňuje, že ustanoveniami, ktoré sa týkajú spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, a to aj tými, ktoré sa vzťahujú na vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a službu vonkajšej činnosti, sa neovplyvní existujúci právny základ, zodpovednosti ani právomoci žiadneho členského štátu vo vzťahu k formulácii a výkonu svojej zahraničnej politiky, jej národným diplomatickým službám, vzťahom s tretími krajinami a k účasti v medzinárodných organizáciách vrátane členstva členských štátov v Bezpečnostnej rade Organizácie spojených národov.

Konferencia taktiež konštatuje, že ustanovenia, ktoré sa týkajú spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, nedávajú Komisii nové právomoci iniciovať rozhodnutia ani nerozširujú úlohu Európskeho parlamentu.

Konferencia rovnako pripomína, že ustanovenia, ktorými sa riadi spoločná bezpečnostná a obranná politika, sa nedotýkajú osobitného charakteru bezpečnostnej a obrannej politiky členských štátov.

15. Vyhlásenie k článku 27 Zmluvy o Európskej únii

Konferencia vyhlasuje, že hneď po podpise Lisabonskej zmluvy by generálny tajomník Rady, vysoký predstaviteľ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, Komisia a členské štáty mali začať prípravné práce na vytvorenie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť.

16. Vyhlásenie k článku 55 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii

Konferencia sa domnieva, že možnosť prekladať zmluvy do jazykov uvedených v článku 55 ods. 2 prispieva k naplneniu cieľa uvedeného v článku 3 ods. 3 štvrtom pododseku, ktorým je rešpektovanie bohatej kultúrnej a jazykovej rozmanitosti Únie. V tejto súvislosti konferencia potvrdzuje oddanosť Únie kultúrnej rozmanitosti Európy a osobitnú pozornosť, ktorú bude aj naďalej venovať týmto a iným jazykom.

Konferencia odporúča členským štátom, ktoré si želajú využiť možnosť uvedenú v článku 55 ods. 2, oznámiť Rade do šiestich mesiacov odo dňa podpisu Lisabonskej zmluvy, jazyk alebo jazyky, do ktorých budú zmluvy preložené.

17. Vyhlásenie o prednosti

Konferencia pripomína, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie majú zmluvy a právo prijaté Úniou na základe zmlúv prednosť pred právom členských štátov za podmienok ustanovených v uvedenej judikatúre Súdneho dvora EÚ.

Okrem toho sa konferencia rozhodla pripojiť k tomuto záverečnému aktu stanovisko Právneho servisu Rady o prednosti, ktoré sa nachádza v dokumente 11197/07 (JUR 260):

*„Stanovisko Právneho servisu Rady
z 22. júna 2007*

Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že prednosť práva Spoločenstva je základnou zásadou tohto práva. Podľa Súdneho dvora táto zásada je obsiahnutá v osobitnom charaktere Európskeho spoločenstva. V čase vynesenia prvého rozsudku tejto ustálenej judikatúry [rozsudok z 15. júla 1964 č. 6/64 vo veci Costa/ENEL¹] sa v zmluve prednosť práva nespomínala. Dnes je situácia rovnaká. Skutočnosť, že zásada prednosti nebude uvedená v budúcej zmluve, žiadnym spôsobom nemeňte existenciu tejto zásady ani existujúcu judikatúru Súdneho dvora.“

18. Vyhlásenie o rozdelení právomocí

Konferencia zdôrazňuje, že v súlade so systémom rozdelenia právomocí medzi Úniou a členskými štátmi, ako je ustanovené v Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, zostávajú členským štátom všetky právomoci, ktoré sa zmluvami nepreniesli na Úniu.

¹ *Z toho vyplýva (...), že právo vyplývajúce zo zmluvy, nezávislého zdroja práva, nemohlo byť vzhľadom na svoju osobitnú a pôvodnú povahu prevýšené domácimi právnymi ustanoveniami, nech boli stanovené v akomkoľvek rámci, bez toho, aby bolo zbavené svojej podstaty práva Spoločenstva, a bez toho, aby sa spochybnil samotný právny základ Spoločenstva.*

Ak sa zmluvami prenesie na Úniu v určitej oblasti právomoc, ktorú vykonáva spoločne s členskými štátmi, členské štáty v tejto oblasti vykonávajú svoju právomoc v rozsahu, v akom Únia svoju právomoc nevykonala alebo sa rozhodla, že ju prestane vykonávať. Posledná spomenutá situácia môže nastať, ak príslušné inštitúcie Únie rozhodnú o zrušení legislatívneho aktu najmä s cieľom lepšie zabezpečiť trvalé dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality. Na podnet jedného alebo viacerých svojich členov (predstavitel'ov členských štátov) môže Rada v súlade s článkom 241 Zmluvy o fungovaní Európskej únie požiadať Komisiu, aby predložila návrhy na zrušenie legislatívneho aktu. Konferencia víta vyhlásenie Komisie, že týmto požiadavkám bude venovať osobitnú pozornosť.

Rovnako zástupcovia vlád členských štátov, ktorí sa zišli na medzivládnej konferencii, môžu v súlade s riadnym revíznym postupom ustanoveným v článku 48 ods. 2 až 5 Zmluvy o Európskej únii rozhodnúť o zmene a doplnení zmlúv, na ktorých je Únia založená, vrátane rozšírenia alebo zúženia právomocí prenesených na Úniu uvedenými zmluvami.

19. Vyhlásenie k článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia súhlasí, že vo svojom všeobecnom úsilí odstrániť nerovnosť medzi ženami a mužmi, sa Únia bude vo svojich rôznych politikách zameriavať na boj proti všetkým formám domáceho násillia. Je vhodné, aby členské štáty prijali všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na predchádzanie a odstránenie týchto trestných činov, ako aj na podporu a ochranu obetí.

20. Vyhlásenie k článku 16 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia vyhlasuje, že vždy, keď by predpisy o ochrane osobných údajov, ktoré majú byť prijaté na základe článku 16, mohli mať priame dôsledky na národnú bezpečnosť, musí sa náležito zohľadniť osobitná povaha záležitosti. Pripomína, že v súčasnosti platné právne predpisy (pozri najmä smernicu 95/46/ES) ustanovujú v tomto ohľade osobitné výnimky.

21. Vyhlásenie o ochrane osobných údajov
v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach a policajnej spolupráce

Konferencia uznáva, že vzhľadom na osobitný charakter oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach, sa možno budú musieť prijať osobitné pravidlá o ochrane osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov v tejto oblasti na základe článku 16 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

22. Vyhlásenie k článkom 48 a 79
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia sa domnieva, že v prípade, ak by návrh legislatívneho aktu, ktorý je založený na článku 79 ods. 2, ovplyvňoval významné aspekty systému sociálneho zabezpečenia členského štátu, najmä s ohľadom na rozsah jeho pôsobnosti, náklady alebo finančnú štruktúru, alebo by ovplyvňoval finančnú rovnováhu tohto systému, ako je ustanovené v článku 48 druhom odseku, sa náležito zohľadnia záujmy tohto členského štátu.

23. Vyhlásenie k článku 48 druhému odseku
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia pripomína, že v takom prípade sa Európska rada v súlade s článkom 15 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii uznáva konsenzom.

24. Vyhlásenie k právnej subjektivite Európskej únie

Konferencia potvrdzuje, že skutočnosť, že Európska únia má právnu subjektivitu, Úniu nijakým spôsobom neopravňuje vykonávať zákonodarnú činnosť alebo konať nad rámec právomocí, ktoré na ňu v zmluvách preniesli členské štáty.

25. Vyhlásenie k článkom 75 a 215
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia pripomína, že rešpektovanie práv a základných slobôd vyžaduje, aby sa dostatočná pozornosť venovala najmä ochrane a rešpektovaniu práva dotknutých fyzických osôb alebo subjektov na riadne súdne konanie. Na tento účel a s cieľom zabezpečiť striktné súdne preskúmanie rozhodnutí, ktoré uložili reštriktívne opatrenia fyzickej osobe alebo subjektu, musia byť predmetné rozhodnutia založené na jasných a zreteľných kritériách. Tieto kritéria musia byť prispôbené osobitným vlastnostiam každého reštriktívneho opatrenia.

26. Vyhlásenie k neúčasti členského štátu
na opatrení založenom na tretej časti hlavy V
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia vyhlasuje, že ak sa členský štát rozhodne nezúčastniť na opatrení založenom na tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Rada uskutoční podrobnú diskusiu o možných dôsledkoch a účinkoch neúčasti tohto členského štátu na tomto opatrení.

Okrem toho môže ktorýkoľvek členský štát vyzvať Komisiu, aby preskúmala situáciu na základe článku 116 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Predchádzajúcimi odsekmi nie je dotknutá možnosť členského štátu predložiť túto otázku Európskej rade.

27. Vyhlásenie k článku 85 ods. 1 druhému pododseku
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia sa domnieva, že nariadenia uvedené v článku 85 ods. 1 druhom pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie by mali brať do úvahy vnútroštátne pravidlá a prax, ktoré sa týkajú začatia vyšetrovania trestných činov.

28. Vyhlásenie k článku 98
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia poznamenáva, že ustanovenia článku 98 sa musia uplatňovať v súlade so súčasnou praxou. Pojem „opatrenia potrebné na vyrovnanie hospodárskych nevýhod spôsobených rozdelením Nemecka hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky dotknutých týmto rozdelením“ sa musí vykladať v súlade s existujúcou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.

29. Vyhlásenie k článku 107 ods. 2 písm. c)
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia poznamenáva, že článok 107 ods. 2 písm. c) sa musí vykladať v súlade s existujúcou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie v záležitostiach, keď sa uplatňujú jeho ustanovenia na pomoc poskytovanú určitým oblastiam Spolkovej republiky Nemecko, ktoré sú dotknuté bývalým rozdelením Nemecka.

30. Vyhlásenie k článku 126
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

S ohľadom na článok 126 konferencia potvrdzuje, že zvyšovanie rastového potenciálu a zabezpečenie riadneho rozpočtového stavu tvorí dva piliere hospodárskej a rozpočtovej politiky Únie a členských štátov. Pakt stability a rastu je dôležitým nástrojom na dosiahnutie týchto cieľov.

Konferencia opätovne potvrdzuje svoj záväzok voči ustanoveniam vzťahujúcim sa na Pakt stability a rastu, ktoré vytvárajú rámec pre koordináciu rozpočtových politík členských štátov Európskej únie.

Konferencia potvrdzuje, že systém založený na pravidlách je najlepšou zárukou na dodržiavanie záväzkov a pre rovnaké zaobchádzanie so všetkými členskými štátmi.

V tomto rámci konferencia takisto opätovne potvrdzuje svoj záväzok voči cieľom Lisabonskej stratégie: vytváranie pracovných miest, štrukturálne reformy a sociálna súdržnosť.

Cieľom Únie je dosiahnuť vyrovnaný hospodársky rast a cenovú stabilitu. Hospodárske a rozpočtové politiky preto potrebujú určiť správne priority v záležitostiach hospodárskych reforiem, inovácii, konkurencieschopnosti a posilňovania súkromného investovania a spotreby v obdobiach slabého hospodárskeho rastu. Toto by sa malo odrážať v nasmerovaní rozpočtových rozhodnutí na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie, najmä prostredníctvom reštrukturalizácie verejných príjmov a výdavkov za predpokladu dodržiavania rozpočtovej disciplíny v súlade so zmluvami a Paktom stability a rastu.

Rozpočtové a hospodárske výzvy, ktorým čelia členské štáty, zdôrazňujú dôležitosť riadnej rozpočtovej politiky uplatňovanej počas celého hospodárskeho cyklu.

Konferencia súhlasí s tým, že členské štáty by mali aktívne využiť obdobia hospodárskej obnovy na konsolidáciu verejných financií a zlepšenie ich rozpočtovej situácie. Cieľom je postupné dosiahnutie rozpočtového prebytku v období hospodárskeho rastu, ktorý vytvorí potrebný priestor na prekonanie hospodárskych poklesov, a tým prispieva k dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Členské štáty očakávajú so záujmom možné návrhy Komisie, ako aj ďalšie príspevky členských štátov so zreteľom na posilnenie a objasnenie vykonávania Paktu stability a rastu. Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia na zvýšenie rastového potenciálu svojich hospodárstiev. Zlepšenie koordinácie hospodárskej politiky by mohlo napomôcť tomuto cieľu. Toto vyhlásenie nemá vplyv na ďalšie diskusie o Pakte stability a rastu.

31. Vyhlásenie k článku 156 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia potvrdzuje, že politiky uvedené v článku 156 patria najmä do právomocí členských štátov. Podporné a koordinačné opatrenia, ktoré prijímú na úrovni Únie v súlade s ustanoveniami tohto článku, majú doplnkovú povahu. Slúžia na posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi, a nie na harmonizáciu vnútroštátnych systémov. Záruky a postupy existujúce v každom členskom štáte s ohľadom na zodpovednosť sociálnych partnerov tým nie sú dotknuté.

Toto vyhlásenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia zmlúv, ktorými sa prenáša právomoc na Úniu, vrátane právomocí v sociálnej oblasti.

32. Vyhlásenie k článku 168 ods. 4 písm. c)
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia vyhlasuje, že opatrenia, ktoré budú prijaté podľa článku 168 ods. 4 písm. c) musia zohľadniť spoločné otázky bezpečnosti a musia mať za cieľ stanovenie vysokých noriem pre kvalitu a bezpečnosť, ak by vnútroštátne normy týkajúce sa vnútorného trhu inak bránili dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí.

33. Vyhlásenie k článku 174
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia sa domnieva, že pojem „ostrovne regióny“, ktorý je uvedený v článku 174, môže zahŕňať aj ostrovne štáty ako celky, ak spĺňajú potrebné podmienky.

34. Vyhlásenie k článku 179
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia súhlasí, že činnosť Únie v oblasti výskumu a technického rozvoja bude náležito rešpektovať základné smerovanie a orientáciu výskumných politík členských štátov.

35. Vyhlásenie k článku 194
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia sa domnieva, že článkom 194 nie je dotknuté právo členských štátov prijímať potrebné opatrenia na zabezpečenie svojich dodávok energie za podmienok ustanovených v článku 347.

36. Vyhlásenie k článku 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
týkajúce sa dojednávania a uzavierania medzinárodných dohôd
vzťahujúcich sa na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti členskými štátmi

Konferencia potvrdzuje, že členské štáty majú právo dojednávať a uzavierať dohody s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami v oblastiach zahrnutých v tretej časti, hlave V, kapitolách 3, 4 a 5, pokiaľ sú tieto dohody v súlade s právom Únie.

37. Vyhlásenie k článku 222
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Bez toho, aby boli dotknuté opatrenia prijaté Úniou na splnenie jej záväzkov solidarity voči členskému štátu, ktorý je objektom teroristického útoku alebo obeťou prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou, žiadne z ustanovení článku 222 nie je určené na to, aby ovplyvnilo právo iného členského štátu na výber najvhodnejších prostriedkov na splnenie jeho vlastného záväzku solidarity voči uvedenému členskému štátu.

38. Vyhlásenie k článku 252 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
o počte generálnych advokátov na Súdnom dvore

Konferencia vyhlasuje, že ak Súdny dvor v súlade s článkom 252 prvým odsekom Zmluvy o fungovaní Európskej únie požiada, aby sa počet generálnych advokátov zvýšil o troch (jedenásť namiesto ôsmich), Rada takéto zvýšenie jednoducho schváli.

V takom prípade konferencia súhlasí, aby Poľsko, podobne ako Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Španielsko a Spojené kráľovstvo, malo stáleho generálneho advokáta a už sa ďalej nezúčastňovalo rotačného systému, zatiaľ čo existujúci rotačný systém bude pozostávať z rotácie piatich generálnych advokátov namiesto troch.

39. Vyhlásenie k článku 290
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia berie na vedomie zámer Komisie pokračovať v poradách s odborníkmi, ktorých vymenovali členské štáty, pri vypracovávaní návrhov delegovaných aktov v oblasti finančných služieb v súlade so zaužívanou praxou.

40. Vyhlásenie k článku 329
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia vyhlasuje, že členské štáty môžu pri vznesení žiadosti o nadviazanie posilnenej spolupráce uviesť, či majú v úmysle už v tomto štádiu uplatňovať článok 333, ktorý ustanovuje rozšírenie hlasovania kvalifikovanou väčšinou alebo použitie riadneho legislatívneho postupu.

41. Vyhlásenie k článku 352
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia vyhlasuje, že odkaz v článku 352 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na ciele Únie odkazuje na ciele ustanovené v článku 3 ods. 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii a na ciele ustanovené v článku 3 ods. 5 uvedenej zmluvy, pokiaľ ide o vonkajšie činnosti podľa piatej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Je preto vylúčené, aby činnosť založená na článku 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sledovala len ciele ustanovené v článku 3 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii. V tejto súvislosti konferencia poznamenáva, že v súlade s článkom 31 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii sa v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nesmú prijímať legislatívne akty.

42. Vyhlásenie k článku 352
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Konferencia zdôrazňuje, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie je článok 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie neoddeliteľnou súčasťou inštitucionálneho systému, ktorý je založený na zásade prenesenia právomocí, a nemôže slúžiť ako základ pre rozširovanie rozsahu právomocí Únie nad všeobecný rámec vytvorený ustanoveniami zmlúv ako celku, a najmä tými, ktoré vymedzujú úlohy a činnosti Únie. V každom prípade uvedený článok nemožno použiť ako základ pre prijatie ustanovení, ktorých účinkom by bola v podstate zmena a doplnenie zmlúv bez toho, aby prebehol postup, ktorý na tento účel ustanovujú.

43. Vyhlásenie k článku 355 ods. 6
Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Vysoké zmluvné strany súhlasia, aby Európska rada pri uplatňovaní článku 355 ods. 6 prijala rozhodnutie, ktoré povedie k zmene postavenia Mayotte vo vzťahu k Únii, aby sa toto územie stalo najvzdialenejším územím v zmysle článku 355 ods. 1 a článku 349, keď francúzske orgány oznámia Európskej rade a Komisii, že to umožňuje súčasný vývoj vnútorného postavenia ostrova.

B. VYHLÁSENIA VZŤAHUJÚCE SA NA PROTOKOLY PRIPOJENÉ K ZMLUVÁM

44. Vyhlásenie k článku 5 Protokolu o schengenskom *acquis*
začlenenom do rámca Európskej únie

Konferencia berie na vedomie, že ak členský štát podľa článku 5 ods. 2 Protokolu o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie oznámil, že si neželá zúčastňovať sa na návrhu alebo podnete, toto oznámenie môže vziať kedykoľvek späť, pokiaľ nebolo opatrenie založené na schengenskom *acquis* prijaté.

45. Vyhlásenie k článku 5 ods. 2 Protokolu o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie

Konferencia vyhlasuje, že vždy, keď Spojené kráľovstvo alebo Írsko oznámi Rade svoj úmysel nezúčastňovať sa na opatrení založenom na takej časti schengenského *acquis*, na ktorej sa inak zúčastňuje, Rada dôkladne prerokuje možné dôsledky neúčasti daného členského štátu na tomto opatrení. Rokovanie v rámci Rady by sa malo viesť so zreteľom na údaje o vzťahu návrhu k schengenskému *acquis* poskytnuté Komisiou.

46. Vyhlásenie k článku 5 ods. 3 Protokolu o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie

Konferencia pripomína, že ak Rada neprijme rozhodnutie po prvom dôkladnom prerokovaní danej otázky, Komisia môže v lehote 4 mesiacov predložiť zmenený a doplnený návrh na účely ďalšieho podrobného preskúmania Radou.

47. Vyhlásenie k článku 5 ods. 3, 4 a 5 Protokolu o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie

Konferencia poznamenáva, že podmienky, ktoré sa majú stanoviť v rozhodnutí uvedenom v článku 5 ods. 3, 4 alebo 5 Protokolu o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie, môžu určiť, že dotknutý členský štát bude znášať prípadné priame finančné dôsledky, ktoré nevyhnutne a vznikli v dôsledku ukončenia jeho účasti na niektorej časti alebo na celom *acquis* uvedenom v akomkoľvek rozhodnutí prijatom Radou podľa článku 4 uvedeného protokolu.

48. Vyhlásenie týkajúce sa Protokolu o postavení Dánska

Konferencia poznamenáva, že s ohľadom na právne akty, ktoré má prijať Rada sama alebo spoločne s Európskym parlamentom a ktoré obsahujú ustanovenia vzťahujúce sa na Dánsko, ako aj ustanovenia, ktoré sa na neho nevzťahujú, pretože majú právny základ, na ktorý sa vzťahuje časť I Protokolu o postavení Dánska, Dánsko vyhlasuje, že nepoužije svoje hlasovacie právo, aby bránilo prijatiu ustanovení, ktoré sa na Dánsko nevzťahujú.

Konferencia ďalej poznamenáva, že na základe Vyhlásenia konferencie k článku 222 Dánsko vyhlasuje, že sa zúčastní v súlade s časťami I a II Protokolu o postavení Dánska na opatreniach alebo právnych aktoch podľa článku 222.

49. Vyhlásenie týkajúce sa Talianska

Konferencia berie na vedomie skutočnosť, že Protokol týkajúci sa Talianska, ktorý bol pripojený k Zmluve o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva z roku 1957 a ktorý bol zmenený a doplnený prijatím Zmluvy o Európskej únii, znel:

„VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY,

ŽELAJÚC SI urovnať niektoré osobitné problémy, ktoré sa týkajú Talianska,

SA DOHODLI na týchto ustanoveniach, ktoré sú pripojené k zmluve:

ČLENSKÉ ŠTÁTY SPOLOČENSTVA

BERÚ NA VEDOMIE skutočnosť, že talianska vláda začala desaťročný program hospodárskeho rozvoja, ktorý je zameraný na nápravu nevyváženej štruktúry talianskeho hospodárstva, najmä prostredníctvom rozvoja menej rozvinutých oblastí na juhu Talianska a na talianskych ostrovoch a prostredníctvom vytvárania nových pracovných miest s cieľom odstrániť nezamestnanosť,

PRIPOMÍNajú SI, že zásady a ciele tohto programu talianskej vlády zvažili a schválili organizácie pre medzinárodnú spoluprácu, ku ktorým členské štáty patria,

UZNÁVAJÚ, že dosiahnutie cieľov uvedeného talianskeho programu je v ich spoločnom záujme,

SÚHLASIA s cieľom uľahčiť talianskej vláde splnenie tejto úlohy s tým, aby sa inštitúciám Spoločenstva doporučilo prijatie všetkých prostriedkov a postupov upravených zmluvou, a najmä, primerané využitie zdrojov Európskej investičnej banky a Európskeho sociálneho fondu,

ZASTÁVAJÚ STANOVISKO, že inštitúcie Spoločenstva pri vykonávaní tejto zmluvy zohľadnia záťaž, ktorú musí niesť talianske hospodárstvo počas nadchádzajúcich rokov a naliehavosť odvrátenia nebezpečného napätia, najmä ohľadom platobnej bilancie a úrovne zamestnanosti, ktoré by mohlo ohroziť uplatňovanie tejto zmluvy v Taliansku,

UZNÁVAJÚ najmä, že v súvislosti s uplatňovaním článkov 109 H a 109 I, je potrebné dbať na zabezpečenie toho, že opatrenia požadované talianskou vládou zabezpečia úspešný výsledok uvedeného programu hospodárskeho rozvoja a zvýšenia životnej úrovne obyvateľstva.“»

50. Vyhlásenie k článku 10 Protokolu o prechodných ustanoveniach

Konferencia vyzýva Európsky parlament, Radu a Komisiu, aby sa v rámci svojich právomocí a vo vhodných prípadoch snažili podľa možnosti v lehote piatich rokov uvedenej v článku 10 ods. 3 Protokolu o prechodných ustanoveniach prijať právne akty, ktorými by sa zmenili a doplnili alebo nahradili akty uvedené v článku 10 ods. 1 uvedeného protokolu.

C. VYHLÁSENIA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

51. Vyhlásenie Belgického kráľovstva o národných parlamentoch

Belgicko upresňuje, že v súlade s jeho ústavným právom konajú poslanecká snemovňa a senát federálneho parlamentu, ako aj parlamentné zhromaždenia spoločenstiev a regiónov vo vzťahu k právomociam vykonávaným Úniou ako súčasť vnútroštátneho parlamentného systému alebo ako komory národného parlamentu.

52. Vyhlásenie Belgického kráľovstva, Bulharskej republiky, Spolkovej republiky Nemecko, Helénskej republiky, Španielskeho kráľovstva, Talianskej republiky, Cyperskej republiky, Litovskej republiky, Luxemburského veľkovevodstva, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Rakúskej republiky, Portugalskej republiky, Rumunska, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky
k symbolom Európskej únie

Belgicko, Bulharsko, Nemecko, Grécko, Španielsko, Taliansko, Cyprus, Litva, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Rakúsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko vyhlasujú, že vlajka predstavujúca kruh dvanástich zlatých hviezd na modrom pozadí, hymna vychádzajúca z „Ódy na radosť“ z Deviatej symfónie Ludwiga van Beethovena, heslo „Zjednotení v rozmanitosti“, euro ako mena Európskej únie a deň Európy 9. mája budú pre ne naďalej symbolmi spoločnej príslušnosti občanov k Európskej únii a ich spojenia s ňou.

53. Vyhlásenie Českej republiky k Charte základných práv Európskej únie

1. Česká republika pripomína, že ustanovenia Charty základných práv Európskej únie sú určené inštitúciám a orgánom Európskej únie v súlade so zásadou subsidiarity a rozdelením právomocí medzi Európsku úniu a jej členské štáty, ako to opätovne potvrdzuje vyhlásenie (č. 18) o rozdelení právomocí. Česká republika zdôrazňuje, že jej ustanovenia sú určené členským štátom len vtedy, keď vykonávajú právo Únie, a nie vtedy, keď prijímajú alebo vykonávajú vnútroštátne právo nezávisle od práva Únie.
2. Česká republika tiež zdôrazňuje, že charta nerozširuje oblasť uplatňovania práva Únie a nezakladá žiadnu novú právomoc Únie. Charta nezužuje oblasť uplatňovania vnútroštátneho práva a neobmedzuje žiadne zo súčasných právomocí vnútroštátnych orgánov v tejto oblasti.
3. Česká republika tiež zdôrazňuje, že v rozsahu, v akom charta uznáva základné práva a zásady, ktoré vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, sa tieto práva a zásady musia vykladať v súlade s týmito tradíciami.

4. Česká republika d'alej zdôrazňuje, že žiadne ustanovenie tejto charty sa nesmie vykladať ako obmedzenie alebo narušenie ľudských práv a základných slobôd, ktoré sú v oblasti svojej pôsobnosti uznané právom Únie a medzinárodnými zmluvami, ktorých zmluvnou stranou je Únia, Spoločenstvo alebo všetky členské štáty, vrátane Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj ústavami členských štátov.

54. Vyhlásenie Spolkovej republiky Nemecko,
Írska, Maďarskej republiky,
Rakúskej republiky a Švédskeho kráľovstva

Nemecko, Írsko, Maďarsko, Rakúsko a Švédsko poznamenávajú, že základné ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu neboli podstatne zmenené a doplnené od nadobudnutia jej platnosti a je potrebné ich aktualizovať. Preto podporujú myšlienku Konferencie zástupcov vlád členských štátov, ktorá by mala byť zvolaná čo najskôr.

55. Vyhlásenie Španielskeho kráľovstva
a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska

Zmluvy sa vzťahujú na Gibraltár ako na európske územie, za ktorého zahraničné vzťahy je zodpovedný členský štát. Toto neznamená zmeny príslušných pozícií dotknutých členských štátov.

56. Vyhlásenie Írska k článku 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva
a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti

Írsko potvrdzuje svoj angažovaný vzťah k Únii ako ku priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom sa rešpektujú základné práva a rozličné právne systémy a tradície členských štátov a občanom sa poskytuje vysoký stupeň bezpečnosti.

Írsko preto deklaruje svoje pevné odhodlanie uplatňovať svoje právo podieľať sa na prijímaní opatrení podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré vyplýva z článku 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, a to v najväčšej miere, ktorú bude považovať za možnú.

Írsko sa bude v najväčšej možnej miere podieľať najmä na opatreniach v oblasti polícijnej spolupráce.

Írsko navyše pripomína, že v súlade s článkom 8 protokolu môže Rade písomne oznámiť, že si viac neželá, aby sa naň vzťahovali ustanovenia protokolu. Írsko má v úmysle preskúmať fungovanie týchto opatrení do troch rokov od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy.

57. Vyhlásenie Talianskej republiky o zložení Európskeho parlamentu

Taliansko poznamenáva, že v súlade s článkom 10 a článkom 14 Zmluvy o Európskej únii sa Európsky parlament skladá zo zástupcov občanov Únie, ktorých zastúpenie má byť zostupne pomerné.

Taliansko zároveň konštatuje, že na základe článku 9 Zmluvy o Európskej únii a článku 20 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je občanom Európskej únie každý štátny príslušník niektorého z členských štátov.

Taliansko sa preto nazdáva, že bez toho, aby bolo dotknuté rozhodnutie o legislatívnom období 2009 – 2014, musí akékoľvek rozhodnutie týkajúce sa stanovien zloženia Európskeho parlamentu, ktoré Európska rada prijme na základe iniciatívy Európskeho parlamentu a s jeho súhlasom, spĺňať zásady článku 14 ods. 2 prvého pododseku.

58. Vyhlásenie Lotyšskej republiky, Maďarskej republiky a Maltskej republiky o spôsobe písania názvu jednotnej meny v zmluvách

Bez toho, aby bol dotknutý jednotný spôsob písania názvu jednotnej meny Európskej únie uvedenej v zmluvách, ktorý je uvedený na bankovkách a minciach, Lotyšsko, Maďarsko a Malta vyhlasujú, že spôsob písania názvu jednotnej meny vrátane jeho odvodených tvarov, ktoré sa uplatňujú v celom lotyšskom a maďarskom znení zmlúv, nemá účinok na existujúce pravidlá o lotyšskom, maďarskom a maltskom jazyku.

59. Vyhlásenie Holandského kráľovstva
k článku 312 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Holandské kráľovstvo bude súhlasiť s rozhodnutím uvedeným v článku 312 ods. 2 druhom pododseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie v prípade, že revízia rozhodnutia uvedeného v článku 311 treťom odseku uvedenej zmluvy poskytne Holandsku uspokojivé riešenie jeho nadmerného negatívneho čistého príspevku do rozpočtu Únie.

60. Vyhlásenie Holandského kráľovstva
k článku 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Holandské kráľovstvo vyhlasuje, že podnet na rozhodnutie uvedené v článku 355 ods. 6, ktorého cieľom je zmeniť postavenie Holandských Antíl a/alebo ostrova Aruba vo vzťahu k Únii, bude predložený len na základe rozhodnutia prijatého v súlade s postavením Holandského kráľovstva.

61. Vyhlásenie Poľskej republiky
k Charte základných práv Európskej únie

Charta nijakým spôsobom neovplyvňuje právo členských štátov vykonávať zákonodarnú činnosť v oblasti verejnej morálky, rodinného práva, ochrany ľudskej dôstojnosti a rešpektovania ľudskej fyzickej a morálnej integrity.

62. Vyhlásenie Poľskej republiky
k Protokolu o uplatňovaní Charty základných práv
Európskej únie na Poľsko a Spojené kráľovstvo

Poľská republika vyhlasuje, že so zreteľom na tradíciu sociálneho hnutia „Solidarita“ a jeho významný príspevok k boju za sociálne a pracovné práva plne rešpektuje sociálne a pracovné práva ustanovené v práve Európskej únie, a najmä tie, ktoré sú opätovne potvrdené v hlave IV Charty základných práv Európskej únie.

63. Vyhlásenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska
k vymedzeniu pojmu „štátni príslušníci“

S ohľadom na zmluvy a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a všetky akty vyplývajúce z týchto zmlúv, alebo tie, ktoré sú naďalej v platnosti na základe týchto zmlúv, Spojené kráľovstvo opätovne potvrdzuje vyhlásenie z 31. decembra 1982 k vymedzeniu pojmu „štátni príslušníci“ s tou výnimkou, že výraz „občania britských závislých území“ je potrebné vždy chápať ako „občania britských námorských území“.

64. Vyhlásenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska
k hlasovaciemu právu v európskych parlamentných voľbách

Spojené kráľovstvo poznamenáva, že článok 14 Zmluvy o Európskej únii a iné ustanovenia zmlúv nemajú za cieľ zmeniť zásady hlasovacieho práva pre európske parlamentné voľby.

65. Vyhlásenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska
k článku 75 a Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Spojené kráľovstvo plne podporuje róznu akciu, pokiaľ ide o prijatie finančných sankcií na účely predchádzania terorizmu a súvisiacich činností a na boj proti nim. Vyhlasuje preto, že má v úmysle vykonávať svoje právo zúčastňovať sa podľa článku 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska na prijímaní všetkých návrhov založených na článku 75 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

TABUĽKY ZHODY¹

Zmluva o Európskej únii

Pôvodné číslovanie v Zmluve o Európskej únii	Nové číslovanie v Zmluve o Európskej únii
HLAVA I – SPOLOČNÉ USTANOVENIA	HLAVA I – SPOLOČNÉ USTANOVENIA
článok 1	Článok 1
	Článok 2
Článok 2	Článok 3
Článok 3 (vypustený) ²	
	Článok 4
	Článok 5 ³
Článok 4 (vypustený) ⁴	
Článok 5 (vypustený) ⁵	
Článok 6	Článok 6
Článok 7	Článok 7
	Článok 8
HLAVA II – USTANOVENIA, KTORÝMI SA MENÍ A DOPLŇA ZMLUVA O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO SPOLOČENSTVA NA ÚČEL ZALOŽENIA EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA	HLAVA II – USTANOVENIA O DEMOKRATICKÝCH ZÁSADÁCH
Článok 8 (vypustený) ⁶	Článok 9
	Článok 10 ⁷
	Článok 11
	Článok 12

¹ Tieto dve tabuľky sú tabuľky uvedené v článku 5 Lisabonskej zmluvy bez prostredného stĺpca, ktorý označoval číslovanie v Lisabonskej zmluve.

² V podstate nahradený článkom 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a článkami 13 ods. 1 a 21 ods. 3 druhým pododsekom Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“).

³ Nahradený článkom 5 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „Zmluva o ES“).

⁴ V podstate nahradený článkom 15.

⁵ V podstate nahradený článkom 13 ods. 2 Zmluvy o EÚ.

⁶ Článok 8 Zmluvy o EÚ, ktorý bol v platnosti pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy (ďalej len „platná zmluva o EÚ“), meniacej Zmluvu o ES. Tieto zmeny sa zahrnuli do Lisabonskej zmluvy a článok 8 je vypustený. Jeho číslo je použité na vloženie nového ustanovenia.

⁷ Odsek 4 v podstate nahrádza článok 191 prvý odsek Zmluvy o ES.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o Európskej únii	Nové číslovanie v Zmluve o Európskej únii
HLAVA III – USTANOVENIA, KTORÝMI SA MENÍ A DOPĽŇA ZMLUVA O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA UHLIA A OCELE	HLAVA III – USTANOVENIA O INŠTITÚCIÁCH
Článok 9 (vypustený) ¹	Článok 13
	Článok 14 ²
	Článok 15 ³
	Článok 16 ⁴
	Článok 17 ⁵
	Článok 18
	Článok 19 ⁶
HLAVA IV – USTANOVENIA, KTORÝMI SA MENÍ A DOPĽŇA ZMLUVA O ZALOŽENÍ EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA PRE ATÓMOVÚ ENERGIU	HLAVA IV – USTANOVENIA O POSILNENEJ SPOLUPRÁCI
Článok 10 (vypustený) ⁷ <i>články 27a až 27e (nahradené)</i> <i>články 40 až 40b (nahradené)</i> <i>články 43 až 45 (nahradené)</i>	Článok 20 ⁸

¹ Článok 9 platnej zmluvy o EÚ zmenil Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele. Platnosť posledne uvedenej zmluvy skončila 23. júla 2002. Článok 9 je vypustený a jeho číslo je použité na vloženie iného ustanovenia.

² - Odseky 1 a 2 v podstate nahrádzajú článok 189 Zmluvy o ES;
- odseky 1 až 3 v podstate nahrádzajú článok 9 ods. 1 až 3 Zmluvy o ES;
- odsek 1 v podstate nahrádza článok 192 prvý odsek Zmluvy o ES;
- odsek 4 v podstate nahrádza článok 197 prvý odsek Zmluvy o ES.

³ V podstate nahrádza článok 4.

⁴ - Odsek 1 v podstate nahrádza článok 202 prvú a druhú zarážku Zmluvy o ES;
- odseky 2 a 9 v podstate nahrádzajú článok 203 Zmluvy o ES;
- odseky 4 a 5 v podstate nahrádzajú článok 205 ods. 2 a 4 Zmluvy o ES.

⁵ - Odsek 1 v podstate nahrádza článok 211 Zmluvy o ES;
- odseky 3 a 7 v podstate nahrádzajú článok 214 Zmluvy o ES;
- odsek 6 v podstate nahrádza článok 217 ods. 1, 3 a 4 Zmluvy o ES.

⁶ - V podstate nahrádza článok 220 Zmluvy o ES;
- odsek 2 prvý pododsek v podstate nahrádza článok 221 prvý odsek Zmluvy o ES.

⁷ Článok 10 platnej zmluvy o EÚ zmenil Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu. Tieto zmeny sú zahrnuté do Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a článok 10 je vypustený. Jeho číslo je použité na vloženie iného ustanovenia.

⁸ Nahrádza tiež články 11 a 11a Zmluvy o ES.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o Európskej únii	Nové číslovanie v Zmluve o Európskej únii
HLAVA V – USTANOVENIA O SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKE	HLAVA V – VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O VONKAJŠEJ ČINNOSTI ÚNIE A OSOBNÉ USTANOVENIA O SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKE
	Kapitola 1 – Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie
	Článok 21
	Článok 22
	Kapitola 2 – Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike
	Oddiel 1 – Spoločné ustanovenia
	Článok 23
Článok 11	Článok 24
Článok 12	Článok 25
Článok 13	Článok 26
	Článok 27
Článok 14	Článok 28
Článok 15	Článok 29
<i>Článok 22 (presunutý)</i>	Článok 30
<i>Článok 23 (presunutý)</i>	Článok 31
Článok 16	Článok 32
Článok 17 (presunutý)	Článok 42
Článok 18	Článok 33
Článok 19	Článok 34
Článok 20	Článok 35
Článok 21	Článok 36
Článok 22 (presunutý)	Článok 30
Článok 23 (presunutý)	Článok 31
Článok 24	Článok 37
Článok 25	Článok 38
	Článok 39
<i>Článok 47 (presunutý)</i>	Článok 40

Pôvodné číslovanie v Zmluve o Európskej únii	Nové číslovanie v Zmluve o Európskej únii
Článok 26 (vypustený)	
Článok 27 (vypustený)	
Článok 27a (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 27b (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 27c (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 27d (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 27e (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 28	Článok 41
	Oddiel 2 – Ustanovenia o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike
Článok 17 (presunutý)	Článok 42
	Článok 43
	Článok 44
	Článok 45
	Článok 46
HLAVA VI – USTANOVENIA O POLICAJNEJ A JUSTIČNEJ SPOLUPRÁCI V TRESTNÝCH VECIACH (vypustená) ²	
Článok 29 (nahradený) ³	
Článok 30 (nahradený) ⁴	
Článok 31 (nahradený) ⁵	
Článok 32 (nahradený) ⁶	
Článok 33 (nahradený) ⁷	
Článok 34 (vypustený)	
Článok 35 (vypustený)	
Článok 36 (nahradený) ⁸	
Článok 37 (vypustený)	
Článok 38 (vypustený)	
Článok 39 (vypustený)	

¹ Články 27a až 27e platnej Zmluvy o EÚ týkajúce sa posilnenej spolupráce sa tiež nahrádzajú článkami 326 až 334 ZFEÚ.

² Ustanovenia hlavy VI platnej Zmluvy o EÚ týkajúce sa policaejnej a justičnej spolupráce v trestných veciach sa nahrádzajú ustanoveniami kapitol 1, 4 a 5 Hlavy IV (po prečíslovaní Hlavy V) tretej časti ZFEÚ.

³ Nahradený článkom 67 ZFEÚ.

⁴ Nahradený článkami 87 a 88 ZFEÚ.

⁵ Nahradený článkami 82, 83 a 85 ZFEÚ.

⁶ Nahradený článkom 89 ZFEÚ.

⁷ Nahradený článkom 72 ZFEÚ.

⁸ Nahradený článkom 71 ZFEÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o Európskej únii	Nové číslovanie v Zmluve o Európskej únii
Článok 40 (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 40a (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 40b (nahradený) ¹	Článok 20
Článok 41 (vypustený)	
Článok 42 (vypustený)	
HLAVA VII – USTANOVENIA O ROZŠÍRENEJ SPOLUPRÁCI (nahradená) ²	HLAVA IV – USTANOVENIA O POSILNEJ SPOLUPRÁCI
Článok 43 (nahradený) ²	Článok 20
Článok 43a (nahradený) ²	Článok 20
Článok 43b (nahradený) ²	Článok 20
Článok 44 (nahradený) ²	Článok 20
Článok 44a (nahradený) ²	Článok 20
Článok 45 (nahradený) ²	Článok 20
HLAVA VIII – ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	HLAVA VI – ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA
Článok 46 (vypustený)	
	Článok 47
Článok 47 (nahradený)	Článok 40
Článok 48	Článok 48
Článok 49	Článok 49
	Článok 50
	Článok 51
	Článok 52
Článok 50 (vypustený)	
Článok 51	Článok 53
Článok 52	Článok 54
Článok 53	Článok 55

¹ Články 40 až 40b platnej Zmluvy o EÚ týkajúce sa posilnenej spolupráce sa nahrádzajú tiež článkami 326 až 334 ZFEÚ.

² Články 43 až 45 a hlava VII platnej Zmluvy o EÚ týkajúce sa posilnenej spolupráce sa tiež nahrádzajú článkami 326 až 334 ZFEÚ.

Zmluva o fungovaní Európskej únie

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
PRVÁ ČASŤ – ZÁSADY	PRVÁ ČASŤ – ZÁSADY
Článok 1 (vypustený)	
	Článok 1
Článok 2 (vypustený) ¹	
	Hlava I – Druhy a oblasti právomocí Únie
	Článok 2
	Článok 3
	Článok 4
	Článok 5
	Článok 6
	Hlava II – Všeobecne uplatniteľné ustanovenia
	Článok 7
Článok 3 ods. 1 (vypustený) ²	
Článok 3 ods. 2	Článok 8
Článok 4 (presunutý)	Článok 119
Článok 5 (nahradený) ³	
	Článok 9
	Článok 10
Článok 6	Článok 11
Článok 153 ods. 2 (presunutý)	Článok 12
	Článok 13 ⁴
Článok 7 (vypustený) ⁵	
Článok 8 (vypustený) ⁶	
Článok 9 (vypustený)	
Článok 10 (vypustený) ⁷	

¹ V podstate nahradený článkom 3 Zmluvy o EÚ.

² V podstate nahradený článkami 3 až 6 ZFEÚ.

³ Nahradený článkom 5 Zmluvy o EÚ.

⁴ Vkladá sa ustanovenie Protokolu o ochrane a blahu zvierat.

⁵ V podstate nahradený článkom 13 Zmluvy o EÚ.

⁶ V podstate nahradený článkom 13 Zmluvy o EÚ a článkom 282 ods. 1 ZFEÚ.

⁷ V podstate nahradený článkom 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Článok 11 (nahradený) ¹	Články 326 až 334
Článok 11a (nahradený) ¹	Články 326 až 334
Článok 12 (presunutý)	Článok 18
Článok 13 (presunutý)	Článok 19
Článok 14 (presunutý)	Článok 26
Článok 15 (presunutý)	Článok 27
Článok 16	Článok 14
Článok 255 (presunutý)	Článok 15
Článok 286 (nahradený)	Článok 16
	Článok 17
DRUHÁ ČASŤ – OBČIANSTVO ÚNIE	DRUHÁ ČASŤ – NEDISKRIMINÁCIA A OBČIANSTVO ÚNIE
Článok 12 (presunutý)	Článok 18
Článok 13 (presunutý)	Článok 19
Článok 17	Článok 20
Článok 18	Článok 21
Článok 19	Článok 22
Článok 20	Článok 23
Článok 21	Článok 24
Článok 22	Článok 25
TRETIA ČASŤ – POLITIKY SPOLOČENSTVA	TRETIA ČASŤ – VNÚTORNÉ POLITIKY A ČINNOSTI ÚNIE
	Hlava I – Vnútorný trh
Článok 14 (presunutý)	Článok 26
Článok 15 (presunutý)	Článok 27
Hlava I – Voľný pohyb tovaru	Hlava II – Voľný pohyb tovaru
Článok 23	Článok 28
Článok 24	Článok 29
Kapitola 1 – Colná únia	Kapitola 1 – Colná únia
Článok 25	Článok 30
Článok 26	Článok 31
Článok 27	Článok 32

¹ Nahradený tiež článkom 20 Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
<i>Tretia časť, hlava X, colná spolupráca (presunutá)</i>	<i>Kapitola 2 – Colná spolupráca</i>
<i>Článok 135 (presunutý)</i>	<i>Článok 33</i>
Kapitola 2 – Zákaz množstevných obmedzení medzi členskými štátmi	Kapitola 3 – Zákaz množstevných obmedzení medzi členskými štátmi
Článok 28	Článok 34
Článok 29	Článok 35
Článok 30	Článok 36
Článok 31	Článok 37
Hlava II – Poľnohospodárstvo	Hlava III – Poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo
Článok 32	Článok 38
Článok 33	Článok 39
Článok 34	Článok 40
Článok 35	Článok 41
Článok 36	Článok 42
Článok 37	Článok 43
Článok 38	Článok 44
Hlava III – Voľný pohyb osôb, služieb a kapitálu	Hlava IV – Voľný pohyb osôb, služieb a kapitálu
Kapitola 1 – Pracovníci	Kapitola 1 – Pracovníci
Článok 39	Článok 45
Článok 40	Článok 46
Článok 41	Článok 47
Článok 42	Článok 48
Kapitola 2 – Právo usadiť sa	Kapitola 2 – Právo usadiť sa
Článok 43	Článok 49
Článok 44	Článok 50
Článok 45	Článok 51
Článok 46	Článok 52
Článok 47	Článok 53
Článok 48	Článok 54
<i>Článok 294 (presunutý)</i>	<i>Článok 55</i>

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Kapitola 3 – Služby	Kapitola 3 – Služby
Článok 49	Článok 56
Článok 50	Článok 57
Článok 51	Článok 58
Článok 52	Článok 59
Článok 53	Článok 60
Článok 54	Článok 61
Článok 55	Článok 62
Kapitola 4 – Kapitál a platby	Kapitola 4 – Kapitál a platby
Článok 56	Článok 63
Článok 57	Článok 64
Článok 58	Článok 65
Článok 59	Článok 66
Článok 60 (presunutý)	Článok 75
Hlava IV – Vízová, azylová, prísťahovalecká politika a iné politiky, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb	Hlava V – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti
	Kapitola 1 – Všeobecné ustanovenia
Článok 61	Článok 67 ¹
	Článok 68
	Článok 69
	Článok 70
	Článok 71 ²
Článok 64 ods. 1 (nahradený)	Článok 72 ³
	Článok 73
Článok 66 (nahradený)	Článok 74
Článok 60 (presunutý)	Článok 75
	Článok 76

¹ Nahrádza tiež článok 29 platnej Zmluvy o EÚ.

² Nahrádza článok 36 platnej Zmluvy o EÚ.

³ Nahrádza tiež článok 33 platnej Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
	Kapitola 2 – Politiky vzťahujúce sa na hraničné kontroly, azyl a prísťahovalectvo
Článok 62	Článok 77
Článok 63 ods. 1 a 2 a Článok 64 ods. 2 ¹	Článok 78
Článok 63 ods. 3 a 4	Článok 79
	Článok 80
Článok 64 ods. 1 (nahradený)	Článok 72
	Kapitola 3 – Justičná spolupráca v občianskych veciach
Článok 65	Článok 81
Článok 66 (nahradený)	Článok 74
Článok 67 (vypustený)	
Článok 68 (vypustený)	
Článok 69 (vypustený)	
	Kapitola 4 – Justičná spolupráca v trestných veciach
	Článok 82 ²
	Článok 83 ²
	Článok 84
	Článok 85 ²
	Článok 86
	Kapitola 5 – Policajná spolupráca
	Článok 87 ³
	Článok 88 ³
	Článok 89 ⁴
Hlava V – Doprava	Hlava VI – Doprava
Článok 70	Článok 90
Článok 71	Článok 91
Článok 72	Článok 92
Článok 73	Článok 93
Článok 74	Článok 94
Článok 75	Článok 95

¹ Článok 63 ods. 1 a 2 zmluvy o ES sa nahrádzajú článkom 78 ods. 1 a 2 ZFEÚ a článok 64 ods. 2 sa nahrádza článkom 78 ods. 3 ZFEÚ.

² Nahrádza článok 31 platnej Zmluvy o EÚ.

³ Nahrádza článok 30 platnej Zmluvy o EÚ.

⁴ Nahrádza článok 32 platnej Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Článok 76	Článok 96
Článok 77	Článok 97
Článok 78	Článok 98
Článok 79	Článok 99
Článok 80	Článok 100
Hlava VI – Spoločné pravidlá pre hospodársku súťaž, zdaňovanie a aproximáciu práva	Hlava VII – Spoločné pravidlá pre hospodársku súťaž, zdaňovanie a aproximáciu práva
Kapitola 1 – Pravidlá hospodárskej súťaže	Kapitola 1 – Pravidlá hospodárskej súťaže
Oddiel 1 – Pravidlá uplatňované na podniky	Oddiel 1 – Pravidlá uplatňované na podniky
Článok 81	Článok 101
Článok 82	Článok 102
Článok 83	Článok 103
Článok 84	Článok 104
Článok 85	Článok 105
Článok 86	Článok 106
Oddiel 2 – Pomoc poskytovaná štátmi	Oddiel 2 – Pomoc poskytovaná štátmi
Článok 87	Článok 107
Článok 88	Článok 108
Článok 89	Článok 109
Kapitola 2 – Daňové ustanovenia	Kapitola 2 – Daňové ustanovenia
Článok 90	Článok 110
Článok 91	Článok 111
Článok 92	Článok 112
Článok 93	Článok 113
Kapitola 3 – Aproximácia práva	Kapitola 3 – Aproximácia práva
<i>Článok 95 (presunutý)</i>	Článok 114
<i>Článok 94 (presunutý)</i>	Článok 115
Článok 96	Článok 116
Článok 97	Článok 117
	Článok 118

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Hlava VII – Hospodárska a menová politika	Hlava VIII – Hospodárska a menová politika
<i>Článok 4 (presunutý)</i>	Článok 119
Kapitola 1 – Hospodárska politika	Kapitola 1 – Hospodárska politika
Článok 98	Článok 120
Článok 99	Článok 121
Článok 100	Článok 122
Článok 101	Článok 123
Článok 102	Článok 124
Článok 103	Článok 125
Článok 104	Článok 126
Kapitola 2 – Menová politika	Kapitola 2 – Menová politika
Článok 105	Článok 127
Článok 106	Článok 128
Článok 107	Článok 129
Článok 108	Článok 130
Článok 109	Článok 131
Článok 110	Článok 132
Článok 111 ods. 1 až 3 a 5 (presunuté)	Článok 219
Článok 111 ods. 4 (presunutý)	<i>Článok 138</i>
	Článok 133
Kapitola 3 – Inštitucionálne ustanovenia	Kapitola 3 – Inštitucionálne ustanovenia
Článok 112 (presunutý)	<i>Článok 283</i>
Článok 113 (presunutý)	<i>Článok 284</i>
Článok 114	Článok 134
Článok 115	Článok 135
	Kapitola 4 – Ustanovenia pre členské štáty, ktorých menou je euro
	Článok 136
	Článok 137
<i>Článok 111 ods. 4 (presunutý)</i>	Článok 138

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Kapitola 4 – Prechodné ustanovenia	Kapitola 5 – Prechodné ustanovenia
Článok 116 (vypustený)	
	Článok 139
Článok 117 ods. 1, ods. 2 šiesta zarážka a ods. 3 až 9 (vypustené)	
Článok 117 ods. 2 prvých päť zarážok	Článok 141 ods. 2
Článok 121 ods. 1 (presunutý) Článok 122 ods. 2 druhá veta (presunutý) Článok 123 ods. 5 (presunutý)	Článok 140 ¹
Článok 118 (vypustený)	
Článok 123 ods. 3 (presunutý) Článok 117 ods. 2, prvých päť zarážok (presunutý)	Článok 141 ²
Článok 124 ods. 1 (presunutý)	Článok 142
Článok 119	Článok 143
Článok 120	Článok 144
Článok 121 ods. 1 (presunutý)	Článok 140 ods. 1
Článok 121 ods. 2 až 4 (vypustené)	
Článok 122 ods. 1, ods. 2 prvá veta, ods. 3, 4, 5 a 6 (vypustené)	
Článok 122, ods. 2 druhá veta (presunuté)	Článok 140 ods. 2 prvý pododsek
Článok 123 ods. 1, 2 a 4 (vypustené)	
Článok 123 ods. 3 (presunutý)	Článok 141 ods. 1
Článok 123 ods. 5 (presunutý)	Článok 140 ods. 3

¹ - Článok 140 ods. 1 preberá text článku 121 ods. 1.
- Článok 140 ods. 2 preberá text článku 122 ods. 2 druhej vety.

² - Článok 140 ods. 3 preberá text článku 123 ods. 5.
- Článok 141 ods. 1 preberá text článku 123 ods. 3.
- Článok 141 ods. 2 preberá text článku 117 ods. 2 prvých piatich zarážok.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Článok 124 ods. 1 (presunutý)	Článok 142
Článok 124 ods. 2 (vypustený)	
Hlava VIII – Zamestnanosť	Hlava IX – Zamestnanosť
Článok 125	Článok 145
Článok 126	Článok 146
Článok 127	Článok 147
Článok 128	Článok 148
Článok 129	Článok 149
Článok 130	Článok 150
Hlava IX – Spoločná obchodná politika (presunutá)	<i>Piata časť hlava II, Spoločná obchodná politika</i>
Článok 131 (presunutý)	Článok 206
Článok 132 (vypustený)	
Článok 133 (presunutý)	Článok 207
Článok 134 (vypustený)	
Hlava X – Colná spolupráca (presunutá)	<i>Tretia časť hlava II, kapitola 2, Colná spolupráca</i>
Článok 135 (presunutý)	Článok 33
Hlava XI – Sociálna politika, všeobecné a odborné vzdelávanie a mládež	Hlava X – Sociálna politika
Kapitola 1 – Sociálne ustanovenia (vypustené)	
Článok 136	Článok 151
	Článok 152
Článok 137	Článok 153
Článok 138	Článok 154
Článok 139	Článok 155
Článok 140	Článok 156
Článok 141	Článok 157
Článok 142	Článok 158
Článok 143	Článok 159
Článok 144	Článok 160
Článok 145	Článok 161

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Kapitola 2 – Európsky sociálny fond	Hlava XI – Európsky sociálny fond
Článok 146	Článok 162
Článok 147	Článok 163
Článok 148	Článok 164
Kapitola 3 – Všeobecné a odborné vzdelávanie a mládež	Hlava XII – Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport
Článok 149	Článok 165
Článok 150	Článok 166
Hlava XII – Kultúra	Hlava XIII – Kultúra
Článok 151	Článok 167
Hlava XIII – Verejné zdravie	Hlava XIV – Verejné zdravie
Článok 152	Článok 168
Hlava XIV – Ochrana spotrebiteľa	Hlava XV – Ochrana spotrebiteľa
Článok 153 ods. 1, 3, 4 a 5	Článok 169
Článok 153 ods. 2 (presunutý)	Článok 12
Hlava XV – Transeurópske siete	Hlava XVI – Transeurópske siete
Článok 154	Článok 170
Článok 155	Článok 171
Článok 156	Článok 172
Hlava XVI – Priemysel	Hlava XVII – Priemysel
Článok 157	Článok 173
Hlava XVII – Hospodárska a sociálna súdržnosť	Hlava XVIII – Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť
Článok 158	Článok 174
Článok 159	Článok 175
Článok 160	Článok 176
Článok 161	Článok 177
Článok 162	Článok 178

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Hlava XVIII – Výskum a technologický rozvoj	Hlava XIX – Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor
Článok 163	Článok 179
Článok 164	Článok 180
Článok 165	Článok 181
Článok 166	Článok 182
Článok 167	Článok 183
Článok 168	Článok 184
Článok 169	Článok 185
Článok 170	Článok 186
Článok 171	Článok 187
Článok 172	Článok 188
	Článok 189
Článok 173	Článok 190
Hlava XIX – Životné prostredie	Hlava XX – Životné prostredie
Článok 174	Článok 191
Článok 175	Článok 192
Článok 176	Článok 193
	Hlava XXI – Energetika
	Článok 194
	Hlava XXII – Cestovný ruch
	Článok 195
	Hlava XXIII – Civilná ochrana
	Článok 196
	Hlava XXIV – Administratívna spolupráca
	Článok 197
Hlava XX – Rozvojová spolupráca (presunutá)	<i>Piata časť, hlava III, kapitola 1, Rozvojová spolupráca</i>
Článok 177 (presunutý)	Článok 208
Článok 178 (vypustený) ¹	
Článok 179 (presunutý)	Článok 209
Článok 180 (presunutý)	Článok 210
Článok 181 (presunutý)	Článok 211

¹ V podstate nahradený článkom 208 ods. 1 druhým pododsekom druhou vetou ZFEÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Hlava XXI – Hospodárska, finančná a technická spolupráca s tretími krajinami (presunutá)	<i>Piata časť hlava III kapitola 2, Hospodárska, finančná a technická spolupráca s tretími krajinami</i>
Článok 181a (presunutý)	Článok 212
ŠTVRTÁ ČASŤ – PRIDRUŽENIE ZÁMORSKÝCH KRAJÍM A ÚZEMÍ	ŠTVRTÁ ČASŤ – PRIDRUŽENIE ZÁMORSKÝCH KRAJÍM A ÚZEMÍ
Článok 182	Článok 198
Článok 183	Článok 199
Článok 184	Článok 200
Článok 185	Článok 201
Článok 186	Článok 202
Článok 187	Článok 203
Článok 188	Článok 204
	PIATA ČASŤ – VONKAJŠIA ČINNOSŤ ÚNIE
	Hlava I – Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie
	Článok 205
<i>Tretia časť, hlava IX, Spoločná obchodná politika (presunutá)</i>	Hlava II – Spoločná obchodná politika
<i>Článok 131 (presunutý)</i>	Článok 206
<i>Článok 133 (presunutý)</i>	Článok 207
	Hlava III – Spolupráca s tretími krajinami a humanitárna pomoc
<i>Tretia časť, hlava XX, Rozvojová spolupráca (presunutá)</i>	Kapitola 1 – Rozvojová spolupráca
<i>Článok 177 (presunutý)</i>	Článok 208 ¹
<i>Článok 179 (presunutý)</i>	Článok 209
<i>Článok 180 (presunutý)</i>	Článok 210
<i>Článok 181 (presunutý)</i>	Článok 211

¹ Odsek 1 druhý pododsek druhá veta v podstate nahrádza článok 178 Zmluvy o ES.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
<i>Tretia časť hlava XXI, Hospodárska, finančná a technická spolupráca s tretími krajinami (presunutá)</i>	Kapitola 2 – Hospodárska, finančná a technická spolupráca s tretími krajinami
<i>Článok 181a (presunutý)</i>	Článok 212
	Článok 213
	Kapitola 3 – Humanitárna pomoc
	Článok 214
	Hlava IV – Reštriktívne opatrenia
<i>Článok 301 (nahradený)</i>	Článok 215
	Hlava V – Medzinárodné dohody
	Článok 216
<i>Článok 310 (presunutý)</i>	Článok 217
<i>Článok 300 (nahradený)</i>	Článok 218
<i>Článok 111 ods. 1 až 3 a 5 (presunutý)</i>	Článok 219
	Hlava VI – Vzťahy Únie s medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami a delegácie Únie
<i>články 302 až 304 (nahradené)</i>	Článok 220
	Článok 221
	Hlava VII – Doložka o solidarite
	Článok 222
ŠIESTA ČASŤ – ORGÁNY SPOLOČENSTVA	ŠIESTA ČASŤ – INŠTITUCIONÁLNE A ROZPOČTOVÉ USTANOVENIA
Hlava I – Ustanovenia o orgánoch	Hlava I – Inštitucionálne ustanovenia
Kapitola 1 – Orgány	Kapitola 1 – Inštitúcie
Oddiel 1 – Európsky parlament	Oddiel 1 – Európsky parlament
Článok 189 (vypustený) ¹	
Článok 190 ods. 1 až 3 (vypustené) ²	
Článok 190 ods. 4 a 5	Článok 223

¹ V podstate nahradený článkom 14 ods. 1 a 2 Zmluvy o EÚ.

² V podstate nahradený článkom 14 ods. 1 až 3 Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Článok 191 prvý odsek (vypustený) ¹	
Článok 191 druhý odsek	Článok 224
Článok 192 prvý odsek (vypustený) ²	
Článok 192 druhý odsek	Článok 225
Článok 193	Článok 226
Článok 194	Článok 227
Článok 195	Článok 228
Článok 196	Článok 229
Článok 197 prvý odsek (vypustený) ³	
Článok 197 druhý, tretí a štvrtý odsek	Článok 230
Článok 198	Článok 231
Článok 199	Článok 232
Článok 200	Článok 233
Článok 201	Článok 234
	Oddiel 2 – Európska rada
	Článok 235
	Článok 236
Oddiel 2 – Rada	Oddiel 3 – Rada
Článok 202 (vypustený) ⁴	
Článok 203 (vypustený) ⁵	
Článok 204	Článok 237
Článok 205 ods. 2 a 4 (vypustené) ⁶	
Článok 205 ods. 1 a 3	Článok 238
Článok 206	Článok 239
Článok 207	Článok 240
Článok 208	Článok 241
Článok 209	Článok 242
Článok 210	Článok 243

¹ V podstate nahradený článkom 11 ods. 4 Zmluvy o EÚ.

² V podstate nahradený článkom 14 ods. 1 Zmluvy o EÚ.

³ V podstate nahradený článkom 14 ods. 4 Zmluvy o EÚ.

⁴ V podstate nahradený článkom 16 ods. 1 Zmluvy o EÚ a článkami 290 a 291 ZFEÚ.

⁵ V podstate nahradený článkom 16 ods. 2 a 9 Zmluvy o EÚ.

⁶ V podstate nahradený článkom 16 ods. 4 a 5 Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Oddiel 3 – Komisia	Oddiel 4 – Komisia
Článok 211 (vypustený) ¹	
	Článok 244
Článok 212 (presunutý)	Článok 249 ods. 2
Článok 213	Článok 245
Článok 214 (vypustený) ²	
Článok 215	Článok 246
Článok 216	Článok 247
Článok 217 ods. 1, 3 a 4 (vypustené) ³	
Článok 217 ods. 2	Článok 248
Článok 218 ods. 1 (vypustený) ⁴	
Článok 218 ods. 2	Článok 249
Článok 219	Článok 250
Oddiel 4 – Súdny dvor	Oddiel 5 – Súdny dvor Európskej únie
Článok 220 (vypustený) ⁵	
Článok 221 prvý odsek (vypustený) ⁶	
Článok 221 druhý a tretí odsek	Článok 251
Článok 222	Článok 252
Článok 223	Článok 253
Článok 224 ⁷	Článok 254
	Článok 255
Článok 225	Článok 256
Článok 225a	Článok 257
Článok 226	Článok 258

¹ V podstate nahradený článkom 17 ods. 1 Zmluvy o EÚ.

² V podstate nahradený článkom 17 ods. 3 a 7 Zmluvy o EÚ.

³ V podstate nahradený článkom 17 ods. 6 Zmluvy o EÚ.

⁴ V podstate nahradený článkom 295 ZFEÚ.

⁵ V podstate nahradený článkom 19 Zmluvy o EÚ.

⁶ V podstate nahradený článkom 19 ods. 2 Zmluvy o EÚ.

⁷ Prvá veta sa v podstate nahrádza článkom 19 ods. 2 druhým pododsekom Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Článok 227	Článok 259
Článok 228	Článok 260
Článok 229	Článok 261
Článok 229a	Článok 262
Článok 230	Článok 263
Článok 231	Článok 264
Článok 232	Článok 265
Článok 233	Článok 266
Článok 234	Článok 267
Článok 235	Článok 268
	Článok 269
Článok 236	Článok 270
Článok 237	Článok 271
Článok 238	Článok 272
Článok 239	Článok 273
Článok 240	Článok 274
	Článok 275
	Článok 276
Článok 241	Článok 277
Článok 242	Článok 278
Článok 243	Článok 279
Článok 244	Článok 280
Článok 245	Článok 281
	Oddiel 6 – Európska centrálna banka
	Článok 282
<i>Článok 112 (presunutý)</i>	Článok 283
<i>Článok 113 (presunutý)</i>	Článok 284
Oddiel 5 – Dvor audítorov	Oddiel 7 – Dvor audítorov
Článok 246	Článok 285
Článok 247	Článok 286
Článok 248	Článok 287

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Kapitola 2 – Ustanovenia spoločné pre viacero orgánov	Kapitola 2 – Právne akty Únie. postupy prijímania právnych aktov a iné ustanovenia
	Oddiel 1 – Právne akty Únie
Článok 249	Článok 288
	Článok 289
	Článok 290 ¹
	Článok 291 ¹
	Článok 292
	Oddiel 2 – Postupy prijímania právnych aktov a iné ustanovenia
Článok 250	Článok 293
Článok 251	Článok 294
Článok 252 (vypustený)	
	Článok 295
Článok 253	Článok 296
Článok 254	Článok 297
	Článok 298
Článok 255 (presunutý)	Článok 15
Článok 256	Článok 299
	Kapitola 3 – Poradné orgány Únie
	Článok 300
Kapitola 3 – Hospodársky a sociálny výbor	Oddiel 1 – Hospodársky a sociálny výbor
Článok 257 (vypustený) ²	
Článok 258 prvý, druhý a štvrtý odsek	Článok 301
Článok 258 tretí odsek (vypustený) ³	

¹ V podstate nahrádza článok 202 tretiu zarážku Zmluvy o ES.

² V podstate nahradený článkom 300 ods. 2 ZFEÚ.

³ V podstate nahradený článkom 300 ods. 4 ZFEÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Článok 259	Článok 302
Článok 260	Článok 303
Článok 261 (vypustený)	
Článok 262	Článok 304
Kapitola 4 – Výbor regiónov	Oddiel 2 – Výbor regiónov
Článok 263 prvý a piaty odsek (vypustený) ¹	
Článok 263 druhý a štvrtý odsek	Článok 305
Článok 264	Článok 306
Článok 265	Článok 307
Kapitola 5 – Európska investičná banka	Kapitola 4 – Európska investičná banka
Článok 266	Článok 308
Článok 267	Článok 309
Hlava II – Finančné ustanovenia	Hlava II – Finančné ustanovenia
Článok 268	Článok 310
	Kapitola 1 – Vlastné zdroje Únie
Článok 269	Článok 311
Článok 270 (vypustený) ²	
	Kapitola 2 – Viacročný finančný rámec
	Článok 312
	Kapitola 3 – Ročný rozpočet Únie
Článok 272 ods. 1 (presunutý)	Článok 313
Článok 271 (presunutý)	Článok 316
Článok 272 ods. 1 (presunutý)	Článok 313
Článok 272 ods. 2 až 10	Článok 314
Článok 273	Článok 315
Článok 271 (presunutý)	Článok 316

¹ V podstate nahradený článkom 300 ods. 3 a 4 ZFEÚ.

² V podstate nahradený článkom 310 ods. 4 ZFEÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
	Kapitola 4 – Plnenie rozpočtu a absolútorium
Článok 274	Článok 317
Článok 275	Článok 318
Článok 276	Článok 319
	Kapitola 5 – Spoločné ustanovenia
Článok 277	Článok 320
Článok 278	Článok 321
Článok 279	Článok 322
	Článok 323
	Článok 324
	Kapitola 6 – Boj proti podvodom
Článok 280	Článok 325
	Hlava III – Posilnená spolupráca
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 326 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 327 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 328 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 329 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 330 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 331 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 332 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 333 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahradené)</i>	Článok 334 ¹
SIEDMA ČASŤ – VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	SIEDMA ČASŤ – VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA
Článok 281 (vypustený) ²	
Článok 282	Článok 335
Článok 283	Článok 336
Článok 284	Článok 337
Článok 285	Článok 338
Článok 286 (nahradený)	<i>Článok 16</i>
Článok 287	Článok 339
Článok 288	Článok 340
Článok 289	Článok 341
Článok 290	Článok 342

¹ Nahrádza tiež články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 platnej Zmluvy o EÚ.

² V podstate nahradený článkom 47 Zmluvy o EÚ.

Pôvodné číslovanie v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva	Nové číslovanie v Zmluve o fungovaní Európskej únie
Článok 291	Článok 343
Článok 292	Článok 344
Článok 293 (vypustený)	
Článok 294 (presunutý)	<i>Článok 55</i>
Článok 295	Článok 345
Článok 296	Článok 346
Článok 297	Článok 347
Článok 298	Článok 348
Článok 299 ods. 1 (vypustený) ¹	
Článok 299 ods. 2 druhý, tretí a štvrtý pododsek	Článok 349
Článok 299 ods. 2 prvý pododsek a ods. 3 až 6 (presunuté)	<i>Článok 355</i>
Článok 300 (nahradený)	<i>Článok 218</i>
Článok 301 (nahradený)	<i>Článok 215</i>
Článok 302 (nahradený)	<i>Článok 220</i>
Článok 303 (nahradený)	<i>Článok 220</i>
Článok 304 (nahradený)	<i>Článok 220</i>
Článok 305 (vypustený)	
Článok 306	Článok 350
Článok 307	Článok 351
Článok 308	Článok 352
	Článok 353
Článok 309	Článok 354
Článok 310 (presunutý)	Článok 217
Článok 311 (vypustený) ²	
<i>Článok 299 ods. 2 prvý pododsek a odseky 3 až 6 (presunuté)</i>	Článok 355
Článok 312	Článok 356
Záverečné ustanovenia	
Článok 313	Článok 357
	Článok 358
Článok 314 (vypustený) ³	

¹ V podstate nahradený článkom 52 Zmluvy o EÚ.

² V podstate nahradený článkom 51 Zmluvy o EÚ

³ V podstate nahradený článkom 55 Zmluvy o EÚ.

CHARTA ZÁKLADNÝCH PRÁV EURÓPSKEJ ÚNIE

Európsky parlament, Rada a Komisia slávnostne vyhlasujú za Chartu základných práv Európskej únie tento text:

CHARTA ZÁKLADNÝCH PRÁV EURÓPSKEJ ÚNIE

PREAMBULA

Národy Európy sa rozhodli vytváraním stále užšieho zväzku zdieľať mierovú budúcnosť na základe spoločných hodnôt.

Pamätajúc na svoje duchovné a morálne dedičstvo, je Únia založená na nedeliteľných a univerzálnych hodnotách ľudskej dôstojnosti, slobody, rovnosti a solidarity; je založená na zásadách demokracie a právneho štátu. Do stredobodu svojej činnosti stavia človeka, a to zavedením občianstva Únie a vytvorením priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Únia prispieva k zachovaniu a rozvoju týchto spoločných hodnôt pri rešpektovaní rozmanitosti kultúr a tradícií národov Európy, ako aj národnej identity členských štátov a organizácie ich orgánov verejnej moci na ústrednej, regionálnej a miestnej úrovni; usiluje sa podporovať vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj a zabezpečuje voľný pohyb osôb, služieb, tovaru a kapitálu, ako aj slobodu usadiť sa.

Na tento účel je potrebné posilniť ochranu základných práv s ohľadom na vývoj spoločnosti, sociálny pokrok, vedecký a technický rozvoj, a to zviditeľnením týchto práv v charte.

Rešpektujúc právomoci a úlohy Únie, ako aj dodržiavanie zásady subsidiarity, táto charta opätovne potvrdzuje práva vyplývajúce najmä z ústavných tradícií a medzinárodných záväzkov spoločných pre členské štáty, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, sociálnych chárt prijatých Úniou a Radou Európy, ako aj judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva. V tejto súvislosti budú súdy Únie a členských štátov vykladať túto chartu s náležitým zreteľom na vysvetlivky pripravené pod vedením predsedníctva Konventu, ktorý vypracoval chartu, a aktualizované pod vedením predsedníctva Európskeho konventu.

Uplatňovanie týchto práv zahŕňa zodpovednosť a povinnosti vo vzťahu k iným osobám, spoločenstvu ľudí a budúcim generáciám.

Únia z tohto dôvodu uznáva ďalej uvedené práva, slobody a zásady.

HLAVA I

DÔSTOJNOSŤ

ČLÁNOK 1

Ľudská dôstojnosť

Ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Musí sa rešpektovať a ochraňovať.

ČLÁNOK 2

Právo na život

1. Každý má právo na život.
2. Nikto nesmie byť odsúdený na trest smrti ani popravený.

ČLÁNOK 3

Právo na nedotknuteľnosť osoby

1. Každý má právo na rešpektovanie svojej telesnej a duševnej nedotknuteľnosti.
2. V oblastiach medicíny a biológie sa musí rešpektovať najmä:
 - a) slobodný a informovaný súhlas dotknutej osoby za podmienok vymedzených zákonom;
 - b) zákaz eugenických praktík, najmä tých, ktoré sú zamerané na selekciu osôb;
 - c) zákaz využívania ľudskeho tela a jeho častí ako takých na dosiahnutie zisku;
 - d) zákaz reprodukčného klonovania ľudských bytostí.

ČLÁNOK 4

Zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu

Nikoho nemožno mučiť ani podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

ČLÁNOK 5

Zákaz otroctva a nútených prác

1. Nikoho nemožno držať v otroctve alebo nevoľníctve.
2. Od nikoho nemožno vyžadovať, aby vykonával nútené alebo povinné práce.
3. Obchodovanie s ľudskými bytosťami je zakázané.

HLAVA II

SLOBODY

ČLÁNOK 6

Právo na slobodu a bezpečnosť

Každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť.

ČLÁNOK 7

Rešpektovanie súkromného a rodinného života

Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a komunikácie.

ČLÁNOK 8

Ochrana osobných údajov

1. Každý má právo na ochranu osobných údajov, ktoré sa ho týkajú.
2. Tieto údaje musia byť riadne spracované na určené účely na základe súhlasu dotknutej osoby alebo na inom oprávnenom základe ustanovenom zákonom. Každý má právo na prístup k zhromaždeným údajom, ktoré sa ho týkajú, a právo na ich opravu.
3. Dodržiavanie týchto pravidiel podlieha kontrole nezávislého orgánu.

ČLÁNOK 9

Právo uzavrieť manželstvo a právo založiť rodinu

Právo uzavrieť manželstvo a právo založiť rodinu sa zaručuje v súlade s vnútroštátnymi zákonmi, ktoré upravujú výkon týchto práv.

ČLÁNOK 10

Sloboda myslenia, svedomia a náboženského vyznania

1. Každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania. Toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo vieru, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo vieru sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, vyučovaním, vykonávaním úkonov a zachovávaním obradov.
2. Právo na výhradu vo svedomí sa uznáva v súlade s vnútroštátnymi zákonmi, ktoré upravujú výkon tohto práva.

ČLÁNOK 11

Sloboda prejavu a právo na informácie

1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie a myšlienky bez zasahovania orgánov verejnej moci a bez ohľadu na hranice.
2. Rešpektuje sa sloboda a pluralita médií.

ČLÁNOK 12

Sloboda zhromažďovania a združovania

1. Každý má právo pokojne sa zhromažďovať a slobodne sa združovať s inými na všetkých úrovniach, najmä v súvislosti s politickými, odborárskymi a občianskymi otázkami, z čoho vyplýva, že každý má právo zakladať na ochranu svojich záujmov odbory alebo vstupovať do nich.
2. Politické strany na úrovni Únie prispievajú k vyjadrovaniu politickej vôle občanov Únie.

ČLÁNOK 13

Sloboda umenia a vedeckého bádania

Umenie a vedecké bádanie sú slobodné. Akademická sloboda sa rešpektuje.

ČLÁNOK 14

Právo na vzdelanie

1. Každý má právo na vzdelanie a na prístup k odbornému a ďalšiemu vzdelávaniu.
2. Toto právo zahŕňa možnosť bezplatnej povinnej školskej dochádzky.
3. Sloboda zakladať vzdelávacie inštitúcie za predpokladu dodržiavania demokratických zásad a právo rodičov zabezpečiť vzdelanie a výchovu svojich detí v zhode s ich náboženským, filozofickým a pedagogickým presvedčením sa rešpektuje v súlade s vnútroštátnymi zákonmi, ktoré upravujú výkon tohto práva.

ČLÁNOK 15

Slobodná voľba povolania a právo na prácu

1. Každý má právo na prácu a vykonávanie slobodne zvoleného alebo prijatého povolania.
2. Každý občan Únie si môže slobodne hľadať zamestnanie, pracovať, usadiť sa a poskytovať služby v ktoromkoľvek členskom štáte.
3. Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí majú povolenie pracovať na území členských štátov, majú právo na rovnaké pracovné podmienky ako občania Únie.

ČLÁNOK 16

Sloboda podnikania

Sloboda podnikania sa uznáva v súlade s právom Únie, vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

ČLÁNOK 17

Vlastnícke právo

1. Každý má právo vlastníť svoj oprávnene nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada. Užívanie majetku môže byť upravené zákonom v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom.
2. Duševné vlastníctvo je chránené.

ČLÁNOK 18

Právo na azyl

Právo na azyl sa zaručuje dodržiavaním pravidiel Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 a Protokolu z 31. januára 1967 týkajúcich sa postavenia utečencov a v súlade so Zmluvou o Európskej únii a so Zmluvou o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“).

ČLÁNOK 19

Ochrana v prípade vyst'ahovania, vyhostenia alebo extradície

1. Hromadné vyhostenie je zakázané.
2. Nikto nesmie byť vyst'ahovaný, vyhostený ani vydaný do štátu, v ktorom existuje vážne riziko, že bude vystavený trestu smrti, mučeniu alebo inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

HLAVA III

ROVNOSŤ

ČLÁNOK 20

Rovnosť pred zákonom

Pred zákonom sú si všetci rovní.

ČLÁNOK 21

Nediskriminácia

1. Zakazuje sa akákoľvek diskriminácia najmä z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.
2. V rozsahu pôsobnosti zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia, je zakázaná akákoľvek diskriminácia z dôvodu štátnej príslušnosti.

ČLÁNOK 22

Kultúrna, náboženská a jazyková rozmanitosť

Únia rešpektuje kultúrnu, náboženskú a jazykovú rozmanitosť.

ČLÁNOK 23

Rovnosť medzi ženami a mužmi

Rovnosť medzi ženami a mužmi musí byť zabezpečená vo všetkých oblastiach vrátane zamestnania, práce a odmeňovania.

Zásada rovnosti nebráni zachovávaníu alebo prijímaníu opatrení, ktoré ustanovujú osobitné výhody v prospech menej zastúpeného pohlavia.

ČLÁNOK 24

Práva dieťaťa

1. Deti majú právo na takú ochranu a starostlivosť, ktorá je potrebná pre ich blaho. Môžu slobodne vyjadrovať svoje názory. Tieto názory sa berú do úvahy pri otázkach, ktoré sa ich týkajú, s prihliadnutím na ich vek a vyspelosť.
2. Pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.
3. Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

ČLÁNOK 25

Práva starších osôb

Únia uznáva a rešpektuje právo starších osôb na dôstojný a nezávislý život a na účasť na spoločenskom a kultúrnom živote.

ČLÁNOK 26

Integrácia osôb so zdravotným postihnutím

Únia uznáva a rešpektuje právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote.

HLAVA IV

SOLIDARITA

ČLÁNOK 27

Právo pracovníkov na informácie a konzultácie v rámci podniku

Pracovníkom alebo ich zástupcom sa zaručuje na zodpovedajúcich úrovniach právo na informácie a konzultácie v primeranom čase v prípadoch a za podmienok ustanovených právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

ČLÁNOK 28

Právo na kolektívne vyjednávanie a kolektívne akcie

Pracovníci a zamestnávateľia alebo ich príslušné organizácie majú v súlade s právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou právo vyjednávať a uzatvárať kolektívne zmluvy na zodpovedajúcich úrovniach a v prípade konfliktu záujmov uskutočniť kolektívne akcie na ochranu svojich záujmov vrátane štrajku.

ČLÁNOK 29

Právo na prístup k službám zamestnanosti

Každý má právo na prístup k bezplatným službám zamestnanosti.

ČLÁNOK 30

Ochrana v prípade bezdôvodného prepustenia

Každý pracovník má právo na ochranu pred bezdôvodným prepustením v súlade s právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

ČLÁNOK 31

Spravodlivé a primerané pracovné podmienky

1. Každý pracovník má právo na pracovné podmienky, ktoré zohľadňujú jeho zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť.
2. Každý pracovník má právo na stanovenie najvyššej prípustnej dĺžky pracovného času, denný a týždenný odpočinok, ako aj každoročnú platenú dovolenku.

ČLÁNOK 32

Zákaz detskej práce a ochrana mladistvých pri práci

Detská práca sa zakazuje. Minimálny vek na prijatie do zamestnania nesmie byť nižší ako minimálny vek na ukončenie povinnej školskej dochádzky bez toho, aby boli dotknuté pravidlá, ktoré môžu byť výhodnejšie pre mladistvých, a okrem vymedzených výnimiek.

Mladiství prijatí do zamestnania musia mať zabezpečené pracovné podmienky primerané ich veku a musia byť chránení pred ekonomickým vykorisťovaním alebo akoukoľvek prácou, ktorá by mohla ohroziť ich bezpečnosť, zdravie alebo telesný, psychický, morálny alebo sociálny vývoj, alebo ohroziť ich vzdelávanie.

ČLÁNOK 33

Rodina a pracovný život

1. Rodina požíva právnu, ekonomickú a sociálnu ochranu.
2. Na účely zosúladenia rodinného a pracovného života má každý právo na ochranu pred prepustením z práce z dôvodu spojeného s materstvom, ako aj právo na platenú materskú dovolenku alebo rodičovskú dovolenku po narodení alebo osvojení dieťaťa.

ČLÁNOK 34

Sociálne zabezpečenie a sociálna pomoc

1. Únia uznáva a rešpektuje právo na dávky sociálneho zabezpečenia a sociálne služby, ktorými sa zabezpečuje ochrana v prípade materstva, choroby, pracovných úrazov, závislosti alebo vysokého veku, ako aj v prípade straty zamestnania, podľa pravidiel ustanovených právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.
2. Každý, kto má bydlisko alebo sa oprávnenne pohybuje v rámci Európskej únie, má právo na dávky sociálneho zabezpečenia a sociálne výhody v súlade s právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

3. S cieľom bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a chudobe Únia uznáva a rešpektuje právo na sociálnu pomoc a pomoc pri bývaní s cieľom zabezpečiť dôstojnú existenciu všetkých osôb, ktoré nemajú dostatok prostriedkov, v súlade s právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

ČLÁNOK 35

Zdravotná starostlivosť

Každý má právo na prístup k preventívnej zdravotnej starostlivosti a právo využívať lekársku starostlivosť za podmienok ustanovených vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou. Pri tvorbe a uskutočňovaní všetkých politík a činností Únie sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia.

ČLÁNOK 36

Prístup k službám všeobecného hospodárskeho záujmu

Únia uznáva a rešpektuje prístup k službám všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorý je ustanovený vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou, v súlade so zmluvami, s cieľom podporovať sociálnu a územnú súdržnosť Únie.

ČLÁNOK 37

Ochrana životného prostredia

Vysoká úroveň ochrany životného prostredia a zlepšovanie kvality životného prostredia sa musia začleniť do politik Únie a zabezpečiť v súlade so zásadou trvalo udržateľného rozvoja.

ČLÁNOK 38

Ochrana spotrebiteľa

Politiky Únie zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.

HLAVA V

OBČIANSTVO

ČLÁNOK 39

Právo voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu

1. Každý občan Únie má právo voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, a to za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci toho štátu.

2. Poslanci Európskeho parlamentu sú volení vo všeobecných, priamych a slobodných voľbách tajným hlasovaním.

ČLÁNOK 40

Právo voliť a byť volený vo voľbách do orgánov samosprávy obcí

Každý občan Únie má právo voliť a byť volený vo voľbách do orgánov samosprávy obcí v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, a to za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci toho štátu.

ČLÁNOK 41

Právo na dobrú správu vecí verejných

1. Každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote.
2. Toto právo zahŕňa najmä:
 - a) právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať;
 - b) právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva;
 - c) povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.

3. Každý má právo na náhradu škody spôsobenej inštitúciami alebo zamestnancami Únie pri výkone ich funkcií v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov.

4. Každý sa môže obrátiť na inštitúcie Únie v jednom z jazykov zmlúv a musí dostať odpoveď v rovnakom jazyku.

ČLÁNOK 42

Právo na prístup k dokumentom

Každý občan Únie, ako aj každá fyzická osoba, ktorá má bydlisko, alebo každá právnická osoba, ktorá má sídlo v členskom štáte, má právo na prístup k dokumentom inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie bez ohľadu na ich nosič.

ČLÁNOK 43

Európsky ombudsman

Každý občan Únie, ako aj každá fyzická osoba, ktorá má bydlisko, alebo každá právnická osoba, ktorá má sídlo v členskom štáte, má právo oznámiť európskemu ombudsmanovi prípady nesprávneho úradného postupu inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie, s výnimkou Súdneho dvora Európskej únie v rámci výkonu jeho súdnych právomocí.

ČLÁNOK 44

Petičné právo

Každý občan Únie, ako aj každá fyzická osoba, ktorá má bydlisko, alebo každá právnická osoba, ktorá má sídlo v členskom štáte, má právo obrátiť sa s petíciou na Európsky parlament.

ČLÁNOK 45

Sloboda pohybu a pobytu

1. Každý občan Únie má právo na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov.
2. Sloboda pohybu a pobytu sa môže priznať v súlade so zmluvami štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú na území členského štátu.

ČLÁNOK 46

Diplomatická a konzulárna ochrana

Každý občan Únie má na území tretej krajiny, v ktorej sa nenachádza zastúpenie členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, právo na poskytnutie ochrany diplomatickými alebo konzulárnymi orgánmi ktoréhokoľvek iného členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci takéhoto štátu.

HLAVA VI

SPRAVODLIVOSŤ

ČLÁNOK 47

Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces

Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

ČLÁNOK 48

Prezumpcia neviny a právo na obhajobu

1. Každý, kto je obvinený, sa považuje za nevinného, kým jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.
2. Každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu.

ČLÁNOK 49

Zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov

1. Nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu. Ak po spáchaní trestného činu zákon ustanovuje miernejší trest, uloží sa tento trest.
2. Tento článok nebráni súdeniu a potrestaniu osoby za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, bolo trestné podľa všeobecných právnych zásad uznávaných spoločenstvom národov.
3. Prísnosť trestov nesmie byť neprimeraná trestnému činu.

ČLÁNOK 50

Právo nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin

Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom.

HLAVA VII

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA UPRAVUJÚCE VÝKLAD A UPLATŇOVANIE CHARTY

ČLÁNOK 51

Rozsah pôsobnosti

1. Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.
2. Táto charta nerozširuje rozsah pôsobnosti práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc ani úlohu pre Úniu, ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v zmluvách.

ČLÁNOK 52

Rozsah a výklad práv a zásad

1. Akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.
2. Práva uznané v tejto charte, ktoré sú predmetom ustanovení zmlúv, sa vykonávajú za podmienok a v medziach vymedzených týmito zmluvami.
3. V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.
4. V rozsahu, v akom táto charta uznáva základné práva vyplývajúce z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, sa tieto práva musia vykladať v súlade s týmito tradíciami.

5. Ustanovenia tejto charty, ktoré obsahujú zásady, môžu byť vykonávané legislatívnymi a exekutívnymi aktmi prijatými inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, a aktmi členských štátov, ak tieto vykonávajú právo Únie, pri výkone svojich príslušných právomocí. Možno sa ich dovolávať pred súdom len na účely výkladu a preskúmania zákonnosti týchto aktov.
6. Vnútroštátne právne predpisy a prax sa musia zohľadniť v plnej miere tak, ako je to vymedzené v tejto charte.
7. Súdny Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.

ČLÁNOK 53

Úroveň ochrany

Žiadne ustanovenie tejto charty sa nesmie vykladať tak, že obmedzuje alebo poškodzuje ľudské práva a základné slobody uznané v rámci príslušného rozsahu ich pôsobnosti, právom Únie, medzinárodným právom a medzinárodnými zmluvami, ktorých zmluvnou stranou je Únia alebo všetky členské štáty, a najmä Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj ústavami členských štátov.

ČLÁNOK 54

Zákaz zneužívania práv

Žiadne ustanovenie tejto charty sa nesmie vykladať tak, že zahŕňa právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na poškodenie práv a slobôd uznaných v tejto charte alebo na ich obmedzenie vo väčšom rozsahu, ako je ustanovený v tejto charte.

*

* *

Vyššie uvedený text preberá s úpravami chartu vyhlásenú 7. decembra 2000 a nahrádza ju odo dňa nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy.